

TÜBİTAK

2010

Faaliyet Raporu

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	14
1. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER.....	26
1.1. Organizasyon Yapısı ve İnsan Kaynakları Bilgileri.....	26
1.2. Başkanlık Birimleri Faaliyetleri	32
1.2.1. Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikası Faaliyetleri.....	32
1.2.1.1. Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu Sekreteryaya Görevi.....	32
1.2.1.3. Ulusal BTY Politikasını Geliştirici Stratejik Çalışmalar Yapılması ve Politika Önerilerinin Oluşturulması.....	35
1.2.1.4. BTY Politikaların Uluslararası Düzeyde Oluşum Süreçlerine Katılım 45	
1.2.1.5. Diğer Faaliyetler	48
1.2.2. Akademik Ar-Ge Destek Faaliyetleri	50
1.2.2.1. Proje Destekleri	50
1.2.2.2. Araştırmacı Bilgi Sistemi (ARBİS).....	57
1.2.2.3. Diğer Destek Programlarıyla İlgili Gelişmeler	57
1.2.3. Teknoloji ve Yenilik Destek Faaliyetleri.....	59
1.2.3.1. 1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı.....	65
1.2.3.2. 1503 Proje Pazarları Destekleme Programı	70
1.2.3.3. 1507 KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı	71
1.2.3.4. 1508 TEKNOGİRİŞİM Destek Programı.....	72
1.2.3.5. 1509 Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı	73
1.2.3.6. TÜBİTAK TEYDEB'in Katıldığı ERA-NET Projeleri.....	75
1.2.3.7. Destek Programları Kapsamında Üniversite – Sanayi İşbirliği Faaliyetleri 80	
1.2.3.8. Destek Programlarına İlişkin Yapılan Eylemler	81
1.2.3.9. Tanıtım ve Bilgilendirme Etkinlikleri	83
1.2.3.10. Mevzuat Değişiklikleri.....	87
1.2.4. Bilim İnsanı Destekleme Faaliyetleri	88
1.2.4.1. İlk ve Ortaöğretim Öğrencilerine Yönelik Programlar.....	89
1.2.4.2. Üniversite Lisans Öğrencilerine Yönelik Programlar.....	93

1.2.4.3.	Lisansüstü Eğitim Destek Programları	94
1.2.4.4.	Doktora Sonrası Araştırma Destek Programları	99
1.2.4.5.	Bilimsel Toplantı Destek Programları.....	102
1.2.5.	Uluslararası İşbirliği Faaliyetleri	106
1.2.5.1.	Çok Taraflı İşbirliği.....	106
1.2.5.2.	İkili İşbirliği	114
1.2.5.3.	Eğitim Çalışmaları.....	123
1.2.5.4.	AB 7. ÇP Uluslararası İşbirliği Ağı (INCO-NET) ve (Uluslararası İşbirliği Avrupa Araştırma Alanı Ağı (INCO ERA-NET) Projelerine Katılım	124
1.2.5.5.	Bilgi Günleri	129
1.2.5.6.	Avrupa Birliği (AB) Projelerine Katılım	130
1.2.6.	TÜBİTAK Bilim ve Toplum Faaliyetleri	138
1.2.6.1.	TÜBİTAK Bilim ve Toplum Proje Destekleri.....	138
1.2.6.2.	TÜBİTAK Yayınları	142
1.2.6.3.	TÜBİTAK Tarafından Organize Edilen Diğer Bilim ve Toplum Etkinlikleri	148
1.2.7.	TÜBİTAK Ödülleri	149
1.2.7.1.	TÜBİTAK Bilim, Özel, Hizmet ve Teşvik Ödülleri ile TÜBİTAK-Gelişmekte Olan Dünya için Bilimler Akademisi (TWAS) Teşvik Ödülü.....	149
1.3.	Ar-Ge Birimleri Faaliyetleri	151
1.3.1.	Marmara Araştırma Merkezi (TÜBİTAK MAM).....	151
1.3.2.	Bilişim ve Bilgi Güvenliği İleri Teknolojiler Araştırma Merkezi (TÜBİTAK BİLGEM).....	160
1.3.2.1.	Ulusal Elektronik ve Kriptoloji Enstitüsü (UEKAE)	166
1.3.2.2.	Bilişim Teknolojileri Enstitüsü (BTE)	169
1.3.3.	Savunma Sanayii Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü (TÜBİTAK SAGE)..	171
1.3.4.	Uzay Teknolojileri Araştırma Enstitüsü (TÜBİTAK UZAY)	174
1.3.5.	Ulusal Metroloji Enstitüsü (TÜBİTAK UME)	178
1.3.6.	Türkiye Sanayi Sevk ve idare Enstitüsü (TÜBİTAK TÜSSİDE).....	186
1.3.7.	Temel Bilimler Araştırma Enstitüsü (TÜBİTAK TBAE)	191
1.4.	Ar-Ge Kolaylık Birimleri Faaliyetleri.....	195

1.4.1. Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (TÜBİTAK ULAKBİM).....	195
1.4.2. TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi (TÜBİTAK TUG).....	203
1.4.3. Bursa Test ve Analiz Laboratuvarı (TÜBİTAK BUTAL).....	205
2. MALİ BİLGİLER.....	208
2.1. Bütçe Uygulama Sonuçları.....	208
2.2. Temel Mali Tablolar.....	211
2.3. Mali Denetim Sonuçları.....	213
3. PERFORMANS BİLGİLERİ.....	214
3.1. Performans Ölçüleri ve Geçmiş Yıllara İlişkin Değerleri.....	214
4. KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	223
EKLER.....	224
A. GENEL BİLGİLER.....	224
1. Tarihçe.....	224
2. Misyon.....	227
3. Vizyon.....	228
4. Faaliyet Alanları.....	228
5. Ürün ve Hizmetler.....	228
6. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi.....	235
7. Bilişim Sistemleri.....	238
7.1. Bilişim Sistemleri Yapısı: Sistem, Servisler ve Donanım.....	238
7.2. Bilişim Sistemleri Yapısı: Yazılım.....	239
8. Fiziksel Kaynaklar.....	250
9. Temel Politika ve Öncelikler.....	251
B. EK TABLOLAR.....	254
EK 1. 2010 Yılında Başvuran (B) ve Desteklenen (D) Projelerin Üniversitelere ve Türlerine Göre Sayısal Dağılımı.....	254
EK 2. 2005 - 2010 Yılları Arasında Lisans, Lisansüstü Öğrencileri ve Doktora Sonrası Araştırmacılara Yönelik Bilim İnsanı Destekleri.....	257
EK 3. 2005 - 2010 Yılları Arasında İlk ve Ortaöğretim Öğrencilerine Yönelik Bilim İnsanı Destekleri.....	258
EK 4. Bütçe Uygulaması ve Bilançolar (Tablolar).....	259

BİRİM YÖNETİCİSİ GÜVENCE BEYANI	271
HARCAMA YETKİLİSİ GÜVENCE BEYANI.....	273
ÜST YÖNETİCİ GÜVENCE BEYANI	274
MALİ HİZMETLER BİRİM YÖNETİCİSİNİN BEYANI.....	275

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. TÜBİTAK Organizasyon Şeması.....	28
Şekil 2. İnsan Kaynağının Çalışma Alanlarına Göre Dağılımı.....	30
Şekil 3. İnsan Kaynağının Yıllar İtibarıyla Eğitim Durumuna Göre Dağılımı.....	30
Şekil 4. İnsan Kaynağının Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırmalı Dağılımı (2005-2010)	31
Şekil 5. TÜBİTAK Koordinasyonunda BTY Politika Çalışmaları	36
Şekil 6. BT-İK Stratejisi ve Eylem Planı Vizyon ve Amaçları.....	41
Şekil 7. TÜBİTAK Ar- Ge ve Yenilik Günleri Haritası	42
Şekil 8. TÜBİTAK ARDEB Araştırma Gruplarına (KAMAG ve SAVTAG dahil) Yapılan Proje Başvuru Sayısı	52
Şekil 9. TÜBİTAK ARDEB Araştırma Grupları (KAMAG ve SAVTAG dahil) Tarafından Desteklenmesine Karar Verilen (Yeni Başlayan) Proje Sayısı.....	52
Şekil 10. TÜBİTAK ARDEB Araştırma Gruplarında (KAMAG ve SAVTAG dahil) Yürürlükte Olan (Devam Eden) Proje Sayısı	53
Şekil 11. TÜBİTAK ARDEB Araştırma Grupları (KAMAG ve SAVTAG dahil) Tarafından Yıllar İtibarıyla Projelere Aktarılan Tutar	53
Şekil 12. TÜBİTAK ARDEB Araştırma Grupları (KAMAG ve SAVTAG dahil) Tarafından 2010 Yılında Yürürlüğe Giren Projelere Taahhüt Edilen Destek Bütçesi	54
Şekil 13. 2010 Yılı Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Projelerin Programlara Göre Dağılımı	54
Şekil 14. 2010 Yılı Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Projelerin Araştırma Gruplarına Göre Dağılımı	56
Şekil 16. Teknoloji ve Yenilik Destek Programlarına Başvuran Firma ve Proje Sayıları	63
Şekil 17. Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Kapsamında Desteklenmesine Karar Verilen, Reddedilen Proje Sayısı ve Teknoloji Gruplarında Görüşülen Proje Sayısı	64
Şekil 18. Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Kapsamında Yılı Sonu İtibarıyla Desteklenmekte Olan Proje Sayıları	64
Şekil 19. Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Kapsamında Verilen Hibe Destek Tutarı	65

Şekil 20. 1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programına Başvuran Firma ve Proje Sayısı	68
Şekil 21. 1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Kapsamında Yıl Sonu İtibarıyla Desteklenmekte Olan Proje Sayıları	68
Şekil 22. 1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Kapsamında Yıllar İtibarıyla Sonuçlanan Proje Sayıları	69
Şekil 23. 1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Kapsamında Verilen Hibe Destek Tutarı	69
Şekil 24. 1509 Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Kapsamında Yapılan Proje Başvuru Sayısı ve Desteklenmesine Karar Verilen Proje Sayısı.....	73
Şekil 25. Türkiye'nin EUREKA Kapsamında Proje Başvurularının Dağılımı	75
Şekil 26. Hakem / İzleyicilerin Üniversitelere Göre Dağılımı	80
Şekil 27. Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışmalarına Yapılan Başvuru Sayısı	91
Şekil 28. Yurt İçi Lisans Burs Programı Bursiyer Sayısı	93
Şekil 29. Yurt İçi Yüksek Lisans Burs Programı Bursiyer Sayısı.....	95
Şekil 30. Yurt İçi Doktora Burs Programı Bursiyer Sayısı	96
Şekil 31. Yurt Dışı Doktora Burs Programı Bursiyer Sayısı	96
Şekil 32. Yabancı Uyruklular Doktora Burs Programı Bursiyer Sayısı	97
Şekil 33. Yabancı Uyruklular İçin Doktora Burs Programı 2010 Sonu İtibarıyla Bursiyerliği Devam Eden Bursiyer Sayılarının Ülkelere Göre Dağılımı	97
Şekil 34. Yabancı Uyruklular İçin Araştırma Burs Programı 2010 Sonu İtibarıyla Bursiyerliği Devam Eden Bursiyer Sayılarının Ülkelere Göre Dağılımı	98
Şekil 35. Yurt İçi Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı Bursiyer Sayısı	99
Şekil 36. Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı Bursiyer Sayısı.....	100
Şekil 37. Konuk Bilim İnsanı Destekleme Programı Kapsamında Yıl İçinde Desteklenen Bilim İnsanı Sayısı	101
Şekil 38. Yurt Dışı Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Programı Araştırmacı Sayısı	103
Şekil 39. Yıl İçinde Yeni Desteklenmeye/ Burs Almaya Başlayan Bilim İnsanı Sayısının Yıllara Göre Dağılımı	104

Şekil 40. Yıl İçinde Desteklenen/ Burs Alan Toplam Bilim İnsanı Sayısının Yıllara Göre Dağılımı	105
Şekil 41. Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı Tarafından Bilim İnsanlarına Verilen Destek Tutarı	105
Şekil 42. Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı Yıllara Göre Harcama Miktarları .	105
Şekil 43. Katılım Sağlanan COST Aksiyon ve Yürürlükteki Proje Sayısı	107
Şekil 44. İkili ve Çok Taraflı Uluslararası Proje Sayısı	119
Şekil 45. Yıl İçerisinde İkili ve Çok Taraflı Uluslararası Projelere Aktarılan Toplam Tutar	119
Şekil 46. Türkiye'nin Katılım Sağladığı ERA-NET Projeleri.....	134
Şekil 47. 2010 Mart Dönemi'nde Yapılan Proje Başvurularının İllere Göre Dağılımı ...	139
Şekil 48. 2010 Mart Dönemi'nde Desteklenmesine Karar Verilen Projelerin İllere Göre Dağılımı	139
Şekil 49. Yıllar İtibarıyla Yeni Basılan Popüler Bilim Kitabı Sayısı	142
Şekil 50: Yıllar İtibarıyla Yayın Listesindeki Popüler Bilim Kitabı Sayısı	142
Şekil 51. Yıllar İtibarıyla Popüler Bilim Kitapları Yıllık Toplam Baskı Miktarı.....	143
Şekil 52: Yıllar İtibarıyla Popüler Bilim Kitapları Satış Miktarı (Bin Adet/Yıl)	143
Şekil 53. Popüler Bilim Kitaplarının Kitaplıklara Göre Dağılımı	144
Şekil 54. 2010 Yılı Yetişkin Kitaplıklarının Bilim ve Teknoloji Alanlarına Göre Dağılımı	144
Şekil 55: Bilim ve Teknik Dergisi Net Satış Miktarı (Bin Adet/Yıl)	145
Şekil 56: Bilim Çocuk Dergisi Net Satış Miktarı (Bin Adet/Yıl)	146
Şekil 57: Meraklı Minik Dergisi Net Satış Miktarı (Bin Adet/Yıl)	146
Şekil 58: Yıllık Bazda Akademik Dergilere Gelen Makale Sayısı.....	147
Şekil 59. TÜBİTAK MAM'da Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Proje Sayısı.....	152
Şekil 60. TÜBİTAK MAM'da Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Projelerin Toplam Tutarı	152
Şekil 61. TÜBİTAK MAM'da Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Uluslararası Proje Sayısı	154
Şekil 62. TÜBİTAK MAM'da Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Uluslararası Projelerin Toplam Tutarı	154
Şekil 63. TÜBİTAK MAM Ar-Ge Müşterisi Portföyü Büyüklüğü.....	155

Şekil 64. TÜBİTAK MAM Akredite Endüstriyel Hizmet Çeşidi (Birikimli).....	155
Şekil 65. TÜBİTAK MAM Akredite Endüstriyel Hizmet Sayısı.....	155
Şekil 66. TÜBİTAK MAM Özyeterlilik Oranı	156
Şekil 67. TÜBİTAK BİLGEM Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Proje Sayısı	162
Şekil 68. TÜBİTAK BİLGEM'de Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Projelerin Toplam Tutarı	162
Şekil 69. TÜBİTAK BİLGEM'de Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Uluslararası Proje Sayısı	163
Şekil 70. TÜBİTAK BİLGEM'de Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Uluslararası Projelerin Toplam Tutarı	163
Şekil 71. TÜBİTAK BİLGEM'de Akredite Endüstriyel Hizmet Sayısı.....	164
Şekil 72. TÜBİTAK BİLGEM Ar-Ge Müşterisi Portföyü Büyüklüğü	169
Şekil 73. TÜBİTAK BİLGEM Özyeterlilik Oranı.....	169
Şekil 74. TÜBİTAK SAGE'de Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Proje Sayısı	171
Şekil 75. TÜBİTAK SAGE' de Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Projelerin Toplam Tutarı	172
Şekil 76. TÜBİTAK SAGE Endüstriyel Hizmet Müşterisi Portföyü Büyüklüğü.....	173
Şekil 77. TÜBİTAK SAGE Akredite Endüstriyel Hizmet Sayısı	173
Şekil 78. TÜBİTAK SAGE Özyeterlilik Oranı	174
Şekil 79. TÜBİTAK UZAY'da Yıl Sonunda Yürürlükte Olan Proje Sayısı.....	174
Şekil 80. TÜBİTAK UZAY'da Yıl Sonunda Yürürlükte Olan Projelerin Toplam Tutarı..	175
Şekil 81. TÜBİTAK UZAY Ar-Ge Müşteri Portföyü Büyüklüğü	178
Şekil 82. TÜBİTAK UZAY Özyeterlilik Oranı.....	178
Şekil 83. TÜBİTAK UME'de Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Proje Sayısı	179
Şekil 84. TÜBİTAK UME'de Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Projelerin Toplam Tutarı	179
Şekil 85. TÜBİTAK UME'de Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Uluslararası Proje Sayısı	180
Şekil 86. TÜBİTAK UME Akredite Endüstriyel Hizmet Sayısı	180
Şekil 87. TÜBİTAK UME Ar-Ge Müşteri Portföyü Büyüklüğü.....	181
Şekil 88. TÜBİTAK UME Endüstriyel Hizmet Müşteri Portföyü Büyüklüğü	181

Şekil 89. TÜBİTAK UME Özyeterlilik Oranı	186
Şekil 90. TÜBİTAK TÜSSİDE Müşteri Portföyü Büyüklüğü.....	190
Şekil 91. TÜBİTAK TÜSSİDE Verilen Eğitim Süresi	190
Şekil 92. TÜBİTAK TÜSSİDE Verilen Danışmanlık Hizmeti Süresi	191
Şekil 93. TÜBİTAK TÜSSİDE Özyeterlilik Oranı.....	191
Şekil 94. TÜBİTAK TBAE Uluslararası Endekslerce Taranan Dergilerde Yayımlanan Makale Sayısı	192
Şekil 95. TÜBİTAK TBAE Uluslararası Endekslerce Taranan Dergilerde Alınan Atıf Sayısı	193
Şekil 96. ULAKNET Yatırım Giderleri ve Hat Kira Giderleri	196
Şekil 97. TÜBİTAK ULAKBİM'de Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Uluslararası Proje Sayısı	197
Şekil 98. TÜBİTAK ULAKBİM'de Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Projelerin Tutarı	197
Şekil 99. Tr-Grid Altyapısı Aktif Kullanıcı Sayısı	198
Şekil 100. Toplam Makale İndirme ve Toplam Bibliyografik Tarama Sayıları	200
Şekil 101. EKUAL Veri Tabanlarına Ödenen Ücret	201
Şekil 102. TÜBİTAK BUTAL Akredite Endüstriyel Hizmet Sayısı	206
Şekil 103. TÜBİTAK BUTAL Endüstriyel Hizmet Müşterisi Portföyü Büyüklüğü	207
Şekil 104. TÜBİTAK BUTAL Özyeterlilik Oranı.....	208
Şekil 105. TÜBİTAK Başkanlık Birimleri Bilgisayar Ağı Yapısı	238
Şekil 106. Başkanlık Kurumsal Bilgi Yönetim Sistemi Yapısı.....	240

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. 2005 ve 2010 Yılı Sonu İtibariyle TÜBİTAK İnsan Kaynağına İlişkin Bilgiler....	31
Tablo 2. UBTYS 2011-2016'nın Hazırlanmasına Yönelik Adımlar.....	37
Tablo 3. TÜBİTAK Koordinasyonunda Yürütölen İnsan Kaynakları Komiteleri Çalışmaları Sonucunda Çözölen Sorunlar.....	39
Tablo 4. Ulusal Enerji, Su ve Gıda Ar-Ge ve Yenilik Stratejisi Çalıştayları	45
Tablo 5. TÜBİTAK BTYPDB tarafından dzenlenen TÜBİTAK Ar-Ge ve Yenilik Günleri	43
Tablo 6. 2010 Yılında Başvuru Yapan ve Desteklenen Projelerin Araştırma Gruplarına ve Türlerine Göre Sayısal Dağılımı.....	55
Tablo 7. 2005-2010 Yılları Arasında Projelere Sağlanan Toplam Destek Bütçesinin Araştırma Gruplarına Göre Dağılımı (Milyon TL*).....	56
Tablo 8. Yıllara Göre Patent Destek Bilgileri.....	58
Tablo 9. TÜBİTAK TEYDEB Destek Programları Kapsamında Proje Başvuru Sayıları/Yürürlükte Olan Proje Sayıları/Hibe Destek Tutarları	60
Tablo 10. TÜBİTAK 1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Kapsamında Proje Başvuru Sayıları/ Firma Sayıları /Teknoloji Gruplarında Görüşölen Proje Sayıları / Hibe Destek Tutarları.....	66
Tablo 11. TÜBİTAK 1503 Proje Pazarları Destekleme Programı Proje Başvuru Sayıları/ Desteklenen Proje Sayıları/ Hibe Destek Tutarları	70
Tablo 12. TÜBİTAK 1507 KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı Proje Başvuru Sayıları/ Karar Verilen Proje Sayıları/ Hibe Destek Tutarları	71
Tablo 13. Ulusal İlköğretim Matematik Olimpiyatı Kapsamında Başvuru Yapan İl, Okul ve Öğrenci Sayıları ile Madalya Alan Öğrenci Sayıları	89
Tablo 14. Ulusal Bilim Olimpiyatları Kapsamında Başvuru Yapan İl, Okul ve Öğrenci Sayıları ile Yaz Okulu ile 2. Aşama Sınavları'na Çağrılan ve Madalya Alan Öğrenci Sayıları	90
Tablo 15. Uluslararası Bilim Olimpiyatları Kapsamında 2000-2010 Yılları Arasında Kış Okulu ile Olimpiyat Takımlarına Çağrılan ve Madalya Alan Öğrenci Sayıları	90
Tablo 16. 2009 Yılına Göre, 2010 Yılı Toplam Proje Başvuru Sayısını En Çok Arttıran İlk 10 İl ve Başvuru Sayılarındaki Artış Oranları	92

Tablo 17. 2009 Yılında Proje Başvurusu Olmayan İllerden 2010 Yılında Gelen Proje Sayıları	92
Tablo 18. Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışmalarında Verilen Toplam Ödül Tutarı	93
Tablo 19. Bilimsel Değişim Burs Programları Bursiyer Sayıları	101
Tablo 20. Yurt İçi Bilimsel Etkinlikleri Destekleme Programı Destekleri.....	102
Tablo 21. 2010 Yılında İmzalanan Anlaşma/Uygulama Protokolü/MoU/Tutanaklar.....	115
Tablo 22. TÜBİTAK'a Yapılan Başlıca Ziyaretler	120
Tablo 23. TÜBİTAK Başkanı ve Başkan Yardımcılarının Yaptığı Başlıca Yurtdışı Ziyaretler.....	122
Tablo 24. Yabancı Ülkelerdeki Kuruluşlara TÜBİTAK Tarafından Verilen Eğitimler	123
Tablo 25. AB 7.ÇP Katkı Payları ve Türk Ortakların Aldığı Fon Miktarı	130
Tablo 26. AB 7.ÇP Çağruları	131
Tablo 27. 6.ÇP ve 7.ÇP'de Türk Ortakların Payının Katkı Payı ile Karşılaştırması.....	131
Tablo 28. 7.ÇP INCO Alanında TÜBİTAK'ın Ortak Olarak Yer Aldığı Projeler ve Bu Projelerin Kapsadığı Bölgeler	135
Tablo 29. 2005-2010 Yılları Arasında TÜBİTAK Formula G ve Hidromobil Yarışlarına Katılan Takım Sayıları	149
Tablo 30. TÜBİTAK MAM Teknoloji, Süreç ve Yönetimlerle İlgili Alanlardaki Faaliyetler	151
Tablo 31. TÜBİTAK MAM'ın 2010'da Tamamladığı İyileştirme Faaliyetleri.....	157
Tablo 32. TÜBİTAK TÜSSİDE Tarafından Sunulan Ürün/Hizmetler İle Ana Uzmanlık Alanları	187
Tablo 33. 2010 Yılında TBAE Tarafından Düzenlenen Etkinlikler.....	193
Tablo 34. Uluslararası Bilimsel Yayınları Teşvik Programı Bilgileri.....	203
Tablo 35. 2009 ve 2010 Yılından Devreden Gelirler.....	209
Tablo 36. 2010 Yılı Gider Dağılımı (TL).....	210
Tablo 37. 2010 Yılı Bütçe Gerçekleşme Oranı (TL).....	211
Tablo 38. Gelir Karşılaştırma Tablosu (TL).....	212
Tablo 39. Gider Karşılaştırma Tablosu (TL).....	212

Tablo 40. TÜBİTAK Performans Ölçülerinin Geçmiş Yıllara ve 2010 Yılına İlişkin Değerleri	214
Tablo 41. TÜBİTAK'ın Güçlü ve Zayıf Yönleri.....	223
Tablo 42. Fiziksel Kaynaklara Ait Bilgiler	250

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
AB P	: Avrupa Birliği ereve Programı
APSCO	: Asia-Pasific Space Cooperation Organization (Asya-Pasifik Uzay İşbirliği Organizasyonu)
ARBİS	: Araştırmacı Bilgi Sistemi
ARRS	: Slovenian Research Agency (Slovenya Araştırma Ajansı)
ARDEB	: Araştırma Destek Programları Başkanlığı
Ar-Ge	: Araştırma Geliştirme
BAYS	: Bilimsel Aktiviteleri Yönetim Sistemi
BİDEB	: Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı
BİLGEM	: Bilişim ve Bilgi Güvenliği İleri Araştırmalar Merkezi
BİLTEG	: Bilişim Teknolojileri Grubu
BIPM	: Uluslararası Ölçüler ve Ağırlıklar Bürosu
BİYOTEG	: Biyoteknoloji, Tarım, evre ve Gıda Teknolojileri Grubu

BM	: Birleşmiş Milletler
BT	: Bilişim Teknolojileri
BTE	: Bilişim Teknolojileri Enstitüsü
BTİKKK	: Bilim ve Teknoloji İnsan Kaynakları Koordinasyon Komitesi
BTY	: Bilim, Teknoloji ve Yenilik
BTYK	: Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu
BTYPDB	: Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Daire Başkanlığı
BUTAL	: Bursa Test ve Analiz Laboratuvarı
CIPM	: International Committee for Weights and Measures (Uluslararası Ağırlıklar ve Ölçümler Komitesi)
COMSATS	: The Commission on Science and Technology for Sustainable Development in the South (Güneyde Sürdürülebilir Kalkınma İçin Bilim ve Teknoloji Komisyonu)
COMSTECH	: Committee on Scientific and Technological Cooperation (Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Daimi Komitesi)
COST	: European Cooperation in the field of Scientific and Technical Research (Bilimsel ve Teknik Araştırma Alanında Avrupa İşbirliği)
COSPAR	: Committee on Space Research (Avrupa Uzay Araştırmaları Komitesi)
CrossTexNet	: Textiles at the Cross Roads of New Applications (Yeni Uygulamaların Dönüm Noktasında Tekstil)

CSTP	: Committee for Scientific and Technological Policy (Bilim ve Teknoloji Politikaları Komitesi)
ÇAYDAG	: Çevre, Atmosfer, Yer ve Deniz Bilimleri Araştırma Destek Grubu
DLR	: German Aerospace Centre (Alman Havacılık ve Uzay Merkezi)
DPT	: Devlet Planlama Teşkilatı
DTM	: Dış Ticaret Müsteşarlığı
EAGÜ	: En Az Gelişmiş Ülkeler
EduRoam	: Eğitim Dolaşımı
EEEAG	: Elektrik, Elektronik ve Enformatik Araştırma Destek Grubu
ELOTEG	: Elektrik ve Elektronik Teknolojileri Grubu
EMBC/EMBO	: European Molecular Biology Conference/Organization (Avrupa Moleküler Biyoloji Konferansı)
EMRP	: European Metrology Research Programme (Avrupa Metroloji Araştırma Programı)
ETSI	: European Telecommunications Standards Institute (Avrupa Telekomünikasyon Standartları Enstitüsü)
ETTM	: EMC TEMPEST Test Merkezi
EURAMET	: Avrupa Metroloji Enstitüleri Birliği
EREF	: European Regional Economic Forum (Avrupa Bilim Forumu)

ERAB	: European Research Area Board (Avrupa Araştırma Alanı Kurulu)
ESA	: European Space Agency (Avrupa Uzay Ajansı)
ESF	: European Science Foundation (Avrupa Bilim Vakfı)
ESOF	: Euroscience Open Forum (Avrupa Bilim Forumu)
EETP	: Elektrik Elektronik Teknoloji Platformu
EURAXESS	: Avrupa Araştırma Ağı
EUROHORCS	: European Heads of Research Councils (Avrupa Araştırma Kurumları Başkanları)
EÜAŞ	: Elektrik Üretim Anonim Şirketi
EVRENA	: Evrensel Araştırmacı Programı
GEO	: Group on Earth Observations (Yer Gözlem Grubu)
GSYARGEH	: Gayri Safi Yurt İçi Ar-Ge Harcamaları
GSYİH	: Gayri Safi Yurt İçi Hasıla
HAS	: Hungarian Academy of Sciences (Macaristan Bilimler Akademisi)
IAF	: International Astronautical Federation (Uluslararası Uzay Araçları Federasyonu)
ICGEB	: International Centre for Genetic Engineering and Biotechnology (Uluslararası Genetik Mühendisliği ve Biyoteknoloji Merkezi)

ICT	: Information & Communication Technologies (Bilgi ve İletişim Teknolojileri)
IIASA	: International Institute for Applied Systems Analysis (Uluslararası Uygulamalı Sistemler Analiz Enstitüsü)
İKÖ	: Organization of Islamic Conference (İslam Konferansı Örgütü)
ILTAREN	: İleri Teknoloji Araştırma Enstitüsü
INCO-NET	: International Cooperation Networking (Uluslararası İşbirliği Ağı)
IRG	: International Reintegration Grants (Avrupa'ya Geri Dönüş Hibeleri)
ISPRS	: International Society for Photogrammetry and Remote Sensing (Uluslararası Fotogrametri ve Uzaktan Algılama Derneği)
İŞBAP	: Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Ağları ve Platformları Kurma Girişimi Programı
İTÜ	: İstanbul Teknik Üniversitesi
KAMAG	: Kamu Araştırmaları Grubu
KBYS	: Kurumsal Bilgi Yönetim Sistemi
KEİ	: Karadeniz Ekonomik İşbirliği Bilim ve Teknoloji Çalışma Grubu
KOBİ	: Küçük ve Orta Boy İşletmeler
KOSGEB	: Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
KRF	: Korean Research Foundation (Kore Araştırma Vakfı)

MADES	: Mali Denetleme ve Sözleşmeler Müdürlüğü
MAKİTEG	: Makina İmalat Teknolojileri Kurumu
MAG	: Mühendislik Araştırma Destek Grubu
MAM	: Marmara Araştırma Merkezi
METATEG	: Malzeme, Metalurji ve Kimya Teknolojileri Grubu
MKYS	: Mali ve İdari Kaynak Yönetim Sistemi
MOST	: Ministry of Science and Technology of the People's Republic of China (Çin Halk Cumhuriyeti Bilim ve Teknoloji Bakanlığı)
NAM S&T CENTRE	: Centre for Science and Technology of the Non-Aligned and Other Developing Countries (Bağlı olmayan ve Diğer Gelişen Ülkeler için Bilim ve Teknoloji Merkezi)
NATO	: North Atlantic Treaty Organization (Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü)
OECD	: Organisation for Economic Co-operation and Development (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü)
OKTEM	: Ortak Kriter Test Merkezi
PICMET	: Portland International Center for Management of Engineering and Technology (Portland Uluslararası Mühendislik ve Teknoloji Yönetimi Merkezi)
PRODİS	: Proje İzleme ve Değerlendirme Sistemi
RELATE	: Research Labs for Teaching Journalists (Öğretici Yazarlar için Araştırma Laboratuvarları)

RENASIS	: Researchers' Night and Science in The Streets (Araştırmacılar Gecesi ve Sokaklarda Bilim)
RFBR	: Russian Foundation for Basic Research (Rusya Temel Araştırma Vakfı)
ROSCOSMOS	: Russian Federal Space Agency (Rusya Federal Uzay Ajansı)
SAGE	: Savunma Sanayii Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü
SASO	: Suudi Arabistan Standartlar Kurumu
SAVTAG	: Savunma ve Güvenlik Teknolojileri Araştırma Grubu
SBAG	: Sağlık Bilimleri Araştırma Destek Grubu
SBRA	: The Slovenian Business and Research Association (Slovenya İş ve Araştırma Birliği)
SCIE	: Science Citation Index Expanded (Genişletilmiş Bilim Atıf İndeksi)
ShERACA	: Shaping Egypt's Association to the European Research Area and Cooperation Action (Mısır'ın Avrupa Araştırma Alanı ile Bütünleşmesi)
SOBAG	: Sosyal ve Beğeri Bilimler Araştırma Destek Grubu
SPS	: Science for Peace and Security (NATO Barış ve Güvenlik İçin Bilim)
STEPI	: Science and Technology Policy Institute (Kore Bilim ve Teknoloji Politikası Enstitüsü)
SUSCHEM	: The European Technology Platform for Sustainable Chemistry (Sürdürülebilir Kimya Teknoloji Platformu)
TAEK	: Türkiye Atom Enerjisi Kurumu

TAİK	: Türk-Alman İşbirliği Konseyi
TAKA	: Türkiye Akademik Atıf Sistemi
TARABİS	: TÜBİTAK Ulusal Araştırma Altyapısı Bilgi Sistemi
TARAL	: Türkiye Araştırma Alanı
TASSA	: Turkish-American Scientists and Scholars Association (Türk Amerikan Bilim İnsanları ve Akademisyenleri Birliği)
TBAE	: Temel Bilimler Araştırma Enstitüsü
TBAG	: Temel Bilimler Araştırma Destek Grubu
TBYG	: Türkiye Bilimsel Yayın Göstergeleri
TEDAŞ	: Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi
TEKES	: The Finnish Funding Agency for Technology and Innovation (Finlandiya Teknoloji ve Yenilik Fonlama Kurumu)
TEYDEB	: Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı
TEKNOGİRİŞİM	: Teknoloji ve Yenilik Odaklı Girişimleri Destekleme Programı
TİKA	: Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı
TO-KAT	: Toplu Katalog Sistemi
TOVAG	: Tarım, Ormancılık ve Veterinerlik Araştırma Destek Grubu

TSE	: Türk Standartları Enstitüsü
TSK	: Türk Silahlı Kuvvetleri
TTGV	: Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı
TUG	: TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi
TURBO	: Turkish Research and Business Organisations (Türkiye Araştırma ve İş Organizasyonları)
TÜBA	: Türkiye Bilimler Akademisi
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
TÜRKAK	: Türk Akreditasyon Kurumu
TÜSİAD	: Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği
TÜSSİDE	: Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü
TWAS	: Third World Academy of Sciences (3. Dünya Bilimler Akademisi)
UBAP	: Uluslararası Bilimsel Araştırma Projelerine Katılma Programı
UBVT	: Ulusal Bildiriler Veri Tabanı
UBYT	: Uluslararası Bilimsel Yayınları Teşvik Programı
UBTYS	: Ulusal Bilim, Teknoloji ve Yenilik Stratejisi

UEKAE	: Ulusal Elektronik ve Kriptoloji Araştırma Enstitüsü
UİN	: Ulusal İrtibat Noktası
ULAKBİM	: Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi
ULAKNET	: Ulusal Akademik Ağ
UME	: Ulusal Metroloji Enstitüsü
UNIDO	: United Nations Industrial Development Organization (Birleşmiş Milletler Endüstriyel Kalkınma Teşkilatı)
UNOOSA	: United Nations Office for Outer Space Affairs (BM Uzay İşleri Ofisi)
UZAG	: Uzay Araştırma Destek Grubu
WAITRO	: The World Association of Industrial and Technological Research Organizations (Dünya Endüstriyel ve Teknolojik Araştırma Kurumları Birliği)
YBS	: Yönetim Bilgi Sistemi
YMM	: Yeminli Mali Müşavirler
YOİKK	: Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu

SUNUŞ

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK), misyonu doğrultusunda, Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinde bulunan paydaşların (üniversite, özel sektör ve kamu kurumları) bilimsel araştırma projelerini ve bilim insanlarını kamu fonlarıyla desteklemekte, ayrıca kendisine bağlı merkez ve enstitülerinde, stratejik alanlarda teknolojik ve uygulamalı araştırmalar yürütmektedir. Bununla birlikte, toplumda bilimsel, teknolojik ve yenilik faaliyetlerine yönelik farkındalığın ve bilim okuryazarlığının artırılmasına yönelik etkinlikler, TÜBİTAK'ın kurulduğu ilk yıllardan başlayarak, yayınlanan dergi ve kitaplar, gerçekleştirilen yarışma ve şenlikler aracılığı ile hayata geçirilmektedir.

Ülkemiz; *“Ürettiği bilgi ve geliştirdiği teknolojileri, ülke ve insanlığın yararına yenilikçi ürün, süreç ve hizmetlere dönüştürebilen Türkiye”* vizyonu doğrultusunda BTY alanında önemli bir atılım içerisindedir. TÜBİTAK; BTP-UP 2005-2010 aracılığıyla yakalanan ivmeyi, yeni dönemde Ulusal Bilim, Teknoloji ve Yenilik Stratejisi (UBTYS) 2011-2016 aracılığıyla gerek ulusal düzeyde gerekse küresel düzeyde, dünyanın önemli bilim, teknoloji kurum ve kuruluşlarıyla işbirlikleri içerisinde bulunarak, sürdürmek çabasıdadır. Bu sebeple, kanunlarla belirlenmiş olan görevlerini yerine getirebilmek amacıyla kendisine tahsis edilen kamu kaynaklarını mevzuata uygun şekilde kullanmaktadır. Kaynak dağılımı gerçekleştirilirken uzun vadeli ve geleceğe yönelik bir yaklaşım benimsenmekte, desteklenen faaliyetlerin performansı stratejik yönetim ilkeleri doğrultusunda ölçülmekte ve değerlendirilmektedir. 2010 yılı faaliyet raporu bu anlayışın sonuçlarının yer aldığı somut bir belgedir.

TÜBİTAK 2010 Faaliyet Raporu, TÜBİTAK Başkanlık Birimleri ile Merkez ve Enstitülerde hazırlanan birim faaliyet raporlarının konsolide edilmesiyle oluşturulmuş, geniş katılımın bir ürünüdür. Raporun hazırlanmasında değerli birikimlerini çalışmalarına yansıtan tüm yöneticilerimize ve çalışanlarımıza en içten teşekkürlerimi sunarım.

Saygılarımla,

Prof. Dr. Nüket YETİŞ

Başkan

1. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

1.1. Organizasyon Yapısı ve İnsan Kaynakları Bilgileri

TÜBİTAK Organizasyon Şeması Şekil 1’de verilmiştir. 278 sayılı Kuruluş Kanunu'nun 5798 sayılı Kanun’la değişik 4. Maddesine göre TÜBİTAK’ın en yüksek seviyede yönetim ve karar organı Bilim Kuruludur. Bilim Kurulu, Başkan ve 12 üyeden oluşur; TÜBİTAK Başkanı, Bilim Kuruluna başkanlık eder ve Bilim Kurulunun aldığı kararlar doğrultusunda Kurumu yönetir.

TÜBİTAK Başkanlık

TÜBİTAK Başkanlığında, Başkana bağlı üç Başkan Yardımcısı ve bir Genel Sekreter bulunmaktadır; Başkan yardımcılarında biri teknoloji ve yenilik destek programları ile bilim toplum etkinliklerinden, diğeri merkez ve enstitüler (Ar-Ge ve Ar-Ge Kolaylık Birimleri) eşgüdüm ile uluslararası işbirliğinden, üçüncüsü ise akademik araştırma destek ile bilim insanı destek programlarından sorumludur. Genel Sekreter, Kurumun idari ve mali hizmetleri ile Hukuk Müşavirliği ve Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) Sekreteryası Ofisinden sorumlu olarak görev yapmaktadır. Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Daire Başkanlığı ile İç Denetim Birimi, Başkanlığa bağlı olarak görev yapmaktadır.

TÜBİTAK Merkez ve enstitüleri, faaliyetlerine göre TÜBİTAK Ar-Ge ve Ar-Ge Kolaylık Birimleri olarak yapılandırılmıştır.

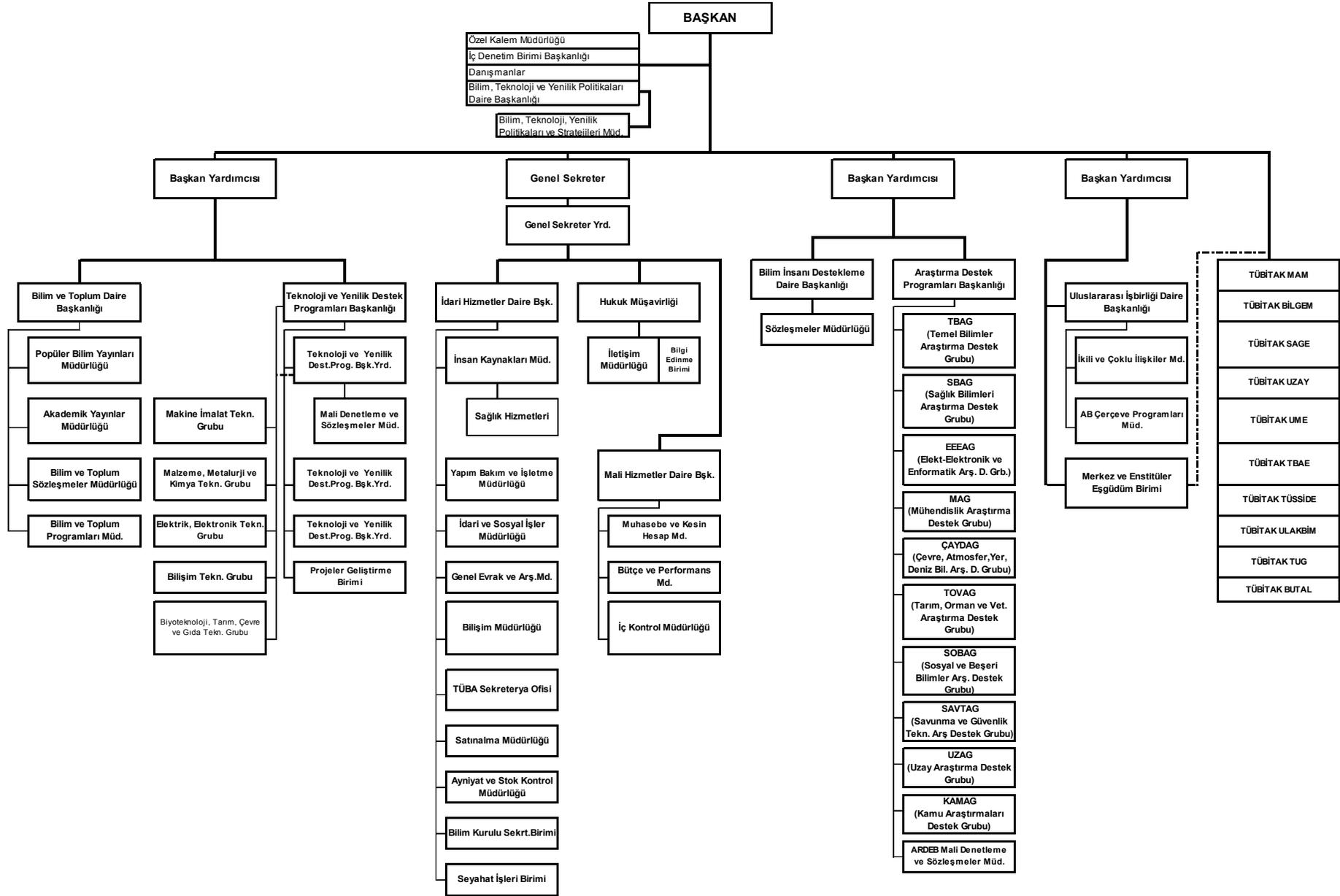
Ar-Ge Birimleri

- Marmara Araştırma Merkezi (TÜBİTAK MAM)
- Bilişim ve Bilgi Güvenliği İleri Teknolojiler Araştırma Merkezi (TÜBİTAK BİLGEM)
- Savunma Sanayii Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü (TÜBİTAK SAGE)
- Uzay Teknolojileri Araştırma Enstitüsü (TÜBİTAK UZAY)
- Ulusal Metroloji Enstitüsü (TÜBİTAK UME)

- Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü (TÜBİTAK TÜSSİDE)
- Temel Bilimler Araştırma Enstitüsü (TÜBİTAK TBAE)

Ar-Ge Kolaylık Birimleri

- Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (TÜBİTAK ULAKBİM)
- TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi (TÜBİTAK TUG)
- Bursa Test ve Analiz Laboratuvarı (TÜBİTAK BUTAL)

Şekil 1. TÜBİTAK Organizasyon Şeması

Kurumda, 31 Aralık 2010 tarihi itibarıyla 3.753 personel görev yapmaktadır. Bu personelin %66'sı kadrolu, %34'ü proje personeli olarak çalışmaktadır. Personelin %15'i TÜBİTAK Başkanlıkta, %85'i ise Ar-Ge ve Ar-Ge Kolaylık Birimlerinde görev yapmaktadır. TÜBİTAK Hizmet Grupları ve Dereceler Cetveline göre TÜBİTAK personeli beş ana grupta toplanmış olup kadro unvanları aşağıda sıralanmıştır.

Y Grubu (Yönetim): Başkan, başkan yardımcısı, genel sekreter, merkez başkanı, genel sekreter yardımcısı, destek programları başkanı, grup yürütme komitesi sekreteri, merkez başkan yardımcısı, enstitü müdürü, destek programları başkan yardımcısı, enstitü müdür yardımcısı, laboratuvar müdürü, danışman, hukuk müşaviri, iç denetim birimi başkanı, daire başkanı, iç denetim birimi başkan yardımcısı, iç denetçi, müdür, birim yöneticisi.

AG Grubu (Araştırma): Başuzman araştırmacı, uzman araştırmacı, araştırmacı, bilimsel programlar başuzmanı, bilimsel programlar uzmanı, bilimsel programlar uzman yardımcısı.

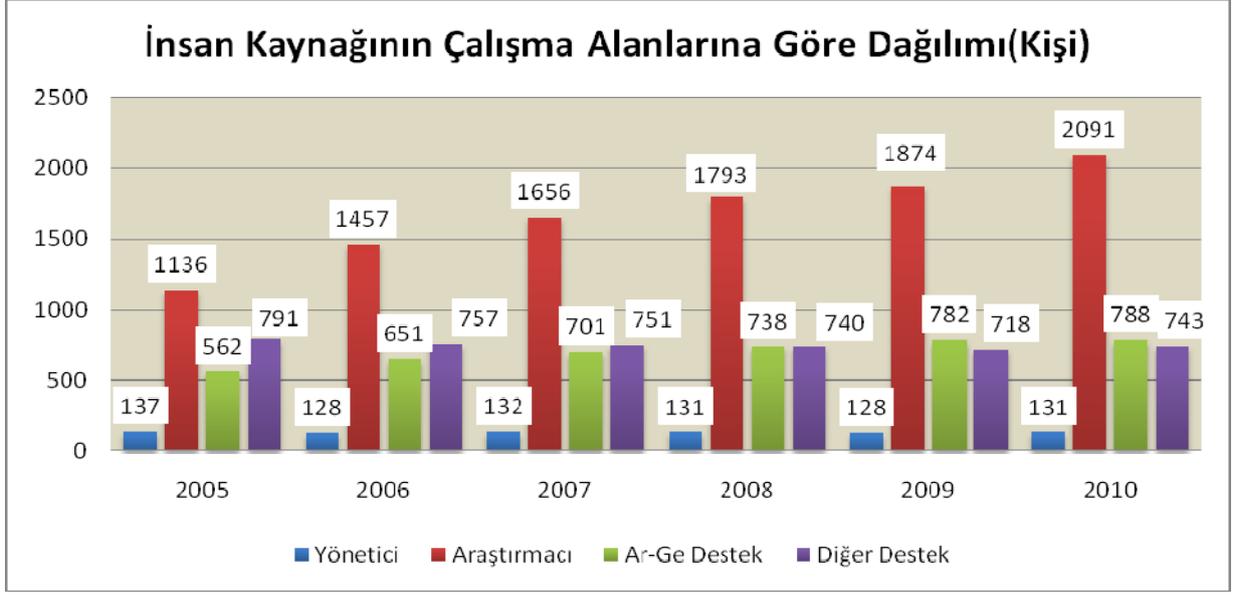
A Grubu (Teknik ve Destek): Başuzman, uzman, uzman yardımcısı, başmühendis, mühendis, müdür yardımcısı, birim sorumlusu.

B Grubu (Hizmet): Koruma güvenlik amiri, başteknisyen, uzman teknisyen, teknisyen, şef, memur, sekreter, hemşire, veznedar.

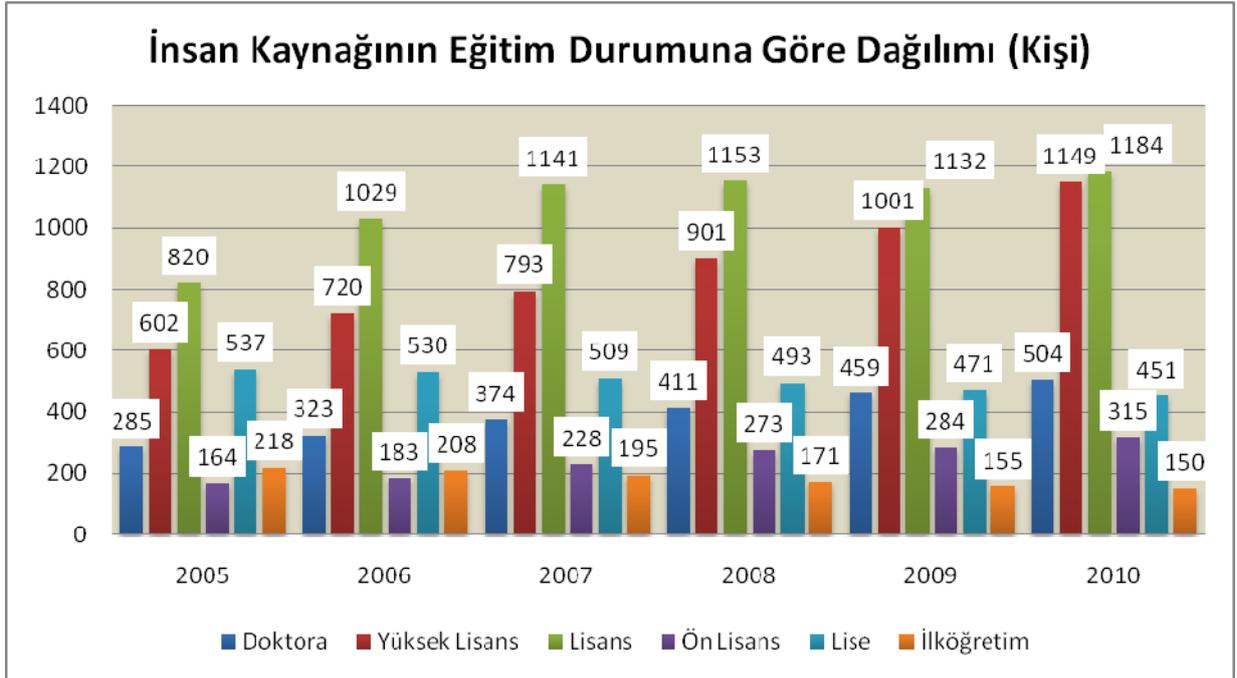
C Grubu (Yardımcı Hizmet): Memur, başşoför, şoför, aşçı, usta, garson, hizmetli, dağıtıcı.

2005-2010 yılları arası, insan kaynağının çalışma alanlarına göre dağılımı Şekil 2, eğitim grubuna göre dağılımı ise Şekil 3'te verilmektedir. Şekil 2'de belirtilen Yönetici personel sayısı, Y Grubu personelini; Araştırmacı personel sayısı, AG Grubu personelini; Ar-Ge Destek personeli sayısı, A Grubu ve B Grubu Araştırma Teknisyeni personelini; Diğer destek personeli sayısı ise, B ve C grubu personelini içermektedir.

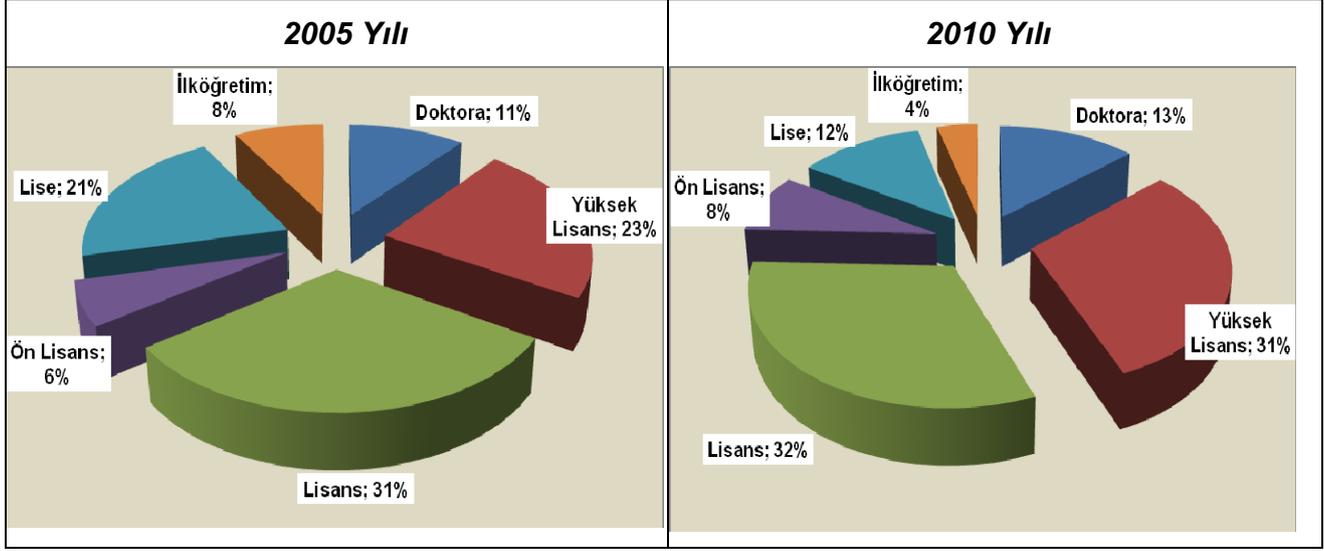
2005 ve 2010 yıl sonu itibarıyla Kurum personelinin eğitim durumuna göre karşılaştırmalı yüzde dağılımı ise Şekil 4'de verilmektedir.

Şekil 2. İnsan Kaynağının Çalışma Alanlarına Göre Dağılımı

Şekil 3. İnsan Kaynağının Yıllar İtibarıyla Eğitim Durumuna Göre Dağılımı

Şekil 4. İnsan Kaynağının Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırmalı Dağılımı (2005-2010)

Kurum personeline ilişkin ortalama çalışma süresi, devir oranı, araştırmacı personel sayısı ve benzeri bilgiler Tablo 1’de verilmektedir.

Tablo 1. 2005 ve 2010 Yılı Sonu İtibarıyla TÜBİTAK İnsan Kaynağına İlişkin Bilgiler

Açıklama ¹	2005			2010		
	Kadrolu	Proje	Toplam	Kadrolu	Proje	Toplam
Çalışan Sayısı (A)	2.104	522	2.626	2.470	1.283	3.753
Ortalama Çalışma Süresi (Yıl)	9,4	1,4	7,8	11	2,7	8,2
İşe Giren Sayısı (B)	174	248	422	297	548	845
İşten Çıkan Sayısı (C)	192	127	319	274	320	594
Devir Sayısı (D=B+C)	366	375	741	571	868	1.439
Devir Oranı (D/A) (%)	%17	%72	%28	%23	%68	%38
Araştırmacı Sayısı ² (E)	777	359	1.136	1.202	889	2.091
Ar-Ge Destek Personeli Sayısı ³ (F)	455	107	562	492	296	788
Araştırma Personeli Oranı [(E+F)/A] (%)	%59	%89	%65	%69	%92	%77

¹ Bu tablodaki veriler TÜBİTAK Başkanlık, Merkez ve Enstitülerdeki tüm insan kaynakları bilgileri kullanılarak hesaplanmıştır.

² AG Personeli sayısını ifade etmektedir.

³ A Grubu Personeli sayısı ve B Grubu Araştırma Teknisyeni Personel sayısını ifade etmektedir.

1.2. Başkanlık Birimleri Faaliyetleri

1.2.1. Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikası Faaliyetleri

1.2.1.1. Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu Sekreteryası Görevi

Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu (BTYK) kurulmasına ilişkin 77 sayılı kanun hükmünde kararname uyarınca BTYK'nın hazırlık çalışmaları ve sekreteryası hizmetleri TÜBİTAK tarafından yerine getirilmektedir. TÜBİTAK, Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu'nun aldığı kararların ilgili kuruluşlarca uygulanmasını izlemek, değerlendirmek ve sonuçlarını BTYK aracılığıyla aktarmakla sorumludur. Bu kapsamda, Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Daire Başkanlığı (BTYPDB) aşağıdaki çalışmaları yapmaktadır:

- BTYK kararlarıyla ilgili gelişmelerin paydaşlarla eşgüdüm içinde raporlanması,
- BTYK toplantıları öncesinde geri bildirimlerin alınması,
- BTYK gündemine ilişkin önerilerin koordine edilmesi,
- BTYK toplantı dosyasının hazırlanması.

Bu rapor dönemi kapsamında BTYK'nın 21. ve 22. toplantılarına yönelik yukarıda sözü edilen çalışmalar yapılmıştır.

Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu 21. Toplantısı (22 Haziran 2010)

BTYK Hazırlık Toplantısı, 18 Haziran 2010 tarihinde gerçekleştirilmiştir. BTYK'nın 21. toplantısına ilişkin görüşlerin alınması amacıyla Kurul üyesi Bakanlıklarla, ilgili diğer kurum/kuruluşların üst düzey yöneticilerinin katıldığı toplantıda, BTYK'nın 21. toplantısına yönelik gündem ve kapsam öneriler tartışılmıştır.

BTYK'nın 21. toplantısı, 22 Haziran 2010 tarihinde Başbakan Sayın R. Tayyip ERDOĞAN'ın başkanlığında TÜBİTAK UZAY Enstitüsünde yapılmıştır. Toplantıda, daha önce alınan kararlara ilişkin gelişmeler gözden geçirilmiş, iki ek karar ve bir yeni karar alınmıştır. Bu kararlara www.tubitak.gov.tr/politikalar/btyk adresinden ulaşılabilmektedir. BTYK 21. toplantısında savunma sanayinde yürütülen Ar-Ge çalışmalarına ilişkin projeler sunulmuştur. BTYPDB bu sürecin koordinasyonunu sağlamıştır.

Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu 22. Toplantısı (15 Aralık 2010)

22. BTYK'nın Hazırlık Toplantısı, 6 Aralık 2010 tarihinde TÜBİTAK'ta gerçekleştirilmiştir. Kurul üyesi Bakanlıklar ile ilgili Bakanlıkların müsteşarları ve ilgili diğer kurum/kuruluşların üst düzey yöneticilerinin katıldığı toplantıda, BTYK'nın 22. Toplantısına yönelik gündem ve kapsam önerileri görüşülmüştür.

BTYK'nın 22. toplantısı, 15 Aralık 2010 tarihinde Başbakan Sayın R. Tayyip ERDOĞAN'ın başkanlığında TÜBİTAK UZAY Enstitüsünde yapılmıştır. Toplantıda, daha önce alınan kararlara ilişkin gelişmeler gözden geçirilmiş, bir ek karar ve üç yeni karar alınmıştır. Bu kararlara www.tubitak.gov.tr/politikalar/btyk adresinden ulaşılabilir. BTYK 22. Toplantısında "Ulusal Bilim Teknoloji ve Yenilik Stratejisi 2011-2016", "Bilim ve Teknoloji İnsan Kaynağı Stratejisi ve Eylem Planı 2011-2016" belgeleri kabul edilmiştir.

1.2.1.2. BTYK Politikalarına İlişkin Gelişmelerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi

Bilim ve Teknoloji Politikaları Uygulama Planı (BTP-UP) 2005-2010 Değerlendirme Raporu

Bilim ve Teknoloji Politikaları Uygulama Planı (BTP-UP) 2005-2010, BTYK 11. Toplantısı'nda sunulmuş ve 2005/10 nolu karar ile kabul edilmiştir. BTP-UP, belirlenen temel amaçlara ulaşılması yolunda ulusal bilim, teknoloji ve yenilik seferberliğinin harekete geçirilmesinde izlenen stratejik yaklaşımı ortaya koymuş ve özümleme kapasitemizin artırılmasında da kilit rol almıştır.

BTYK'nın 20. Toplantısı'nda alınan 2009/201 no.lu "*Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Uygulama Planı 2011-2016'nin hazırlanması*" kararı kapsamında öngörülen iş adımları ve bunlara ilişkin açıklamalara yer verilmiştir. Sunulan iş adımlarından ilki olan "BTP-UP 2005-2010'un Değerlendirilmesi" raporu TÜBİTAK BTYPDB tarafından ilgili paydaşların görüşleri alınarak hazırlanmıştır.

İllerin BTY Potansiyellerinin Değerlendirilmesi ve TÜBİTAK Desteklerinin İllere Göre Dağılımı (2005-2010) Çalışması

TÜBİTAK tarafından il bazında sağlanan destek miktarları haritalandırılmıştır. Bunun dışında 2010 yılında TÜBİTAK BTYPDB tarafından düzenlenen TÜBİTAK Ar-Ge ve Yenilik Günleri Tablo 4'de sunulmuş; Ar-Ge ve yenilik günlerinde illerin BTY potansiyellerinin değerlendirilmesine yönelik analizler yapılmıştır. Oluşturulan haritalarda 1999-2004 ve 2005-2010 yıllarına ait BİDEB, TÜBİTAK 1007, TEYDEB ve ARDEB destek miktarlarındaki değişime yer verilmektedir. Bu çalışmaya TÜBİTAK ana sayfasından da ulaşılabilir. 22. BTYK toplantısında sunulan çalışma, BTP-UP 2005-2010 Değerlendirme Raporu'na ve TÜBİTAK Ar-Ge ve Yenilik Günleri kapsamında yerel Ar-Ge ve yenilik potansiyeline yönelik analizlere dayanmaktadır.

Türkiye Bilim, Teknoloji ve Yenilik Modeli Çalışması

2011 yılında İstanbul'da düzenlenecek olan dördüncü en az gelişmiş ülkeler konferansına yönelik olarak ülkemizin BTY alanında yapmış olduğu atılım bir model olarak alınarak Türkiye BTY modeli çalışması başlatılmıştır. Bilim, Teknoloji ve Yenilik Modeli çalışmasına <http://www.tubitak.gov.tr/politikalar> adresinden ulaşılabilir.

Uluslararası BTY Yönetişim Mekanizmaları İncelemesi

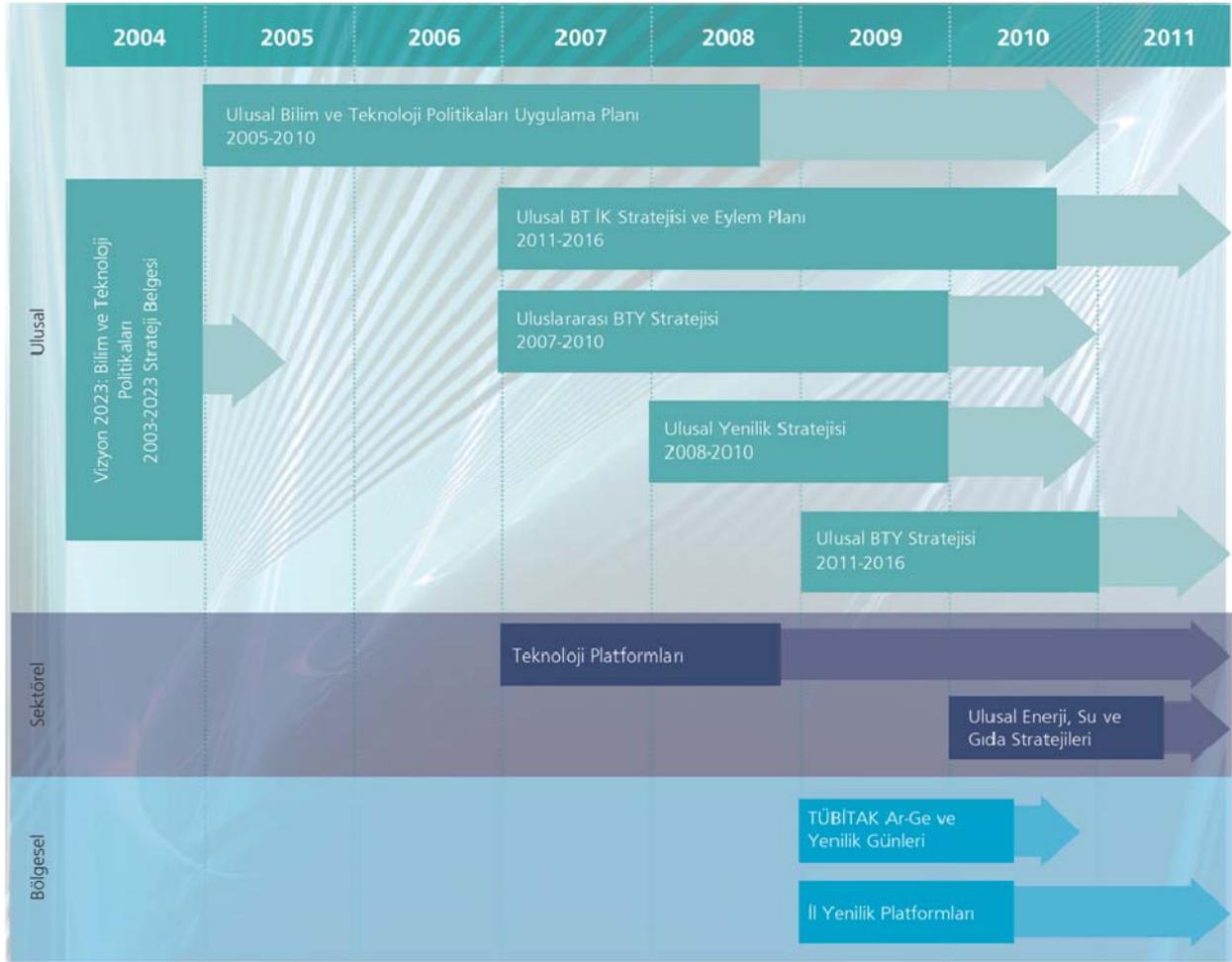
Suriye Bilimsel Araştırma Yüksek Komisyonu (HCSR) Yetkililerinden oluşan heyet 28-30 Temmuz 2010 tarihleri arasında TÜBİTAK'ı ziyaret etmiş kendilerine BTY Politikaları Strateji çalışmaları ile ilgili eğitimler verilmiştir. 13 Eylül 2010 – 16 Eylül TÜBİTAK' tan uzmanların katılımıyla Şam'da Suriye Bilimsel Araştırma Yüksek Komisyonu (HCSR) Yetkilileri ziyaret edilmiş, Suriye tarafına bilim, teknoloji ve yenilik politikalarının oluşturulmasında izlemekte olduğumuz ulusal politikalar ve "Vizyon 2023" projesi gibi konuların yanı sıra bilim, teknoloji ve yenilik göstergelerimiz ile ilgili sunumlar gerçekleştirilmiştir. 29 Kasım 2 Aralık 2010 tarihleri Suriye Bilimsel Araştırma Yüksek Komisyonu (HCSR) Yetkililerinden bir heyet TÜBİTAK'ı ziyaret etmiş kendileriyle Türkiye'nin Bilim, Teknoloji ve Yenilik (BTY) politikası ve uygulanması hakkında görüşmelerde bulunulmuştur.

UNESCO Amman Ofisi ile Ürdün Bilim ve Teknoloji Yüksek Konseyi yetkililerinden oluşan bir heyet 13-15 Ekim 2010 tarihleri arasında TÜBİTAK'ı ziyaret etmiş Ürdün'ün "2012-2016 Bilim ve Teknoloji Stratejisi"nin oluşturulmasında faydalı olmak amacıyla BTY Politikaları ve Stratejileri ile ilgili eğitimler verilmiştir

Ar-Ge ve yenilik politikalarının eşgüdümünün sağlanması amacıyla oluşturulan uluslararası BTY yönetim mekanizmaları TÜBİTAK BTYPDB tarafından analiz edilmiştir. Örneğin, 2008 yılından itibaren devlet başkanları düzeyinde her yıl düzenlenen G-20 Liderleri Zirveleri incelenmiş olup ekonomik sürdürülebilirliğin sağlanması hususunda bilim, teknoloji ve yenilik faaliyetlerine verilen önemin arttığı gözlenmiştir. Ayrıca, G8 Ülkeleri Araştırma Kurumları Başkanları (G8-HORCS), Kuzeydoğu Asya Ülkeleri Araştırma Kurumları Başkanları (A-HORCS), Asya Bölgesi Araştırma Kurumları Başkanları (ASIA-HORCS), Avrupa Araştırma Kurumları Başkanları'nın (EUROHORCS) yapıları da değerlendirilmiştir.

Ulusal BTY Politikasını Geliştirici Stratejik Çalışmalar Yapılması ve Politika Önerilerinin Oluşturulması

TÜBİTAK, ülkemizin rekabet gücünde ve refahında istenen sıçramanın gerçekleştirilmesi yolunda ulusal bilim, teknoloji ve yenilik sisteminin güçlenmesini sağlayacak çabaların odak noktasında bulunmayı hedeflemektedir. Bu hedeften hareketle ulusal bilim, teknoloji ve yenilik (BTY) politikalarının tasarımına yönelik stratejik çalışmalar yürütülmekte ve politika önerileri oluşturulmaktadır. 2004 yılından itibaren TÜBİTAK koordinasyonunda hazırlanan strateji belgeleri Şekil 5'de sunulmaktadır.

Şekil 5. TÜBİTAK Koordinasyonunda BTY Politika Çalışmaları

Ulusal Bilim, Teknoloji ve Yenilik Stratejisi (UBTYS) 2011-2016

Ülkemizin 2023 yılına yönelik olarak bilim, teknoloji ve yenilik atılımının zeminini oluşturan Ulusal Bilim ve Teknoloji Politikaları Uygulama Planı (BTP-UP) 2005-2010 aracılığıyla yakalanan ivmenin sürdürülebilirliğini sağlamak üzere BTYK'nın 2009/201 no.lu kararı gereğince "Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Uygulama Planı⁴ 2011-2016'nın Hazırlanması" çalışmaları TÜBİTAK-BTYPDB tarafından yürütülmüş ve tamamlanmıştır.

⁴ Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Uygulama Planı 2011-2016'nın adı 2010/201 no.lu karar ile Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Stratejileri (UBTYS) 2011-2016 olarak değiştirilmiştir.

Bu bağlamda 2009 yılında düzenlenen “Ulusal Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları: 2023 ve Sonrası Çalıştayı”nda çıkan vizyon ifadeleri, 2010 yılı içerisinde TÜBİTAK Bilim Kurulu’nun 186. ve 187. toplantılarında değerlendirilmiştir. Son şekli verilen vizyon ifadesi Bilim ve Teknolojiden Sorumlu Devlet Bakanlığı önerisiyle, BTYK 21. toplantısında onaya sunulmuş ve kabul edilmiştir⁵.

Belirlenen vizyon ışığında, Ulusal Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Stratejileri (UBTYS) 2011-2016’nın oluşturulması sürecinde TÜBİTAK-BTYPDB tarafından gerçekleştirilen adımlar ana hatlarıyla Tablo 2’de verilmektedir.

Tablo 2. UBTYS 2011-2016’nın Hazırlanmasına Yönelik Adımlar

İş adımları	Açıklama	Zaman
Mevcut Durum Değerlendirilmesi	BTP-UP 2005-2010 döneminde elde edilen gelişmelerin ve iyileştirmeye açık alanların değerlendirilmesi	Temmuz-Ekim 2010
BTYP-UP 2011-16 Taslak Strateji Belgesinin Hazırlanması	“BTP-UP 2005-2010 Değerlendirme Dokümanı”nda yer verilen bulgular ve dünyadaki BTY stratejileri eğilimleri göz önünde bulundurularak yeni dönem BTY stratejilerinin belirlenmesi ve taslak strateji belgesinin yazılması	Kasım 2010
BTYP-UP 2011-16 Taslak Strateji Belgesine ilişkin Kurumlar ile Toplantıların yapılması	BTYP-UP 2011-16 Taslak Strateji Belgesine ilişkin diğer kurumlardan görüş alınması	25 Kasım- 5 Aralık 2010
BTYP-UP 2011-2016’nın Son Haline Getirilmesi	Alınan görüş ve önerilerin BTYP-UP 2011-16 Strateji Belgesine işlenmesi ve belgenin BTYK 22. Toplantısı gündeminde yer alması	5 Aralık- 10 Aralık 2010

Yeni dönem BTY stratejilerinin belirlenmesi sürecinde kamu, özel sektör ve yüksek öğretim kurumları ve STK temsilcilerinin katılımıyla TÜBİTAK-BTYPDB tarafından bir dizi değerlendirme ve görüş alma çalışması yapılmıştır.

İstanbul’da düzenlenen OECD Yuvarlak Masa Toplantısı, 2010/101 no.lu BTYK kararı gereği “Başbakan’ın himayeleri altına aldığı enerji, su ve gıda alanlarında ulusal Ar-Ge ve yenilik stratejilerinin hazırlanması” çalışmaları kapsamında düzenlenen Ulusal Ar-Ge

⁵ Vizyon ifadesi; “Ürettiği bilgi ve geliştirdiği teknolojileri, ülke ve insanlığın yararına yenilikçi ürün, süreç ve hizmetlere dönüştürebilen Türkiye” dir.

ve Yenilik Stratejileri Çalıştayları ve Çalışma Grubu toplantıları ve TÜBİTAK yetkilileriyle yapılan değerlendirmelerde UBTYS 2011-2016'ya ilişkin girdiler alınmıştır⁶.

İlgili kurum kuruluşlardan alınan katkılarla inşa edilmiş olan UBTYS 2011-2016 Taslak Strateji Belgesine ilişkin gelinen aşamanın paylaşılması ve ilgili TARAL paydaşlarının görüşlerinin alınması amacıyla TÜBİTAK-BTYPDB tarafından Kasım ve Aralık aylarında özel sektör temsilcileri, sivil toplum kuruluşları ve kamu kurumları ile ayrı ayrı "UBTYS 2011-2016 Taslak Strateji Belgesinin Değerlendirilmesi Toplantı" ları gerçekleştirilmiştir.

UBTYS 2011-2016 Taslak Strateji Belgesi aynı zamanda TÜBİTAK- BTYPDB tarafından, 5 Aralık 2010 tarihli 192 sayılı TÜBİTAK Bilim Kurulu ile BTYK'nın 22. toplantısı öncesinde Müsteşarlar ve ilgili kurumların üst düzey temsilcilerinin katılımı ile gerçekleştirilen hazırlık toplantısının gündemine alınmıştır. Bu sürecin sonucunda, UBTYS 2011-2016 Strateji Belgesi nihai haline getirilmiş, BTYK 22. Toplantısı'nda sunulmuş ve Kurul tarafından onaylanmıştır⁷.

BTYK'nın 22. Toplantısında alınan karar gereği UBTYS 2011-2016'nın belirlenen stratejilerin⁸ hayata geçirilmesine yönelik olarak TÜBİTAK tarafından ilgili kurum ve kuruluşlardan 2011 yılına ilişkin eylem önerileri istenmiştir.

Bilim ve Teknoloji İnsan Kaynağı ve Stratejisi Kapsamındaki Çalışmalar

BTY insan kaynaklarının geliştirilmesi amacıyla, BTYK'nın 22. toplantısı'nda *2011-2016 Bilim ve Teknoloji İnsan Kaynağı Strateji ve Eylem Planı* kabul edilmiştir. 20 Kasım 2007 tarihinde alınan 2007/201 no.lu karar ile başlayan çalışmalara başta çeşitli kariyer dönemlerindeki araştırmacılar olmak üzere, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ve özel sektör temsilcileri katkı sağlamışlardır. Bu çerçevede, bilim insanları, rektörler ve Ar-Ge yöneticilerinin katılımı ile 12 adet Bilim ve Teknoloji İnsan Kaynakları Çalıştayı

⁶ Belirtilen toplantıların yanı sıra TÜBİTAK-BTYPDB tarafından sekretarya hizmeti sunulan Bilim ve Teknoloji İnsan Kaynağı Koordinasyon Komitesi, Uluslararası Araştırmacılar Koordinasyon Komitesi, BT İnsan Kaynağı Danışma Kurulu, YOİKK Ar-Ge Teknik Komitesi gibi ulusal BTY sistemi yönetim mekanizmalarında dile getirilen görüşler de dikkate alınmıştır. Ayrıca Bilim ve Teknolojiden sorumlu Devlet Bakanı himayelerinde TÜBİTAK- BTYPDB tarafından gerçekleştirilen TÜBİTAK Ar-Ge ve Yenilik Günleri aracılığıyla ve TÜBİTAK tarafından yürütülen destek mekanizmalarının yönetimi sürecinde iletişim içerisinde olunan araştırmacıların görüşleri de değerlendirilmiştir.

⁷ BTYK 22. Toplantısında, Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Uygulama Planı 2011-2016'nın adı Ulusal Bilim, Teknoloji ve Yenilik Stratejisi (UBTYS) 2011-2016 olarak değiştirilmiş olup, strateji belgesi onaylanmıştır. Ayrıca, UBTYS 2011-2016'da belirlenen stratejilerle ilgili eylemlerin BTYK Sekretaryası (TÜBİTAK-BTYPDB) tarafından izlenmesine ve UBTYS 2011-2016 özelinde sekretarya tarafından kurumlar arası eşgüdümün sağlanmasına karar verilmiştir.

⁸ "BTY İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi" stratejik amacına ilişkin eylemler kurumlar arası eşgüdüm içerisinde hazırlanmış olup, BTYK 22. Toplantısı'nda kabul edilmiştir.

düzenlenmiştir. Yaklaşık 500 katılımcı ile gerçekleştirilen bu çalıştayların devamında BTYK kararlarıyla, araştırmacılarımızın sorunlarının çözümüne yönelik olarak Dışişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü ve TÜBİTAK'ın üyesi olduğu Uluslararası Araştırmacılar Koordinasyon Kurulu (UAKK); ve Maliye Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler Arası Kurul, Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığı, Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ve TÜBİTAK'ın üyesi olduğu Bilim Teknoloji İnsan Kaynakları Koordinasyon Kurulu (BTİKKK) kurulmuştur.

Bu kapsamda 2010 yılı içerisinde, 5 Kasım 2010 ve 23 Kasım 2010 tarihli BTİKKK toplantılarında BT-İK Stratejisi ve Uygulama Planı amaç, strateji ve eylem önerileri görüşülmüştür. UAKK ve BTİKKK çalışmaları sonucunda çözüme kavuşturulan sorunlar Tablo 3'de sunulmaktadır.

Tablo 3. TÜBİTAK Koordinasyonunda Yürütülen İnsan Kaynakları Komiteleri Çalışmaları Sonucunda Çözülen Sorunlar

Sorumlu Kurum	Çözümü Tamamlanan Eylemler
Döner Sermaye, Denge Tazminatı ve Ek Ödemeler	
MB	2547 sayılı Kanununun 58 inci maddesinde yapılan düzenleme ile 30 Ocak 2011 tarihi itibarıyla döner sermaye gelirlerinden kaynaklanan denge tazminatı kesintisinin kaldırılması
Özlük Hakları	
ÇSGB	Stajyer olarak çalışan öğrencilerin sigorta primlerinin okul veya üniversitelerce karşılanması
Bilim İnsanlarının T.C. Vatandaşlık Sürecine Geçiş	
İçişleri B.	Bilim insanlarının T.C. vatandaşlığına geçişinin kolaylaşması (5901 sayılı Kanun 12/b md.)
Yabancı Araştırmacıların Çalışma İzinleri	
ÇSGB	Mesleki hizmetler kapsamında çalışacak yabancılara akademik ve mesleki yeterlilik ile ilgili işlemleri tamamlanıncaya kadar bir yılı geçmemek üzere ön izin verilebilmesi [4817 sayılı Kanun 12. md. (Değişik: 28/1/2010-5951/8 md.)]

Sorumlu Kurum	Çözümü Tamamlanan Eylemler
	Usulüne uygun olarak yapılan çalışma izni başvurularının en geç otuz gün içinde sonuçlandırılması [4817 sayılı Kanun 12. md. (Değişik: 28/1/2010-5951/8 md.)]
	İki yılı geçmemek ve eğitim süresiyle sınırlı olmak üzere üniversiteler ile kamu kurum ve kuruluşlarına bilgi ve görgülerini artırmak üzere gelen yabancıların ve Türkiye Avrupa Birliği Mali İşbirliği Programları kapsamında yürütülen projelerde görevlendirilen yabancı uzmanların görevleri süresince çalışma izni almalarına gerek bulunmaması (R.G.: 21.1.2010 - 27469 / m.7)
	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından, çalışma izinleri ile ilgili www.yabancicalismaizni.gov.tr adresli web portalinin Türkçe, İngilizce, Rusça, Arapça ve Çince olmak üzere beş dilde hazırlanarak hizmete sunulması
YÖK	Diploma denklik sürecinin kolaylaşması [Yurtdışı Yükseköğretim Diplomaları Denklik Yönetmeliği, md.4/ç (Değişik R.G: 06/11/2010-27751)]
TÜBİTAK	Uluslararası araştırmacılara araştırma ortamı, burs ve proje imkanları, sosyal yaşam, vize, çalışma izni gibi konularda bilgi sağlayan www.tubitak.gov.tr/euraxess adresli internet portalinin TÜBİTAK tarafından kullanıma açılması
Yabancı Araştırmacıların Sözleşme Dışı Gelir Elde Etmesi	
MB	Yükseköğretim kurumlarındaki uluslararası araştırmacıların TÜBİTAK tarafından desteklenen projelerde görev ve Proje Teşvik İkramiyesi alabilmesi (2009/15214 nolu Bakanlar Kurulu Kararı)
Akademik Denklik ve Akademik Yükselme	
YÖK	Doçentlik başvuru ve diploma denklik sürecinin kolaylaşması [Yurtdışı Yükseköğretim Diplomaları Denklik Yönetmeliği, md.4/ç (Değişik R.G: 06/11/2010-27751)]

Kaynak: BTYK 22. Toplantısı, Gelişmelere İlişkin Değerlendirmeler ve Kararlar, Ankara, 15 Aralık 2011

Ayrıca, Nisan 2010'da 2010 TÜBİTAK tarafından BT-İK alanında ulusal stratejinin ve yeni uygulamaların oluşturulması ve geliştirilmesi konularında katkı sağlamak amacıyla kamu, yükseköğretim ve özel sektörden üyelerin katılımı ile Bilim ve Teknoloji İnsan Kaynakları Stratejisi Danışma Kurulu oluşturulmuştur. 14 Nisan 2010 ve 8 Haziran 2010 tarihlerinde gerçekleştirilen ilk iki toplantı neticesinde, Danışma Kurulunun önerisi ile 22 Haziran 2010 tarihli BTYK 21. toplantısı'nda 2007/201 no.lu karara ek karar alınmıştır. BT-İK Stratejisi ve Uygulama Planı amaç, strateji ve eylemleri 19 Ekim 2010 ve 26 Kasım 2010 tarihli toplantılarda Danışma Kurulu'nca değerlendirilmiş ve nihai hale getirilmiştir. 15 Aralık 2010 tarihinde gerçekleştirilen BTYK 22. toplantısında Bilim ve Teknoloji İnsan Kaynağı Stratejisi ve Eylem Planı kabul edilmiştir.

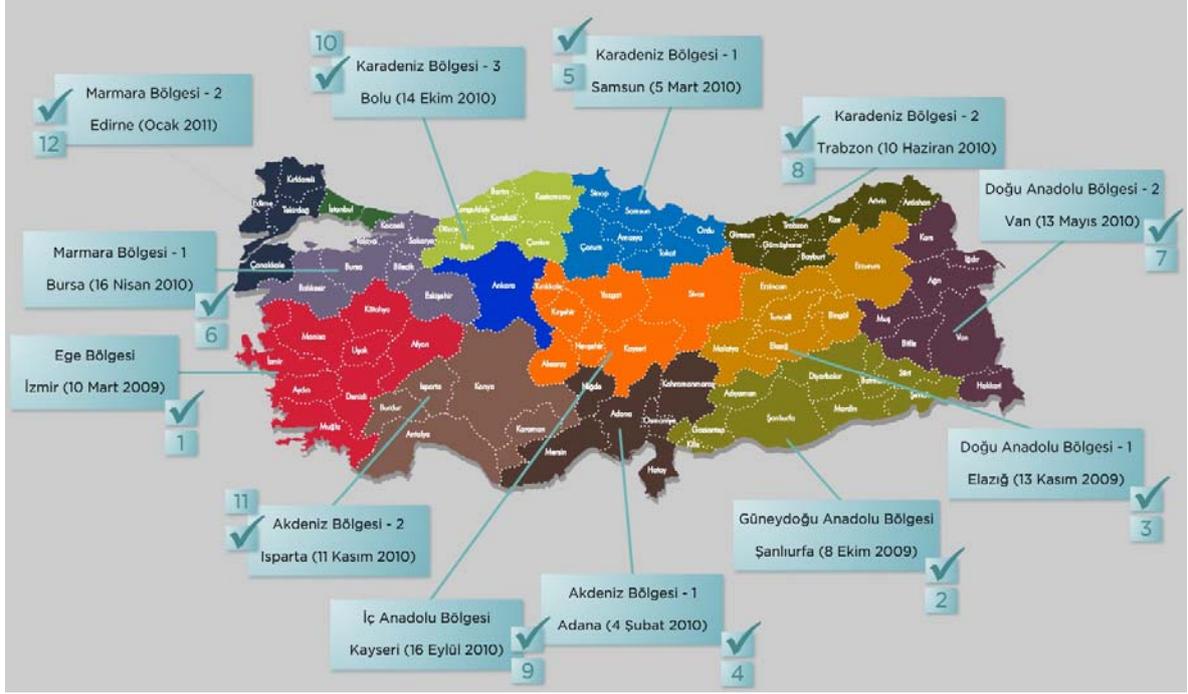
İlgili kurumlar ve oluşturulan komitelerin katkıları ile hazırlanan BT İnsan Kaynakları Stratejisi ve Eylem Planı 2011-2016, BT-İK sayısının artırılması ve sektörel dağılımın iyileştirilmesi, araştırmacıların yetenek ve deneyimlerinin geliştirilmesi, BT-İK personelinin çalışma ortamlarının iyileştirilmesi, araştırmacıların dolaşımının artırılması ve Ar-Ge personeli istihdam kapasitesinin geliştirilmesi olarak belirlenen beş stratejik amaç etrafında geliştirilen eylem önerilerini içermektedir (bk. Şekil 6).

Şekil 6. BT-İK Stratejisi ve Eylem Planı Vizyon ve Amaçları

TÜBİTAK Ar-Ge ve Yenilik Günleri

Bilim ve teknoloji kültürünü topluma mal etmek ve yaygınlaştırmak amacı dahil olmak üzere tüm TARAL amaçlarına hizmet edecek şekilde Türkiye çapında TÜBİTAK Ar-Ge ve Yenilik Günleri gerçekleştirilmiştir (bk. Şekil 7).

Şekil 7. TÜBİTAK Ar- Ge ve Yenilik Günleri Haritası

Bu toplantıların düzenlenmesi, ilgili illere ait verilerin analiz edilmesi, sunulacak önerilere ilişkin araştırmaların yapılması ve yerel kapasiteleri harekete geçirecek nitelikte modellerin oluşturulması TÜBİTAK BTYPDB tarafından yürütülmüştür. Tüm 81 ilimizi kapsayacak şekilde toplam 12 TÜBİTAK Ar-Ge ve Yenilik Günü'nün 8'i de 2010 yılında gerçekleştirilmiş ve bu toplantılar aracılığıyla 600 üzerinde TARAL paydaşıyla doğrudan iletişim sağlanmıştır (bk.Tablo 4). Bu paydaşlar ilgili illerin valileri, üniversite rektörleri, Sanayi ve/veya Ticaret Odaları başkanları ve Ar-Ge projesi yapan akademi ve özel sektör temsilcileri ile illerin ilgili diğer üst düzey kamu yöneticilerinden oluşmuştur. Bu ortamlarda Ar-Ge ve yenilik kavramları paylaşılmış ve Ar-Ge ve yenilik ekseninde yerel kaynaklarda katma değer artırılması örneklendirilmiş. Ayrıca, toplantıya katılan illerin TÜBİTAK projeleriyle birlikte Ar-Ge ve yenilik performansı incelenmiş, başarı örnekleri paylaşılmış, gelecekte illerin Ar-Ge ve yenilik proje başvurularını artıracak öneriler toplanmış ve bu konuda fikir alışverişine bulunulmuştur.

Tablo 4. TÜBİTAK BTYPDB tarafından düzenlenen TÜBİTAK Ar-Ge ve Yenilik Günleri

Etkinlik	Tarih	Katılımcı İller	Katılımcı Sayısı
TÜBİTAK Ar-Ge ve Yenilik Günü – Akdeniz	14 Şubat 2010	Adana*, Hatay, Kahramanmaraş, Mersin, Niğde, Osmaniye	97
TÜBİTAK Ar-Ge ve Yenilik Günü – Karadeniz	5 Mart 2010	Amasya, Çorum, Ordu, Samsun*, Sinop, Tokat	76
TÜBİTAK Ar-Ge ve Yenilik Günü – Marmara	16 Nisan 2010	Balıkesir, Bilecik, Bursa*, Eskişehir, Kocaeli, Sakarya, Yalova	101
TÜBİTAK Ar-Ge ve Yenilik Günü – Doğu Anadolu II	13 Mayıs 2010	Ağrı, Bitlis, Hakkâri, Iğdır, Kars, Muş, Van*	71
TÜBİTAK Ar-Ge ve Yenilik Günü – Karadeniz II	10 Haziran 2010	Ardahan, Artvin, Bayburt, Giresun, Gümüşhane, Rize, Trabzon*	78
TÜBİTAK Ar-Ge ve Yenilik Günü – İç Anadolu	16 Eylül 2010	Aksaray, Kayseri*, Kırıkkale, Kırşehir, Nevşehir, Sivas, Yozgat	85
TÜBİTAK Ar-Ge ve Yenilik Günü – Karadeniz III	14 Ekim 2010	Bartın, Bolu*, Çankırı, Düzce, Karabük, Kastamonu, Zonguldak	77
TÜBİTAK Ar-Ge ve Yenilik Günü - Akdeniz	11 Kasım 2010	Antalya, Burdur, Isparta*, Karaman, Konya	85

* Etkinliğin düzenlendiği ili göstermektedir.

TÜBİTAK Ar-Ge ve Yenilik Günleri dışında 26 Ocak 2010 tarihinde Balıkesir Sanayi Odası (BSO) Meclisinde “TÜBİTAK Çalışma ve Destekleri” konulu toplantıda sanayicilerin yararlanabileceği Ar-Ge ve yenilik destekleri ve Marmara'nın potansiyeli ile ilgili bilgiler aktaran bir toplantı düzenlenmiştir. 13 Nisan 2010 tarihinde ise İstanbul Sanayi Odası'nda (İSO) “Bilim, Teknoloji, Yenilik ve Rekabet Gücü” başlığı altında bir toplantı ve 10 Mayıs 2010 tarihinde Eskişehir Valiliği, Anadolu Üniversitesi, TÜBİTAK ve Eskişehir Sanayi Odası (ESO) işbirliği ile organize edilen “TÜBİTAK Ar-Ge ve Yenilik Günü” toplantısı düzenlenmiştir.

Ulusal Enerji, Su ve Gıda Ar-Ge ve Yenilik Stratejileri Hazırlık Süreci

Ülkemizde enerji, su ve gıda alanlarında Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerine ivme kazandırılması önem arz etmektedir. BTYK tarafından alınan karar kapsamında başlatılan süreç içerisinde, Haziran – Ekim 2010 tarihleri arasında TÜBİTAK tarafından enerji, su ve gıda alanlarında, her bir alan için “Ulusal Ar-Ge ve Yenilik Stratejileri Ufuk Taraması Çalışması” yapılarak, uzman görüşlerine sunulmuştur. Ufuk taraması çalışmalarında enerji, su ve gıda alanlarında ülkemizdeki genel durum ve yapı, ulusal politika dokümanlarında bu alanlara yapılan vurgu, uluslararası politika dokümanlarında bu alanların yeri ve ülke örnekleri derlenmiştir.

Ufuk taraması çalışmaları sonucunda oluşturulan çalışma belgeleri 3-9 Ekim 2010 tarihleri arasında TÜBİTAK TÜSSİDE’de her bir alan için düzenlenen “Ulusal Ar-Ge ve Yenilik Stratejileri Çalıştayları”na zemin oluşturmuştur. Çalıştaylar, söz konusu alanların sistematik bütünlük içerisinde ele alınması amacıyla işlevsel dinamikler yaklaşımının yer aldığı yenilikçi fikir oluşturma yöntemleri kullanılarak yazılı bilgi üretmeye yönelik olarak tasarlanmıştır. İlgili sektörlerdeki (üniversite, özel sektör, STK, kamu) paydaşlardan temsilcilerin katıldığı çalıştaylarda enerji, su ve gıda alanları; Ar-Ge ve yenilik eksenindeki işlevsel dinamikler temelinde bütüncül bir şekilde ele alınmış ve çalıştay sonrasında oluşturulan çalışma gruplarına yol gösterecek girdiler elde edilmiştir. Çalıştaylarda ilgili alanda,

- vizyon ifadesi,
- Ar-Ge ve yenilik faaliyetleriyle elde edilebilecek sosyo-ekonomik ve çevresel kazanımlar,
- Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinin ivmelenmesinin önündeki engeller,
- bu sorunlara ilişkin çözüm ve eylem önerileri geliştirilmiştir.

Bu gelişmelerin ışığında, çalıştaylar sonrasında Kasım 2010’da her bir alan için Ulusal Ar-Ge ve Yenilik Stratejisi Çalışma Grupları oluşturulmuştur. Kasım 2010’da ilk toplantılarını gerçekleştiren Ulusal Ar-Ge ve Yenilik Stratejileri Çalışma Grupları tarafından, ilgili alandaki çalıştayın çıktıları üzerine değerlendirmelere başlanmıştır (bk.

Tablo 5). Çalışma gruplarının katkılarıyla enerji, su ve gıda alanlarında Ulusal Ar-Ge ve Yenilik Stratejileri'nin oluşturulması öngörülmektedir.

Tablo 5. Ulusal Enerji, Su ve Gıda Ar-Ge ve Yenilik Stratejisi Çalıştayları

Alan	Çalıştay Tarihi	Çalışma Grubu İlk Toplantı Tarihi
Enerji	3-5 Ekim 2010	25 Kasım 2010
Su	5-7 Ekim 2010	3 Kasım 2010
Gıda	7-9 Ekim 2010	8 Kasım 2010

Bu çerçevede her bir alan için oluşturulan Ulusal Ar-Ge ve Yenilik Stratejisi Çalışma Gruplarının toplantıları Kasım ayı içerisinde gerçekleştirilmiştir. Kamu, özel sektör ve üniversiteden temsilcilerin katılımlarıyla gerçekleştirilen toplantılarda, 3-9 Ekim 2010 tarihleri arasında TÜBİTAK TÜSSİDE'de düzenlenen Ulusal Enerji, Su, Gıda Ar-Ge ve Yenilik Stratejileri Çalıştaylarında elde edilen sonuçlar tartışılmıştır. Grupların toplantılarının 2011 yılında da devam etmesi planlanmaktadır.

1.2.1.3. BTY Politikaların Uluslararası Düzeyde Oluşum Süreçlerine Katılım

Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Alanında OECD Nezdindeki Çalışmalar

TÜBİTAK bilim, teknoloji ve yenilik politikaları alanında OECD nezdinde yürütülen çalışmalarda Ulusal Eşgüdüm Birimi olarak görev yapmaktadır. Bu çerçevede 2010 yılında OECD Bilim ve Teknoloji Politikası Komitesi (Committee for Scientific and Technological Policy - CSTP), Teknoloji ve Yenilik Politikası Çalışma Grubu (Working Group on Innovation and Technology Policy - TIP), Bilim ve Teknoloji Göstergeleri Ulusal Uzmanlar Çalışma Grubu (Working Party of National Experts on Science and Technology Indicators - NESTI), Biyoteknoloji Çalışma Grubu (Working Party of National Experts on Science and Technology Indicators - NESTI), Küresel Problemlere Yönelik Olarak Bilim, Teknoloji ve Yenilik Alanında Çok Taraflı İşbirliği için Yeni Yaklaşımlar ve Yönetişim Mekanizmaları Projesi ve Araştırma Enstitüleri ve İnsan Kaynakları Çalışma Grubu (Working Party on Research Institutions and Human Resources - RIHR) toplantılarına katılım sağlandı. Ayrıca 27-28 Mayıs 2010 tarihinde Paris'te

gerçekleştirilen OECD Bakanlar Konseyi Toplantısına katılan Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Ali Babacan'ın başkanlığındaki heyette de TÜBİTAK temsil edildi.

TÜBİTAK'ın koordinasyonunda, OECD Yenilik Stratejisi Yuvarlak Masa Toplantısı, OECD Yenilik Stratejisi Raporu'nun tanıtılması, Türkiye'nin Ulusal Yenilik Stratejisi hakkında bilgilendirme yapılması ve geri bildirimler alınması amacıyla, OECD yetkilileri, üniversite, kamu ve özel sektörden yöneticilerin katılımıyla, 4 Haziran 2010 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirildi.

AB Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Oluşturma Faaliyelerine Katılım

Haziran ve Ekim 2010 tarihlerinde sırasıyla İspanya ve Brüksel'de düzenlenen ERAC toplantılarına katılım sağlanmış olup BTY politikaları alanında Avrupa Birliği nezdinde yürütülen faaliyetler takip edilmiştir. Bilim ve teknoloji insan kaynağı konusunda gelişmelerin görüşüldüğü ERAC İnsan Kaynakları Danışma Kurulu'nun ve uluslararası BTY politikalarının görüşüldüğü ERAC Uluslararası BTY İşbirliği Strateji Forumu'nun toplantılarına ve çalışmalarına aktif katılım sağlanmıştır. Bunun yanı sıra "Araştırmacılar için İşbirliği" isimli Komisyon tebliğinin izlenmesine ilişkin ülkemizde ile ilgili gelişmeler yazılı olarak iletilmiştir. Ayrıca, ERAC Teknoloji Transferi Çalışma Grubu tarafından yürütülen anket çalışmasına cevaben Türkiye'de bu alanda gelişmeleri içeren bir rapor hazırlanmıştır.

Ek olarak, Avrupa Araştırma Alanı gösterge ve hedeflerinin belirlenmesi çalışmaları kapsamında sırasıyla Ocak ve Haziran 2010'da düzenlenen "ERA Gösterge ve Hedefleri Çalıştayı" ile "Avrupa Araştırma ve Yeniliğin İzlenmesi Çalıştayı"na katılım sağlanmıştır. Bu kapsamda, Türkiye'de son yıllarda BTY alanındaki atılımını yansıtacak şekilde Yenilik Birliği Endeksi çalışmasında yer alan Türkiye verilerine ilişkin görüşlerimiz iletilmiştir.

TÜBİTAK ayrıca JRC Yürütücüler Kurulu düzeyinde temsil edilmiştir. Bununla beraber ERAB VE EUROHORCS sekreteryaya hizmetleri TÜBİTAK BTYPD tarafından yerine getirilmekte olup, bu konudaki gelişmeler aşağıda sunulmaktadır.

Avrupa Araştırma Alanı Yüksek Danışma Kurulu (ERAB –European Research Area Board)

TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Nüket YETİŞ, temel fonksiyonu Avrupa Araştırma Alanı'nın (European Research Area-ERA) hedeflerine ulaşması yolunda girişimci politikaların geliştirilmesi, desteklenmesi ve değerlendirilmesi olan ERAB'ın 22 üyesinden biridir. ERAB, 2010 yılında 18 Mart 2010, 5 Mayıs 2010, 12 Temmuz 2010, 21 Ekim 2010 ve 3 Aralık 2010 tarihlerinde olmak üzere toplam beş kere toplanmıştır. Ayrıca 6 Mayıs 2010 tarihinde "Avrupa'yı Yeni Rönesansa Hazırlamak – Avrupa Araştırma Alanının Stratejik Görünümü" raporunun tartışıldığı Avrupa çapında bir konferans düzenlenmiştir.

ERAB 20 Ekim 2010 tarihinde, Avrupa Komisyonu'na, ERA'nın 2030 yılında ulaşması gereken hedefleri gerçekleştirmek için yapılması gerekenleri ortaya koyduğu "Yeni Rönesansı Gerçekleştirmek" isimli raporu sunmuştur. Rapora http://ec.europa.eu/research/erab/pdf/erab-2nd-final-report_en.pdf adresinden erişim mümkündür.

Avrupa Araştırma Kurumları Başkanları (EUROHORCs – European Heads of Research Councils)

TÜBİTAK 2005 yılından beri EUROHORCs, TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Nüket YETİŞ de 2007 yılından bu yana EUROHORCs Yönetim Kurulu üyesidir.

EUROHORCs, Avrupa Bilim Vakfı (ESF-European Science Foundation) ile birlikte Temmuz 2009'da "EUROHORCs-ESF Vision on a Globally Competitive ERA and their Road Map for Actions" isimli bir vizyon dökümanı yayınlarak önümüzdeki yıllarda ERA'nın ulaşması gereken hedefleri ortaya koymuştur. Prof. Dr. Nüket YETİŞ bu vizyon içerisinde yer alan Avrupa'da Araştırmacı Kariyerlerinin ve Araştırmacıların Dolaşımlarının Geliştirilmesi için bir forum oluşturulması görevini üstlenmiştir (A Forum to Promote European Research Careers and Mobility). Bu forumun ilk yönlendirme komite toplantısı 21 Eylül 2010 tarihinde Brüksel'deki TURBO Ofisinde gerçekleştirilmiştir.

BTYPDB Tarafından Yürütülen AB Projeleri

- CIA4OPM (Optimising the Policy Mix by the Development of a Common Methodology for the Assessment of (Socio-) Economic Impacts of RTDI Public Funding - Ar-Ge Kamu Fonlarının Sosyo-Ekonomik Etkilerinin

Değerlendirilmesine Yönelik Yöntemlerin Analizi Yoluyla Politika Araçlarının Etkinleştirilmesi) Projesi

- OSIRIS (Towards an Open and Sustainable Information and Communication Technologies Research Infrastructure Strategy - Açık ve Sürdürülebilir Bilgi ve İletişim Teknolojileri Araştırma Altyapıları Stratejisi) Projesi
- I-SEEMob (Inter- Sectoral Mobility in South-Eastern Europe - Güneydoğu Avrupa Ülkelerinde Araştırmacıların Sektörlerarası Dolaşımı) Projesi
- ERAMIND (European Research Area – Mobile Researchers in Industry - Avrupa Araştırma Alanı Endüstride Dolaşımdaki Araştırmacılar) Projesi

Türkiye Bilim, Teknoloji ve Yenilik Sistemi ve Performans Göstergeleri Çalışması

Türkiye, bilim, teknoloji ve yenilik alanında son yıllarda önemli bir atılım içerisinde. Bunun sonucunda da ülkemiz, Ar-Ge ve yenilik göstergelerinde en hızlı gelişmeyi sağlayan ülkelerden biri haline gelmiştir. Bu başarıların yurt içinde ve yurt dışında görünürlüğünün sağlanması amacıyla, ülkemizin bilim, teknoloji ve yenilik alanındaki gelişmelerini verilere dayalı olarak sunan broşürün Türkçe ve İngilizce olarak hazırlanması çalışmaları 2010 yılında yürütülmüştür. Broşürün 2011 yılında basılması planlanmaktadır.

1.2.1.4. Diğer Faaliyetler

BTY Politikaları Eğitimleri

Yenilik politikalarının tasarımı ve değerlendirilmesi (DEIP) konusunda, Birleşmiş Milletler ve Maastricht Üniversiteleri'nin ortak araştırma ve eğitim merkezi (UNU-MERIT) ile ODTÜ-TEKPOL işbirliğinde 6-10 Aralık 2010 tarihleri arasında çeşitli kamu kurumlarından, sanayi kuruluşlarından temsilciler ve akademisyenlerin katılımı ile TÜBİTAK TÜSSİDE'de bir eğitim düzenlenmiştir.

İslam Konferansı Örgütü (İKÖ) Bilim ve Teknoloji İşbirliği Daimi Komitesi (Committee on Scientific and Technological Cooperation- COMSTECH) tarafından 22 Şubat – 5 Mart 2010 tarihlerinde düzenlenen “Öngörü Eğitimi” ve 19-30 Nisan 2010'da yapılan “Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları” eğitimlerine TÜBİTAK BTYPDB tarafından katılım

sağlanmıştır. Her iki eğitim programının sonunda kurumumuz katılımcıları tarafından ülkemizde bilim, teknoloji ve yenilik alanlarındaki gelişmeler ve politika geliştirme sürecimiz COMSTECH üyesi ülkelerden gelen yetkililerle paylaşılmıştır. Ayrıca; “Öngörü Eğitimi”nin sonunda yapılan gelecek senaryoları geliştirme çalışmasında Türkiye’nin AB aday ülkesi olması dolayısıyla katıldığı 7.ÇP ve yapısal fonlar hakkında bilgi verilmiştir.

EURAXESS Türkiye Portalı

2009 yılında <http://www.tubitak.gov.tr/euraxess> adresinde hizmete açılan Avrupa Araştırmacıların Dolaşımı Ağı (EURAXESS) Türkiye Portalı içeriğinin kapsamını genişletecek çalışmalar yapılmıştır. Ülkemizde çalışmalarını sürdürmek isteyen araştırmacılara çalışma izinleri, vize, sosyal güvenlik, eğitim ile sosyal ve kültürel konularda pratik bilgiler sağlanmıştır. Ayrıca, aylık olarak elektronik ortamda paylaşılacak ve sadece üyelere açık olacak EURAXESS Türkiye Portalı Bülteni (İngilizce olarak) hazırlanmıştır. Bülten ile Türkiye’de bilim, teknoloji ve yenilik politikaları konusunda gelişmeler, Ar-Ge iş ilanları ve TÜBİTAK fonları konularındaki bilgilerin güncel olarak paylaşılması amaçlanmaktadır. Portalın daha da geliştirilmesine yönelik olarak İnsan Kaynakları Danışma Kurulu üyelerinden ve diğer kamu kurumlarından görüşler alınmıştır. Yapılan çalışmalar doğrultusunda portala üniversite, kamu ve özel sektörden verilen iş ilanları artmıştır. Portal ile ilgili geliştirme ve güncelleştirme çalışmaları sürekli olarak devam etmektedir.

Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK) Ar-Ge Teknik Komitesi

YOİKK bünyesinde, TÜBİTAK Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Ömer ANLAĞAN başkanlığında çalışmalarını yürüten YOİKK Ar-Ge Teknik Komitesi kamu ve özel sektör temsilcilerinden oluşan paydaşlarıyla 2010 yılında dört toplantı yapmıştır. Ar-Ge Teknik Komitesi TÜBİTAK’ın önderliğinde ülkemizdeki Ar-Ge ve yenilik yatırım koşullarının iyileştirilmesine yönelik 9 Şubat 2010 tarihinde düzenlenen toplantıda 2009 yılı YOİKK Ar-Ge Teknik Komitesi Eylem Planı gözden geçirilmiş, 2010 yılı için izlenecek Eylem Planı tartışılmıştır. (Ar-Ge Teknik Komitesi Eylem Planına ulaşmak için: <http://www.yoikk.gov.tr/komiteler/arge/62>)

28 Mayıs 2010, 8 Haziran 2010 ve 26 Kasım 2010 tarihlerinde düzenlenen YOİKK Ar-Ge Teknik Komitesi toplantılarında eylem maddelerindeki güncel durum tartışılmış ve gelişmeler teknik komite üyeleriyle paylaşılmıştır.

1.2.2. Akademik Ar-Ge Destek Faaliyetleri

Proje ve patent destekleri ile Akademik Ar-Ge destek faaliyetlerini yürütmekte olan Araştırma Grupları, Türkiye'nin genel bilim ve teknoloji politikası, hedef, ilke ve yöntemlerine uygun olarak Bilim Kurulunca onaylanmış yıllık programlar veya uzun vadeli hedefler doğrultusunda, alanlarındaki akademik Ar-Ge faaliyetlerini programlamak, değerlendirmek, yönlendirmek, koordine etmek, desteklemek ve yönetmek amacıyla TÜBİTAK Kuruluş Kanunu uyarınca TÜBİTAK bünyesinde, Araştırma Destek Programları Başkanlığı (ARDEB) altında kurulan birimlerdir.

31 Aralık 2010 tarihi itibarıyla TÜBİTAK ARDEB bünyesinde on Araştırma Grubu bulunmaktadır:

- Çevre, Atmosfer, Yer ve Deniz Bilimleri Araştırma Destek Grubu (ÇAYDAG)
- Elektrik, Elektronik ve Enformatik Araştırma Destek Grubu (EEEAG)
- Kamu Araştırmaları Destek Grubu (KAMAG)
- Mühendislik Araştırma Destek Grubu (MAG)
- Sağlık Bilimleri Araştırma Destek Grubu (SBAG)
- Tarım, Ormancılık ve Veterinerlik Araştırma Destek Grubu (TOVAG)
- Temel Bilimler Araştırma Destek Grubu (TBAG)
- Savunma ve Güvenlik Teknolojileri Araştırma Destek Grubu (SAVTAG)
- Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Destek Grubu (SOBAG)
- Uzay Araştırma Destek Grubu (UZAG)

1.2.2.1. Proje Destekleri

Araştırma Grupları proje desteklerini;

- Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projelerini Destekleme Programı (1001 Programı),
- Ulusal Genç Araştırmacı Kariyer Geliştirme Programı (3501 Programı),
- Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Programı (1007 Programı),
- Hızlı Destek Programı (1002 Programı),
- Evrensel Araştırmacı Programı (EVRENA-1010 Programı),
- Uluslararası Bilimsel Araştırma Projelerine Katılma Programı (UBAP-1011 Programı),
- Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Ağları ve Platformları Kurma Girişimi Projeleri (İŞBAP-1301 Programı),
- Uluslararası Projeleri Destekleme Programları (2501-2531 Programları)

aracılığı ile, patent desteklerini ise;

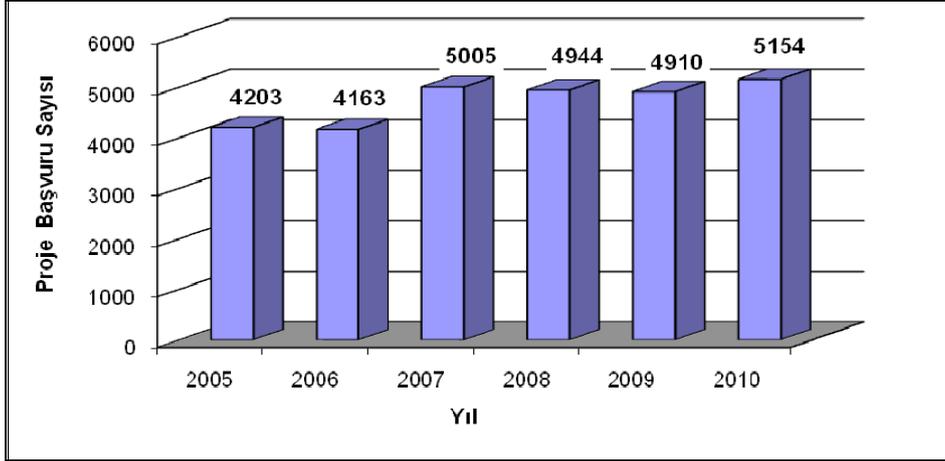
- Patent Başvurusu Teşvik ve Destekleme Programı (1008 Programı)

ile gerçekleştirmektedir.

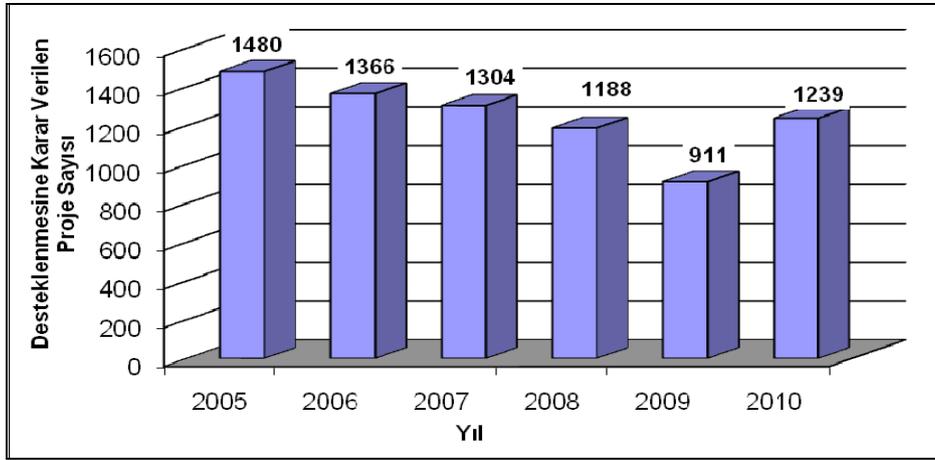
TÜBİTAK ARDEB destek programlarına yapılan proje başvuruları 2007 yılından itibaren çevrim içi (online) başvuru sistemi ile alınmaya başlanmıştır. Bu uygulamayla başvuruların değerlendirme süreci kısaldığı gibi, insan gücü ve maddi kaynakların kullanılmasında da önemli ölçüde tasarruf sağlanmıştır. 2007 yılında Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projelerini Destekleme Programı (1001 Programı) ve Hızlı Destek Programı (1002 Programı), 2008 yılında ise Ulusal Genç Araştırmacı Kariyer Geliştirme Programı (3501 Programı) ve 2009 yılında Evrensel Araştırmacı Programı (EVRENA-1010 Programı) proje başvuruları çevrim içi başvuru sistemi ile alınmaya başlanmıştır. Bu konudaki iyileştirme ve geliştirme çalışmalarına 2011 yılında da devam edilmesi planlanmaktadır.

2010 yılında Kuruma toplam 5.154 proje başvurusu gelmiştir (bk. Şekil 8). Bu sayılar; 1001 ve 1007 Programı (Kamu) projeleri için iki, 3501 Programı projeleri için bir proje çağrı dönemini, 1002 Programı projeleri için ise yıl boyunca yapılan başvuruların toplamını kapsamaktadır. Proje başvuruları Araştırma Grupları tarafından oluşturulan 577 panelde, 3.491 panelist tarafından değerlendirilmiştir. Başvuru yapan toplam 5.154

projeden 31 Aralık 2010 tarihine kadar 4.383'ünün değerlendirme sonucu belli olmuş, bu projelerden 547'si 2010 yılında desteklenmeye başlanmıştır. Buna, 2009 yılında başvurup 2010 yılında desteklenmesine karar verilen 692 proje de eklendiğinde, 2010 yılında yeni başlayan toplam proje sayısı 1.239 olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 9).

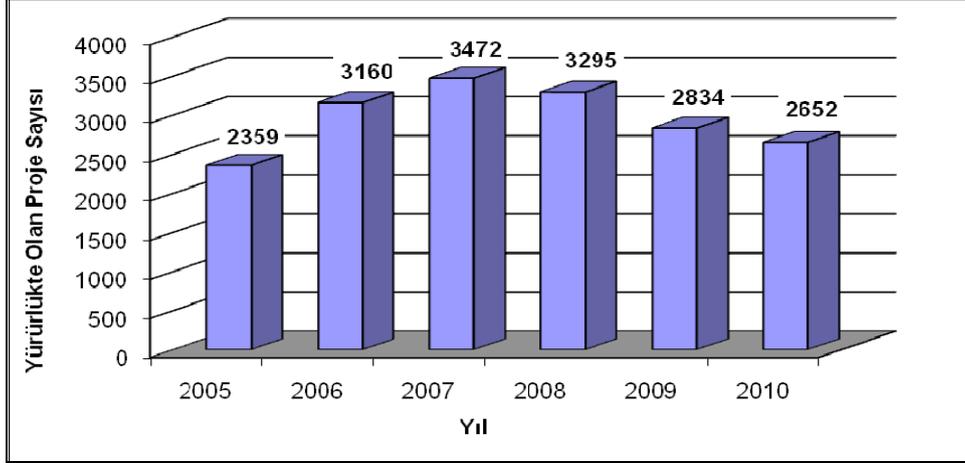

Şekil 8. TÜBİTAK ARDEB Araştırma Gruplarına (KAMAG ve SAVTAG dahil) Yapılan Proje Başvuru Sayısı

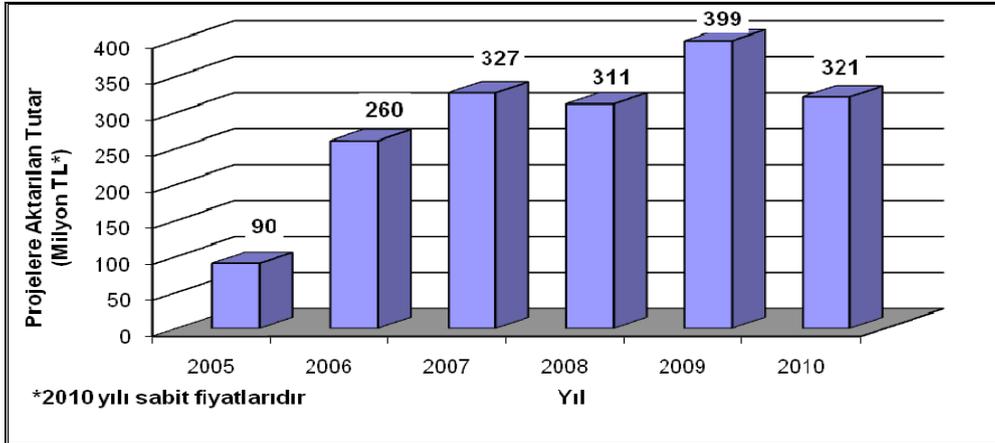
Şekil 9. TÜBİTAK ARDEB Araştırma Grupları (KAMAG ve SAVTAG dahil) Tarafından Desteklenmesine Karar Verilen (Yeni Başlayan) Proje Sayısı

2010 yılında yürürlüğe giren 1.239 proje ile birlikte, 31 Aralık 2010 tarihi itibarıyla yürürlükte olan toplam proje sayısı 2.652 (bk. Şekil 10) olmuştur.

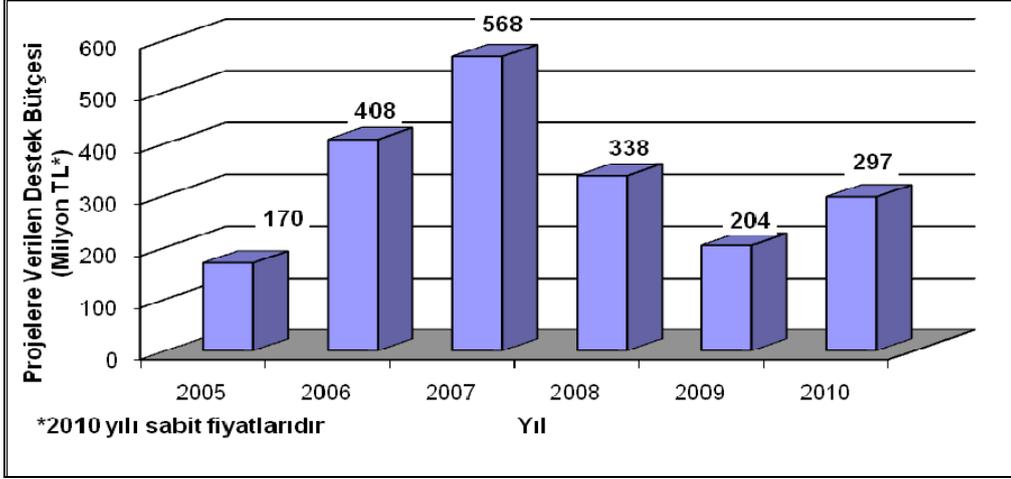

Şekil 10. TÜBİTAK ARDEB Araştırma Gruplarında (KAMAG ve SAVTAG dahil)
Yürürlükte Olan (Devam Eden) Proje Sayısı

2010 yılı içinde ARDEB tarafından projelere aktarılan mali kaynak tutarı ise 321 Milyon TL (bk. Şekil 11) olarak gerçekleşmiştir. 2010 yılında yürürlüğe giren 1.239 projeye verilmek üzere taahhüt edilen destek bütçesi 297 Milyon TL olup (bk. Şekil 12), yürürlükte olan 2.652 projeye sağlanan toplam destek bütçesi yaklaşık 909 Milyon TL'dir. Toplam destek bütçenin %57'sini kamu projeleri oluşturmaktadır.

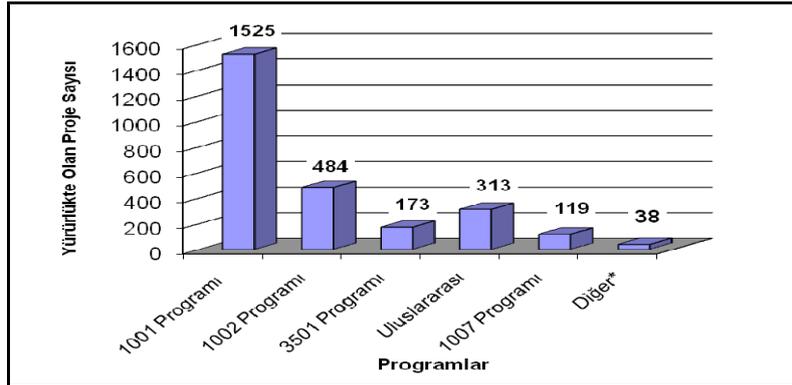

Şekil 11. TÜBİTAK ARDEB Araştırma Grupları (KAMAG ve SAVTAG dahil) Tarafından
Yıllar İtibariyle Projelere Aktarılan Tutar

Şekil 12. TÜBİTAK ARDEB Araştırma Grupları (KAMAG ve SAVTAG dahil) Tarafından 2010 Yılında Yürürlüğe Giren Projelere Taahhüt Edilen Destek Bütçesi

2010 yılında yürürlükte olan projelerin programlara göre dağılımı Şekil 13'de, Araştırma Gruplarına göre dağılımı Şekil 14'de verilmiştir. 2010 yılında başvuran ve desteklenen projelerin Araştırma Gruplarına ve türlerine göre dağılımı Tablo 6'da, başvuran kuruluşlara göre dağılımı EK 1'de verilmiştir. Yıllar itibarıyla desteklenmesine karar verilen projelere sağlanan toplam destek bütçesinin Araştırma Gruplarına göre dağılımı ise Tablo 7'de verilmiştir. Destek bütçesi, bir projeye proje süresince TÜBİTAK tarafından sağlanan toplam katkıyı ifade etmektedir.

Şekil 13. 2010 Yılı Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Projelerin Programlara Göre Dağılımı⁹

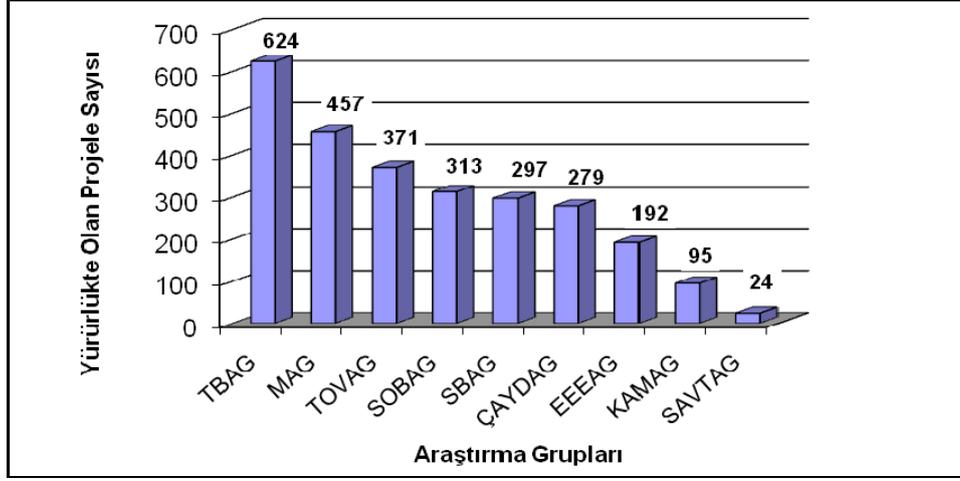
⁹ Diğer 38 projenin dağılımı ise, 1 SAN-TEZ, 1 AB Çerçeve Programları, 8 İŞBAP, 23 EVRENA ve 5 Uluslararası Projelere Katılım Programı Projeleri şeklindedir. SAN-TEZ (Sanayi Tezleri) projeleri Sanayi Bakanlığı'na aittir. BOREN ve SAN-TEZ proje başvuruları sadece 2006 yılında alınmıştır. Daha sonra ilgili kurumlarca devam ettirilmiştir.

Tablo 6. 2010 Yılında Başvuru Yapan ve Desteklenen Projelerin Araştırma Gruplarına ve Türlerine Göre Sayısal Dağılımı

Grup Adı	1001 Programı Projeleri			1002 Programı Projeleri			3501 Programı Projeleri			1007 Programı Projeleri			Diğer ¹⁰			Toplam Proje Sayısı		
	B*	D*	DB*	B	D	DB	B	D	DB	B	D	DB	B	D	DB	B	D	DB
ÇAYDAG	259	57	14.439	77	37	876	12	5	937	-	-	-	37	10	2.268	385	109	18.520
EEEAG	223	49	8.827	32	8	177	33	16	1.771	-	-	-	35	12	2.223	323	85	12.998
KAMAG	-	-	-	-	-	-	-	-	-	114	24	63.897	-	-	-	114	24	63.897
MAG	593	118	22.328	118	50	1.094	60	14	1.640	-	-	-	73	29	3.523	844	211	28.585
SAVTAG	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	5	73.062	-	-	-	4	5	73.062
SBAG	369	62	13.894	156	55	1.172	8	3	411	-	-	-	47	13	3.290	580	133	18.767
SOBAG	499	94	9.972	95	29	515	52	6	523	-	-	-	36	11	1.176	682	140	12.186
TBAG	811	181	33.672	247	102	2.294	75	16	1.897	-	-	-	94	46	7.164	1.227	345	45.027
TOVAG	654	107	20.178	210	62	1.351	34	7	1.194	-	-	-	97	11	1.631	995	187	24.354
TOPLAM	3.408	668	123.310	935	343	7.479	274	67	8.373	118	29	136.959	419	132	21.275	5.154	1.239	297.396

* B:Başvuran Proje Sayısı, D:Desteklenen Proje Sayısı, DB : Desteklenen Projelere verilen Toplam Destek Bütçesi (x1000 TL)

¹⁰ EVRENA, İŞBAP, UBAP ve Uluslararası projeleri kapsamaktadır.

Şekil 14. 2010 Yılı Sonu İtibariyle Yürürlükte Olan Projelerin Araştırma Gruplarına Göre Dağılımı

Tablo 7. 2005-2010 Yılları Arasında Projelere Sağlanan Toplam Destek Bütçesinin Araştırma Gruplarına Göre Dağılımı (Milyon TL*)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	TOPLAM
ÇAYDAG	18	13	16	18	17	19	99
EEEAG	12	14	14	10	11	13	75
MAG	28	39	40	28	20	29	183
SBAG	17	17	16	17	17	19	104
SOBAG	11	14	23	17	15	12	91
TBAG	27	38	43	37	21	45	211
TOVAG	25	31	28	20	15	24	143
KAMAG	33	115	74	69	48	64	403
SAVTAG	-	127	314	122	39	73	674
TOPLAM	170	408	568	337	204	297	1984

*2010 yılı sabit fiyatlarıdır, rakamlar yuvarlanmıştır.

1.2.2.2. Araştırmacı Bilgi Sistemi (ARBİS)

Vizyon 2023 kapsamında, Türkiye’de bilim ve teknoloji alanında çalışan insan kaynaklarının saptanması amacıyla tasarlanan Araştırmacı Bilgi Sistemi (ARBİS), dinamik ve web tabanlı bir sisteme dnüşürülmüştür. Araştırmacıların TÜBİTAK’a yapacakları proje/yayın/etkinlik vb. destek programları başvurularında ARBİS’e kayıt olma zorunluluğu getirilmesi vb. uygulamalarla birlikte, sistemin yıllar içinde araştırmacılar arasında bilinirliği ve kullanımı artmıştır. ARBİS’teki onaylı kayıt sayısı giderek artmakta olup 2006 yılı sonunda 34 bin, 2009 yılı sonunda 58 bin ve 2010 yılı sonunda ise yaklaşık 73 bin onaylı kayıt bulunmaktadır. Kullanıcıların ihtiyaç ve taleplerine en iyi şekilde cevap verebilmek için sistemin içerik iyileştirme çalışmalarına 2010 yılı içinde de devam edilmiştir.

1.2.2.3. Diğer Destek Programlarıyla İlgili Gelişmeler

Evrensel Araştırmacı Programı (EVRENA-1010 Programı): Bilim insanlarının ölkemizde yürüttüğü çalışmalara yurt dışındaki meslektaşlarının katılmasına destek veren Konuk Bilim İnsanı Destekleme Programı’na (2221 Programı) ek olarak, araştırmacılarımızın TÜBİTAK destekleriyle yürüttüğü projelerin uluslararası boyutlarını zenginleştirmek amacıyla oluşturulmuş bir programdır. Bu program kapsamında 2010 yılında 43 proje başvurusu yapılmıştır. 2009 yılında başvuran 6 ve 2010 yılında başvuran 5 olmak üzere toplam 11 proje 2010 yılında yaklaşık 2,7 Milyon TL toplam destek bütçesi ile yürürlüğe girmiştir.

Uluslararası Bilimsel Araştırma Projelerine Katılma Programı (1011 Programı): Bilim insanlarımızın bilimsel çalışmaları için yurtdışında görevlendirilmesine destek sağlayan Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı (2219 Programı) ve ikili işbirliği anlaşmaları kapsamındaki karşılıklı ziyaret/değişim programlarına ek olarak, birçok ulusun araştırmacılarının ve kuruluşlarının ortaklığıyla yürütölen uluslararası projelere (üst/şemsiye proje), ölkemizde istihdam edilmekte olan araştırmacıların katılmak için gerek duydukları desteğin sağlanması amacıyla oluşturulmuş bir programdır. 2010 yılında bu programa 12 proje başvurusu yapılmıştır. Bu başvurulardan 3’ü 380 Bin TL ile desteklenmiştir. 6 proje başvurusunun değerlendirme işlemleri devam etmektedir.

Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Ağları ve Platformları Kurma Girişimi Projeleri (İŞBAP-1301 Programı): Ulusal ve uluslararası kurum, kuruluş, birim ve gruplar arasında özellikle ülkemizin bilim ve teknoloji öngörülerini doğrultusunda gelişmesini sağlamak üzere, temel bilimler, mühendislik, sağlık bilimleri, sosyal bilimler ve ilgili teknoloji dallarında, ilgili taraflar arasında işbirliğini oluşturmak, artırmak ve bunların somut çıktılara yönelecek şekilde gelişmesini sağlamak üzere önerilecek işbirliği ağlarının ve platformların kurulmasını desteklemeye yönelik bir programdır. Bu programa 2010 yılında 10 proje başvurusu yapılmıştır. 1 proje 321 Bin TL ile desteklenmiştir. 2010 yılında önerilen 6 projenin değerlendirme işlemleri devam etmektedir.

Patent Başvurusu Teşvik ve Destekleme Programı (1008 Programı): Türkiye'nin ulusal ve uluslararası patent başvurularının sayısının artırılması, kişilerin patent başvurusu yapmaya teşvik edilmesi ve ülkemizde fikri ve sınai hakların tescili yönünde bilinçlenmeye katkıda bulunulması amacıyla hazırlanmış bir programdır. 23 Ağustos 2006 tarihinden sonra Türk Patent Enstitüsüne başvuru yaparak başvuru numarası alan T.C. vatandaşları veya Türkiye sınırları içerisinde faaliyet gösteren, Türk hukukuna göre kurulmuş ve Türk tabiiyetinde olan şirketler Patent Teşvik Sistemi kapsamında öngörülen destekten yararlanabilmektedirler. Bu program kapsamında 2007-2010 yılları arasında önerilen ve kabul edilen başvurulara ait bilgiler Tablo 8'de verilmiştir. Bu program kapsamında 2010 yılında kabul edilen başvurulara 2,8 Milyon TL aktarılmıştır.

Tablo 8. Yıllara Göre Patent Destek Bilgileri¹¹

	2007		2008		2009		2010	
	Başvuru Sayısı	Destek Sayısı	Başvuru Sayısı	Destek Sayısı	Başvuru Sayısı	Destek Sayısı	Başvuru Sayısı	Destek Sayısı
TBF-1	527	457	646	621	834	739	1275	1245
TBF-2	107	101	160	159	236	228	219	192
TBF-3	8	4	9	8	5	4	16	6
TOPLAM	642	562	815	788	1075	971	1510	1443

¹¹ TBF-1 : Ulusal Patent Başvuruları İçin/Geri Ödemesiz Destek, TBF-2 : Uluslararası ya da Bölgesel Patent Başvuruları İçin/Geri Ödemesiz Destek, TBF-3 : Uluslararası ya da Bölgesel Patent Başvuruları İçin/Geri Ödemeli Destek

1.2.3. Teknoloji ve Yenilik Destek Faaliyetleri

TÜBİTAK Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı (TÜBİTAK TEYDEB), teknolojinin toplumsal faydaya dönüşme sürecini hızlandırmak amacıyla, ülkemiz özel sektör kuruluşlarının araştırma, teknoloji geliştirme ve yenilik faaliyetlerini desteklemek amacıyla kurulmuştur. TÜBİTAK TEYDEB bu amaç doğrultusunda destek programları tasarlamakta ve yürütmektedir. Söz konusu destek programlarında yenilikçiliği hedefleyen Ar-Ge projelerinin desteklenmesi, sanayinin uluslararası rekabet etme yeteneğini geliştirecek en önemli araç olarak görülmektedir. Programlar ile Ar-Ge'ye kaynak ayrılmasının özendirilmesinin yanı sıra, başta üniversite-sanayi işbirliğinin oluşmasına da katkı vererek, çağımızın en önemli ekonomik gelişme kaynağı olan bilimsel, teknolojik bilginin toplumsal faydaya (ürüne) dönüştürülmesi süreci de desteklenerek Ar-Ge'ye dayalı yenilikçiliğe daha fazla yatırım yapılması teşvik edilmektedir.

Özel sektöre yönelik oluşturulan Araştırma, Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Destek Programları kapsamında, gerçek ve tüzel kişilerin bilimsel ve teknolojik bilgiyi ürüne, sürece, yönetime veya sisteme dönüştürme aşamalarında yapacağı, teknoloji ve yenilik odaklı araştırma, geliştirme, iyileştirme, işbirliği ve kümeleşme faaliyetlerine ilişkin proje önerileri değerlendirilmekte, izlenmekte ve geri ödemesiz olarak desteklenmektedir. Ayrıca, sanayi kuruluşlarının Ar-Ge faaliyetlerine ilişkin diğer kamu kurumlarına yaptıkları başvurular çerçevesinde Ar-Ge İndirimi ve Yatırım Teşviği uygulamalarında hakemlik yapılmaktadır.

TÜBİTAK TEYDEB bünyesinde yürütülen destek programlarına ilişkin faaliyetler, beş Teknoloji Grubu ve bir müdürlük ile yürütülmektedir:

- Bilişim Teknolojileri Grubu (BİLTEG)
- Biyoteknoloji, Tarım, Çevre ve Gıda Teknolojileri Grubu (BİYOTEG)
- Elektrik ve Elektronik Teknolojileri Grubu (ELOTEG)
- Makina İmalat Teknolojileri Grubu (MAKİTEG)
- Malzeme, Metalurji ve Kimya Teknolojileri Grubu (METATEG)

- Mali Denetleme ve Sözleşmeler Müdürlüğü (MADES)

Teknoloji Grupları, proje esaslı desteklerini aşağıda belirtilen destek programları çerçevesinde gerçekleştirmektedir:

- 1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı,
- 1503 Proje Pazarları Destekleme Programı,
- 1507 KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı,
- 1508 Teknoloji ve Yenilik Odaklı Girişimleri Destekleme Programı (TEKNOGİRİŞİM),
- 1509 Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı.

Teknoloji ve Yenilik Destek Programları kapsamında 2003-2010 döneminde proje esaslı desteklere ilişkin bilgiler Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9. TÜBİTAK TEYDEB Destek Programları Kapsamında Proje Başvuru Sayıları/Yürürlükte Olan Proje Sayıları/Hibe Destek Tutarları

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	(1995-2010) Birikimli Toplam ¹²
PROJE BAŞVURUSU									
Proje Başvurusu	418	503	595	711	1.498	2.285	2.001	1.755	11.916
KOBİ	299 (%72)	343 (%68)	378 (%64)	446 (%63)	1.169 (%78)	1.904 (%83)	1.625 (%81)	1.383 (%79)	8.651 (%73)
BÜYÜK	119 (%28)	160 (%32)	217 (%36)	265 (%37)	329 (%22)	381 (%17)	376 (%19)	372 (%21)	3.265 (%27)
Proje Başvurusu Yapan Firma Sayısı	316	360	434	481	1.052	1.679	1.495	1.350	5.487
KOBİ	250 (%79)	286 (%79)	338 (%78)	372 (%77)	907 (%86)	1.524 (%91)	1.340 (%90)	1.174 (%87)	4.972 (%91)
BÜYÜK	66 (%21)	74 (%21)	96 (%22)	109 (%23)	145 (%14)	155 (%9)	155 (%10)	176 (%13)	515 (%9)

¹² Birikimli toplam olduğu için fiyatlar cari alınmıştır.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	(1995-2010) Birikimli Toplam ¹²
Proje Başvurusu Yapan Yeni Firma Sayısı	192	230	254	290	743	1.199	926	741	5.493
KOBİ	173 (%90)	202 (%88)	226 (%89)	241 (%83)	702 (%94)	1.112 (%92)	870 (%93)	700 (%94)	4.923 (%90)
BÜYÜK	19 (%10)	28 (%12)	28 (%11)	49 (%17)	41 (%6)	87 (%8)	56 (%7)	41 (%6)	570 (%10)
PROJE DEĞERLENDİRME									
Yıl içinde Teknoloji Gruplarında Yapılan Toplantı Sayısı	-	-	-	-	56	74	115	105	350
Yıl içinde Teknoloji Gruplarında Görüşülen Proje Sayısı	344	431	553	647	994	2.165	2.326	1.906	11.003
Yıl içinde Desteklenmesine Karar Verilen Proje Sayısı	279	374	449	534	732	1.199	1.185	1.075	7.345
KOBİ	185 (%66)	257 (%69)	277 (%62)	327 (%61)	522 (%71)	950 (%79)	934 (%79)	811 (%75)	5.041 (%69)
BÜYÜK	94 (%34)	117 (%31)	172 (%38)	207 (%39)	210 (%29)	249 (%21)	251 (%21)	264 (%25)	2.304 (%31)
Destekleme Oranı (%)	%81	%87	%81	%83	%73	%55	%51	%58	%67
Yıl içinde Reddedilen Proje Sayısı	65	57	104	113	230	880	1.101	773	3.592
Yıl içinde Revizyon Kararı verilen proje sayısı	-	-	-	-	32	86	40	58	214
PROJE DESTEK İZLEME									

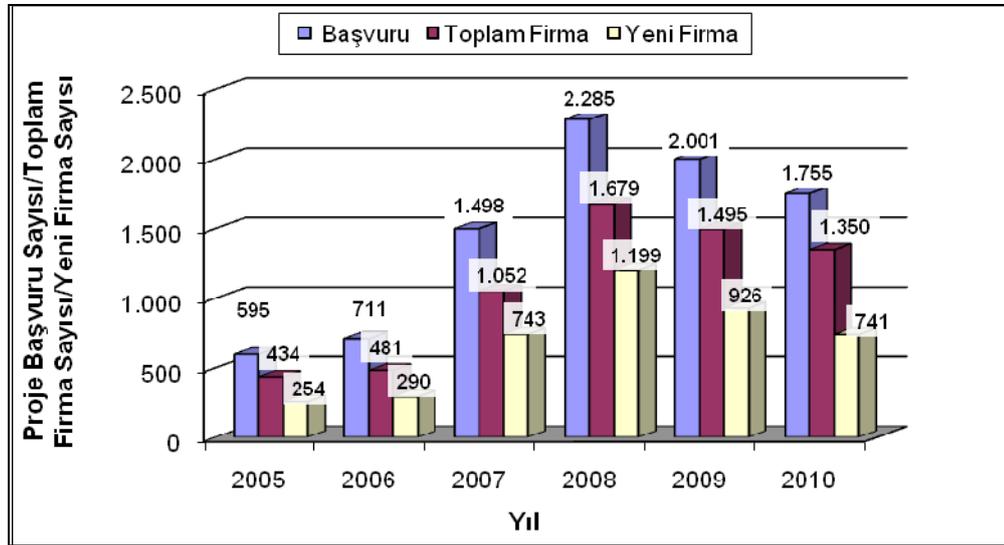
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	(1995-2010) Birikimli Toplam ¹²
31 Aralık itibarıyla Desteklenmekte Olan Proje Sayısı	673	792	818	961	1.355	1.790	1.792	1.654	-
Yıl içinde Sonuçlanan Proje Sayısı	160	204	242	298	384	583	917	1.094	4.689
Desteklenen Projeler Kapsamında, Sunulan Harcama Tutarı (Milyon TL)*	194	180	336	486	758	539	1.057	612	4.291,2
TÜBİTAK Tarafından Uygun Bulunan Harcama Tutarı (Milyon TL)*	179	134	284	339	476	394	702	465	3.064,2
Desteklenen Projelere Verilen Hibe Destek Tutarı ¹³ (Milyon TL) (TÜBİTAK+DTM)*	77	81	165	190	287	246	433	288	1.716,41
KOBİ	27 (%35)	34 (%42)	69 (%42)	66 (%35)	115 (%40)	114 (%46)	206 (%48)	160 (%55)	750,49 (%44)
BÜYÜK	50 (%65)	47 (%58)	96 (%58)	124 (%65)	172 (%60)	132 (%54)	227 (%52)	129 (%45)	965,92 (%56)
Hibe Destek verilen Firma Sayısı	292	322	449	437	566	768	1.378	1.348	2.802
KOBİ	218	244	368	349	454	636	1.203	1.169	2.433
BÜYÜK	74	78	81	88	112	132	175	179	369
Hibe Destek verilen Proje sayısı	444	491	718	661	835	1.098	1.892	1.847	5.890

¹³ Para ve Koordinasyon Kurulunun 98/10 sayılı "Araştırma-Geliştirme (Ar-Ge) Yardımına İlişkin Tebliğ"indeki, 23 Eylül 2010 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan değişiklikle, Ar-Ge projelerine sağlanan hibe desteğin tamamen TÜBİTAK tarafından yürütülmesi ve destek ödemelerinin tamamının TÜBİTAK tarafından yapılması kararlaştırılmıştır.

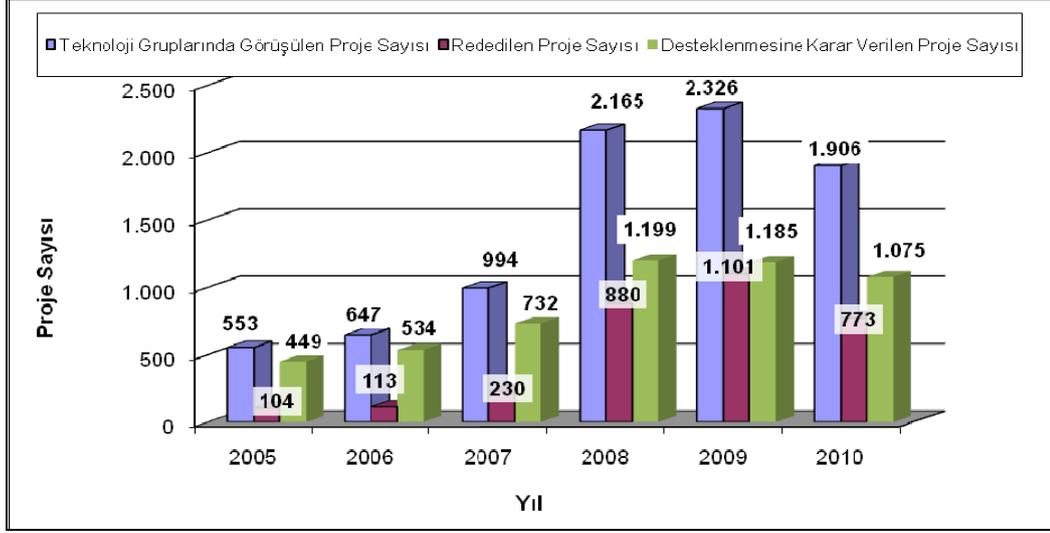
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	(1995-2010) Birikimli Toplam ¹²
KOBİ	269 (%61)	306 (%62)	476 (%66)	403 (%61)	517 (%62)	732 (%67)	1.400 (%74)	1.367 (%74)	3.827 (%65)
BÜYÜK	175 (%39)	185 (%38)	242 (%34)	258 (%39)	318 (%38)	366 (%33)	492 (%26)	480 (%26)	2.063 (%35)
Ön Ödeme Tutarı (Milyon TL.)*	-	-	-	-	9,8	9,8	10,4	9,2	37,29

* 2010 yılı sabit fiyatlarıdır.

Şekil 15'de Teknoloji ve Yenilik Destek Programları kapsamında yapılan proje başvuru sayısı, başvuru yapan firma sayısı ve yeni firma sayısı; yapılan başvurular arasında desteklenmesine karar verilen, reddedilen ve Teknoloji Gruplarında görüşülen proje sayıları ise Şekil 16'da yıllar itibarıyla görülmektedir.

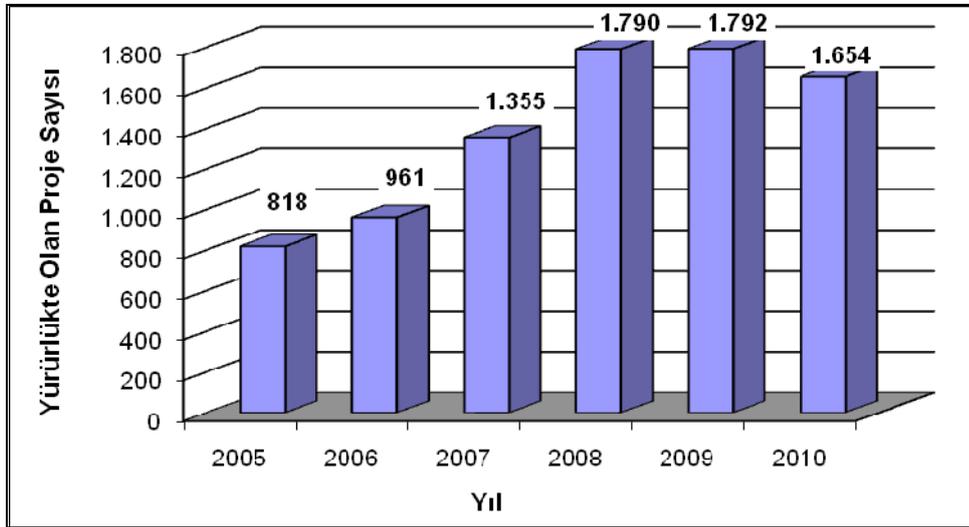

Şekil 15. Teknoloji ve Yenilik Destek Programlarına Başvuran Firma ve Proje Sayıları

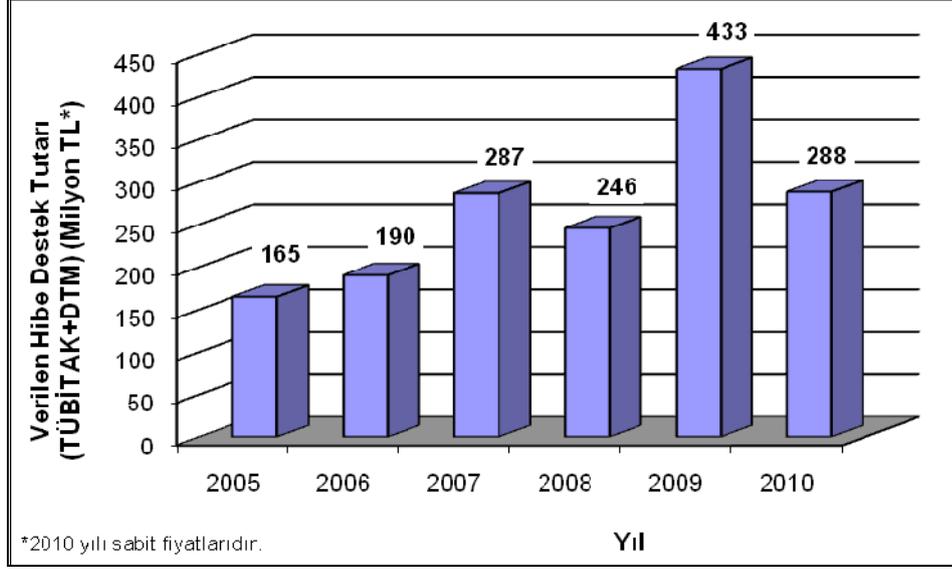

Şekil 16. Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Kapsamında Desteklenmesine Karar Verilen, Reddedilen Proje Sayısı ve Teknoloji Gruplarında Görüşülen Proje Sayısı

Şekil 17 ve Şekil 18’de Teknoloji ve Yenilik Destek Programları kapsamında yıl sonu itibarıyla desteklenmekte olan proje sayıları ve verilen hibe destek tutarı yıllar itibarıyla görülmektedir.

Şekil 17. Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Kapsamında Yıl Sonu İtibarıyla Desteklenmekte Olan Proje Sayıları

Şekil 18. Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Kapsamında Verilen Hibe Destek Tutarı

1.2.3.1. 1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı

1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı, firma düzeyinde katma değer yaratan kuruluşların Ar-Ge çalışmalarını teşvik etmek ve bu yolla Türk sanayisinin Ar-Ge yeteneğinin yükseltilmesine katkıda bulunmak üzere oluşturulmuştur. Program, 1995-23 Eylül 2010 tarihleri arasında TÜBİTAK ve Dış Ticaret Müsteşarlığı (DTM) işbirliğinde yürütülmüştür. 1995-2005 yılları arasında projelerin değerlendirilmesi ve izlenmesi faaliyetleri TÜBİTAK tarafından yürütülmekte ve bu projelere ilişkin hibe destekleri DTM tarafından verilmekte iken, 2005 yılından itibaren projelere verilen hibe desteklerin %25'i DTM, %75'i TÜBİTAK kaynaklarından sağlanmıştır. Para ve Koordinasyon Kurulunun 98/10 sayılı "Araştırma-Geliştirme (Ar-Ge) Yardımına İlişkin Tebliğ"indeki, 23 Eylül 2010 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan değişiklikle, Ar-Ge projelerine sağlanan hibe desteğin tamamen TÜBİTAK tarafından yürütülmesi ve destek ödemelerinin tamamının TÜBİTAK tarafından yapılması kararlaştırılmıştır.

Tablo 10'da 1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı kapsamında, 2003-2010 aralığında proje esaslı desteklere ilişkin bilgiler bulunmaktadır.

Tablo 10. TÜBİTAK 1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Kapsamında
Proje Başvuru Sayıları/ Firma Sayıları /Teknoloji Gruplarında Görüşülen Proje Sayıları /
Hibe Destek Tutarları

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	(1995- 2010) Birikimli Toplam ¹⁴
BAŞVURU									
Proje Başvurusu	418	503	595	711	809	939	871	757	7.754
KOBİ	299 (%72)	343 (%68)	378 (%64)	446 (%63)	482 (%60)	564 (%60)	507 (%58)	411 (%54)	4.534 (%58)
BÜYÜK	119 (%28)	160 (%32)	217 (%36)	265 (%37)	327 (%40)	375 (%40)	364 (%42)	346 (%46)	3.220 (%42)
Proje Başvurusu Yapan Firma Sayısı	316	360	434	481	538	588	547	490	2.829
KOBİ	250 (%79)	286 (%79)	338 (%78)	372 (%77)	397 (%74)	435 (%74)	393 (%72)	319 (%65)	2.349 (%83)
BÜYÜK	66 (%21)	74 (%21)	96 (%22)	109 (%23)	141 (%26)	153 (%26)	154 (%28)	171 (%35)	480 (%17)
Proje Başvurusu Yapan Yeni Firma Sayısı	192	230	254	290	278	263	206	137	2.829
KOBİ	173 (%90)	202 (%88)	226 (%89)	241 (%83)	233 (%84)	216 (%82)	159 (%77)	98 (%72)	2.349 (%83)
BÜYÜK	19 (%10)	28 (%12)	28 (%11)	49 (%17)	45 (%16)	47 (%18)	47 (%23)	39 (%28)	480 (%17)
DEĞERLENDİRME									
Yıl içinde Teknoloji Gruplarında Görüşülen Proje Sayısı	344	431	553	647	761	957	1.032	816	7.314
Yıl içinde Desteklenmesine	279	374	449	534	566	516	540	516	5.280

¹⁴ Birikimli toplam olduğu için fiyatlar cari alınmıştır.

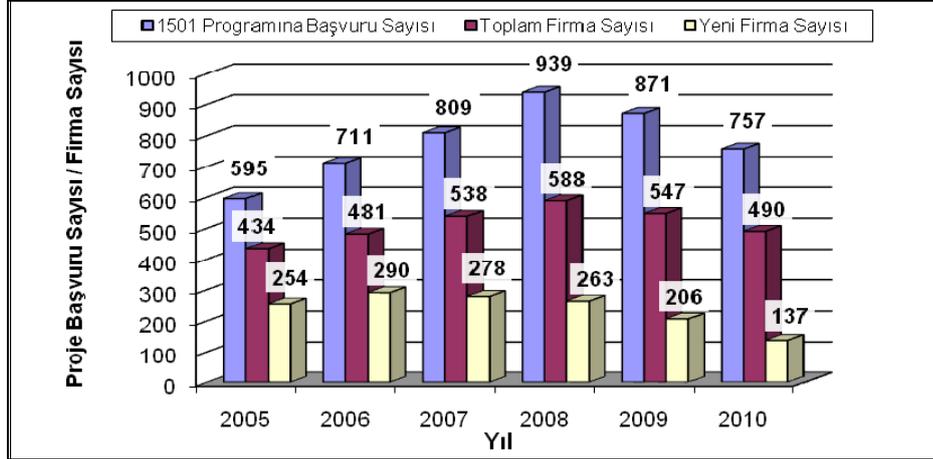
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	(1995-2010) Birikimli Toplam ¹⁴
Karar Verilen Proje Sayısı									
KOBİ	185 (%66)	257 (%69)	277 (%62)	327 (%61)	356 (%63)	285 (%55)	303 (%56)	261 (%51)	3.002 (%57)
BÜYÜK	94 (%34)	117 (%31)	172 (%38)	207 (%39)	210 (%37)	231 (%45)	237 (%44)	255 (%49)	2.278 (%43)
Yıl içinde Reddedilen Proje Sayısı	65	57	104	113	165	387	475	266	1.901
Yıl içinde Revizyon Kararı verilen proje sayısı	-	-	-	-	30	52	17	34	133
İZLEME									
Yıl içinde Sonuçlanan Proje Sayısı	160	204	242	298	384	511	524	584	3.677
Yıl içinde Verilen Hibe Destek Tutarı ¹⁵ (Milyon TL) (TÜBİTAK+DTM)*	77	81	165	190	287	227	344	218	1.544
KOBİ	27 (%35)	42 (%42)	62 (%42)	66 (%35)	115 (%40)	95 (%42)	117 (%34)	108 (%50)	596,9 (%39)
BÜYÜK	50 (%65)	39 (%58)	103 (%58)	124 (%65)	172 (%60)	132 (%58)	227 (%66)	110 (%50)	947,1 (%61)

* 2010 yılı sabit fiyatlarıdır.

2010 yılında, programa 490 firma, 757 proje başvurusu yapmıştır. Uygulamanın başlangıcından itibaren programa, toplam 7.754 proje başvurusu yapılmıştır (bk. Şekil 19). 2010 yılında, 1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı kapsamında, 816

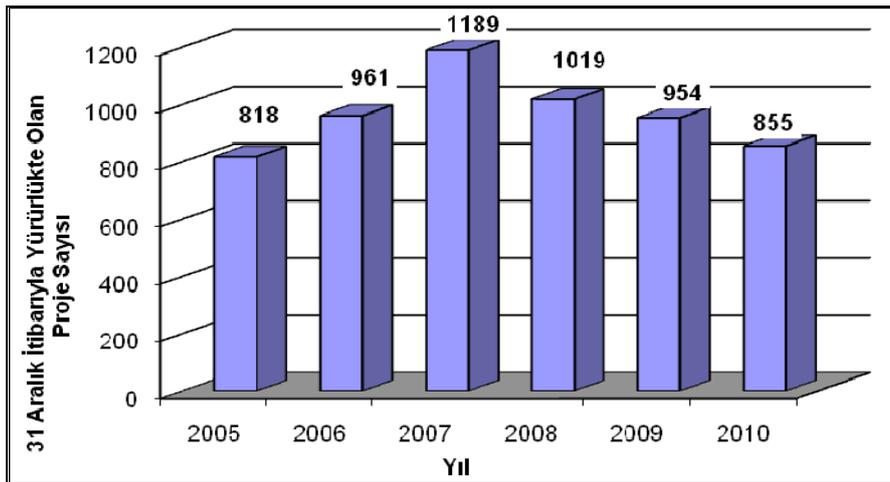
¹⁵ Para ve Koordinasyon Kurulunun 98/10 sayılı "Araştırma-Geliştirme (Ar-Ge) Yardımına İlişkin Tebliğ"indeki, 23 Eylül 2010 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan değişiklikle, Ar-Ge projelerine sağlanan hibe desteğin tamamen TÜBİTAK tarafından yürütülmesi ve destek ödemelerinin tamamının TÜBİTAK tarafından yapılması kararlaştırılmıştır.

projenin değerlendirilmesi yapılmış, 516 projenin desteklenmesine karar verilmiş, 34 proje için revize kararı alınmış ve programın destek kriterlerine uymayan 266 proje reddedilmiştir. Program kapsamında desteklenen projelere 1995-2010 yılları arasında toplam 1.544 Milyon TL hibe destek sağlanmıştır.

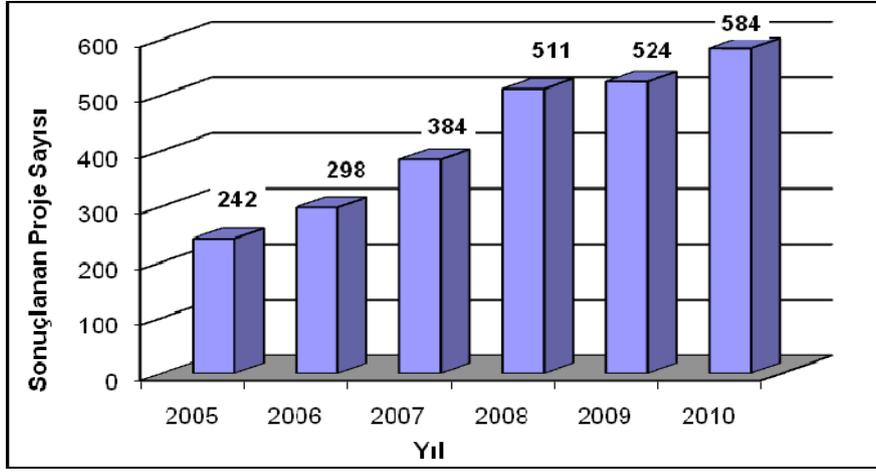
Şekil 19. 1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programına Başvuran Firma ve Proje Sayısı

2010 yılında, 1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı kapsamında 855 proje desteklenmekte olup, 187 proje önerisinin değerlendirme süreci devam etmektedir (bk. Şekil 20).

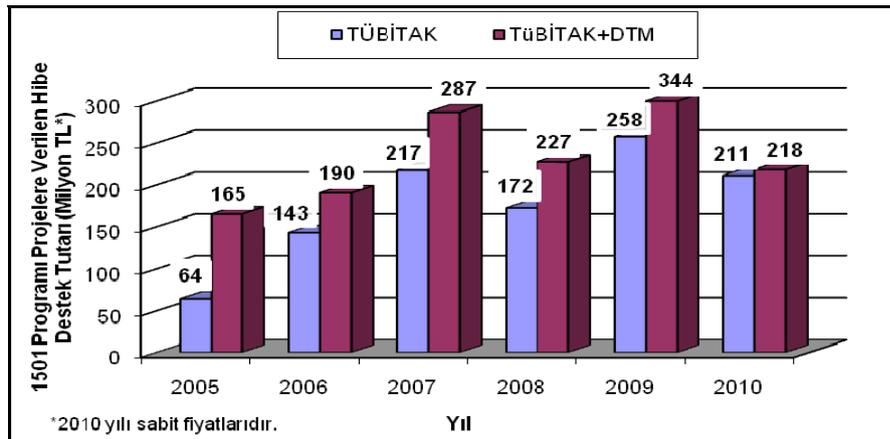

Şekil 20. 1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Kapsamında Yıl Sonu İtibarıyla Desteklenmekte Olan Proje Sayıları

2010 yılında, 1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programında sonuçlanan proje sayısı 584' tür (bk. Şekil 21). 1501 Destek Programı kapsamında desteklenmekte olan ve 2010 yılında hibe destek sağlanan projeler çerçevesinde proje faaliyetlerine ilişkin olarak 605 firma, 1.007 projeye ait yaklaşık 492 Milyon TL harcama sunmuş olup, bu harcamaların yaklaşık 370 Milyon TL'si destek kapsamında değerlendirilmiştir. 2010 yılında, bu kapsamda desteklenmekte olan projelere Yaklaşık 218 Milyon TL tutarında hibe destek TÜBİTAK ve DTM kaynaklarından verilmiştir. Bu tutarın 211 Milyon TL'si TÜBİTAK'ın programa ilişkin bütçesinden, 7 Milyon TL'si DTM tarafından firmalara ödenmiştir (bk. Şekil 22).

Şekil 21. 1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Kapsamında Yıllar İtibarıyla Sonuçlanan Proje Sayıları

Şekil 22. 1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Kapsamında Verilen Hibe Destek Tutarı

TÜBİTAK Kaynağından ödenen tutarın, yaklaşık 4,8 Milyon TL'si teminat karşılığı ön ödeme olarak proje harcamalarının gerçekleştirilebilmesi amacıyla firmalara aktarılmıştır.

1.2.3.2. 1503 Proje Pazarları Destekleme Programı

1503 Proje Pazarları Destekleme Programı kapsamında, üniversite, araştırma kurumları ve sanayi kuruluşları arasında etkileşimli teknolojik işbirliği ortamı yaratılması için ulusal etkinliklere en fazla 15 Bin TL ve uluslararası etkinliklere en fazla 20 Bin TL destek verilmektedir.

Kocaeli Üniversitesi, Giresun Üniversitesi, Uludağ İhracatçılar Birliği Genel Sekreterliği, Eskişehir Sanayi Odası, Erciyes Üniversitesi, Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası, Ege Üniversitesi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesinden 1'er, Gaziantep Sanayi Odasından 2, Selçuk Üniversitesinden 2 olmak üzere, 2010 yılında 13 proje pazarı başvurusu desteklenmiştir.

1503 Proje Pazarları Destekleme Programı kapsamında, 2005-2010 dönemine ilişkin bilgiler Tablo 11'de bulunmaktadır.

Tablo 11. TÜBİTAK 1503 Proje Pazarları Destekleme Programı Proje Başvuru Sayıları/ Desteklenen Proje Sayıları/ Hibe Destek Tutarları

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Birikimli Toplam (2002-2010) ¹⁶
Başvuru Sayısı	1	1	3	5	5	14	37
Desteklenen Sayı	1	1	3	5	5	13	36
Toplam Destek Tutarı (Bin TL)*	16,8	16,7	44	64	79	177	448

*2010 sabit fiyatlarıdır.

¹⁶ Birikimli toplam olduğu için fiyatlar cari alınmıştır.

1.2.3.3. 1507 KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı

KOBİ ölçeğindeki işletmelerin araştırma, teknoloji geliştirme ve yenilik faaliyetlerini proje esaslı desteklemek amacıyla 16 Mart 2007 tarihinde 1507 KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı başlatılmıştır. Program kapsamında sağlanacak desteklerle KOBİ'lerin, daha rekabetçi olma yönünde, kurumsal araştırma teknoloji geliştirme kültürüne sahip olmaları, ulusal ve uluslararası destek programlarında daha etkin yer almaları hedeflenmektedir. 1507 KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı ile yeni bir ürün üretilmesi, mevcut bir ürünün geliştirilmesi, iyileştirilmesi, ürün kalitesi veya standardının yükseltilmesi veya maliyet düşürücü nitelikte yeni tekniklerin, yeni üretim teknolojilerinin geliştirilmesi konularında KOBİ'ler tarafından yürütülen 400 Bin TL bütçe ve 18 ay süre ile sınırlı ilk iki projenin, %75 destekleme oranı ile TÜBİTAK tarafından desteklenmesi amaçlanmıştır. Bu programda, değerlendirme ve karar süreci ortalama 90 gün içinde sonlandırılmaktadır.

16 Mart 2007-31 Aralık 2010 tarihleri arasında 1507 KOBİ Ar-Ge Projeleri Destek Programı kapsamında 2.976 KOBİ ölçeğindeki firma, 3.733 proje başvurusunda bulunmuştur. 2010 yılında, programa 605'i yeni firma olmak üzere, 848 firma 939 proje başvurusu yapmıştır. Değerlendirmesi yapılan 1.035 projeden 516 projenin desteklenmesi uygun bulunmuş, 22 proje için revize karar alınmış ve programın destek kriterlerine uymayan 497 projenin desteklenmesi uygun bulunmamıştır (bk. Tablo 12).

Tablo 12. TÜBİTAK 1507 KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı Proje Başvuru Sayıları/ Karar Verilen Proje Sayıları/ Hibe Destek Tutarları

	2007	2008	2009	2010	Toplam
Proje başvuru sayısı	578	1.192	1.024	939	3.733
Firma sayısı	536	1097	946	848	2.976
Yeni Firma Sayısı		945	715	605	2.976
Karar verilen proje sayısı	225	1.100	1.185	1013	3.523
Destek kararı verilen	162	641	597	516	1.916
Reddedilen Proje	63	459	588	497	1.607
Sonuçlanan Proje Sayısı	-	72	384	490	946
Ödenen Destek Tutarı (Milyon TL)*	-	19	85	65	169

*2010 sabit fiyatlarıdır.

31 Aralık 2010 itibarıyla, Program kapsamında 717 proje desteklenmekte olup, 2010 yılı içinde sonuçlanan proje sayısı 490'dır. 170 proje önerisinin değerlendirme süreci devam etmektedir.

1507 Destek Programı kapsamında desteklenmekte olan ve 2010 yılında hibe destek sağlanan projeler çerçevesinde proje faaliyetlerine ilişkin olarak 740 firma, 782 projeye ait yaklaşık 110 Milyon TL harcama sunmuş olup, bu harcamaların yaklaşık 87 Milyon TL'si destek kapsamında değerlendirilmiştir. Bu kapsamda, desteklenmekte olan projelere 2010 yılında TÜBİTAK kaynaklarından yaklaşık 65 Milyon TL tutarında hibe destek verilmiştir. 2010 yılında verilen hibe destek tutarının 4,2 Milyon TL'si teminat karşılığı ön ödeme olarak proje harcamalarının gerçekleştirilebilmesi amacıyla firmalara aktarılmıştır.

1.2.3.4. 1508 TEKNOGİRİŞİM Destek Programı

1508 destek programı, girişimcilik olgusunun teknoloji ve yenilik odaklı firmalara yönelmesini ve lisans, yüksek lisans veya doktora düzeyinde eğitilmiş öğrenci ve mezunların bilgi ve araştırmalarını ticari ve katma değeri yüksek ürünlere dönüştürebilmelerini teşvik etmek amacıyla 16 Mart 2007 tarihi itibarıyla 1508 Teknoloji ve Yenilik Odaklı Girişimleri Destekleme Programı (TEKNOGİRİŞİM) olarak uygulamaya alınmıştır. Program kapsamında, girişimcilerin firmalarını kurmalarının ardından, proje giderlerinin %75 oranında, en fazla 100 bin TL ve bir yıl süre ile desteklenmesi öngörülmektedir.

16 Mart 2007 tarihinde başlatılan Programa, 2007-2009 yıllarında toplam 287 girişim proje başvurusu yapılmıştır. Program kapsamında, Mart 2007-31 Aralık 2010 tarihleri arasında 42 girişimci firmasını kurmuştur.

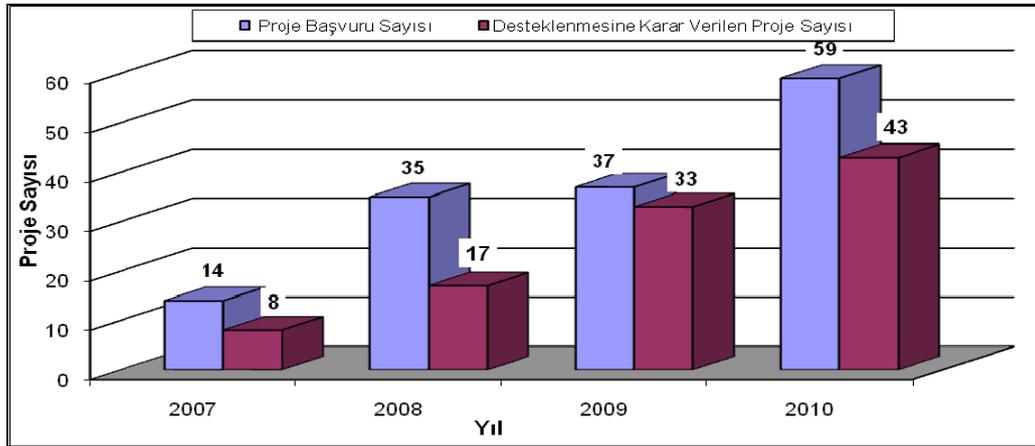
2010 yılında, bu program kapsamında proje çağrısına çıkılmamış olup, proje başvurusu alınmamıştır. 31 Aralık 2010 itibarıyla, Program kapsamında 10 proje desteklenmekte olup, 2010 yılı içinde sonuçlanan proje sayısı 21'dir. 18 proje önerisinin değerlendirme süreci devam etmektedir.

1508 Destek Programı kapsamında, firmasını kuran 19 girişimciye 2010 yılında, yaklaşık 904 Bin TL hibe destek sağlanmıştır.

1.2.3.5. 1509 Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı

1509 destek programı, uluslararası ortak proje destek programlarında (EUREKA, EUROSTARS, vb.) yer alan, sektör ve büyüklüğüne bakılmaksızın Türkiye’de yerleşik katma değer yaratan kuruluşların araştırma, teknoloji geliştirme ve yenilik nitelikli projelerine, büyük ölçekli kuruluşlar için %50 - %60 , KOBİ’ler için %75 oranında hibe şeklinde destek sağlanması amacıyla, 8 Temmuz 2007 tarihi itibarıyla “1509 Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı” olarak başlatılmıştır.

2010 yılında, programa 8’i ilk kez başvurmak üzere 47 firma, toplam 59 proje başvurusu yapmıştır. Program kapsamında 55 projenin değerlendirilmesi yapılmış olup, 43 projenin desteklenmesine karar verilmiş, 2 proje için revize kararı alınmış ve programın destek kriterlerine uygun olmayan 10 proje reddedilmiştir. 31 Aralık 2010 itibarıyla, 1509 Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programında desteklenmekte olan proje sayısı 72 olup, 18 proje önerisinin değerlendirme süreci devam etmektedir. Programın başladığı tarihten 2010 yılı sonuna kadar, 8’i 2010 yılı içerisinde olmak üzere, toplam 10 proje sonuçlanmıştır (bk. Şekil 23).

Şekil 23. 1509 Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Kapsamında Yapılan Proje Başvuru Sayısı ve Desteklenmesine Karar Verilen Proje Sayısı

1509 Destek Programı kapsamında desteklenmekte olan ve 2010 yılında hibe destek sağlanan projeler çerçevesinde proje faaliyetlerine ilişkin olarak 34 firma, 39 projeye ait

8,5 Milyon TL harcama sunmuş olup, bu harcamaların 7,1 Milyon TL'si destek kapsamında değerlendirilmiştir. Bu kapsamda, desteklenmekte olan projelere 2010 yılında TÜBİTAK kaynaklarından 4,5 Milyon TL tutarında hibe destek verilmiştir.

2010 yılında verilen söz konusu hibe destek tutarının yaklaşık 149 Bin TL'si teminat karşılığı ön ödeme olarak proje harcamalarının gerçekleştirilebilmesi amacıyla firmalara aktarılmıştır.

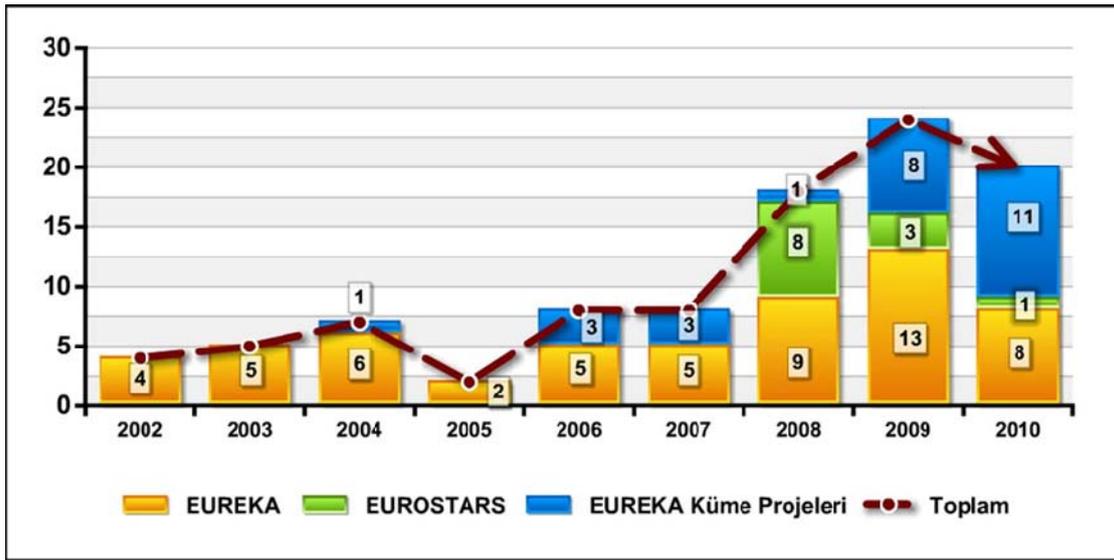
EUREKA, Avrupa ülkelerindeki firmaların, üniversitelerin ve araştırma kuruluşlarının dünya pazarlarındaki rekabet gücünü arttıracak ileri teknolojilerin, ürünlerin ve hizmetlerin araştırılmasını ve geliştirilmesini, uluslararası ortak projeler oluşturulmasını ve yürütülmesini teşvik etmek için oluşturulmuş bir ağ yapısıdır.

EUREKA, 1985'te Türkiye'nin de içinde bulunduğu 19 Avrupa ülkesi ve AB Komisyonu tarafından kurulmuştur. Zaman içerisinde, EUREKA ağının etkisinin ve işlevselliğinin artmasıyla EUREKA programına üye olan ülkelerin sayısı da artmış ve Avrupa ülkelerinin neredeyse tamamı, Avrupa dışından da Rusya ve İsrail gibi ülkelerin de katılımıyla EUREKA üye ülkelerinin sayısı 40'a yükselmiştir.

8 Temmuz 2007 tarihi itibarıyla, EUREKA projeleri "1509 - Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı" kapsamında desteklenmektedir.

Ülkemizin EUREKA'daki etkinliği ve proje sayısını arttırmak için bilişim ve telekomünikasyon sektörüne yönelik yapılan çalışmaların ardından, EUREKA bünyesinde başlatılan ve KOBİ'lerin daha avantajlı desteklenmesini amaçlayan EUROSTARS programında ve EUREKA bünyesinde farklı sektörlerle yönelik oluşturulan özel işbirliği mekanizmaları olan EUREKA kümelerinde yer alan projelere firmalarımızın katılımının sağlanması yönünde faaliyetlerde bulunulmuştur. 2007 yılında başlatılan İsrail-Türkiye ikili işbirliğinin de devamlılığı sağlanmış ve iki ülke firmaları arasında ortak Ar-Ge projeleri başlatılması için yeni bir proje çağrısı açıklanmıştır. Bunun yanı sıra, 2010 yılında İsviçre ve Slovenya ile ikili proje çağrıları açılmış ve 2011 yılında Fransa ve İspanya ile ikili proje çağrısı açılması konusunda çalışmalar yapılmıştır. EUREKA programının 2012-2013 dönem başkanlığını Türkiye'nin yürütmesi üzerine yapılan çalışmalar sonuçlanmış ve EUREKA Programı kapsamındaki başarısı son yıllarda önemli ölçüde artan Türkiye'nin söz konusu dönem için başkanlığı onaylanmıştır.

Bahsedilen faaliyetler doğrultusunda, ülkemiz EUREKA ve EUROSARS programları kapsamında desteklenen proje sayılarındaki istikrarını korumuştur. 2007-2008 yıllarını kapsayan Slovenya dönem başkanlığı sırasında toplam 18, 2008-2009 Portekiz dönem başkanlığı sırasında toplam 24, 2009-2010 Almanya dönem başkanlığında ise toplam 20 projede Türk firmaları ortak veya koordinatör olarak yer almıştır. Ülkemizin 2002-2010 yılları arasındaki proje sayısı Şekil 24'de özetlenmektedir:

Şekil 24. Türkiye'nin EUREKA Kapsamında Proje Başvurularının Dağılımı

EUREKA Programı kapsamındaki yazılım yoğun servisler ve sistemler alanında sanayi liderliğindeki rekabet öncesi Ar-Ge projelerinin desteklenmesini sağlamayı amaçlayan ITEA2 kümesinde Türkiye 4. Çağrı sonuçlarına göre İspanya, Fransa ve Hollanda'dan sonra en başarılı 4. ülke olmuştur.

2010 yılında, EUREKA Programı tanıtım ve bilgilendirme etkinlikleri kapsamında; Ankara, İstanbul, İzmir, Eskişehir, Mersin, Trabzon, Kahramanmaraş, Samsun ve Konya'da toplam 920 katılımcının yer aldığı 19 bilgi günü düzenlenmiştir.

1.2.3.6. TÜBİTAK TEYDEB'in Katıldığı ERA-NET Projeleri

Avrupa Birliği Çerçeve Programları (AB ÇP) kapsamında bir uygulama aracı olarak kullanılmakta olan ERA-NET projeleri, AB üyesi ve AB üyeliğine aday olan ülkelerde, ulusal ve bölgesel araştırma programları arasında koordinasyon sağlayarak, araştırma

programlarının geliştirilip güçlendirilmesini hedeflemektedir. Bu kapsamda, TÜBİTAK TEYDEB tarafından 2010 yılı içerisinde yürütülen 7 ERA-NET Projesine ilişkin bilgiler aşağıda verilmektedir.

• **CORNET II Projesi**

CORNET, AB 6. ÇP kapsamında, AB komisyonu tarafından desteklenen bir ERA-NET projesi olup, ulusal ve bölgesel kolektif araştırma programları arasında bilgilerin karşılıklı paylaşımı ve işbirliklerinin oluşturulması için kurulmuş bir platformdur. Bu proje çerçevesinde temel hedef, belli bir alan ya da sektördeki birlik, vakıf, dernek, federasyon veya geniş bir KOBİ grubu için ortak olan bir problemin çözümünü sağlayacak bir Ar-Ge projesi yaparak sonuçların en geniş şekilde ilgili KOBİ'lere yayılmasını sağlamaktır. CORNET projesi, 28 Şubat 2008 tarihinde tamamlanmış ve Avrupa Komisyonu tarafından CORNET II projesi olarak 1 Mart 2008 tarihinden itibaren 2010 yılının Aralık ayına kadar uzatılmıştır. CORNET II'ye Avrupa'daki 14 ülkeden 19 program katılmakta ve Türkiye'yi TÜBİTAK TEYDEB temsil etmektedir.

CORNET II'nin 2010 yılı içerisinde Berlin'de gerçekleştirilen Konsey toplantısına katılım sağlanmıştır. Türkiye'de sektörel olarak faaliyet gösteren araştırma ve teknoloji geliştirme kuruluşları araştırılmış ve bir liste hazırlanmıştır. Ayrıca kolektif araştırma yapacak KOBİ grupları araştırılarak, CORNET II çağrılarını ile ilgili bilgiler iletilmiştir. CORNET II projesi 31 Aralık 2010 tarihi itibarıyla başarı ile tamamlanmıştır.

• **CROSSTEXNET Projesi**

CROSSTEXNET (Textiles at the Cross Roads of New Applications), AB 7. ÇP kapsamında AB komisyonu tarafından desteklenmesi uygun bulunan bir ERA-NET projesi olup, Avrupa'da katma değeri yüksek tekstillere yönelik desteklerin ve uluslararası/disiplinlerarası araştırmaların artırılması ile tekstillerin bir çok endüstriyel sektörde ve yeni uygulama alanlarında tercih edilen malzemeler haline getirilmesinin sağlanmasını ve böylece, Avrupa tekstil endüstrisinin küresel rekabet gücünün artırılmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Bu projede, Avrupa genelinde ortak ve daha verimli fonlama politikaları ve birbiri ile uyumlu destek mekanizmalarının oluşturulması, Avrupa'daki tekstil firmaları/tekstil araştırma kurumları arasında uluslararası bilgi alışverişinin ve işbirliğinin artırılması, projeye katılan ülkelerin ortak bir

destek programı oluşturmaları ve proje boyunca dört kez ortak proje çağırısına çıkılması, tekstil araştırmalarının sürekliliğini sağlayacak mekanizmaların oluşturulması ve KOBİ'lerin daha fazla araştırma projesi yapabilmelerine yardımcı olunması hedeflenmektedir.

CROSSTEXNET projesi 1 Kasım 2009 tarihinde başlamış olup, 31 Ekim 2012 tarihinde sona erecektir. Projeye, Conseil Régional Nord Pas de Calais (Fransa) koordinatörlüğünde, Avrupa'dan 17 bölgesel veya ulusal bazda araştırmalara destek veren kuruluş katılmakta ve Türkiye'yi TÜBİTAK TEYDEB temsil etmektedir.

Proje kapsamında, 2010 yılında açılan ilk ortak proje çağırısına, Türkiye'den firmaların yer aldığı 18 ön-proje önerisi sunulmuştur. Çağrıya sunulan toplam ön-proje önerisi sayısı ise 50'dir. 26-27 Temmuz 2010 tarihlerinde gerçekteştirilen bir toplantı ile proje ortağı ülke/bölgeler, projelere ilişkin değerlendirme sonuçlarını açıklamış ve buna göre Türkiye'den firmaların yer aldığı 13 proje önerisi 2. Aşamaya geçmeye layık bulunmuştur. Bu 13 projeden 11'i için firmalar, 1509 programı kapsamında TÜBİTAK'a proje başvurusunda bulunmuştur. Bu projelere ilişkin, TÜBİTAK değerlendirme süreci tamamlanarak, 24 Aralık 2010 tarihinde çağrı koordinatörü olan Valencia bölgesine değerlendirme sonuçları gönderilmiştir.

• **MNT-ERA.NET II Projesi**

MNT-ERA.NET Projesi, Avrupa ülkeleri arasında Mikro ve Nanoteknoloji (MNT) alanında destek ve işbirliği sağlamak için oluşturulmuş, ERA-NET projesi altında AB 7. ÇP kapsamında yürütölen bir projedir. Projenin amacı mikro ve nanoteknoloji konusunda araştırma, teknoloji geliştirme ve planlama desteği vererek Avrupa endüstrisinde rekabeti güçlendirmektir. Projenin başlangıç-bitiş tarihleri 1 Mart 2009 – 31 Ağustos 2011 olarak belirlenmiştir. MNT-ERA.NET Ocak 2004 tarihinde başlatılmıştır ve şu anda 21 Avrupa ülkesinin ve bölgelerinin katılımıyla FFG (Avusturya) koordinatörlüğünde MNT-ERA.NET II olarak devam etmekte ve Türkiye'yi TÜBİTAK TEYDEB temsil etmektedir. Projeye, TÜBİTAK TEYDEB dışında 19 ülke katılım sağlamaktadır.

MNT-ERA.NET II projesi kapsamında, 2010 yılı içerisinde açılan çağrıya, Türkiye'den beş ön-proje başvurusu yapılmıştır. İlgili başvurular İspanya'da yapılan çalışma grubu toplantısında görüşölmüş ve dördünün öneri sunmasına karar verilmiştir. Bu projeler,

Fransa'da yapılan 2. Çalışma grubu toplantısında görüşülmüş ve uluslararası ortaklar tarafından projelerin desteklenmesi uygun bulunmuştur.

• **MATERA / MATERA+ Projeleri**

TÜBİTAK TEYDEB, AB 7. ÇP kapsamında, 1 Şubat 2005 tarihinde başlayıp, 31 Mayıs 2011 tarihinde sona erecek MATERA (ERA-NET Materials) Projesi ile 1 Ocak 2009 tarihinde başlayıp 31 Aralık 2013 tarihinde sona erecek MATERA+ Projesi'nin üyesidir. Matera/Matera+ projelerinin amacı; Malzeme Mühendisliği alanında Avrupa firmaları/araştırma kuruluşları/üniversiteleri arasındaki işbirliğinin geliştirilmesidir. Matera/Matera+ projesi koordinatör ülkesi Finlandiya'dır.

Matera Projesi kapsamında, 2010 yılında gerçekleştirilen proje çağrısına ön başvuruda bulunan konsorsiyumlar arasında eleme yapılmıştır. Ön elemelerde başarılı olarak son başvuru yapması istenen konsorsiyumlardan, 25'i son başvuruda bulunmuştur. Bunlardan 6'sı başarılı bulunarak desteklenmesine karar verilmiştir. Bitiş tarihi yaklaşan Matera projesi için son değerlendirme süreci başlatılmıştır. Değerlendirme ile Matera projesinin etkisi ölçülecektir. Değerlendirme ekibinde TEKES (Finlandiya), RCN (Norveç), MOST (İsrail), IWT (Belçika) ve TÜBİTAK bulunmaktadır.

• **MANUNET Projesi**

MANUNET, AB içinde farklı ülke ve bölgelerden firmaların İmalat Teknolojileri konusunda yaptığı, ortak araştırma ve teknoloji geliştirme projelerini desteklemek amacıyla, Innobasque - Basque Innovation Agency (İspanya) inisiyatifi ile başlatılmış bir projedir. Projenin destek süresi, 1 Nisan 2006-31 Ekim 2010'dur.

Proje kapsamında TÜBİTAK, asosiyte ortak olarak MANUNET 2010 Proje Çağrısına katılmıştır. Söz konusu proje çağrısında, Türkiye'den 23 proje başvurusu gerçekleştirilmiştir. Proje önerileri Nisan 2010'da Yunanistan ve Ekim 2010'da İspanya'da yapılan toplantılarda katılımcı ülkelerin temsilcileri ile görüşülmüştür. İlk toplantıda ön başvurular değerlendirilmiştir. Türkiye'den 16 projenin tam öneri aşamasına geçmesi uygun bulunmuş ve tam öneri aşamasında 10 proje önerisi için öneri sunulmuştur. İspanya'da yapılan toplantıda katılımcı ülkelerle görüşülerek 6 projenin desteklenmesi uygun bulunmuştur. Desteklenmesi uygun bulunan projelerin toplam bütçesi yaklaşık 5,8 Milyon Euro'dur. Türkiye'den başvuru yapan firmalar

tarafından proje çağrısında talep edilen bütçe ise yaklaşık 1.9 Milyon Euro'dur. Proje önerileri 1509-Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı çerçevesinde değerlendirilmiştir.

MANUNET II projesi, MANUNET I projesinin 31 Ekim 2010'da tamamlanması nedeniyle İspanya koordinatörlüğünde, Avrupa Komisyonu'na sunulmuştur. Projenin 1 Ocak 2011 tarihi itibarı ile başlayacağı ve 4 yıl devam edeceği öngörülmektedir.

- **MARTEC- II Projesi**

AB 7. ÇP kapsamında oluşturulmaya çalışılan bir ERA-NET projesidir. Proje anlaşması imzalanması aşamasına gelinmiştir. MARTEC-II projesinin temel amacı, denizcilik alanında ülkeler arası işbirliği yapmaktır. MARTEC II'de 16'si ortak, 13'u gözlemci olmak üzere 29 ülkeden katılımcı olacaktır. Türkiye'yi TÜBİTAK TEYDEB temsil edecektir. Nisan 2011'de projenin ilk çağrısı açılacaktır.

- **ERA – NET on Eco Innovation (ECOINNOVERA)**

ECOINNOVERA projesi, 1 Ekim 2010 tarihinde başlamıştır. Proje koordinatörlüğünü Almanya üstlenmektedir. Projeye 26 ülke katılmaktadır. Proje bütçesi 2 Milyon Euro olarak belirlenmiş olup proje süresi 48 aydır. Proje kapsamında iki defa çağrıya çıkılması planlanmaktadır. Projenin beş iş paketinden oluşması öngörülmektedir.

TÜBİTAK, ortak çağrılarının düzenlenmesi ve yönetimi iş paketinin sorumlu kuruluşlarından biri olmuştur. Ayrıca bu iş paketinde, ikinci çağrının düzenlenmesi görevini de TÜBİTAK üstlenmiştir. TÜBİTAK 1. ve 2. iş paketlerinde de çeşitli aktivitelere katılacaktır. Buna göre TÜBİTAK yapacağı katkı karşılığında 15.2 adam-ay değerinde işgücü kullanımı (~47.000 Euro) için destek alabilecektir. Ayrıca seyahat giderleri için 8.800 Euro, ikinci çağrı değerlendirici ücretleri için 12.000 Euro civarında destek alınması mümkün olacaktır.

Birinci çağrıda aşağıdaki temalarla ilgili projeler değerlendirmeye alınacaktır:

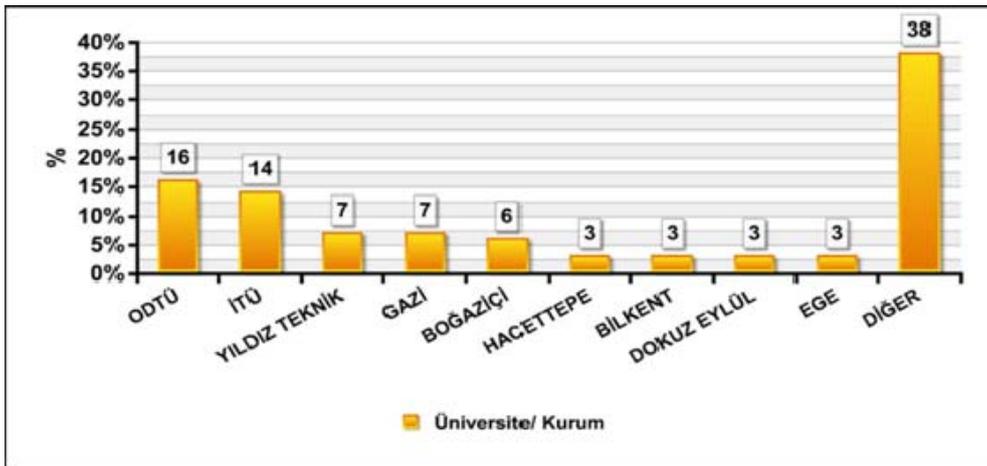
- *Paradigma Değişikliği (Paradigm Change)*
- *Sürdürülebilir Endüstriyel Süreçler (Sustainable Industrial Processes)*
- *Geri Dönüşüm (Recycling)*

Birinci çağrıya on bir ülkenin 12 Milyon Euro bütçe ayırması beklenmektedir. Haziran 2011'de çağrı duyurusu yapılacak, Şubat 2012'de desteklenecek projelerin listesi yayınlanacaktır.

1.2.3.7. Destek Programları Kapsamında Üniversite – Sanayi İşbirliği Faaliyetleri

Teknoloji ve Yenilik Destek Programları kapsamında, proje önerilerinin değerlendirilmesi ve desteklenen projelerin dönemsel faaliyetlerinin izlenmesi için üniversite ve araştırma kurumlarında görevli bilim insanlarıyla işbirliği yapılmaktadır. Destek programları kapsamında, 1995-2010 yılları arasında 106 üniversiteden, 3.517 farklı bilim insanı değerlendirme ve izleme süreçlerinde görev almıştır. 2010 yılında, 1.730 bilim insanı destek programlarının değerlendirme ve izleme süreçlerinde görevlendirilmiştir. Bu bilim insanlarından 326'sı ilk kez değerlendirme ve izleme süreçlerinde yer almıştır. Türkiye'nin farklı yerlerindeki bilim insanlarının kuruluşları yerinde değerlendirmek üzere ziyaret etmesi, bilginin yayılmasına ve uzun vadede üniversite ve sanayi arasında kalıcı bağların oluşmasına katkıda bulunmaktadır.

Destek programlarına başvuran proje önerilerinin değerlendirmesinde yer alacak hakem heyetlerinin tespiti bağımsız akademisyenlerden oluşan üst kurullar tarafından gerçekleştirilmektedir. TÜBİTAK'ın bu aşamada katkısı sürecin yürütülmesi için gereken ortamın sağlanması ile sınırlıdır. Değerlendirme ve izleme süreçlerinde görev alan bilim insanlarının üniversitelere göre dağılımı Şekil 25'de verilmektedir.

Şekil 25. Hakem / İzleyicilerin Üniversitelere Göre Dağılımı

1.2.3.8. Destek Programlarına İlişkin Yapılan Eylemler

TÜBİTAK TEYDEB Stratejik Planı kapsamında oluşturulan eylemlerin, 2010 DPT Program Tedbirlerinde yer alan “Ar-Ge ve Yenilikçiliğin Geliştirilmesi” tedbirine uygun olarak yapılması hedeflenmiştir.

Bu kapsamda, destek programlarına yapılan proje başvurularının çevrim içi (online) olarak alınmasına yönelik çalışmalara Eylül 2007’de başlanmış olup, 1 Temmuz 2008 tarihinden itibaren Proje İzleme ve Değerlendirme Sistemi (PRODİS) adı verilen uygulama ile 1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı, 1507 KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı ve 1509 Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programlarına tüm proje başvuruları sadece çevrim içi olarak yapılmakta olup, firmalar daha önce desteklenenler de dahil olmak üzere tüm projeleri hakkında bilgilere web üzerinden ulaşabilmektedirler.

Proje önerilerinin başvuru, değerlendirme ve karar alma süreçlerine ait iş akışlarının da PRODİS üzerinden bilişim altyapısı içerisinde yapılabilmesine yönelik çalışmaların büyük bir bölümü 2008 yılı içerisinde tamamlanmış olup, değerlendirme yapan hakemler de sistem üzerinden, geçmişte değerlendirdikleri de dahil olmak üzere görev aldıkları tüm projeler hakkında gereken bilgilere web üzerinden erişerek değerlendirme raporlarını web üzerinden yapmaktadır. Ayrıca, karar aşamasında, Teknoloji Grupları Komite üyeleri değerlendirecekleri projelere web üzerinden erişerek, toplantı öncesinde önerilen projeleri ve proje sahibi firmaların desteklenen benzer diğer projelerini inceleyebilmektedir. Projelerin değerlendirilip, destek kararının alındığı toplantılar PRODİS üzerindeki bilgiler kullanılarak yapılmakta, kararlar sisteme anında işlenmekte ve toplantı tutanağı otomatik oluşturulabilmektedir.

2009 yılında, desteklenen projelerin izleme süreçlerinin elektronik ortama taşınması çalışmaları başlatılmıştır. Bu kapsamda, Desteklenen projelerin izleme sürecinde, dönemsel Ar-Ge Yardımı İstek Raporu ve Proje Sonuç Raporunun çevrimiçi (online) alınabilmesi (1 Ağustos 2009 tarihinden itibaren), firmalar tarafından proje durum takibinin yapılabilmesi, İzleyici raporlarının çevrimiçi alınabilmesi, Hakem/izleyici ödemelerinin kanun ve yönetmelikteki kota ve kısıtlamaları dikkate alacak şekilde uygulamada yeniden düzenlenmesi tüm uygulamaların ödeme bilgilerinin tutulacağı

ortak ödeme havuzunun kullanılmaya başlanması, AGY300 formlarındaki tüm verilerin alınabilmesi ve destek hesaplarının PRODİS üzerinden yapılabilmesi için gerekli süreç analizi ve gereksinim belirleme çalışmaları, Hakem/İzleyici değerlendirme sisteminin iyileştirilmesi kapsamında hakem/İzleyici ek görüş isteyebilme özelliği, değişen hakem raporlarının güncellenmesi, izleyici değiştirme sürecinin uygulanması, izleyicilere proje ile ilgili komite kararlarının gösterilmesi, Vergi Borcu Sorgulama Sistemi V.2.0, Firma ve YMM'lerin raporlarını e-imza ile gönderebilmeleri için uygulama gereksinimleri ve hukuki altyapının incelenmesine yönelik ön çalışmalar, Kuruluş Kullanıcı Yönetim Sistemi gerçekleştirilmiştir.

2010 yılında ise; desteklenen projelerin izleme süreçlerindeki tüm aşamaların elektronik ortama taşınması, e-imza uygulamalarının kullanılması ve yaygınlaştırılması çalışmalarına devam edilmiştir. Bu kapsamda, Ocak-Mart 2010 arasında yapılan çalışmalar sonucunda, Hakem ve İzleyiciler tercih etmeleri durumunda raporlarını güvenli elektronik imza ile gönderebilir hale gelmişlerdir. Nisan-Haziran 2010 arasında yapılan çalışmalarda ise, daha önce izleme aşamasında elektronik sürece dahil olmayan yeminli mali müşavirlerin e-imza kullanarak sisteme kayıt olmalarını ve tasdik raporlarını PRODİS üzerinden göndermelerini sağlayacak değişiklikler hazırlanmıştır. Bu dönemde ayrıca e-imza uygulamasının cep telefonu kullanılarak daha kolay yapılmasını sağlayacak mobil imza uygulaması PRODİS'e entegre edilmiştir. Proje izleme süreçlerindeki tüm aşamaların elektronik ortama taşınması çalışmaları Kasım 2010'da tamamlanmıştır. Bakım, iyileştirme, dokümantasyon ve e-imza uygulamalarının yaygınlaştırılması çalışmaları ise devam etmektedir. E-imza uygulamalarının yaygınlaştırılmasıyla, basılı dokümanın mümkün olduğunca ortadan kaldırılması planlanmaktadır.

Ayrıca, söz konusu stratejik planda tanımlanan "Destek Programlarının Sosyo-Ekonomik Etkilerinin Ölçülmesi" konulu eylem kapsamında, değerlendirme çalışmalarında kullanılacak veri toplama, tasnifleme ve modelleme faaliyetlerine 2010 yılında da devam edilmiştir. 2008-2012 TÜBİTAK TEYDEB Stratejik Planında, yer alan eylemler kapsamında, destek programlarının sosyo-ekonomik etkilerinin ölçülmesi amacıyla başlatılan çalışmaların 2012 yılına kadar devam etmesi planlanmıştır. Temmuz-Eylül 2009 tarihleri arasında TÜİK'de TÜBİTAK uzmanlarının kullanımına açılan ve 2003-2006

yılları arasında firmaların Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri ile iş istatistik verileri, aynı dönemde toplanan TÜBİTAK TEYDEB destek programları verileriyle birleştirilmiş, belirlenen ekonometrik yöntemlerle analiz çalışmalarının ilk aşaması Aralık 2009 içinde tamamlanmış ve 1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destek Programı'nın, 2003-2006 yılları arasında firmalar üzerindeki etkisini gösteren sonuçlar elde edilmiştir. Ayrıca, 2010 Eylül ayında başlayan, TÜBİTAK BTYPD ile birlikte etki analizi çalışmalarının yaygınlaşması ve kurumsallaşması amaçlı çalışma ile, Ar-Ge Destek programlarının sonuçlarının ölçülebilmesi ve etkisinin değerlendirilebilmesi için göstergeler belirlenmeye, tamamlanmış projelerin izlenmesine yönelik anketler tasarlamaya devam edilmektedir. Proje sonuç raporlarının etki analizi çalışmalarında kullanılabilmesi için rapor formatında çeşitli değişikliklere gidilmiştir. Bu kapsamda, AGY 350 Proje Sonuç Raporu'nun revizyonu ve desteklenen projeler tamamlandıktan 1-3 sene sonra firmadaki etkisini gözlemek için gönderilecektir, Proje Takip Raporunun tasarımı için, TÜBİTAK BTYPD ile birlikte çalışmalar sürdürülmektedir.

1.2.3.9. Tanıtım ve Bilgilendirme Etkinlikleri

2010 yılında, TÜBİTAK TEYDEB tarafından destek programlarının tanıtımı amacıyla 26 sunum gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, 45 kurum dışı toplantıya ve seminerlere katılım sağlanmıştır. Söz konusu etkinliklerin bazıları aşağıda verilmektedir:

Destek Programları Tanıtım - Bilgilendirme

- 27 Ocak 2010 tarihinde, İklimlendirme, Soğutma ve Klima İmalatçıları Derneği (İSKİD) tarafından İstanbul'da düzenlenen, II. Ar-Ge Paneli,
- 18 Şubat 2010 tarihinde İzmir'de düzenlenen 5. İzmir İktisat Günleri,
- 11 Mart 2010 tarihinde, İstanbul'da düzenlenen VI. KOBİ zirvesi,
- 21-22 Nisan 2010 tarihlerinde Eskişehir' de düzenlenmiş olan, IV. KOBİ ve Bilişim Zirvesi,
- 5 Mayıs 2010 tarihlerinde, Yalova Sanayi ve Ticaret Odasında, TÜBİTAK Özel Sektör Destekleri Bilgilendirme Toplantısı ve Uşak'ta, Uşak Ticaret ve Sanayi Odası tarafından düzenlenen, Tekstil Kimyasalları, Boyaları ve Prosesleri Sempozyumu,

- 14 Mayıs 2010 tarihinde, Pamukkale Üniversitesinde gerçekleştirilen II. Teknoloji ve Ar-Ge Günleri,
- 17 Mayıs 2010 tarihinde, İstanbul Sanayi Odası'nda TÜBİTAK tarafından verilen Yenilikçilik ve Ar-Ge Destekleri Semineri,
- 3 Haziran 2010 ODTÜ'de düzenlenen, ÜSİMP 2010 Ulusal Kongresi,
- 14 Temmuz 2010 tarihinde, Bursa Fiat firmasında TÜBİTAK Bilgilendirme Günü, 17 Eylül 2010 tarihinde, Ege İhracatçı Birlikleri tarafından İzmir'de düzenlenen Ulusal ve Avrupa Birliği Ar-Ge Destekleri Bilgilendirme Günü,
- Proje Pazarı etkinlikleri kapsamında;
  - 18 Şubat 2010 tarihinde, Uludağ İhracatçıları Birliği 'nin düzenlediği UİB Tekstil ve Konfeksiyon Sektöründe II. Ar-Ge Proje Pazarı,
  - 9 Nisan 2010 tarihinde Kocaeli Üniversitesi tarafından düzenlenen Ar-Ge Proje Pazarı,
  - 10-11 Mayıs 2010 tarihlerinde, Hacettepe Üniversitesi Ar-Ge Proje Pazarı 2010,
  - 26-27-28 Mayıs 2010 tarihlerinde düzenlenen, Giresun Üniversitesi Fındık Araştırma ve Uygulama Merkezi Fındık Ar-Ge Proje Pazarı,
  - 22 Temmuz 2010 tarihinde ise, Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası tarafından Ar-Ge Proje Pazarı.

Toplantılara Katılım

- 14 Ocak, 5 Şubat ve 2 Temmuz 2010 tarihlerinde Sanayi ve Ticaret Bakanlığında düzenlenen, YOİKK KOBİ Teknik Komiteleri,
- 20-21 Ocak 2010 tarihlerinde, Belçika-Brüksel'de yapılan "CROSSTEXNET Meeting" toplantısı,
- 10 Şubat 2010 tarihinde, İstanbul Ticaret Odası'nda düzenlenen İstanbul Ticaret Odası Makine ve Ekipmanları ile Takım Tezgahları ve Otomasyon Meslek Komite Toplantısı,

- Ankara'da KOSGEB tarafından 18 Şubat 2010 tarihinde TÜSSİDE ile işbirliği içinde gerçekleştirilen KOSGEB Stratejik Plan Çalıştayı,
- 4-5 Mart 2010 tarihinde KOSGEB tarafından düzenlenen 2011-2013 KOBİ Stratejisi ve Eylem Planı Çalıştayında hazırlık çalışmaları,
- 9 Mart 2010 tarihinde, Ankara'da, Habitat İçin Gençlik Derneği, DPT, UNDP ve Microsoft'un birlikte düzenlemiş olduğu panel,
- 10 Mart 2010 tarihinde Sanayi ve Ticaret Bakanlığında yapılan Teknokentler Değerlendirme Kurulu toplantısı,
- 10 Mart 2010 tarihinde, Hacettepe Üniversitesi Bilişim Enstitüsü tarafından düzenlenen seminer,
- 24-25 Mart 2010 tarihlerinde Brüksel-Belçika'da gerçekleştirilen CROSSTEXNET CSB Toplantısı, Avrupa Tekstil Teknoloji Platformu Konferansı,
- 30 Mart 2010 tarihinde Kahramanmaraş'ta Kahramanmaraş Valiliği Ar-Ge Günü Etkinliği,
- 14 Nisan 2010 tarihinde İstanbul'da, gerçekleştirilen Makine Sektör Strateji Çalıştayı,
- 15 Nisan 2010 tarihinde, Sanayi Bakanlığı tarafından düzenlenen Tekstil, Hazır Giyim, Deri ve Deri Ürünleri Sektörü Stratejisi İzleme ve Değerlendirme Komitesi Toplantısı,
- 28-29 Nisan 2010 tarihlerinde, Yunanistan'da gerçekleştirilmiş olan MANUNET 2010 Proje Çağrısı Değerlendirme Toplantısı,
- 29 Nisan 2010 tarihinde, Sanayi ve Ticaret Bakanlığında düzenlenmiş olan Otomotiv Sektör Strateji Çalıştayı,
- 7 Mayıs 2010 tarihinde, İzmir Bilişim Sektörü Bilgilendirme Toplantısı,
- 11 Mayıs 2010 tarihinde, TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi'nde düzenlenen Türkiye Tekstil Sanayi Meclisi Toplantısı,

- 12 Mayıs 2010 tarihinde Balıkesir Üniversitesi'nde düzenlenen Balıkesir Ar-Ge Günü',
- 12 Mayıs 2010 tarihinde Ankara'da düzenlenen TTGV İleri Teknoloji Projeleri Çalıştayı toplantısı,
- 14 Mayıs, 28 Mayıs, 4 Haziran, 11 Haziran, 25 Haziran, 21 Temmuz, 24 Eylül 2010 tarihlerinde düzenlenen KSEP Ön Değerlendirme Komitesi Toplantıları,
- 24 Mayıs 2010 tarihinde, Ankara TTGV'de Enerji Çalıştayı,
- 24-26 Mayıs 2010 tarihinde, Diyarbakır Dicle Üniversitesi'nde 1.Uluslararası Katılımlı Kamu-Üniversite-Sanayi İşbirliği Sempozyumu ve Mermencilik Şurası,
- 27 Mayıs 2010 tarihinde, Türkiye Bilişim Derneği İzmir Şubesi tarafından düzenlenen toplantı,
- Uşak Ticaret ve Sanayi Odası tarafından 27 Mayıs 2010 tarihinde düzenlenen Tekstil Kimyasalları, Boyaları ve Prosesleri Sempozyumu ,
- 4 Haziran 2010 tarihinde İstanbul'da düzenlenen, OECD İnovasyon Stratejisi toplantısı,
- İstanbul'da TÜSİAD tarafından 10 Haziran 2010 tarihinde düzenlenen, Sağlık alanında yapılabilecek inovasyon çalışmaları ile ilgili toplantı,
- 8 Temmuz ve 9 Aralık 2010 tarihlerinde, Ankara'da gerçekleşen Otomotiv Yan Sanayi Meclisi toplantıları,
- 20 Temmuz 2010 tarihinde, Ankara'da Teknoloji Geliştirme Bölgesi Değerlendirme Kurulu Toplantısı,
- 26-27 Temmuz 2010 tarihlerinde İtalya'da düzenlenen CROSSTEXNET 2010 Proje Çağrısı Ön-Proje Önerileri Değerlendirme Toplantısı,
- 6-9 Eylül 2010 tarihlerinde İspanya'da gerçekleşen, MANUNET 2010 Proje Çağrısı 2. Aşama Değerlendirme Toplantısı,
- 27 Eylül 2010 tarihinde TOBB'da Dayanaklı Tüketim Malları Sektör Toplantısı,

- 3-5 Ekim 2010 tarihleri arasında, TÜSSİDE'de düzenlenen, Ulusal Enerji Ar-Ge ve Yenilik Stratejisi Çalıştayı,
- 5 Ekim 2010 tarihinde, Ankara-STB Sanayi Araştırma Geliştirme Müdürlüğünde, Teknoloji Geliştirme Bölgesi Değerlendirme Kurulu Toplantısı,
- 30 Kasım-1 Aralık 2010 tarihlerinde, Antalya'da, Tohum Sanayicileri ve Üreticileri Alt Birliği (TSÜAB) tarafından düzenlenen Çalışma Toplantısı,
- 8 Aralık 2010 tarihinde, Ankara'da V. Türkiye Sektörel Ekonomi Şurası,
- 10 Aralık 2010 tarihinde, Ankara Yeminli Mali Müşavirler Odası tarafından düzenlenen konferans,
- 21 Aralık 2010 tarihinde, Kırıkkale Üniversitesi Mühendislik Fakültesinde 1. Mühendislik Zirvesi.

1.2.3.10. Mevzuat Değişiklikleri

Destek Programları kapsamında desteklenen projelerin sonuçları değerlendirilerek, firmaların yaşadığı sorunları asgari düzeye indirebilmek ve programdan amaçlanan teknolojik-ekonomik etkileri artırmak amacıyla program mevzuatında iyileştirmeler gerçekleştirilmektedir. 2010 yılında, Destek Programlarının mevzuatlarında yapılan iyileştirme çalışmaları aşağıda yer almaktadır.

1503 Proje Pazarları Destekleme Programı Kapsamında, 13.02.2010 tarihli ve 183 sayılı Bilim Kurulu Kararı ile "TÜBİTAK Ar-Ge Proje Pazarı Platformu Destekleme Programı Uygulama Esasları" yürürlükten kaldırılmış olup, "TÜBİTAK Proje Pazarları Destekleme Programı Uygulama Esasları"nın kabulüne karar verilmiştir.

1995 yılından itibaren TÜBİTAK ile DTM işbirliğinde yürütülen "1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı", Resmi Gazete'de yayımlanan mevzuat değişikliği ile Ar-Ge projelerine sağlanan geri ödemesiz (hibe) desteğin tamamen TÜBİTAK tarafından yürütülmesi ve destek ödemelerinin tamamının TÜBİTAK tarafından yapılması sağlanmıştır.

Ayrıca, TÜBİTAK Bilim Kurulunun 4 Eylül 2010 tarihli ve 189 sayılı toplantısında alınan kararlar gereği;

- 1501 TÜBİTAK Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı,

-1507 TÜBİTAK KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı,

-1509 TÜBİTAK Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programının

Uygulama Esasları yeniden düzenlenmiş olup, yeni mevzuat yürürlük maddelerindeki hususlar çerçevesinde, 1 Kasım 2010 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu kapsamda; ilgili program mevzuatlarında yapılan belli başlı değişiklikler:

- 1501 TÜBİTAK Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı, sadece TÜBİTAK tarafından yürütülecek ve destek ödemeleri TÜBİTAK tarafından yapılacaktır.
- Personel giderlerinde, asgari ücret sınırlamasında güncel asgari ücret geçerli olacaktır.
- Proje başvuru aşamasında sağlanması gereken finansal rasyolarda düzenleme yapılmıştır. Ayrıca proje ön kayıt başvurusu aşamasında Yeminli Mali Müşavirlik onayı aranmayacaktır.
- Proje destek başlangıç tarihi, proje önerisinin PRODİS üzerinden gönderildiği başvuru tarihinin bulunduğu ayın birinci günü veya başvuru tarihini takip eden herhangi bir ayın birinci günü olabilecektir.
- Transfer ödemesi (ön ödeme), proje öneri başvurusundaki toplam tahmini bütçenin %25'ini ve 500 Bin TL sınırını aşmayacak şekilde tüm projelerde yapılabilecektir.

1.2.4. Bilim İnsanı Destekleme Faaliyetleri

TÜBİTAK Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı (TÜBİTAK BİDEB) tarafından ilköğretim, ortaöğretim, üniversite lisans ve lisansüstü öğrencileri ile doktora sonrası düzeyde araştırma yapan araştırmacılara yönelik karşılıksız burs ve bilimsel destek programları yürütülmektedir.

Söz konusu programların 2010 yılı uygulamaları hakkında özet bilgiler aşağıda verilmiştir.

1.2.4.1. İlk ve Ortaöğretim Öğrencilerine Yönelik Programlar

Ulusal İlköğretim Matematik Olimpiyatı (2201 Programı)

2010 yılında 15. Ulusal İlköğretim Matematik Olimpiyatı düzenlenmiştir. 866 ilköğretim okulundan 4.534 öğrencinin katıldığı bu olimpiyatta ikinci aşamanın sonunda 7 öğrenci altın, 10 öğrenci gümüş ve 15 öğrenci de bronz madalya almıştır (bk. Tablo 13). Ayrıca 8 bölge (K.K.T.C. konuk statüsünde) esasına göre bölgesel değerlendirme yapılmış ve toplam 25 öğrenci bölgesel derece kazanmıştır.

Tablo 13. Ulusal İlköğretim Matematik Olimpiyatı Kapsamında Başvuru Yapan İl, Okul ve Öğrenci Sayıları ile Madalya Alan Öğrenci Sayıları

Yıl	Başvuru Yapan İl Sayısı	Başvuru Yapan Okul Sayısı	Başvuru Yapan Öğrenci Sayısı	Madalya Alan Öğrenci Sayısı
2005	79	949	4088	56
2006	79	935	3804	58
2007	74	884	3583	60
2008	76	930	5142	64
2009	75	763	4214	63
2010	79	866	4534	32

Ulusal Bilim Olimpiyatları (2202 Programı)

2010 yılında 18. Ulusal Bilim Olimpiyatları düzenlenmiştir. İki aşamada yapılan sınavların, birinci aşamasına 704 ortaöğretim okulundan 8.308 öğrenci katılmış ve ikinci aşamanın sonunda 8 öğrenci altın, 18 öğrenci gümüş ve 34 öğrenci bronz madalya almışlardır (bk. Tablo 14).

Uluslararası Bilim Olimpiyatları (2203 Programı)

Uluslararası Bilim Olimpiyatları her yıl bilgisayar, biyoloji, fizik, kimya ve matematik dallarında düzenlenmektedir.

31 Ocak-13 Şubat 2010 tarihleri arasında yapılan Kış Okuluna bilgisayar dalında 12, biyoloji dalında 19, fizik dalında 15, kimya dalında 20, ilköğretim ve ortaöğretim matematik dalında 36 olmak üzere toplam 102 öğrenci katılmıştır.

Tablo 14. Ulusal Bilim Olimpiyatları Kapsamında Başvuru Yapan İl, Okul ve Öğrenci Sayıları ile Yaz Okulu ile 2. Aşama Sınavları'na Çağrılan ve Madalya Alan Öğrenci Sayıları

Yıl	Başvuru Yapan İl Sayısı	Başvuru Yapan Okul Sayısı	1. Aşama Sınavlarına Başvuru Yapan Öğrenci Sayısı	Yaz Okulu'na Çağrılan Öğrenci Sayısı	2. Aşama Sınavlarına Çağrılan Öğrenci Sayısı	Madalya Alan Öğrenci Sayısı
2005	73	608	8271	136	227	54
2006	76	606	7455	138	263	57
2007	76	688	7631	147	238	55
2008	78	636	8541	139	233	55
2009	74	591	8221	130	218	61
2010	78	704	8308	143	248	60

21 Ağustos-4 Eylül 2010 tarihleri arasında yapılan Yaz Okuluna bilgisayar dalında 21, biyoloji dalında 25, fizik dalında 21, kimya dalında 31, ilköğretim ve ortaöğretim matematik dalında 45 öğrenci katılmıştır.

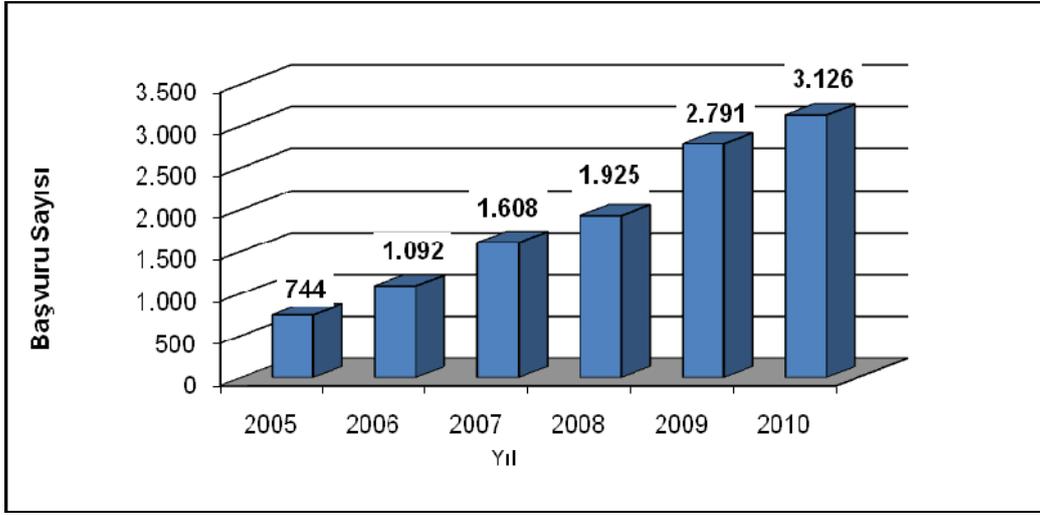
2010 yılında Uluslararası Bilim Olimpiyatları, bilgisayar dalında Kanada'da, biyoloji dalında Güney Kore'de, fizik dalında Hırvatistan'da, kimya dalında Japonya'da, matematik dalında Kazakistan'da gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, Balkan Matematik Olimpiyatı Moldova'da, Genç Balkan Matematik Olimpiyatı Romanya'da gerçekleştirilmiştir. Bu olimpiyatlarda toplam 4 altın, 14 gümüş, 17 bronz madalya alınmıştır (bk. Tablo 15).

Tablo 15. Uluslararası Bilim Olimpiyatları Kapsamında 2000-2010 Yılları Arasında Kış Okulu ile Olimpiyat Takımlarına Çağrılan ve Madalya Alan Öğrenci Sayıları

Uluslararası Bilim Olimpiyatları ve Balkan Olimpiyatları	Kış Okulu'na Çağrılan Öğrenci Sayısı	Olimpiyat Takımına Seçilen Öğrenci Sayısı	Madalya/Mansiyon Ödülü Alan Öğrenci Sayısı
2005	83	35	18
2006	85	29	17
2007	101	39	29
2008	103	35	32
2009	95	35	34
2010	102	35	35

Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışması (2204 Programı)

2010 yılında bilgisayar, biyoloji, fizik, kimya, matematik, coğrafya, sosyoloji ve tarih dallarında Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışması düzenlenmiştir. Yarışmaya, 3.126 proje başvurusu yapılmıştır (bk. Şekil 26). Bunlardan 885 proje 12 bölge merkezinde sergilenmiş ve 150 proje finalist olarak Ankara'da yapılan Final Sergisi'ne katılmaya hak kazanmıştır. Final Sergisi değerlendirmesi sonucunda 68 proje ödül almıştır.

Şekil 26. Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışmalarına Yapılan Başvuru Sayısı

Sosyal bilimler alanında da öğrencileri araştırmaya teşvik etmek amacıyla 2008 yılında Proje Yarışması alanlarına ilk defa sosyoloji alanı ve 2009 yılında tarih alanı ilave edilmiştir. 2010 yılından itibaren de yer bilimi alanı coğrafya olarak değiştirilmiştir. 2010 yılında sosyoloji alanında 607, tarih alanında 344 ve coğrafya alanında 207 proje başvurusu yapılmıştır.

2009 yılına göre, 2010 yılı toplam proje başvuru sayısını en çok arttıran iller ve başvuru sayılarındaki artış oranları Tablo 16'da gösterilmiştir.

2007 yılında proje başvurusu gelmeyen il sayısı 18 iken, bu sayı 2008 yılında 10'a 2009 yılında ise 8'e düşmüştür. 2010 yılında ise hiç başvuru gelmeyen il sayısı 4'tür.

Tablo 16. 2009 Yılına Göre, 2010 Yılı Toplam Proje Başvuru Sayısını En Çok Arttıran İlk 10 İl ve Başvuru Sayılarındaki Artış Oranları

İl	2009	2010	Artış Oranları (%)
Manisa	2	51	2.450%
Tunceli	1	16	1.500%
Yalova	1	6	500%
Nevşehir	2	11	450%
Aksaray	14	75	436%
Çorum	5	21	320%
Kars	2	8	300%
Kahramanmaraş	34	130	282%
Yozgat	5	18	260%
Hatay	9	28	211%

2009 yılında proje başvurusu gelmeyen Bartın, Bayburt, Çankırı, Iğdır, Ordu ve Sivas illerinden 2010 yılında toplam 69 proje başvurusu gelmiştir (bk. Tablo 17).

Tablo 17. 2009 Yılında Proje Başvurusu Olmayan İllerden 2010 Yılında Gelen Proje Sayıları

İl	2009	2010
Ordu	0	38
Sivas	0	22
Iğdır	0	6
Bayburt	0	1
Çankırı	0	1
Bartın	0	1
TOPLAM	0	69

2010 yılında ortaöğretim öğrencileri arası araştırma projeleri yarışmalarında verilen toplam ödül tutarı yaklaşık olarak 503 Bin TL olarak gerçekleşmiştir (bk. Tablo 18).

Tablo 18. Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışmalarında Verilen Toplam Ödül Tutarı

Yıllar	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Verilen Toplam Ödül Tutarı (Bin TL*)	89	109	195	239	412	503

*2010 sabit fiyatlarıdır.

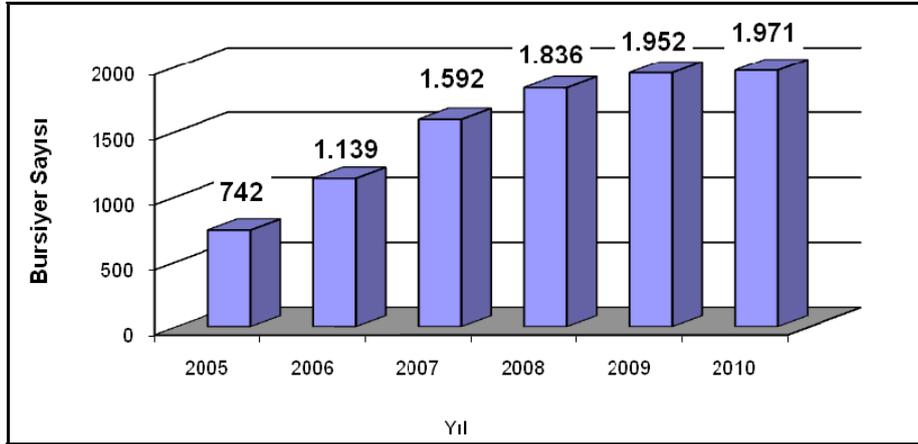
Enerji Verimliliği Proje Yarışması

TÜBİTAK ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Enerji Tasarrufu Koordinasyon Kurulunun işbirliği kapsamında, Ortaöğretim Öğrencileri Arası Enerji Tasarrufu Proje Yarışması düzenlenmiştir. Yarışmaya 84 proje başvurmuş ve 4 proje ödül almıştır.

1.2.4.2. Üniversite Lisans Öğrencilerine Yönelik Programlar

Üniversite Lisans Burs Programı (2205 Programı)

Program kapsamında Uluslararası Bilim Olimpiyatları takımlarında yer alan 7 öğrenciye ve Ulusal Bilim Olimpiyatları'nda dereceye giren 19 öğrenci olmak üzere toplam 26 öğrenciye lisans bursu verilmiştir. 2010 yılı içerisinde program kapsamındaki bursiyer sayısı 1.971'dir (bk. Şekil 27).

Şekil 27. Yurt İçi Lisans Burs Programı Bursiyer Sayısı¹⁷

¹⁷ İlgili yıl içerisinde destek alan tüm bursiyerleri kapsamaktadır.

Üniversite Öğrencileri Yurt İçi/Yurt Dışı Araştırma Projeleri Destekleme Programı (2209 Programı)

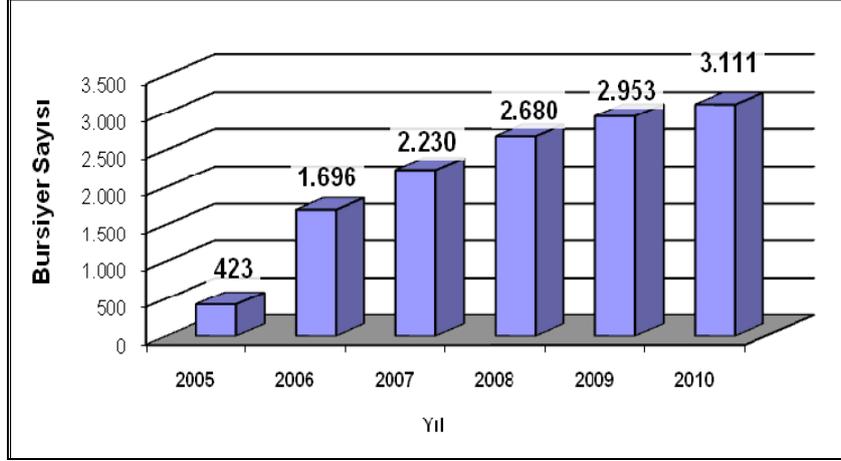
Program kapsamında; üniversite öğrencileri tarafından doğa bilimleri, sağlık bilimleri, mühendislik dalları ve sosyal bilimlerde geliştirilecek araştırma projelerine mali destek sağlanmaktadır. 2010 yılında 801 proje başvurusu yapılmış, 549 proje desteklenmiştir. Yurt içi proje yarışmaları için yapılan 2 başvurunun ve uluslararası proje yarışmaları için yapılan 8 başvurunun tümü desteklenmiştir.

1.2.4.3. Lisansüstü Eğitim Destek Programları

Yurt İçi Yüksek Lisans Burs Programı (2210 Programı)

Program kapsamında; üniversitelerimizin doğa bilimleri, sağlık bilimleri, mühendislik dalları ve sosyal bilimler alanlarından birinde lisansüstü çalışmalar yapan üstün başarılı öğrencilere burs verilmektedir. 2010 yılında Yurt İçi Yüksek Lisans Burs Programına toplam 2.553 başvuru yapılmış, 825 öğrenci bursiyer olarak seçilmiştir.

TÜBİTAK Yurt İçi Lisans ve Yüksek Lisans Burs Programları kapsamında desteklenen bursiyerlerden, ara vermeden yüksek lisans ve doktora eğitimlerine devam edenlerin, ilgili Yurt İçi Yüksek Lisans ve Yurt İçi Doktora Burs Programları kapsamında mezun oldukları yıl geçerli olan başvuru şartlarını taşımalarına gerek olmaksızın, doğrudan TÜBİTAK bursiyerlikleri devam ettirilmektedir. Bu çerçevede 2010 yılında yapılan 128 doğrudan bursiyer başvurusunun tümü desteklenmiştir. 2010 yılı içerisinde program kapsamındaki bursiyer sayısı, 2228 Son Sınıf Lisans Öğrencileri İçin Yurt İçi Lisansüstü Burs Programı kapsamında yüksek lisansa başlayanlar da dahil olmak üzere 3.111'dir (bk. Şekil 28).

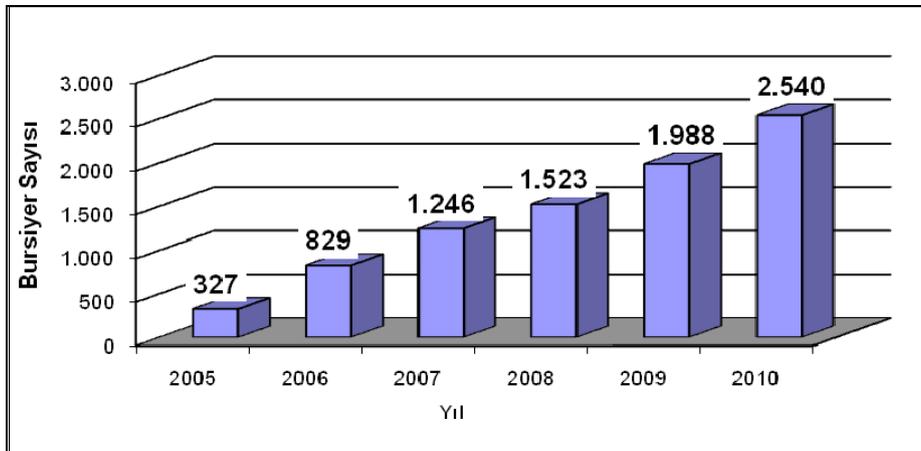

Şekil 28. Yurt İçi Yüksek Lisans Burs Programı Bursiyer Sayısı

Yurt İçi Doktora Burs Programı (2211 Programı)

Program kapsamında; doğa bilimleri, sağlık bilimleri, mühendislik dalları ve sosyal bilimler alanlarında lisans sonrası ya da yüksek lisans sonrası doktora programına kayıtlı öğrencilere burs verilmektedir.

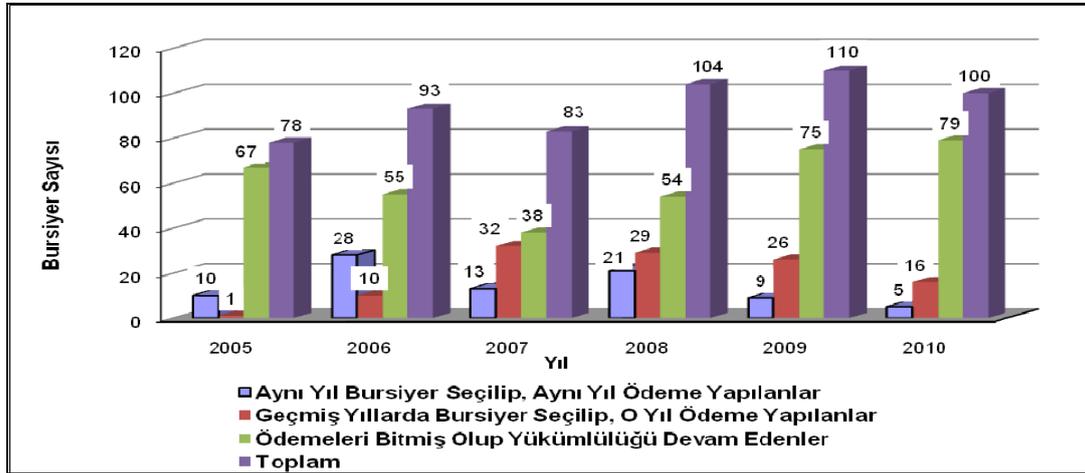
2010 yılında Yurt İçi Doktora Burs Programı'na toplam 593 başvuru yapılmış, 226 öğrenciye burs verilmiştir. Ayrıca, benzer bir uygulamayla, Yurt İçi Yüksek Lisans Burs Programına TÜBİTAK yüksek lisans bursiyeriyken hiç ara vermeden alanlarında doktora eğitimlerine devam eden ve 2010 yılında TÜBİTAK'a başvuru yapan 234 doğrudan bursiyer adayının 226'sı desteklenmiştir. 2010 yılı içerisinde program kapsamındaki bursiyer sayısı, 2228 Son Sınıf Lisans Öğrencileri İçin Yurt İçi Lisansüstü Burs Programı kapsamında doktora başlayanlar da dâhil olmak üzere 2.540'dır (bk.Şekil 29).

Şekil 29. Yurt İçi Doktora Burs Programı Bursiyer Sayısı

Yurt Dışı Doktora Burs Programı (2213 Programı)

Program kapsamında; üniversite mezunlarının yurt dışında doktora yapmalarına destek olmak üzere, nanoteknoloji, alternatif enerji teknolojileri, genetik hastalıkların tedavisi, gen tedavisi, doku mühendisliği ve kök hücre çalışmaları, uzay teknolojileri, medikal ve veterinerlik amaçlı cihaz, malzeme, ilaç ve aşı geliştirilmesi ve üretilmesi, bitki ve hayvan genetiği ve ilgili teknolojiler, teknoloji ve araştırma yönetimi, sosyal bilimlerin bilim ve teknolojiyi ilgilendiren özel alanları ile ileri malzeme teknolojileri alanlarında burs verilmektedir. Programa 2010 yılı için 64 aday başvurmuş ve 5 adaya destek verilmiştir. 2010 yılı içerisinde program kapsamındaki bursiyer sayısı 100'dür (bk. Şekil 30).

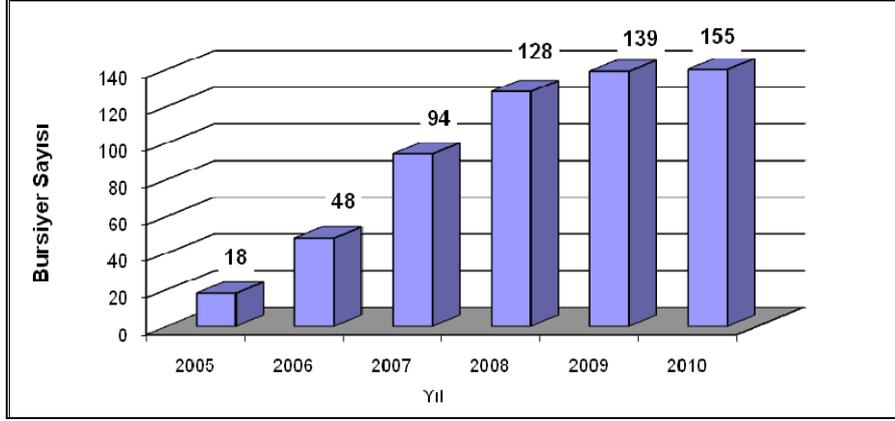
Şekil 30. Yurt Dışı Doktora Burs Programı Bursiyer Sayısı

Yurt Dışı Araştırma Burs Programı (Doktora Öğrencileri için) (2214 Programı)

Programa 2010 yılı içinde 191 aday başvurmuş ve 115 adaya destek verilmiştir. 2010 yılı içerisinde program kapsamındaki bursiyer sayısı 468'dir.

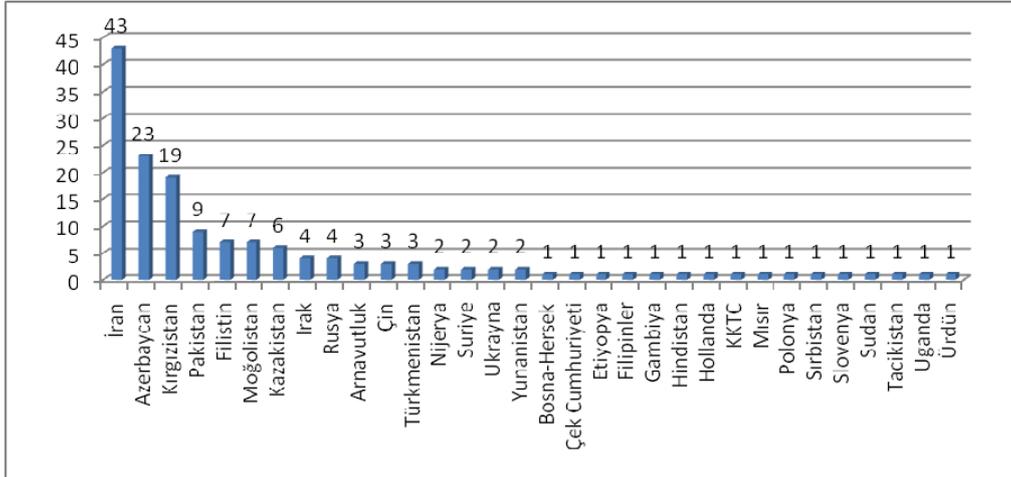
Yabancı Uyruklular İçin Doktora Burs Programı (2215 Programı)

2010 yılında doktora burs programına 102 kişi başvuruda bulunmuş ve 18 farklı ülkeden toplam 39 kişi destek almıştır. 2010 yılı içerisinde program kapsamındaki bursiyer sayısı 155'dir (bk. Şekil 31).

Şekil 31. Yabancı Uyruklular Doktora Burs Programı Bursiyer Sayısı

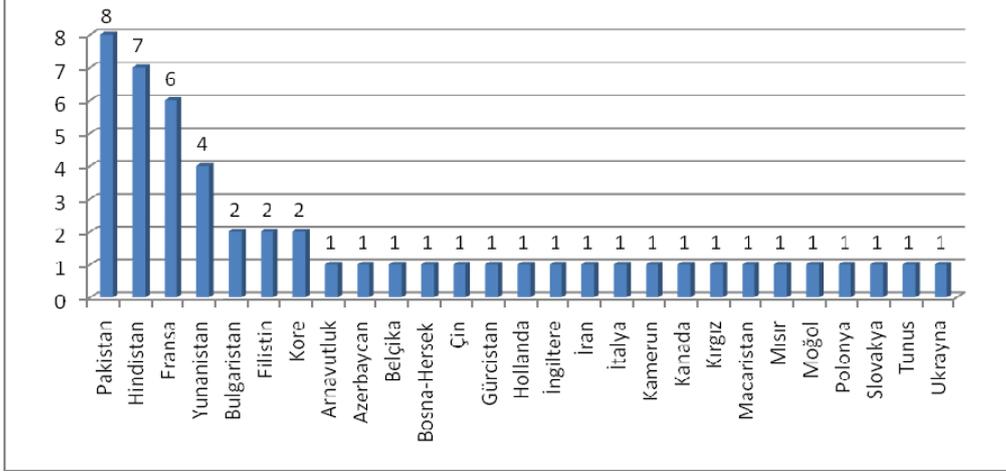
2010 yılı içerisinde bursiyerliği devam eden yabancı uyruklu doktora öğrencilerinin ülkelere göre dağılımı Şekil 32'da gösterilmiştir.

Şekil 32. Yabancı Uyruklular İçin Doktora Burs Programı 2010 Sonu İtibarıyla Bursiyerliği Devam Eden Bursiyer Sayılarının Ünelere Göre Dağılımı

Yabancı Uyruklular İçin Araştırma Burs Programları (2216 Programı)

Araştırma burs programına, 2010 yılında 57 kişi başvuruda bulunmuş, 37 kişi desteklenmiştir. 2010 yılı içerisinde bursiyerliği devam eden 51 yabancı uyruklu araştırmacının ülkelere göre dağılımı Şekil 33'de gösterilmiştir.

Şekil 33. Yabancı Uyruklular İçin Araştırma Burs Programı 2010 Sonu İtibarıyla Bursiyerliği Devam Eden Bursiyer Sayılarının Ülkelere Göre Dağılımı

Lisansüstü Yaz Okulu Destekleme Programı (2217 Programı)

Programla, bilim ve teknolojiadaki güncel gelişmeleri lisansüstü öğrencilere ve genç araştırmacılara aktarmak amacıyla doğa bilimleri, sağlık bilimleri, mühendislik dalları ve sosyal bilimler alanlarında yurt içinde kurum/kişilerce düzenlenmesi planlanan lisansüstü düzeydeki etkinliklere destek sağlanmaktadır. Bu program çerçevesinde 2010 yılında 71 etkinlik desteklenmiş ve bu etkinliklere 1.977 kişi katılmıştır.

Son Sınıf Lisans Öğrencileri İçin Yurt İçi Lisansüstü (Yüksek Lisans/Doktora) Burs Programı (2228 Programı)

2006 yılında ilk kez uygulamaya konulan bu program kapsamında, üniversitelerimizin doğa bilimleri, sağlık bilimleri, mühendislik dalları ve sosyal bilimler alanlarında lisans öğrenimlerinin son sınıfında olup da mezun olacakları yılı takip eden eğitim döneminde bu alanlardan birinde tezli yüksek lisans veya lisans sonrası doktora programına başlayacak öğrencilere burs verilmektedir. 2010 yılında programa 431 başvuru yapılmış ve bu başvurulardan 323'ü desteklenmiştir.

2228 programı kapsamında desteklenen bursiyer adaylarından yüksek lisans eğitimlerine başlayanlar 2210 Yurt İçi Yüksek Lisans Burs Programı, doktora eğitimlerine başlayanlar ise 2211 Yurt İçi Doktora Burs Programı bursiyeri olmaktadır.

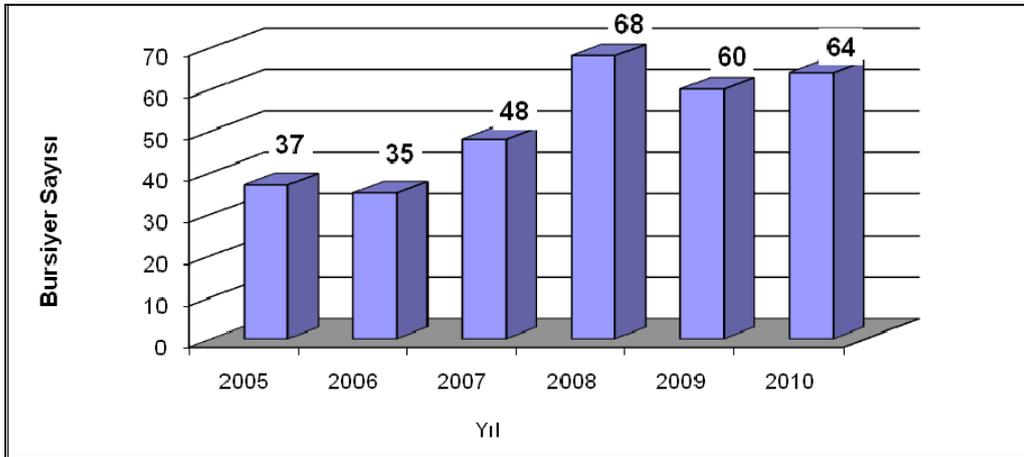
Yurt Dışı Yüksek Lisans Burs Programı (2230 Programı)

BTYK'nın 11. toplantısında alınan 2005/9 no'lu kararda yer alan "Ulusal Uzay Araştırmaları Programı" çerçevesinde belirlenen hedeflere ulaşmak için yeterli sayıda ve gerekli nitelikte uzmanın kısa vadede yetiştirilmesi amacıyla 2010 yılında toplam 3 kişi desteklenmiştir. Bu programla ülkemizin uzay bilim ve teknolojileri alanında ihtiyaç duyulan nitelikli insan gücünün yetiştirilmesine katkı sağlanması hedeflenmektedir. 2010 yılı içerisinde program kapsamındaki bursiyer sayısı 19'dur.

1.2.4.4. Doktora Sonrası Araştırma Destek Programları

Yurt İçi Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı (2218 Programı)

Doktorasını almış, üniversitelerimizde veya araştırma kuruluşlarımızda doktora sonrası araştırma yapacak olan genç araştırmacılara destek vermek, Türk araştırmacıların yurt içi dolaşımı vasıtasıyla bilimsel bilgi aktarımı ve işbirliğini kolaylaştırmak amacıyla Yurt İçi Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı çerçevesinde burs verilmektedir. 2010 yılında ise bu programa 45 başvuru yapılmış ve yaklaşık %82'lik bir destekleme oranı ile başvurulardan 37'si desteklenmiştir. Bu program kapsamında 2010 yılı içerisinde destek alan bursiyer sayısı 64'tür (bk. Şekil 34).

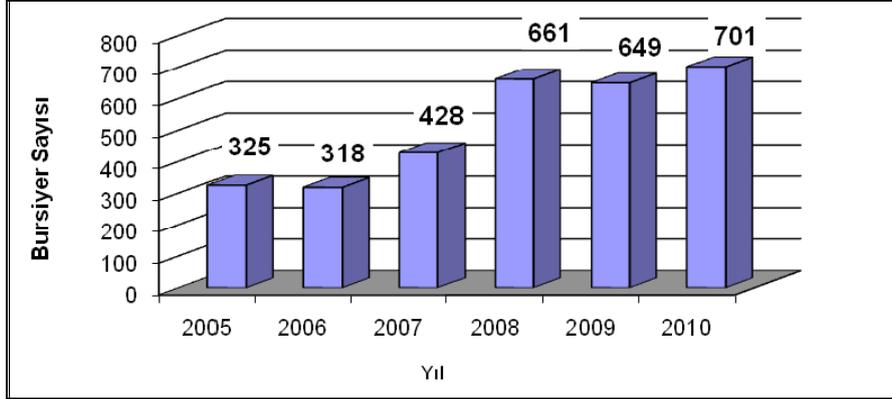

Şekil 34. Yurt İçi Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı Bursiyer Sayısı

Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı (2219 Programı)

Araştırmacıların yurt dışı dolaşımı kapsamında uluslararası işbirliği imkânlarının oluşmasını kolaylaştırmak amacıyla Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı

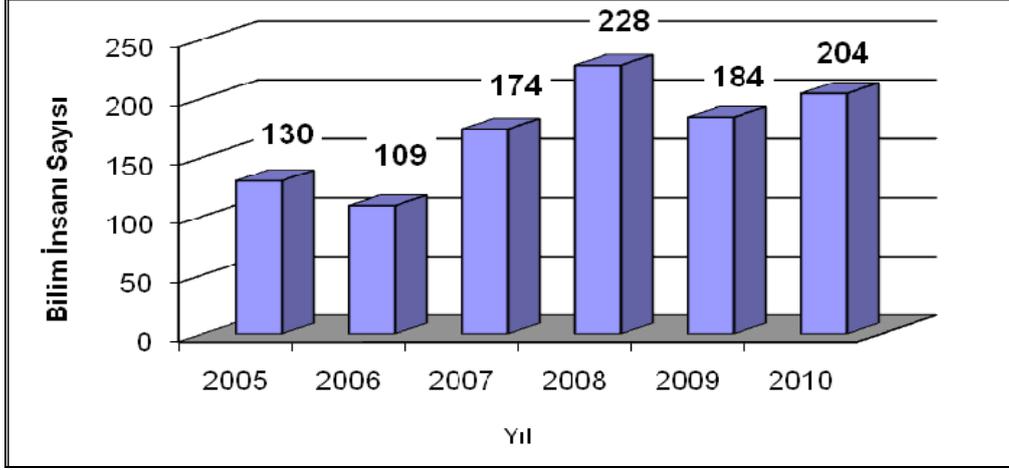
çerçevesinde doktora sonrası araştırma faaliyetleri de desteklenmektedir. 2010 yılında programa toplam 493 başvuru yapılmış ve 260 araştırmacı desteklenmiştir. Bu program kapsamında 2010 yılı içerisinde program kapsamındaki bursiyer sayısı 701'dir (bk.Şekil 35).

Şekil 35. Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı Bursiyer Sayısı

Konuk Bilim İnsanı Destekleme Programı (2221 Programı)

Kamu veya özel sektör kurum ve kuruluşlarında, ihtiyaç duyulan bilim insanı açığının kapatılmasına ve bilim üretimine katkıda bulunmak amacıyla, yurt dışındaki üniversitelerde ve/veya araştırma kuruluşlarında çalışmakta olan, bilim insanlarının/uzmanların araştırmalara katılmak, teknolojik yenilikler getirmek, seminerler, konferanslar, dersler vermek üzere Türkiye'ye getirilmesi için Konuk Bilim İnsanı Destekleme Programı kapsamında destek verilmektedir. 2010 yılında programa, toplam 361 bilim insanı için davet başvurusu yapılmış ve 204 bilim insanına destek sağlanmıştır (bk.Şekil 36).

Şekil 36. Konuk Bilim İnsanı Destekleme Programı Kapsamında Yıl İçinde Desteklenen Bilim İnsanı Sayısı

TÜBİTAK-DFG Bilimsel Değişim Burs Programı (2225 Programı) ve 2227-TÜBİTAK-HAS Bilimsel Değişim Burs Programı (2227 Programı)

2010 yılında 2225 kodlu destek programı kapsamında 17 Türk ve 23 Alman araştırmacıya; 2227 kodlu destek programı kapsamında 2 Türk ve 3 Macar araştırmacıya destek sağlanmıştır.

Bu programlar kapsamında 2003 yılından bu yana ilgili yıl içinde destek alan bursiyer sayısı Tablo 19’da verilmiştir.

Tablo 19. Bilimsel Değişim Burs Programları Bursiyer Sayıları

PROGRAMLAR	2005		2006		2007		2008		2009		2010	
	T*	Y*	T	Y	T	Y	T	Y	T	Y	T	Y
TÜBİTAK-DFG (Almanya)	17	-	18	-	17	-	18	-	16	-	17	23
TÜBİTAK-HAS (Macaristan)	2	3	3	3	2	1	1	2	1	6	2	3
Toplam Bursiyer Sayısı	22		24		20		21		23		45	

*T:Türk, Y: Yabancı

1.2.4.5. Bilimsel Toplantı Destek Programları

Yurt İçi Bilimsel Etkinlikleri Destekleme Programı (2223 Programı)

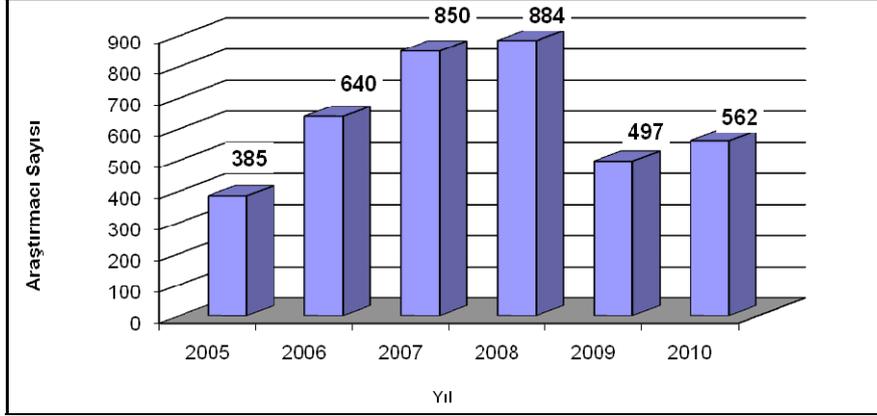
Daha önceki yıllarda TÜBİTAK ARDEB tarafından yürütülmekte olan Bilimsel Toplantı Desteği, TÜBİTAK BİDEB tarafından yürütülen Yurt İçi Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Programı ile birleştirilerek yurt içinde düzenlenen bilimsel etkinlikler, 2008 yılından itibaren Yurt İçi Bilimsel Etkinlikleri Destekleme Programı kapsamında BİDEB tarafından desteklenmeye başlanmıştır. Bu program çerçevesinde 2010 yılında 268 etkinlik kapsamında 8.460 genç araştırmacı için başvuruda bulunulmuş; 168 etkinlik kapsamında 3.699 genç araştırmacıya kısmi destek verilmiştir. Bu program kapsamında 2003 yılından bu yana yıl içinde yapılan etkinlik sayısı Tablo 20’de verilmiştir.

Tablo 20. Yurt İçi Bilimsel Etkinlikleri Destekleme Programı Destekleri

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Bilimsel Toplantı Desteği Kapsamında Desteklenen Etkinlik Sayısı (ARDEB)	293	229	240			
Yurt İçi Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Programı Kapsamında Desteklenen Etkinlik Sayısı (BİDEB)	12	30	39	207	178	168
Toplam Desteklenen Etkinlik Sayısı	305	259	279	207	178	168

Yurt Dışı Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Programı (2224 Programı)

2010 yılında yurt dışı etkinliklere katılmak isteyen 1.052 araştırmacınının 562’sine kısmi destek verilmiştir. Şekil 37’de program kapsamında ilgili yıl içinde desteklenen araştırmacı sayıları verilmektedir.

Şekil 37. Yurt Dışı Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Programı Araştırmacı Sayısı

Lisans ve Lisans Öncesi, Öğretmen ve Öğrencilere Yönelik Bilimsel Etkinlikleri Destekleme Programı (2229 Programı)

İlk defa 2007 yılında uygulamaya konulan Lisans ve Lisans Öncesi, Öğretmen ve Öğrencilere Yönelik Bilimsel Etkinlikleri Destekleme Programının amacı ilk ve ortaöğretim öğretmenlerine yönelik bilim danışmanlığı seminerleri ve benzeri toplantılar ile ilköğretim, ortaöğretim ve lisans öğrencilerinden üstün başarı gösterenlerin bilimsel ve akademik performanslarının artırılması, proje kültürünün öğrenciler arasında yaygınlaştırılması ve geleceğin bilim insanı ve araştırmacılarının yetişmesine katkı sağlamak için doğa bilimleri, mühendislik ve teknolojik bilimler, sosyal ve beşeri bilimler alanlarında düzenlenecek olan bilim kampları, doğa eğitimleri, teorik ve uygulamalı yaz ya da kış bilim okullarını desteklemektir. 2010 yılında yapılan 83 etkinlik başvurusundan 46'sı desteklenmiştir.

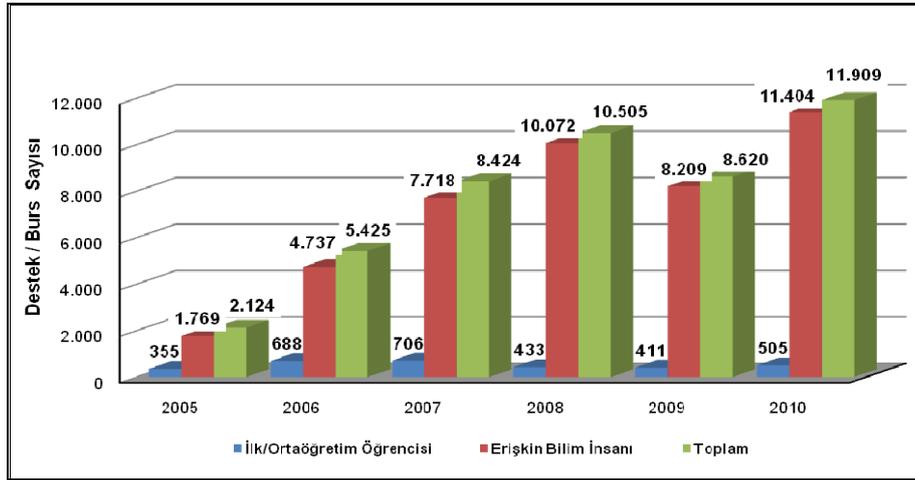
TÜBİTAK-Lindau Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Programı (2231 Programı)

2009 yılında TÜBİTAK ile Lindau Konseyi ve Vakfı arasında imzalanan Mutabakat Zaptı çerçevesinde TÜBİTAK Lindau Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Programı uygulamaya konulmuştur. 1951'de Prof. Hein ve Dr. Parade tarafından başlatılan Lindau Nobel Ödüllü Bilim İnsanları Toplantıları, güncel bilimsel konuları ve geleceğe yönelik araştırma alanlarını konu alarak Nobel ödüllü bilim insanları ile genç araştırmacıları ders, panel ve seminerler gibi çeşitli platformlarda buluşturmaktadır. Bu program kapsamında 2009 yılında ilk defa adaylar destek başvurusunda bulunmuşlardır. 2009 yılında yapılan 12 başvuru Bilimsel İnceleme Komite toplantılarında değerlendirilerek 5 kişi ilgili program

kapsamında desteklenmiştir. Desteklenen 5 kişi, 2010 yılında 60'ıncısı düzenlenen Nobel Ödüllü Bilim İnsanları Toplantısı'na Türkiye adına katılmışlardır.

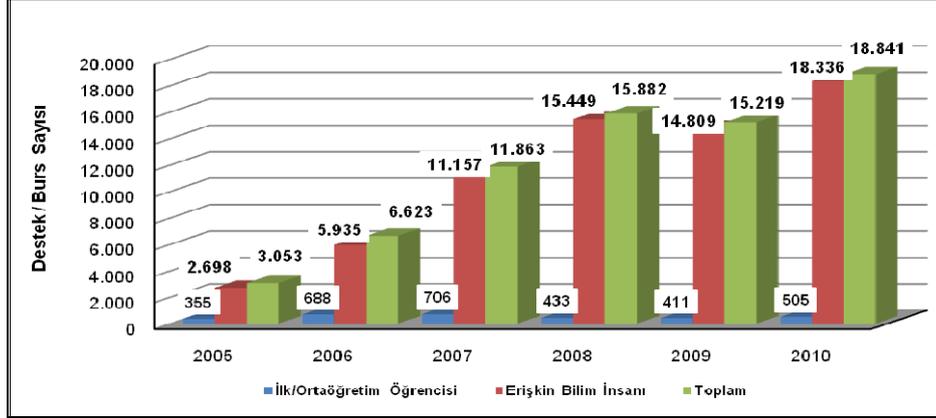
TÜBİTAK BİDEB tarafından yeni desteklenmeye/burs almaya başlayan bilim insanı sayısının 2005-2010 yılları arası eğilimi Şekil 38'da, desteklenen/burs alan toplam bilim insanı sayısının 2005-2010 yılları arası eğilimi ise Şekil 39'de verilmiştir. 2010 yılında BİDEB tarafından gerçekleştirilen toplam harcama tutarı 62 Milyon TL'dir (bk. Şekil 40).

Bu tutarın 55,6 Milyon TL'lik kısmı erişkin bilim insanlarına, 4,24 Milyon TL'lik kısmı ilk ve ortaöğretim öğrencilerine aktarılan destekleri ve 1,71 Milyon TL'lik kısmı ise idari/mali hizmetler kapsamında yapılan harcamaları göstermektedir (bk. Şekil 41). BİDEB programlarına ilişkin ayrıntılı tablolar EK 2 ve EK 3'de verilmiştir.

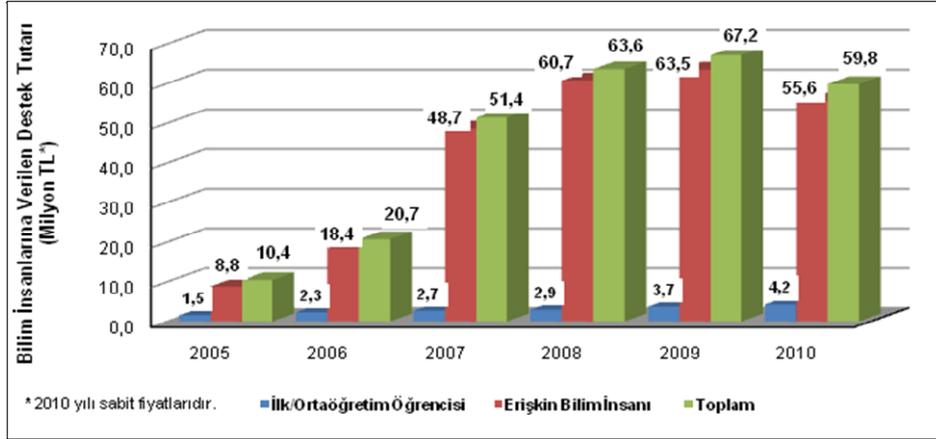

Şekil 38. Yıl İçinde Yeni Desteklenmeye/ Burs Almaya Başlayan Bilim İnsanı Sayısının Yıllara Göre Dağılımı¹⁸

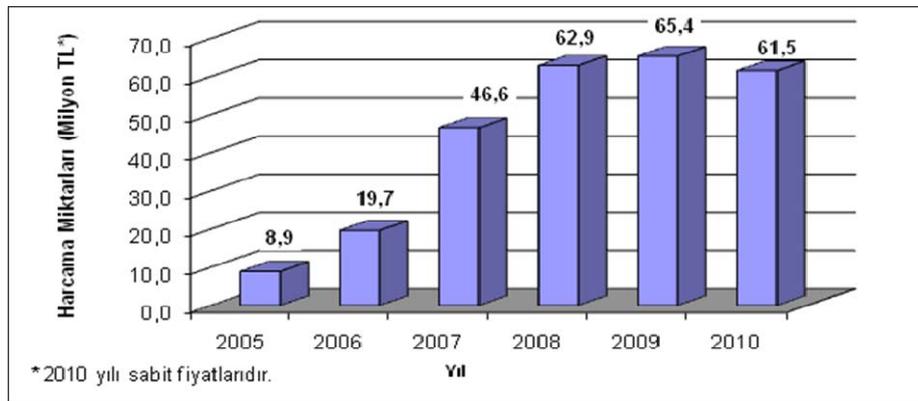
¹⁸ 2007 yılından itibaren destek ve başvuru rakamları hesaplanırken 2217, 2223 ve 2229 kodlu destek programları kapsamındaki etkinlikler için katılımcı sayıları dikkate alınmıştır.

Şekil 39. Yıl İçinde Desteklenen/ Burs Alan Toplam Bilim İnsanı Sayısının Yıllara Göre Dağılımı

Şekil 40. Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı Tarafından Bilim İnsanlarına Verilen Destek Tutarı

Şekil 41. Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı Yıllara Göre Harcama Miktarları

Yeni TÜBİTAK BİDEB Destekleri

2010 yılında yurt dışında çalışmalarına devam etmekte olan Türk araştırmacıların Türkiye'ye dönmelerini teşvik etmek amacıyla 2232 koduyla "Doktora Sonrası Geri Dönüş Burs Programı" uygulamaya konulmuştur. Bu program ile beyin göçünün tersine çevrilmesine yönelik çalışmalara katkı sağlanması planlanmakta ve böylelikle Türkiye'deki bilim üretimine destek verilmesi amaçlanmaktadır.

Doktora Sonrası Geri Dönüş Burs Programı ile Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarında doktora, Tıbbi Bilimlerde doktora veya uzmanlığını tamamlamış olan ve halen yurt dışında ikamet ederek alanıyla ilgili bir işte en az 2 yıl çalışan TC vatandaşları Türkiye'de araştırma yapmaları halinde TÜBİTAK'tan aylık 3.250 TL burs alabilmektedir. İlgili programa 2010 yılında 15 başvuru yapılmış ve 12 araştırmacı desteklenmiştir.

Ayrıca, doktora eğitimlerine devam eden öğrencilerin yurt içi dolaşımını desteklemek ve yeni işbirliği imkânlarının oluşmasına destek olmak için 2233 koduyla Doktora Öğrencileri için Yurt İçi Araştırma Burs Programı uygulamaya konulmuştur. İlk başvuruları Eylül 2010'da alınan program kapsamında 2010 yılında 3 doktora öğrencisine yurt içi araştırmaları için destek sağlanmıştır.

1.2.5. Uluslararası İşbirliği Faaliyetleri

1.2.5.1. Çok Taraflı İşbirliği

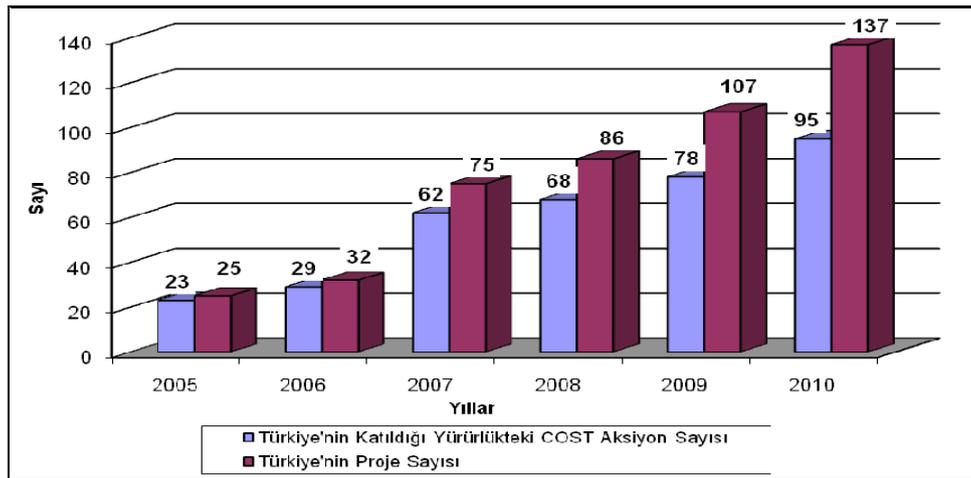
Bilim ve Teknolojide Avrupa İşbirliği (COST), Avrupa Moleküler Biyoloji Örgütü (EMBO), Avrupa Araştırma Kurumları Başkanları (EUROHORCs), Avrupa Bilim Vakfı (ESF), Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO), Avrupa Uzay Ajansı (ESA) gibi uluslararası kuruluşlarda ve KEİ (Karadeniz Ekonomik İşbirliği) ve APSCO (Asya Pasifik Uzay İşbirliği Örgütü) gibi bölgesel organizasyonlarda ülkemizin bilimsel ve teknolojik görünürlüğü hızla artmakta ve bu ilerleme Türkiye'nin yumuşak gücüne (soft power) önemli bir katkı yapmaktadır. 2010 yılında da Hükümet veya Kurum düzeyinde üye olunan uluslararası kuruluşların faaliyetlerine aktif bir şekilde katılım sağlanmış, bu sayede bu kuruluşlar bünyesindeki etkimiz pekiştirilmiş, bazılarının toplantılarının

ülkemizde düzenlenmesi sağlanmış ve gelişmeleri hem yakından takip edebilme hem de yönlendirebilme fırsatı yakalanmıştır.

Bilim ve Teknolojide Avrupa İşbirliği (European Cooperation in Science and Technology – COST)

COST Programı çerçevesinde, 2010 yılı içinde COST aksiyonlarının ülkemiz araştırmacılarına duyurulması ve aksiyonlara katılımın sağlanması ile ilgili faaliyetler sürdürülmüştür. Ayrıca, 25-26 Mayıs 2010 tarihlerinde Riga’da düzenlenen Üst Düzey Temsilciler Komitesi (Committee of Senior Officials-CSO) 179. Toplantısı’nda alınan kararla, COST Üst Düzey Türkiye Temsilcisi ve TÜBİTAK Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Ömer CEBECİ; CSO Başkanı, Başkan Yardımcısı ve en fazla 3 yıllığına seçilen 5 delegeden oluşan COST Yönetim Kurulunda görev yapmak üzere seçilmiştir.

2010 yılında, Türk bilim insanları tarafından COST aksiyonları çerçevesinde, 73 COST projesi TÜBİTAK’a sunulmuş, TÜBİTAK Araştırma Gruplarında yürütülmekte olan 16 ulusal projenin ise COST projesine dönüştürülmesi proje yürütücüleri tarafından talep edilmiştir. Söz konusu 89 projeden, bilimsel değerlendirme süreci sonucunda 37’sinin 2010 yılı içerisinde COST projesi olarak desteklenmesine karar verilmiştir. Ülke olarak katılımın gerçekleştiği yürürlükteki COST aksiyon sayısı, Aralık 2009’dan bu yana 78’den 95’e, proje sayısı ise 107’den 137’ye ulaşmıştır (bk.Şekil 42).

Şekil 42. Katılım Sağlanan COST Aksiyon ve Yürürlükteki Proje Sayısı

Avrupa Moleküler Biyoloji Konferansı/Örgütü (European Molecular Biology Conference/Organization – EMBC/EMBO)

5 Aralık 2010 tarihli ve 192 sayılı TÜBİTAK Bilim Kurulu toplantısında alınan kararla, EMBO Yerleşim Desteği (Installation Grant-IG) programı kapsamında desteklenecek araştırmacı sayısı yılda 2'den 3'e çıkarılmıştır. Söz konusu programa, 2010 yılında toplam 34 başvuru yapılmış; bu başvuruların 11'i ülkemize yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Söz konusu 11 adaydan 3'ü gerçekleştirilen mülakat sonucunda EMBO Yerleşim Desteği almaya hak kazanmış olup, böylece TÜBİTAK tarafından desteklenen toplam araştırmacı sayısı 8'e ulaşmıştır.

Uluslararası Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji Merkezi (International Centre for Genetic Engineering and Biotechnology - ICGEB)

Ülkemizin üyesi olduğu ve TÜBİTAK-MAM Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji Merkezi'nin 1989 yılında bir bağlaşıklık merkez olarak ülkemizi temsil etmekte olduğu Uluslararası Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji Merkezi (ICGEB) destekleri kapsamında 2 araştırmacı ICGEB Doktora Bursu ve ICGEB Kısa Dönem Bursunu almaya, 1 araştırmacı da Ortak Araştırma Programı (CRP) kapsamında desteklenmeye hak kazanmıştır.

Avrupa Bilim Vakfı (European Science Foundation – ESF) ve Avrupa Araştırma Kurumları Başkanları (European Heads of Research Councils – EUROHORCs)

Kurumun en üst düzeyde TÜBİTAK Başkanı tarafından temsil edildiği ESF Yönetim Konseyi, EUROHORCs Genel Kurulu ve Yönetim Kurulu Toplantılarında, halihazırda takip edilen bilim politikalarının bir değerlendirmesi yapılmış olup, ESF ve EUROHORCs'un tek bir çatı altında Avrupa Araştırma Örgütü (European Research Organization-ERO) adı altında birleştirilmesi çerçevesinde atılacak adımlar tartışılmıştır.

ESF bünyesinde TÜBİTAK'ın temsil edildiği, Temel ve Mühendislik Bilimleri Daimi Komitesi (PESC), Yaşam ve Çevre Bilimleri Daimi Komitesi (LESC), Deniz Kurulu (MB) ve ESF Yuvarlak Masa 2010 yılı toplantıları TÜBİTAK ev sahipliğinde ülkemizde düzenlenmiştir.

Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (North Atlantic Treaty Organization – NATO)

NATO Barış ve Güvenlik için Bilim (SPS) Komitesi toplantılarına ve SPS Programı kapsamında yapılan proje başvurularının değerlendirildiği İstişari Panellere ilgili TÜBİTAK temsilcileri katılmışlardır. SPS Programı tarihindeki en kapsamlı yeniden yapılandırma sürecinden geçmekte olup, söz konusu reform çalışmaları çerçevesinde TÜBİTAK temsilcileri de görüşleriyle ilgili konulara katkıda bulunmuşlardır.

Birleşmiş Milletler – BM (United Nations – UN) – En Az Gelişmiş Ülkeler (EAGÜ) Konferansı

2011 Mayıs ayında ülkemizin ev sahipliğinde gerçekleştirilecek olan En Az Gelişmiş Ülkeler (EAGÜ) 4. BM Konferansı hazırlık çalışmaları kapsamında, TÜBİTAK tarafından TİKA, UNIDO ve İslam Kalkınma Bankası'nın desteğiyle, 7-8 Şubat 2011 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenecek olan "En Az Gelişmiş Ülkeler için Bilim, Teknoloji ve Yenilik Konferansı (Preparatory Event for the 4th UN Conference on the Least Developed Countries Science, Technology and Innovation: Setting priorities and implementing policies for LDCs)" başlıklı etkinliğin hazırlıkları sürdürülmüştür. Etkinlik kapsamında, bahsi geçen 49 ülkeye yönelik olarak BTY alanında oluşturulabilecek mekanizmaların tartışılması planlanmaktadır.

İslam Konferansı Örgütü (Organization of Islamic Conference – İKÖ) Teknolojik İşbirliği Daimi Komitesi (COMSTECH) – Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Daimi Komitesi

COMSTECH tarafından 22 Şubat - 5 Mart 2010 tarihlerinde düzenlenen Foresight ve 19-30 Nisan 2010 tarihlerinde düzenlenen Technology and Innovation Policy başlıklı kurslara, bunun dışında ayrıca yine COMSTECH şemsiyesi altında kurulmuş olan INWRDAM (Inter-Islamic Network on Water Resources Development and Management) tarafından 27-28 Nisan 2010 tarihlerinde Amman'da düzenlenen 7. Yönetim Kurulu Toplantısı'na ve 25-28 Ekim 2010 tarihlerinde düzenlenen "Climate Change and Possible Impacts on Water Resources in OIC Member Countries" konulu Uzmanlar Grubu Toplantısı'na TÜBİTAK tarafından katılım sağlanmıştır.

5-6 Aralık 2010 tarihlerinde Dubai, Birleşik Arap Emirlikleri'nde düzenlenen ve İKÖ'nün 10 Yıllık Programı ve 1441 Vizyonu çerçevesinde, üye ülkelerin uygulamalarının

tartışıldığı toplantıya TÜBİTAK Başkan Yardımcısı Prof. Dr. M. Arif ADLI katılmış ve ülkemizin BTY alanındaki faaliyetleri konusunda katılımcı ülke delegelerine bilgi verilmiştir.

Dünya Endüstriyel ve Teknolojik Araştırma Kurumları Birliği (The World Association of Industrial and Technological Research Organizations – WAITRO)

4 Ağustos 2010 tarihinde WAITRO Genel Sekreteri Dr. Rohani HASHİM TÜBİTAK'ı ziyaret etmiş olup, yapılan görüşmede muhtemel işbirliği imkanları hakkında görüş alışverişinde bulunulmuştur. Bu çerçevede, Dr. HASHİM tarafından TÜBİTAK ile WAITRO'nun sekretarya görevini yürüten Malezya'da yerleşik SIRIM Berhad kuruluşunun AB 7. ÇP kapsamında işbirliği yapabileceği dile getirilmiştir. Toplantının ardından yapılan yazışmalar sonucunda TÜBİTAK MAM Çevre, Enerji, Kimya ile Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji Enstitüsünün de içinde bulunduğu bir AB 7. ÇP proje önerisi hazırlanmıştır. Söz konusu projeye ilişkin değerlendirme süreci devam etmektedir.

12-14 Ekim 2010 tarihlerinde Dubai, Birleşik Arap Emirlikleri'nde düzenlenen "WAITRO 20th Biennial Congress & General Assembly" başlıklı toplantıya TÜBİTAK MAM Başkan Yardımcısı Doç. Dr. Sunullah ÖZBEK katılım sağlamıştır.

Güneyde Sürdürülebilir Kalkınma İçin Bilim ve Teknoloji Komisyonu (The Commission on Science and Technology for Sustainable Development in the South – COMSATS)

COMSATS İcra Direktörü Dr. İmtinan Elahi QURESHI 21 Aralık 2010 tarihinde TÜBİTAK MAM'ı ve 22 Aralık 2010 tarihinde de TÜBİTAK Başkanlığını ziyaret etmiş ve ülkemizin COMSATS üyesi olması konusundaki arzularını dile getirmiştir. Söz konusu kuruluşu üye olunması hususu TÜBİTAK Bilim Kurulunca olumlu değerlendirilmiş olup, Dışişleri Bakanlığı ile yazışmalar başlatılmıştır.

Bağlantısız ve Diğer Gelişmekte Olan Ülkeler Bilim ve Teknoloji Merkezi (NAM S&T Centre)

12-17 Temmuz 2010 tarihleri arasında Hindistan Yeni Delhi'de gerçekleştirilen International Advanced Training Course on Intellectual Property Rights (IPR) for NAM

and Other Developing Countries başlıklı kurs programına TÜBİTAK Hukuk Müşavirliği ve TÜBİTAK Uzay Enstitüsünden katılım sağlanmıştır. Söz konusu kurs vesilesiyle katılımcı ülkelerde fikri mülkiyet alanında çalışmalar yapan kişilerle bağlantı kurulmuş, uygulamalar konusunda bilgi ve deneyim paylaşımında bulunulmuştur.

Avrupa Bilim Forumu (EuroScience Open Forum - ESOF)

Avrupa'nın en önemli bilim ve toplum faaliyeti olan Avrupa Bilim Forumu'nun (Euroscience Open Forum - ESOF2010) İtalya'nın Torino kentinde gerçekleştirilen 2010 yılı organizasyonuna, TÜBİTAK'ın eşgüdümünde katılım sağlanmıştır. TÜBİTAK yetkilileri, genç araştırmacılar, akademisyenler, bilim olimpiyatları ve proje yarışmalarında derece alan öğrencilerin, 80 ülkeden bine yakın bilim insanı ile buluştuğu etkinlikte TÜBİTAK faaliyetlerinin tanıtıldığı bir stand kurulmuştur. ESOF2010 komitesi etkinlikte en çok katılımcıyla yer alan Türk ve Lüksemburglu heyetlere teşekkürlerini ileten bir mektup sunmuştur. ESOF etkinliğinin gelecek dönemlerde Türkiye'de düzenlenmesi için gerekli girişimler başlatılmıştır.

Portland Uluslararası Mühendislik ve Teknoloji Yönetimi Merkezi (Portland International Center for Management of Engineering and Technology - PICMET)

TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Nüket YETİŞ, 18-22 Haziran 2010 tarihlerinde Portland Uluslararası Mühendislik ve Teknoloji Yönetimi Merkezi (Portland International Center for Management of Engineering and Technology-PICMET) tarafından Phuket, Tayland'da düzenlenen "Küresel Ekonomik Büyüme için Teknoloji Yönetimi" konferansına katılmış ve konferans dahilinde PICMET tarafından verilen 2010 Mükemmellik Ödülünü (Medal of Excellence 2010) almıştır.

Uzay Alanında Faaliyet Gösteren Uluslararası Kuruluşlar:

Avrupa Uzay Ajansı (European Space Agency – ESA): TÜBİTAK – ESA arasındaki 4. Çalışma Toplantısı 8 Aralık 2010 tarihinde Kurumumuzda gerçekleştirilmiştir. Toplantıda, Türkiye'de uzay alanında son dönemde yaşanan gelişmeler aktarılmış, Eylül 2006 tarihinde 5 yıl süreyle yürürlüğe giren Türkiye-ESA İşbirliği Anlaşması kapsamında son 4 yılda gerçekleştirilen faaliyetler değerlendirilmiş ve anlaşma çerçevesinde atılacak somut adımlar belirlenmiştir. Bu doğrultuda, İşbirliği Anlaşması'nın Eylül 2011 tarihinden itibaren 5 yıl daha uzatılmasına ilişkin süreç diplomatik kanallarla başlatılmıştır.

Alman Havacılık ve Uzay Merkezi (German Aerospace Centre – DLR): Türk heyetinin 2009 yılında DLR'yi ziyaretiyle başlatılan ilişkilerin devamında, 21-25 Şubat 2010 tarihlerinde DLR başkanlığında, Almanya'da uzay alanında faaliyet gösteren firmalar ve üniversitelerden oluşan 15 kişilik bir heyet ülkemizi ziyaret etmiştir. Tüm paydaşların biraraya geldiği bu toplantılarda önümüzdeki dönemde yapılması muhtemel işbirlikleri ile ilgili görüşülmüştür. TÜBİTAK ile DLR arasındaki ikili işbirliği çerçevesinde, DLR Uzay İtki Sistemleri Enstitüsü Müdür Yardımcısı ve Teknoloji Dairesi Başkanı Dr. Oskar J. HAIDN 8 - 10 Kasım 2010 tarihlerinde TÜBİTAK Başkanlığını ve TÜBİTAK SAGE'yi ziyaret etmiştir. Uzay İtki Sistemleri konusunda seminer veren Dr. HAIDN, TÜBİTAK SAGE Tesisleri'ni ziyaretinin ardından, TÜBİTAK Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Ömer ANLAĞAN ile görüşmüştür. Toplantıda öğrenci değişimi, ortak proje geliştirilmesi gibi alanlarda faaliyetler gerçekleştirilebileceği belirtilmiştir. Ziyaretler sonucunda, uzun vadede iki ülke arasında daha somut işbirlikleri hedeflenmektedir.

Küresel Yer Gözlem Grubu (Group on Earth Observations - GEO) Etkinlikleri: GEO Bilim ve Teknoloji 13. Komite Toplantısı ve GEO Sistem Mimarisi ve Veri 14. Komite Toplantısı sırasıyla 24 - 26 Mart 2010 ve 1-3 Eylül 2010 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

2-5 Kasım 2010 tarihleri arasında Çin Halk Cumhuriyeti'nin Pekin kentinde düzenlenen GEO 7. Genel Kurulu ve 3. Bakanlar Zirvesi'nde Avrupa'yı temsilen bir sergi alanı oluşturulmuştur. Bu alan içinde TÜBİTAK Türkiye'yi temsil etmiş ve Türkiye'deki TÜBİTAK destekli GEO projeleri hakkında görsel tanıtımda uzmanları ile yer almıştır. TÜBİTAK 2011 yılında düzenlenecek GEO 8. Genel Kurulu'na ev sahipliği yapmak üzere aday olmuş ve söz konusu toplantıda yapılan görüşmelerde 2011 yılında düzenlenecek etkinliğin Türkiye'de yapılmasına karar verilmiştir. Dünyanın Yer Gözlem alanındaki en büyük organizasyonlardan biri olan GEO Genel Kurulu'nun Türkiye'de düzenlenmesi ile Türkiye'nin uzay alanında uluslararası görünürlüğü üst seviyelere ulaşacaktır. Ülkemizde düzenlenecek olan ve daha önce Amerika ve Çin Halk Cumhuriyeti gibi ülkelerin ev sahipliği yaptığı etkinliğe Amerika, Rusya Federasyonu, Japonya, Almanya gibi uzay faaliyetlerinde yetkin 84 üye ülkeden ve Avrupa Komisyonu, Avrupa Uzay Ajansı, Dünya Meteoroloji Organizasyonu'nun da üyesi olduğu 58 kuruluşun temsilcilerin katılımı beklenmektedir.

Uluslararası Havacılık ve Uzay Federasyonu (International Astronautical Federation – IAF): 27 Eylül - 1 Ekim 2010 tarihleri arasında Çek Cumhuriyeti'nde 61.si düzenlenen IAF Genel Kurulu'na TÜBİTAK üye olarak katılım sağlamıştır. Türkiye'den sadece TÜBİTAK ilk defa Genel Kurul'da ve diğer etkinliklerde temsil edilmiştir. Bu kongrede TÜBİTAK, Uluslararası Uzay Konfederasyonu faaliyetlerinde Türkiye'nin görünürlüğünü ve etkinliğini artırmak üzere girişimlerde bulunmuştur.

BM Uzay İşleri Ofisi (United Nations Office for Outer Space Affairs – UNOOSA): Birleşmiş Milletler - Avrupa Uzay Ajansı (ESA) - Türkiye ortak katkısıyla, Uluslararası Fotogrametri ve Uzaktan Algılama Derneği (ISPRS) ile Amerikan Ulusal Havacılık ve Uzay Dairesi'nin (NASA) desteğiyle "Uzay Teknolojisi Uygulamalarının Sosyo-Ekonomik Yararları" konu başlıklı çalıştay 14-17 Eylül 2010 tarihlerinde İstanbul'da TÜBİTAK'ın ev sahipliğinde düzenlenmiştir. Çalıştaya 25 ülkeden yaklaşık 60 yabancı ve 80 Türk araştırmacı, uzman ve yetkili personel katılmıştır. Dört gün süren çalıştayda farklı konu başlıkları ve temalarda 50'den fazla sunum yapılmıştır. Uluslararası boyutuyla ön plana çıkan çalıştayın TÜBİTAK organizasyonunda ülkemizde düzenlenmesiyle, hem ülkemizin uzay alanındaki görünürlüğü artmış hem de son dönemde hız kazanarak artan uluslararası işbirliklerimiz yeni bir boyut kazanmıştır.

Asya-Pasifik Uzay İşbirliği Organizasyonu (Asia-Pacific Space Cooperation Organization - APSCO): 11-13 Ekim 2010 tarihleri arasında APSCO'yu temsilen 7 kişilik bir heyet TÜBİTAK UZAY ve TÜBİTAK Başkanlığını ziyaret etmiştir. Bu ziyarette Türkiye ve APSCO arasında yapılabilecek işbirliği olanakları, başlatılan mevcut projeler ve APSCO'nun 2011-2013 yılı çalışma planı ile ilgili görüşmeler yapılmıştır. 1 Haziran 2006 tarihinde imzalanan APSCO Sözleşmesi'nin ülkemiz tarafından onay işlemlerinin tamamlanması ile ülkemizin APSCO faaliyetlerine daha etkin bir şekilde katılımı mümkün olabilecektir.

Avrupa Uzay Araştırmaları Komitesi (Committee on Space Research – COSPAR): ICSU'ya bağlı bir komite olan COSPAR'ın 38. Genel Kurul Toplantısı'na katılım sağlanmıştır. Söz konusu faaliyetlere ek olarak, 2010 yılı içerisinde TÜBİTAK'ın uzay konulu yüksek lisans eğitim bursundan (2230- Yurtdışı Yüksek Lisans Burs Programı) yararlanmaya hak kazanan 3 bursiyer yurtdışı eğitime gönderilmiştir.

1.2.5.2. İkili İşbirliği

Ülkemizin dış politikası ile uyumlu olarak, ikili işbirliklerimizde artan coğrafi çeşitlilik 2010 yılında da devam etmiş, mevcutların yanı sıra, yeni coğrafyalarla (Ortadoğu, Balkanlar ve Asya gibi) işbirliği yapabilme fırsatı yakalanmıştır. 2010 yılında, ABD, Yunanistan ve Çek Cumhuriyeti ile anlaşmalar imzalanmış; Azerbaycan, Gürcistan, Türkmenistan, Peru, Meksika, Finlandiya, Fas, Hindistan, Güney Afrika, Kenya, Tunus ve Polonya ile Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Anlaşması/Uygulama Protokolleri imzalanması yönünde girişimler sürdürülmüştür. Ülkemizde Ar-Ge için ayrılan bütçenin artırılmasına paralel olarak BTY alanında kaydedilen gelişmeler sonucunda, yabancı ülkelerdeki bilim kuruluşlarının ülkemizle işbirliği oluşturma yönündeki girişimleri 2010 yılında da artarak devam etmiştir.

Bu dönemde, çeşitli ülkelerin ve kuruluşların BTY işbirliği konusunda ülkemize yoğun ilgisi söz konusudur. Bu kapsamda, TÜBİTAK Başkanlığına ve Ar-Ge birimlerine yapılan üst düzey veya teknik heyet ziyaretlerinin yanısıra, çeşitli ülkelerin Büyükelçiliklerinden yetkililer ile de görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, görevine yeni atanan Türk Büyükelçilerin ilgili ülkelerdeki BTY yapılanmaları, mevcut ve olası işbirliği olanaklarına ilişkin görüşmeler yapmak üzere TÜBİTAK'ı ziyaret etmişlerdir. Bazı ülkelerle ikili ilişkilerde TÜBİTAK'ın yönlendirmesiyle büyük mesafe katedilmiştir. Örneğin; Suriye ile bir sene gibi kısa bir süre içinde geliştirilen ilişkiler, hem iki ülke arasındaki işbirliğini artırması, hem de bölge ülkelerine yönelik bir işbirliği modeli oluşturmaya açısından büyük önem taşımaktadır.

2010 yılında kaydedilen gelişmeler aşağıda özetlenmektedir:

İmzalanan Anlaşma/Uygulama Protokolü/Mutabakat Zaptları (Memorandum of Understanding – MoU)

2010 yılında imzalanan toplam 17 anlaşma, uygulama protokolü, mutabakat zaptı ve tutanak ile ilgili bilgiler Tablo 21'de verilmiştir.

Tablo 21. 2010 Yılında İmzalanan Anlaşma/Uygulama Protokolü/MoU/Tutanaklar

Tarih	Yer	Düzeyi	Başlığı
12 Ocak 2010	Ankara- Ljubljana	Kurumlararası	TÜBİTAK ve Slovenya Araştırma Ajansı (ARRS) Arasında Karar Dokümanı
10 Şubat 2010	Suudi Arabistan Krallığı	Kurumlararası	TÜBİTAK Ulusal Metroloji Enstitüsü ile Suudi Arabistan Krallığı Suudi Standartlar, Metroloji ve Kalite Organizasyonu (SASO) Arasında Metroloji Alanında İşbirliği Protokolü
25 Mart 2010	Halep	Kurumlararası	TÜBİTAK ve Suriye Bilimsel Araştırma Yüksek Komisyonu Arasında 1. Ortak Komite Toplantısı Tutanağı
6 Nisan 2010	Ankara	Kurumlararası	TÜBİTAK ve Arnavutluk Eğitim ve Bilim Bakanlığı arasında Bilim ve Teknolojide İşbirliği Protokolü
07 Nisan 2010	Gebze	Kurumlararası	TÜBİTAK Ulusal Metroloji Enstitüsü ile Tunus Ulusal Metroloji Ajansı (ANM) Arasında Metroloji Alanında İşbirliği Protokolü
4 Mayıs 2010	Gebze	Kurumlararası	İkinci Suriye-Türkiye Bilimsel Araştırma Forumu Tutanağı
5 Mayıs 2010	Ankara	Kurumlararası	Türk-Rus Hükümetlerarası Karma Ekonomik Komisyonu 10. Dönem Toplantısı Protokolü "Uzay Alanında İşbirliği" alt başlığı
14 Mayıs 2010	Atina	Hükümetlerarası	Bilim ve Teknolojiden Sorumlu Devlet Bakanlığı ile Yunanistan Eğitim, Yaşam Boyu Öğrenme ve Din İşleri Bakanlığı arasında TÜBİTAK ile Yunanistan Eğitim, Yaşam Boyu Öğrenme ve Din İşleri Bakanlığı (GSRT) Arasında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptı

Tarih	Yer	Düzeyi	Başlığı
25 Mayıs 2010	Astana	Kurumlararası	TÜBİTAK ile JSC NIF (Joint Stock Company National Innovation Fund) arasında Mutabakat Zaptı
10 Haziran 2011	Bursa-Bükreş	Kurumlararası	TÜBİTAK-BUTAL ile Romanya-Romanya Tekstil ve Deri Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü (INCDTP) arasında Paralel Test İşbirliği Protokolü
16 Haziran 2010	-	Kurumlararası	TÜBİTAK Ulusal Metroloji Enstitüsü (UME) ve Brezilya Ulusal Metroloji, Standardizasyon ve Endüstriyel Kalite Enstitüsü (INMETRO) Arasında Mutabakat Zaptı
02 Haziran 2010 (Ankara) 22 Haziran 2010	Ankara/Prag	Kurumlararası	TÜBİTAK ile Çek Cumhuriyeti Bilimler Akademisi arasında Bilim ve Teknoloji Alanında İşbirliği Protokolü
14 Temmuz 2010	Moskova	Kurumlararası	Türk-Rus Uzay Alanında İşbirliği Ortak Çalışma Grubu 2. Toplantı Tutanağı
20 Ekim 2010	Washington	Hükümetlerarası	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Anlaşması
25 Ekim 2010	İstanbul	Kurumlararası	TÜBİTAK ile Kore Teknolojik Gelişim Enstitüsü (KIAT) arasında Mutabakat Zaptı
3 Kasım 2010	İstanbul	Kurumlararası	TÜBİTAK ve Slovak Bilimler Akademisi Arasında Bilim ve Teknoloji Ortak Bildirisi
8 Aralık 2010	Ankara	Kurumlararası	TÜBİTAK-ESA 4. Çalışma Toplantısı Tutanağı

Ortak Toplantı ve Çalıştaylar

- 18-19 Mart 2010 tarihlerinde, “The Carbon Materials for Today and Future Turkish - Japanese Joint Carbon Symposium” başlıklı Türk - Japon ortak sempozyumu İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Süleyman Demirel Kültür Merkezi’nde gerçekleştirilmiştir. TÜBİTAK’ın destekçilerinden biri olduğu sempozyum, “2010 Türkiye’de Japonya Yılı” resmi etkinlikleri arasında yer almıştır. Etkinlik aynı zamanda, TÜBİTAK ile Japonya Bilim ve Teknoloji Ajansı (JST) arasında süregelen işbirliği etkinliklerinden biridir. Sempozyum öncesinde gerçekleştirilen bir toplantı ile iki ülke arasında bilim ve teknoloji alanında işbirliğinin geliştirilmesine ilişkin yöntem ve fırsatlar tartışılmıştır.
- TÜBİTAK ile Suriye Yüksek Öğretim Bakanlığına bağlı Bilimsel Araştırma Yüksek Konseyi Yüksek Şurası (SCHCSR) arasında 23 Aralık 2009 tarihinde imzalanan Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Protokolü kapsamında, 23-25 Mart 2010 tarihlerinde Halep’te Birinci Ortak Komite Toplantısı gerçekleştirilmiştir. Ortak Komite Toplantısında, ikili proje alanları ve ortak proje öneri çağrısı konuları tartışılarak toplantı sonunda toplantı tutanağı imzalanmıştır. Toplantıda alınan kararlar doğrultusunda 2010 Nisan ayında Ortak Proje Önerisi Çağrısına çıkılmış ve TÜBİTAK’a 38 proje önerisi başvurusu yapılmıştır.
- Suriye’deki çeşitli bilimsel enstitü ve üniversitelerde görev yapan yöneticiler ve araştırmacılardan oluşan 38 kişilik Suriye heyeti, Suriye Yüksek Öğretim Bakanı Dr. Ghias BARAKAT ve TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Nüket YETİŞ başkanlığında 3-5 Mayıs 2010 tarihleri arasında TÜBİTAK Gebze Yerleşkesinde gerçekleştirilen 2. Türkiye-Suriye Bilimsel Araştırma Forumuna katılmıştır.
- TÜBİTAK ile Finlandiya Akademisi arasında 2008 yılında başlamış olan işbirlikleri kapsamında ‘Halk Sağlığı’ alanında, 4-5 Mayıs 2010 tarihlerinde, İstanbul’da Boğaziçi Üniversitesinin ev sahipliğinde ortak bir çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştayda hem AB Çerçeve Programları hem de ikili düzeyde gerçekleştirilebilecek proje fikirleri üretilmiştir. TÜBİTAK’ın hem Finlandiya Akademisi hem de TEKES kuruluşu ile tematik çalıştaylar düzenlemek ve işbirliği anlaşması imzalamak üzere çalışmalarını devam ettirmektedir.

- TÜBİTAK ile Rusya Federal Uzay Ajansı (ROSCOSMOS) arasındaki “Dış Uzayın Barışçıl Amaçlarla Keşfi ve Kullanımı Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı” çerçevesinde, TÜBİTAK-ROSCOSMOS Ortak Çalışma Grubu’nun 2. Toplantısı, 13-16 Temmuz 2010 tarihlerinde Moskova’da düzenlenmiştir. Toplantı sonunda, ortak proje konuları, işbirliği uygulamalarına yönelik düzenlemelerin hazırlanması konularının yer aldığı bir tutanak imzalanmıştır. Rusya, uzay alanında ülkemizle başlattığı işbirliklerinde daha resmi bir çerçeve oluşturmaya ve işbirliğini çeşitlendirmeye yönelik olarak hükümetlerarası iki anlaşma taslağını tarafımıza iletmiştir. Taslak metinler üzerindeki çalışmalar, Dışişleri Bakanlığı ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarımızla eşgüdüm halinde sürdürülmektedir.
- 21-22 Eylül 2010 tarihlerinde Almanya’nın Aachen şehrinde Türk-Alman Biyoteknoloji Çalıştayı düzenlenmiştir. Çalıştayın amacı, Alman biyoteknoloji üniversiteleri ve firmaları ile ülkemizdeki muhatapları arasında işbirlikleri oluşturmak, biyoteknoloji alanında bilgi paylaşımı yoluyla yeni işbirlikleri sağlamak ve iki ülke araştırmacılarının AB 7. ÇP projelerine daha etkin katılımını sağlamak üzere ortaklıklar oluşturmasını desteklemektir.
- TÜBİTAK ve Slovak Bilimler Akademisi (SAS) arasında yürütülmekte olan bilim ve teknoloji ikili işbirliğini güçlendirmek ve yeni işbirliği alanları geliştirmek amacıyla, Slovak Bilimler Akademisi tarafından ITO ile işbirliği içinde, 3 Kasım 2010 tarihinde İstanbul’da “Innovation and Technology Forum Turkey-Slovakia I” düzenlenmiş olup Forum’da iki ülke araştırmacıları ve iş çevreleri bir araya getirilmiştir. Forum I’de ayrıca varolan işbirliğini güçlendirme hedefine yönelik olarak bir ortak bildiri imzalanmıştır. Söz konusu Forum’un devamı olarak “Innovation and Technology Forum Turkey-Slovakia II”nin, Bratislava, Slovakya’da 3-4 Mart 2011 tarihlerinde, TÜBİTAK-SAS ortak çalıştayının ise 2011 sonbaharında Gebze’de düzenlenmesi kararlaştırılmıştır.

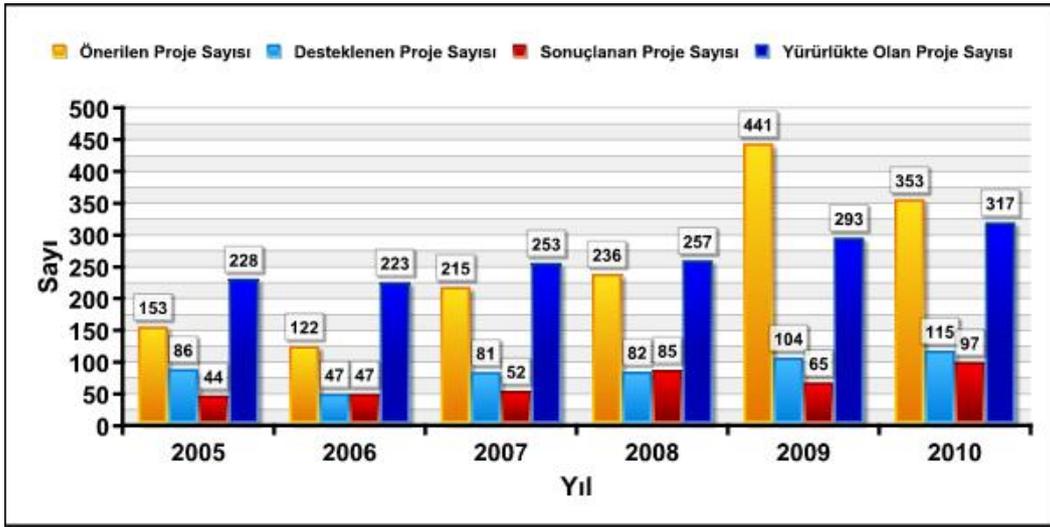
İkili İşbirliği Anlaşmaları Çerçevesinde Ortak Proje Önerileri Çağrısı

Ortak proje yürütme esasına dayalı işbirliklerimize Türk bilim insanları tarafından oldukça büyük bir ilgi gösterilmektedir. Mevcut ikili işbirliği anlaşmaları çerçevesinde 2010 yılında, Almanya, Fransa, Çek Cumhuriyeti, Suriye, Macaristan, Slovenya, Rusya

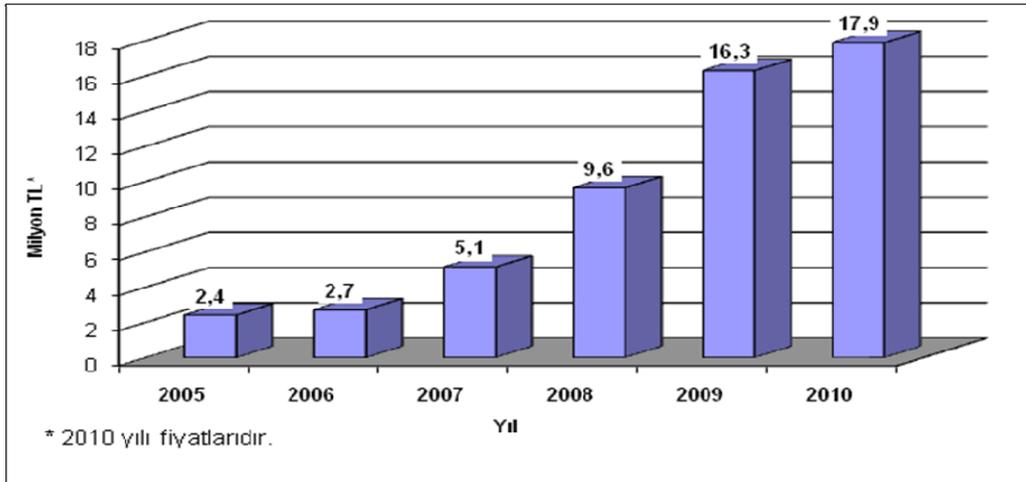
ve Ukrayna'daki kuruluşlarla ortak proje önerisi çağrılarında çıkmış olup TÜBİTAK'a toplam 241 proje önerisi iletilmiştir.

Uluslararası Projelere İlişkin Rakamlar:

2010 yılında yürürlükte olan (devam eden) ikili ve çok taraflı uluslararası proje sayısı 317 olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 43). 2010 yılı içerisinde ikili ve çok taraflı uluslararası projelere aktarılan toplam tutar ise 17,9 Milyon TL olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 44).

Şekil 43. İkili ve Çok Taraflı Uluslararası Proje Sayısı

Şekil 44. Yıl İçerisinde İkili ve Çok Taraflı Uluslararası Projelere Aktarılan Toplam Tutar

Karşılıklı Heyet Ziyaretleri

Mevcut ikili bilimsel ve teknolojik işbirliklerini pekiştirmek ve yeni ikili işbirlikleri oluşturmaya yönelik olarak 2010 yılı içinde Kuruma farklı ülkelerden 19 heyet ziyareti gerçekleştirilmiştir. Bu ziyaretlerden bazıları ile ilgili bilgiler Tablo 22’de verilmiştir. TÜBİTAK tarafından benzeri kuruluşlara yapılan ziyaretler de Tablo 23’de verilmiştir.

Tablo 22. TÜBİTAK’a Yapılan Başlıca Ziyaretler¹⁹

Tarih/Yer	TÜBİTAK Heyeti Başkanı	Yabancı Heyet Başkanı	Amacı/Sonucu
14 Ocak 2010, Ankara	Prof. Dr. Nüket YETİŞ, Başkan	Dr. Ahmed ZEWAİL (ABD Ortadoğu Bilim Elçisi)	İki ülke arasındaki bilimsel ve teknolojik işbirliğini geliştirmeye yönelik olanaklar görüşülmüştür.
2 Şubat 2010, Ankara	Prof. Dr. Nüket YETİŞ, Başkan	Jessica Hand (İngiltere Başkonsolosu ve UKTI Türkiye Direktörü)	Ülkemiz ile İngiltere arasındaki bilimsel ve teknolojik işbirliğini geliştirmeye yönelik fikir alışverişinde bulunulmuştur.
21-25 Şubat 2010, Ankara	Prof. Dr. Ömer ANLAĞAN, Başkan Yardımcısı	Cornelia RIESS (DLR Uluslararası İşbirliği Dairesi Başkanı)	Ülkemizde uzay alanında faaliyet gösteren kuruluşları daha yakından tanımak ve ikili işbirliği olanaklarını tespit etmek amacıyla yapılan ziyaret, uzay alanında iki tarafın da yetkinliklerini sergilemeleri ve olası işbirliği alanlarının görüşülmesi hususlarında etkili olmuştur.
9 Mart 2010, Ankara	Prof. Dr. Nüket YETİŞ, Başkan	Dr. Khaled AL-ANKARY (Suudi Arabistan Yüksek Öğretim Bakanı)	Ziyarete TÜBİTAK’ın ulusal inovasyon sistemindeki yeri ve görevleri, ülkemizin bilim ve teknoloji politikası, proje değerlendirme kriter ve süreçleri, araştırmacılara sağlanan destekler ve burslar, uluslararası işbirlikleri ve Suudi Arabistan ile ilişkilerimiz hakkında bilgi verilmiştir.
6 Nisan 2010, Ankara	Prof. Dr. Nüket YETİŞ, Başkan	Prof. Dr. Myqerem TAJAJ (Arnavutluk Eğitim ve Bilim Bakanı)	“TÜBİTAK ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bilim ve Eğitim Bakanlığı Arasında Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Protokolü” imzalanmıştır.
11 Haziran 2010, Ankara	Prof. Dr. Nüket YETİŞ, Başkan	Prof. Dr. Lenore G. Martin (Harvard University)	Türk ve Amerikalı araştırmacılar arasında var olan işbirlikleri ve çalışma alanları üzerinde durulmuştur.

¹⁹ Ülkemizde Ar-Ge için ayrılan bütçenin artırılmasına paralel olarak bilim-teknoloji alanında kaydedilen gelişmeler sonucunda, yabancı ülkelerdeki bilim kuruluşlarının ülkemizle işbirliği oluşturma yönündeki girişimleri 2010 yılında da artarak devam etmiştir.

Tablo 22. TÜBİTAK'a Yapılan Başlıca Ziyaretler¹⁹

Tarih/Yer	TÜBİTAK Heyeti Başkanı	Yabancı Heyet Başkanı	Amacı/Sonucu
Mayıs-Ağustos 2010, Ankara	Prof. Dr. Ömer ANLAĞAN, Başkan Yardımcısı	Dr. Semahat Demir Dr. Almadena Chtchelkanova (ABD Büyükelçiliği Bilim Elçileri ve NSF Program Direktörleri)	Türkiye ile ABD arasında bilimsel işbirliğini geliştirmek amacıyla, üniversiteler, TÜBİTAK Başkanlık ve ilgili Enstitüleri kapsayan çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir.
23 Haziran 2010, Ankara	Prof. Dr. Nüket YETİŞ, Başkan	Thomas Russell (İrlanda Ankara Büyükelçisi)	Ülkemiz ile İrlanda arasında bilim ve teknoloji alanında olası işbirliği olanakları konusunda karşılıklı görüş alışverişinde bulunulmuştur.
26 Ekim 2010, Ankara	Prof. Dr. Nüket YETİŞ, Başkan	(Xiaosheng GONG) Çin'in Ankara Büyükelçisi	Ülkemiz ve Çin Halk Cumhuriyeti arasında BT alanında olası işbirliği olanakları konusunda karşılıklı görüş alışverişinde bulunulmuştur ve var olan işbirliğinin çeşitlendirilmesi konusunda yöntemler ve olanaklar tartışılmıştır.
8 Kasım 2010, Ankara	Prof. Dr. Ömer ANLAĞAN, Başkan Yardımcısı	Laird Treiber (ABD Büyükelçiliği Ekonomik İşler Müsteşarı)	20 Ekim 2010 tarihinde imzalanan Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Anlaşması çerçevesinde muhtemel işbirlikleri konusunda görüşülmüştür.
24 Aralık 2010, Ankara	Prof. Dr. Nüket YETİŞ, Başkan	Prof. Bakytzhan T. ZHUMAGULOV (Kazakistan Cumhuriyeti Eğitim ve Bilim Bakanı)	Konuk Bakan TÜBİTAK'ın yapısı ve faaliyetleri hakkında bilgilendirilmiştir. Ayrıca, iki ülke arasındaki muhtemel işbirliği imkanları ele alınmıştır.

Tablo 23. TÜBİTAK Başkanı ve Başkan Yardımcılarının Yaptığı Başlıca Yurtdışı Ziyaretler²⁰

Tarih/Yer	TÜBİTAK Heyeti Başkanı	Görüşülen Kuruluşlar	Amacı/Sonucu
23-25 Mart 2010, Şam, Halep / Suriye	Devlet Bakanı Prof. Dr. Mehmet AYDIN ve Prof. Dr. Nüket YETİŞ	Devlet Başkanı Beşşar ESAD, Başbakan Naci ITRİ, Devlet Başkanı Yardımcısı General Hasan TÜRKMANI, SCHCSR yetkilileri ve Suriye'nin Humus şehrinde kurulmakta olan Hissya Sanayi Bölgesi yetkilileri	TÜBİTAK ile Suriye Yüksek Öğretim Bakanlığı'na bağlı Bilimsel Araştırma Yüksek Konseyi Yüksek Şurası (SCHCSR) arasında 23 Aralık 2009 tarihinde imzalanan Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Protokolü çerçevesinde ziyaretler ve görüşmelerde bulunulmuştur.
23-26 Mayıs 2010, Astana	Prof. Dr. Nüket YETİŞ	Kazakistan Cumhuriyeti Ulusal Yenilik Fonu (JSC NIF)	Sayın Cumhurbaşkanımızın 23-26 Mayıs 2010 tarihlerinde Kazakistan'a gerçekleştirmiş oldukları ziyarete Prof. Dr. YETİŞ de katılım sağlamıştır. Ziyaret sırasında JSC NIF ile 25 Mayıs 2010 tarihinde bir Mutabakat Zaptı imzalanmış olup bu çerçevede ortak etkinlikler düzenlenmesi planlanmaktadır.
13-16 Haziran 2010, Seul, G.Kore	Prof. Dr. Nüket YETİŞ	Asya Pasifik Ekonomik İşbirliği Teşkilatı, Hankuk Üniversitesi, Kore Teknolojik Gelişim Enstitüsü (KIAT), Kore Ulusal Araştırma Vakfı (NRF) ve Hyundai	Sayın Cumhurbaşkanımızın G. Kore ziyareti sırasında, G. Kore'nin BT alanında önde gelen kurumları ve sanayi kuruluşları ziyaret edilmiş, ortak işbirliği konuları görüşülmüştür.
3-5 Ekim 2010, Kyoto, Japonya	Prof. Dr. Ömer ANLAĞAN	Bilim ve Teknoloji Forumu 7. Yıllık Toplantısı	Her yıl yaklaşık 80 ülkeden 1000'den fazla katılımcının yer aldığı Forum, son dönemlerde karşılaşılan küresel sorunlara bilim ve teknolojinin sunacağı çözüm olanaklarını çok yönlü tartışma platformu oluşturmaktadır.
2 Kasım 2010, Berlin, Almanya	Prof. Dr. Nüket YETİŞ	5. Berlin Açık Oturumu: Bilim ve Politika	Avrupa bilim politikasında etkin rol oynayan sınırlı sayıda üst düzey kişinin davet edildiği bu toplantıda, Avrupa bilim ve teknoloji politikası için önem arz eden sorunlar ve politikalar konusunda görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

²⁰ TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. YETİŞ, katıldığı çeşitli uluslararası toplantılar vesilesiyle gittiği yabancı ülkelerdeki T.C. Büyükelçiliklerini ziyaret ederek, Türkiye'de bilim ve teknoloji alanında kaydedilen gelişmeler konusunda bilgi vermiş ve ilgili ülkelerin bilim ve teknoloji yapısı ve potansiyeli konusunda TÜBİTAK tarafından hazırlanan ülke dosyalarını Büyükelçilerimize sunmuştur.

Tarih/Yer	TÜBİTAK Heyeti Başkanı	Görüşülen Kuruluşlar	Amacı/Sonucu
17-20 Kasım 2010, Seul	Prof. Dr. M. Arif ADLI TÜBİTAK Başkan Yardımcısı	Kore Bilim ve Teknoloji Politikaları Enstitüsü (STEPI)	Birçok ülkeden kamu araştırma kurumları yöneticileri ile bilim ve teknoloji alanında çalışan uzmanların katıldığı S&T Forum 2010'a Prof. Dr. ADLI katılmıştır. Prof. Dr. ADLI, 'Temiz Teknolojilerin Küresel Paylaşımı - Global Sharing of Existing Green Technologies' oturumuna başkanlık etmiştir. Prof. ADLI ayrıca, STEPI'de düzenlenen 'Uluslararası Bilim ve Teknoloji İşbirliği' konulu sempozyuma katılmış ve TÜBİTAK uluslararası işbirlikleri stratejisi ve gelişmelerini anlatan bir konuşma yapmıştır.

1.2.5.3. Eğitim Çalışmaları

Aktif işbirliklerimizin başarısı sonucunda, TÜBİTAK'a, TÜBİTAK'ın programları, Ülkemizin bilim, teknoloji ve yenilik politikası ve sistemi gibi konularda, çeşitli ülkelere kendilerine eğitim verilmesi yönünde talepler alınmaktadır. Bu doğrultuda, 2009 yılında Tanzanya ile başlayan sürecin devamında, 2010 yılında Ürdün, Suriye, Mısır ve Arnavutluk'tan gelen heyetlere TÜBİTAK'ın yapısı, görevleri ve destek programları, Türkiye'nin bilim, teknoloji ve yenilik politikası ve AB 7.ÇP hakkında eğitimler verilmiştir (bk. Tablo 24).

Tablo 24. Yabancı Ülkelerdeki Kuruluşlara TÜBİTAK Tarafından Verilen Eğitimler

Tarih ve Yer	Eğitimi Veren	Katılımcılar	Başlığı
8-12 Haziran 2010	TEYDEB, ÜİDB	Erisa Lame (ARTI Çok Taraflı Programlar Departmanı Başkanı)	Arnavutluk Araştırma, Teknoloji ve Yenilik Ajansı'na (ARTI) yönelik eğitim programı uygulanmıştır. Eğitimde özellikle 7.ÇP hakkında detaylı eğitim verilmiştir.
28-30 Temmuz 2010, Ankara	ARDEB, TEYDEB, BTYPDB, ÜİDB, BİDEB	Suriye Bilimsel Araştırma Yüksek Komisyonu (HCSR) Yetkilileri	Suriyeli görevlilere, Akademik ve Endüstriyel Destek Programları, Bilim Teknoloji ve Yenilik Politikaları, burs programları ve uluslararası programlarımız hakkında sunumlar yapılmış, deneyimlerimiz paylaşılmıştır.

Tarih ve Yer	Eğitimi Veren	Katılımcılar	Başlığı
13-16 Eylül 2010, Şam/Suriye	BTYPDB	Suriye Bilimsel Araştırma Yüksek Komisyonu (HCSR) Yetkilileri	Suriye tarafına, bilim, teknoloji ve yenilik politikalarının oluşturulmasında izlemekte olduğumuz ulusal politikalar ve "Vizyon 2023" projesi gibi konuların yanı sıra bilim, teknoloji ve yenilik göstergelerimiz ile ilgili sunumlar gerçekleştirmişlerdir. Kapanış oturumunda, Suriye'li yetkililer tarafından, Türkiye'nin oluşturduğu stratejinin bir model olarak benimsendiği belirtilmiştir.
13-15 Ekim 2010, Ankara	BTYPDB, UIDB	UNESCO Amman'da Ofisi ile Ürdün Bilim ve Teknoloji Yüksek Konseyi yetkililerinden oluşan beş kişilik heyet	Ürdün'ün "2012-2016 Bilim ve Teknoloji Stratejisi"nin oluşturulmasında faydalanmak adına, Kurumumuzun ilgili alandaki yapılanma ve politikaları ile uluslararası işbirliği faaliyetleri hakkında bilgi verilmiştir.
14-15 Ekim 2010, Ankara	UIDB	Mısır Yüksek Öğrenim, Bilim ve Araştırma Bakanlığı (MHESR)'ndan katılan üç Ulusal İrtibat Noktası	AB 7.ÇP ShERACA projesi kapsamında, TÜBİTAK'ın ev sahipliğinde Mısır'dan gelen 7.ÇP Ulusal İrtibat Noktalarına yönelik iki günlük 7.ÇP eğitimi düzenlenmiştir. Türkiye'deki UIN yapısı, başarılı etkinlik düzenlemenin ipuçları, araştırmacıların 7.ÇP'deki görünürlüğünün ve katılımın artırılması gibi konularda TÜBİTAK'ın Çerçeve Programlarındaki tecrübeleri paylaşılmıştır.
29 Kasım – 2 Aralık 2010, Ankara	BTYPDB, ARDEB, TEYDEB, BİDEB, UIDB	Dr. Fawaz YOUSSEF Dr. Hayat MAKEE (Head of the Production and Services Sectors Department HCSR, Suriye)	Türkiye'nin bilim, teknoloji ve yenilik (BTY) politikası ve yapılanması, TÜBİTAK burs ve destek programları ile proje değerlendirme süreçleri ve panel sistemi hakkında detaylı bilgi almış, görüşmelerde bulunmuşlardır.

1.2.5.4. AB 7. ÇP Uluslararası İşbirliği Ağı (INCO-NET) ve (Uluslararası İşbirliği Avrupa Araştırma Alanı Ağı (INCO ERA-NET) Projelerine Katılım

NEW INDIGO ERA-NET Projesi

7.ÇP kapsamında ortak olunan NEW INDIGO (Initiative for the Development and Integration of Indian and European Research) ERA-NET projesi kapsamında, 2010 yılı Ocak ayında, Biyoteknoloji ve Sağlık Alanlarında İşbirliği Ağları Pilot Programı (NPP-

Networking Pilot Programme on Biotechnology and Health) isimli çağrıya çıkmıştır. New INDIGO konsorsiyumuna dahil olan Avusturya, Fransa, Almanya, Hindistan, Hollanda, Portekiz ve Türkiye ile NPP dışından İngiltere, İsveç ve Macaristan'ın katılmış olduğu çağrıda, desteklenmesine karar verilen 13 proje önerisi arasında, Türkiye'den araştırmacıların ortak ve koordinatör olarak katıldıkları 3 proje bulunmaktadır. Projeler Eylül 2010 tarihinde yürütülmeye başlamıştır.

KORANET ERA-NET Projesi

AB 7.ÇP Uluslararası İşbirliği alanı altında desteklenen ve TÜBİTAK'ın ortaklarından olduğu, KORANET (Korean Scientific Cooperation Network with the European Research Area) projesi kapsamında 2010 yılı Şubat ayında bir pilot çağrı açılmıştır. Konusu 'Yaşam boyu sağlık için araştırma- Research for life-long health' olan çağrı kapsamında 14 projenin desteklenmesine karar verilmiştir. Söz konusu 12 projenin 3'ünde Türk araştırmacılar ortak olarak, 1'inde proje koordinatörü olarak yer almaktadır. Desteklenmesine karar verilen projeler Ekim 2010'da başlamıştır.

Black Sea ERA-NET Projesi

AB 7.ÇP Uluslararası İşbirliği Etkinlikleri (INCO) alanında Karadeniz Bölgesi'ni hedef alan ve bölgedeki bilim ve teknoloji kuruluşlarının işbirliği yapmasını hedefleyen Black Sea ERA-NET projesi içerisinde 4 Ekim 2010 tarihinde, Enerji ve Çevre alanlarında çağrıya çıkmıştır. Kurum tarafından Türk araştırmacıları desteklemek üzere bu çağrıya katılım sağlamaktadır. Projenin Yönetim Kurulu Toplantısı 8-9 Temmuz 2010'da Ankara'da TÜBİTAK'ta gerçekleştirilmiş, yine bu proje kapsamında ortaya çıkması planlanan Karadeniz Araştırma Programı'nın hazırlıklarına yönelik bir toplantı da 3 Kasım 2010 tarihinde TÜBİTAK liderliğinde İstanbul'da düzenlenmiştir.

ShERACA BILAT Projesi

7. ÇP Uluslararası INCO alanı kapsamında, Avrupa ülkeleri ve Mısır arasında Bilimsel ve Teknolojik (BT) işbirliğini geliştirmeyi ve Mısır'ın 7. ÇP'ye katılımını araştırmayı amaçlayan ShERACA (Shaping Egypt's Association to the European Research Area and Cooperation Action) Projesi Açılış Toplantısı 28-29 Ocak 2010 tarihlerinde Mısır/Kahire'de gerçekleştirilmiştir. MHESR (Mısır Yüksek Öğrenim, Bilim ve Araştırma Bakanlığı) koordinatörlüğündeki proje 2009 yılı sonunda başlamış olup 3 yıl sürecektir.

Projenin diğer ortakları TÜBİTAK, APRE (İtalya) ve ENSTINET (Mısır) kuruluşlarıdır. TÜBİTAK'ın projedeki başlıca görevleri, Mısır 7.ÇP Ulusal İrtibat Noktalarının kapasitelerinin geliştirilmesi ve Mısırlı-Avrupalı araştırmacılar arasında BT işbirliğinin geliştirilmesine yönelik eğitimlerin ve proje pazarlarının düzenlenmesidir.

INCO-NET EECA Kazakistan 7.ÇP DCI Çalıştay

Doğu Avrupa ve Orta Asya ülkeleri ile Avrupa ülkeleri arasında Uluslararası Bilim ve Teknoloji işbirliğini geliştirmeyi amaçlayan INCO-NET EECA projesi kapsamında, 25-26 Mart 2010 tarihlerinde, Kazakistan/Almaata'da 7.ÇP ve DCI (Development Cooperation Instrument) Çalıştay düzenlenmiştir. İki gün süren etkinliğe, Orta Asya ve Avrupa'da bulunan ilgili bakanlık ve kurumlardan, TÜBİTAK'ın da içlerinde yer aldığı 30 civarında temsilci katılım sağlamıştır. Bu çalıştayda, Orta Asya'daki iktisadi ve sosyal kalkınma düzeyi göz önünde bulundurularak, bilim, yenilikçilik ve teknoloji alanlarında önceliklerin belirlenmesi ve bu bağlamda DCI gibi diğer topluluk programlarının da Orta Asya ülkelerindeki bilim, yenilikçilik ve teknolojinin geliştirilmesi amacıyla nasıl kullanılabileceği tartışılmıştır. TÜBİTAK'ın çalıştay sonucunda oluşturduğu rapora istinaden hazırlanan öneriler, Avrupa Komisyonu'nun ilgili birimlerine resmi kanaldan iletilmiştir.

SEA-EU NET ve SEACOOP Projeleri Ulusal İrtibat Noktaları Oluşumu Ortak Çalıştay

Güney Doğu Asya ülkelerine yönelik olan SEA-EU-NET ve SEACOOP projeleri Ortak Çalıştay, Avrupa Komisyonu ve ASEAN Sekretaryasının da katılımı ile 8 Nisan 2010 tarihinde Singapur'da düzenlenmiştir. Etkinliğe, SEA-EU-NET ve SEACOOP projelerinden 32 temsilci katılım sağlamıştır. Çalıştay kapsamında, 7.ÇP Ulusal İrtibat Noktası (UIN) oluşumu ile ilgili prosedürler, UIN görevleri ve bunun yararları hakkında bilgi verilmiştir. Bu bağlamda, TÜBİTAK, TURBO ve NSTDA'nın (Tayland) katkılarıyla 7.ÇP UIN Eğitimi gerçekleştirilmiştir. Etkinliğe konuşmacı olarak katılan TURBO Direktörü Mehmet Gökgöz, 7.ÇP UIN yapısı oluşumu hakkında Türkiye'den ve Güney Doğu Asya'dan örnekler sunarak bilgi aktarmıştır. Bu çalıştay, Güney Doğu Asya ülkelerine yönelik projeler arasında işbirliğini geliştirmek ve bu bölgede özellikle 7.ÇP

Bilgi ve İletişim Teknolojileri Alanı (ICT) Ulusal İrtibat Noktalarının oluşturulması açısından yararlı olmuştur.

MIRA INCO-NET Projesi Genel Kurul Toplantısı

7.ÇP INCO alanı kapsamında, Avrupa-Akdeniz Bilim ve Teknoloji konularında işbirliğini geliştirmeyi amaçlayan Akdeniz Yenilik ve Araştırma Koordinasyonu Aksiyonu (Mediterranean Innovation and Research Coordination Action) Projesi'nin 2011-2012 yılları için devamının açılış toplantısı 10-13 Ocak 2011 tarihlerinde Barselona/İspanya'da gerçekleştirilmiştir.

CSIC (Bilimsel Araştırmalar Yüksek Konseyi) koordinatörlüğündeki proje 2008 yılı başında başlamış ve 2012 yılı sonuna uzatılmıştır. Projenin AB ve Akdeniz'den olmak üzere 32 partneri bulunmaktadır. TÜBİTAK'ın projede; Akdeniz Ortağı Ülkeleri'nin ÇP'ye katılımlarına yönelik Bilgi Noktalarının güçlendirilmesi, Araştırma ve Teknolojik Gelişmede Avrupa-Akdeniz İşbirliği için İzleme Komitesi (MoCo) faaliyetlerine destek, farkındalık ve yayma faaliyetleri, Avrupa-Akdeniz Yenilik Alanı (EMIS) faaliyetleri ile ilgili çalışma paketlerinde çeşitli görevleri bulunmaktadır.

INCO-NET CA/SC Projesi Açılış Toplantısı

7.ÇP INCO alanı kapsamında, INCO 2009 yılı çağrılarında kabul edilen ve 3 yıl sürecek olan Orta Asya ve Güney Kafkasya (CA/SC) ülkelere yönelik 27 ortaklı INCO-NET CA/SC projesinin açılış toplantısı, TÜBİTAK tarafından 29-30 Nisan 2010 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenmiştir. Projenin temel amacı, Avrupa ülkeleri ile Orta Asya ve Güney Kafkasya ülkeleri arasında Bilim ve Teknoloji alanında bölgelerarası işbirliğini geliştirmek ve bu ülkelerin 7.ÇP'ye katılımlarını artırmaktır. Açılış toplantısına, içlerinde Avrupa Komisyonu yetkililerinin de yer aldığı, Avrupa, Orta Asya ve Güney Kafkasya ülkelerinden 50'ye yakın temsilci katılım sağlamıştır. Açılış konuşmalarında, Avrupa Komisyonu yetkilileri 7.ÇP INCO-NET projelerinin amaçlarına ve bu projelerin bölge ülkeleriyle bilimsel işbirliğinin gelişimine yaptıkları katkılara değinmişlerdir. INCO-NET CA/SC Açılış Toplantısını takiben, 30 Nisan 2010 tarihinde INCO-NET EECA (Eastern Europe and Central Asia) projesi yönetim kurulu toplantısı da gerçekleştirilmiştir.

ESOF 2010'da INCONET EECA ve INCONET CA/SC Projeleri Tanıtımı

2-7 Temmuz 2010 tarihlerinde, İtalya'nın Torino kentinde gerçekleştirilen ve Avrupa'nın en önemli bilim ve toplum faaliyeti olan Euroscience Open Forum (ESOF) 2010 etkinliği kapsamında, TÜBİTAK ve DLR (Almanya) tarafından INCO-NET EECA (Doğu Avrupa ve Orta Asya) ve INCO-NET CA/SC (Orta Asya ve Güney Kafkasya) projelerinin ilgili hedef kitleye tanıtımı ve promosyonu yapılmıştır. IncoNet EECA standında, projenin halihazırda devam eden faaliyetleri hakkında bilgi verilmiş ve Doğu Avrupa-Orta Asya ülkelerinin Bilim ve Teknoloji faaliyetleri ile ilgili kapsamlı bir web portalı olan incrEAST tanıtılmıştır. Standı 100'ün üzerinde ilgili ziyaret etmiş ve bölge ile ilgili farkındalık artmıştır.

Mısır'a yönelik ShERACA Projesi Kapsamındaki Etkinlikler

Mısır'a yönelik 7.ÇP INCO alanı projesi olan ve TÜBİTAK'ın da ortakları arasında yer aldığı ShERACA projesi kapsamında, 19-21 Temmuz 2010 tarihlerinde Mısır/EI Gouna'da TÜBİTAK ve APRE (İtalya) tarafından, Mısır'ın önde gelen araştırma merkezi temsilcilerine AB 7.ÇP eğitimi verilmiş ve ardından bilgi günü düzenlenmiştir. Etkinliklere 30'un üzerinde Mısırlı araştırmacı ve temsilci katılım sağlamıştır.

Yine aynı proje kapsamında, 3-5 Ekim 2010 tarihlerinde Mısır/Kahire'de TÜBİTAK ve APRE (İtalya) tarafından, Mısırlı araştırmacılara AB 7.ÇP Yasal ve Finansal Konular eğitimi verilmiştir. Etkinliklere 30 civarında Mısırlı araştırmacı ve temsilci katılım sağlamıştır. 14-15 Ekim 2010 tarihlerinde de TÜBİTAK'ın ev sahipliğinde Mısır'dan gelen 7.ÇP Ulusal İrtibat Noktalarına yönelik iki günlük 7.ÇP eğitimi düzenlenmiştir. Eğitim TÜBİTAK'taki tecrübeli 7.ÇP Ulusal İrtibat Noktaları (UIN) tarafından verilmiştir ve Türkiye'deki UIN yapısı, başarılı etkinlik düzenlemenin ipuçları, araştırmacıların 7.ÇP'deki görünürlüğünün ve katılımın artırılması gibi konularda TÜBİTAK'ın Çerçeve Programlarındaki tecrübeleri paylaşılmıştır.

Tayland 7.ÇP Eğitimi ve Bilgi Günü

Güney Doğu Asya (SEA) ülkelerine yönelik 7.ÇP INCO projesi olan SEA-EU-NET projesi kapsamında, 2-4 Ağustos 2010 tarihlerinde Tayland/Bangkok'da NSTDA (National Science and Technology Development Agency, Tayland) ve TÜBİTAK tarafından AB 7.ÇP Eğitimi ve Bilgi Günü düzenlenmiştir.

2-3 Ağustos 2010 tarihinde gerçekleşen SEA-EU-NET AB 7.ÇP Eğitimi, Avrupa'nın çeşitli ülkelerinden davet edilen tecrübeli Ulusal İrtibat Noktaları tarafından Tayland, Malezya, Endonezya, Filipinler, Laos, Vietnam ve Tayvan'dan katılım sağlayan 40'ın üzerinde temsilciye verilmiştir.

4 Ağustos 2010 tarihinde düzenlenen AB 7.ÇP Bilgi Günü'ne, Tayland ve diğer Güney Doğu Asya ülkelerinden 150'nin üzerinde araştırmacı katılım sağlamıştır. Bilgi Günü kapsamında, Avrupa'dan gelen 7.ÇP Ulusal İrtibat Noktaları tarafından çeşitli tematik alanlardaki 2011 çağrılar ve 7.ÇP'ye katılım olanakları hakkında bilgi verilmiş ve Tayland'dan 7.ÇP Başarı Hikayeleri Tayland'lı araştırmacılar tarafından aktarılmıştır.

1.2.5.5. Bilgi Günleri

TÜBİTAK tarafından düzenlenen ya da katılım sağlanan bilgi günlerinde, TÜBİTAK Uluslararası İşbirliği Programları tanıtılmıştır:

- 5 Ocak 2010, TÜBİTAK, Ankara Üniversitesi Proje Ofisi
- 26 Şubat 2010, Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma Hastanesi
- 24-25 Mart 2010, Uludağ Üniversitesi
- 31 Mart 2010, Ankara Üniversitesi Onkoloji Hastanesi
- 13 Mayıs 2010, TÜBİTAK, Erciyes Üniversitesi Proje Ofisi
- 28 Mayıs 2010, ODTÜ, Biomalzemeler Konferansı
- 13 Eylül 2010, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi
- 4 Kasım 2010, Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi

Ayrıca, 19 Nisan 2010 tarihinde, TÜBİTAK çalışanları ve uluslararası kuruluşlardaki temsilcilere yönelik olarak TÜBİTAK'ta Dışişleri Bakanlığı mensupları tarafından Dış Politika ve Müzakere Teknikleri konularında sunumlar yapılmıştır.

1.2.5.6. Avrupa Birliği (AB) Projelerine Katılım

2007-2013 yıllarını kapsayan AB 7.ÇP, yaklaşık 53,2 Milyar Euro'luk fon büyüklüğüne sahiptir. Ülkemizin 7.ÇP katkı payı için 2010 yılında yaptığı ödemeler, ödemelerin AB hibelerinden karşılanan miktar, ulusal bütçeden ayrılan miktar ve Türk ortakların aldığı fon miktarları Tablo 25'de gösterilmiştir:

Tablo 25. AB 7.ÇP Katkı Payları ve Türk Ortakların Aldığı Fon Miktarı

Yıl	Katkı Payı			Alınan Fon Miktarı	Desteklenen Türk Ortak Sayısı
	Hibe Katkısı (Milyon Euro)	Ulusal Kaynak (Milyon Euro)	Hibe Katkısı + Ulusal Kaynak (Milyon Euro)	Türk Ortakların Aldığı Fon Miktarı (Milyon Euro)	Desteklenen Türk Ortak Sayısı
2007	12,5	9,9	22,4	26,8	145
2008	4,5	26,3	30,8	19,5	121
2009	16,6	24,5	41,1	27,6	164
2010	34,3	19,8	54,1	8,5 (*)	110
TOPLAM	67,9	80,5	148,4	82,4 (**)	540
Türk ortakların yer aldığı projelerin toplam portföy büyüklüğü				1,1 Milyar €	

* 2010 yılında kapanan 44 çağrının sonuçları henüz yayınlanmamıştır.

** Avrupa Komisyonu veri tabanındaki maddi hatalar TÜBİTAK tarafından düzeltilmiştir.

Bilindiği üzere Çerçeve Programları dönemsel olarak Avrupa Komisyonu tarafından yayınlanan çağrılarını takiben proje başvurusunda bulunulan bir sistemdir. 7. ÇP başladığı günden bugüne kadar açılan ve sonuçlanan çağrılara ilişkin bilgiler Tablo 26'de yer almaktadır.

Tablo 26. AB 7.ÇP Çağruları

Çağrı Durumu	2007	2008	2009	2010	Toplam
Toplam Açılan Çağrı Sayısı	104	65	77	82	328
Değerlendirmesi Tamamlanan Çağrı Sayısı	60	66	73	47	246

Halen Avrupa Komisyonu tarafından değerlendirilmekte olan 82 çağrı bulunmaktadır. 7.ÇP'de 2007-2010 yılları arasında Türk ortakların aldığı fon miktarının Türkiye'nin katkı paylarına oranı (değerlendirilmekte olan 82 çağrının sonuçlarını içermeyecek şekilde), Tablo 27'de verilmiştir.

Tablo 27. 6.ÇP ve 7.ÇP'de Türk Ortakların Payının Katkı Payı ile Karşılaştırması

	6.ÇP (2003-2005)	7.ÇP (2007-	Artış Oranı
Türk Ortakların Payı (Milyon Euro)	53,5	82,4	%54,0
Ulusal Katkı Payı (Milyon Euro)	185	80,5	
Ulusal Katkı Payına Oran	%28,9	%102,4	

2010 yılında başarıyı getiren önemli faaliyetler aşağıda sunulmaktadır.

7.ÇP'yi Yaygınlaştırmaya Yönelik Düzenlenen Etkinlikler

TÜBİTAK AB ÇP Ulusal Koordinasyon Ofisi tarafından Türkiye'deki üniversiteleri, araştırma merkezlerini, KOBİ'leri ve diğer özel sektör kuruluşlarını 7.ÇP hakkında bilgilendirmek ve gerekli yetkinlikleri kazandırmak amacıyla çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir. Bu kapsamda Türkiye'nin birçok bölgesinde Avrupa Komisyonu destekli bilgi günleri, proje teklifi hazırlama ve proje yönetimi çalıştayları ile çeşitli konularda konferanslar düzenlenmektedir. 2010 yılında TÜBİTAK tarafından Türkiye'nin

farklı bölgelerinde 108 etkinlik düzenlenmiş olup, bu etkinliklere yaklaşık 4000 araştırma ve iş dünyası temsilcisi katılmıştır. Bu etkinliklerden bazıları aşağıda sunulmaktadır:

- Sanayi ve Ticaret Odaları ile işbirliği içerisinde 5 farklı ilde 7.ÇP KOBİ ve EUREKA Bilgi Günleri düzenlenmiştir.
- AB ÇP Projelerinin Finansal Yönetimine İlişkin Bilgilendirme ve Paylaşım Toplantısı 6 Mayıs 2010 tarihinde TÜBİTAK'ta düzenlenmiştir.
- 7. ÇP Disiplinlerarası Araştırmalar Bilgi Günü, TÜBİTAK'ın ortaklarından biri olduğu Platon+ Projesi kapsamında 28 Mayıs 2010 tarihinde İstanbul'da düzenlenmiştir.
- AB Ar-Ge Programları KOBİ Konferansı İstanbul Sanayi Odası ve TÜBİTAK işbirliğiyle 9 Haziran 2010 tarihinde İstanbul'da düzenlenmiştir.
- AB Kamu-Özel Ortaklıkları Bilgi Günleri, "Geleceğin Fabrikaları", "Temiz Araçlar" ve "Enerji Verimli Binalar" kamu özel ortaklığı inisiyatifleri kapsamında İstanbul Sanayi Odası işbirliği ile 2-5 Temmuz 2010 tarihlerinde İstanbul Sanayi Odası'nda düzenlenmiştir.

7.ÇP'ye Taraf Diğer Ülkelerle Ar-Ge İşbirliklerini Güçlendirmeye Yönelik Etkinlikler:

Türk araştırma ve iş dünyası temsilcilerinin 7.ÇP'ye katılan diğer ülkelerdeki araştırma camiası ile işbirliklerini geliştirmek için TÜBİTAK AB Çerçeve Programları Ulusal Koordinasyon Ofisi tarafından Türkiye'de ve Avrupa'nın çeşitli şehirlerinde etkinlikler düzenlenmektedir. Bu kapsamda Avrupa Komisyonu ve Avrupa'daki önemli Ar-Ge aktörleri ile işbirliği içerisinde; bilgi günleri, proje pazarı etkinlikleri, işbirliği çalıştayları ve çeşitli konularda konferanslar düzenlenmektedir. 2010 yılında TÜBİTAK tarafından özellikle TURBO ile işbirliği içerisinde Avrupa'da ve Türkiye'de bölgelerinde 12 etkinlik düzenlenmiş olup, bu etkinliklere yaklaşık 2500 araştırma ve iş dünyası temsilcisi katılmıştır. Bu etkinliklerden bazıları aşağıda özetlenmiştir.

- Avrupa Bölgesel Ekonomik Forumu (EREF) 2010 Çalıştayı, TÜBİTAK, TURBO ve Slovenya Araştırma ve İş Birliği Kurumu işbirliğiyle İstanbul'da 11 Mayıs 2010 tarihinde düzenlenmiştir.
- TÜBİTAK'ın da ortak olduğu NET4SOCIETY projesi kapsamında AB 7.ÇP Sosyo-

ekonomik ve Beşeri Bilimler (SSH) alanı Proje Pazarı etkinliği 21 Eylül 2010 tarihinde İstanbul'da düzenlenmiştir.

- TÜBİTAK'ın da ortak olarak yer aldığı ENV-NCP-TOGETHER Projesi kapsamında 23-24 Eylül 2010 tarihlerinde İstanbul'da bir Proje Pazarı düzenlenmiştir.
- AB 7.ÇP Marie Curie Burs ve Destek Programlarının yürütülmesinden sorumlu Avrupa Komisyonu Ajansı'nın (REA) da katılımıyla 23 Eylül 2010 tarihinde Ankara'da "Marie Curie 2011 Çağruları Konferansı" gerçekleştirilmiştir.
- Marie Curie Avrupa'ya Geri Dönüş Hibeleri (IRG) Proje Yönetimi Toplantısı REA'nın da katılımıyla 24 Eylül 2010 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir.
- Avrupa Komisyonu desteği ile "Hedef Türkiye" sloganıyla başlatılan çalıştayların ikisi yaklaşık 200 üniversiteyi barındıran ve çok sayıda Türk araştırmacının yaşadığı Boston'da 1 Aralık 2010 ve Ann Arbor'da 2 Aralık 2010 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir.

7. ÇP'ye Katılımı Teşvik Etmek İçin Yürütülen TÜBİTAK Destek Programları

2010 yılında, 7.ÇP'ye katılımı teşvik etmek ve kolaylaştırmak amacıyla oluşturulan destek programları çerçevesinde; AB ÇP'ye Katılımı Özendirme Ödül Desteği, Konsorsiyum Oluşturma Amaçlı Yurtdışı Seyahat Desteği ve Proje Önerisi Ön-Değerlendirme Destek Programı yürütülmektedir. Bu destek programları kapsamında 2010 yılında yaklaşık 94 araştırma ve iş dünyası temsilcisine yaklaşık 264 Bin TL destek verilerek birçok 7.ÇP projesine ortak olarak katılmaları sağlanmıştır

AB Entegrasyonuna Yönelik Projelere Ülkemizin Katılımının Sağlanması

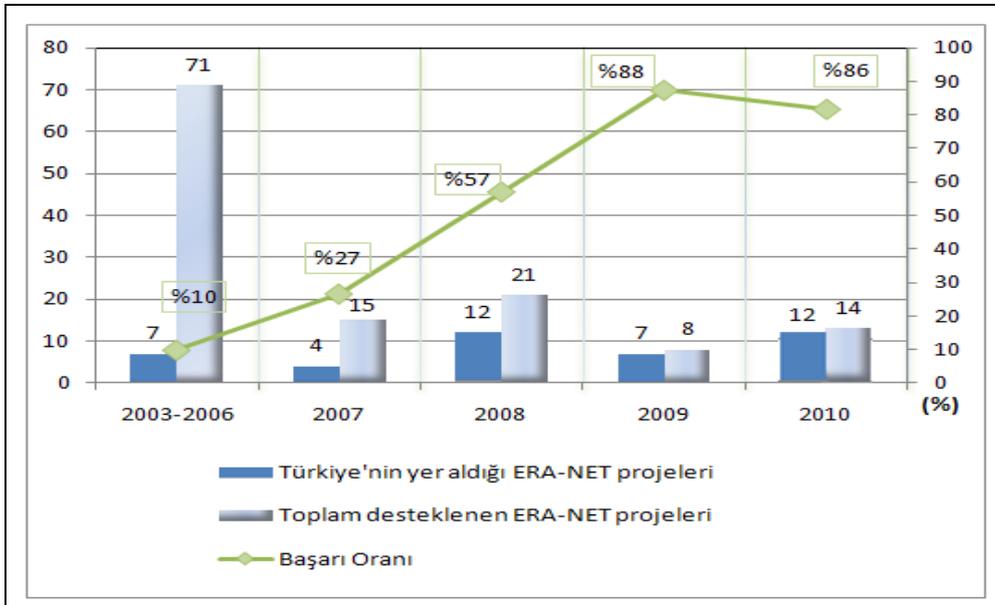
AB Çerçeve Programları kapsamında bir uygulama aracı olarak kullanılmakta olan ERA-NET projeleri, AB üye ve aday ülkelerindeki ulusal ve bölgesel araştırma programlarının koordinasyonunu ve bu yolla araştırma programlarının geliştirilip güçlendirilmesini amaçlamaktadır. Türkiye, 2003-2006 yılları arasında devam eden 6. ÇP kapsamında desteklenen toplam 71 ERA-NET projesinin 7'sinde yer almıştır. 7.ÇP'nin ilk dört çağrısında Türkiye, İşbirliği Özel Programı kapsamında desteklenen 24 ERA-NET projesinde ortak olarak yer almaktadır. Bununla birlikte, 7.ÇP'de Kapasiteler Özel

Programı kapsamında, 8 Uluslararası İşbirliği, 2 Araştırma Altyapıları ve 1 KOBİ olmak üzere toplam 11 ERA-NET projesinde ortak olarak yer alınmaktadır.

2007-2013 yılları arasında devam edecek olan 7.ÇP kapsamında şu ana kadar açılan ERA-NET çağrılarında Avrupa Komisyonu tarafından desteklenen toplam proje sayısı ve Türkiye'nin yer aldığı proje sayıları Şekil 45'de gösterilmiştir.

Ortak Programlama İnisyatifleri

Ortak Programlama İnisyatifleri (Joint Programming Initiatives), Avrupa Araştırma Alanı'nın (ERA) gerçekleştirilmesine yönelik geliştirilmiş, Avrupa genelinde sürdürülen bilim ve teknoloji alanındaki faaliyetler ile Ar-Ge çalışmalarına ayrılan fonların eşgüdümlü olarak yürütülmesini amaçlayan politika araçlarından bir tanesidir. Daha önce yapılandırılmış diğer politika araçlarından (ERA-NET, Madde 169, Ortak Teknoloji Girişimleri) en önemli farkı, kamu araştırma politikalarını ve fonlarını hedef alan (public-public cooperation) oldukça güçlü bir yapı olmasıdır. Ortak Programlama İnisyatifleri'nin pilot çalışması sayılan, Alzheimer Ortak Programlama İnisyatifleri'nin kurulması yönündeki girişimlere Türkiye aktif olarak katılmıştır ve halen yönetim kurulunda TÜBİTAK tarafından temsil edilmektedir.

Şekil 45. Türkiye'nin Katılım Sağladığı ERA-NET Projeleri

Avrupa Konseyi'nin 3 Aralık 2009 tarihli toplantısında Alzheimer Ortak Programlama Pilot İnisyatifi ile birlikte "Tarım, Gıda Güvenliği ve İklim Değişikliği; Sağlıklı bir Hayat için Sağlıklı Beslenme; Kültürel Miras, İklim Değişikliği ve Güvenlik" başlıklı 3 inisiyatif, Konsey'den destek görmüş ve devamlılığına karar verilmiştir. Türkiye, ilgili inisiyatiflerin tamamında Yönetim Kurulunda TÜBİTAK tarafından temsil edilmektedir. Ayrıca bu inisiyatifler için hazırlanan ve 5 Ekim 2010 tarihinde Avrupa Komisyonu'na sunulan Koordinasyon ve Destek Eylemi projelerinde de TÜBİTAK iş paketi lideri olarak yer almaktadır.

Üst Düzey Temsilciler Grubu'nun 4 Mayıs 2010 tarihli toplantısında kabul görmüş ve Avrupa Konseyi'nin 26 Mayıs 2010 tarihli toplantısında onaya sunulmuş olan "Demografik Değişim/ Sağlık ve Yaşlanma", "Avrupa'nın Karar Alma Süreçlerinde İklim Bilgisinden Faydalanma", "Su", "Mikroplara karşı Direnç", "Sağlıklı ve Üretken Denizler ve Okyanuslar" ve "Kentleşen Avrupa" Ortak Programlama İnisyatiflerinde de Türkiye TÜBİTAK tarafından aktif olarak temsil edilmektedir.

7.ÇP'ye Taraf Olmayan Uluslararası Bölgelere Yönelik Girişimler

7.ÇP INCO kapsamında aktif ülkeler arasında yer alan Türkiye, Bilim ve Teknoloji alanında uluslararası işbirliğine dayalı projelerin yönetiminde öncü bir rol üstlenerek bu alandaki standartlarını yükseltmeyi ve uluslararası ilişkilerde daha önemli bir konum elde etme olanağı yakalamayı amaçlamaktadır. Türkiye, Avrupa Komisyonu tarafından 7. ÇP kapsamında desteklenen INCO projelerine tam katılım sağlayarak, Tablo 28'de verilen ve mevcut durumda sürdürülen 14 projede yer almaktadır.

Tablo 28. 7.ÇP INCO Alanında TÜBİTAK'ın Ortak Olarak Yer Aldığı Projeler ve Bu Projelerin Kapsadığı Bölgeler

WBC-INCO-NET	Batı Balkan Ülkeleri
SEA-EU-NET	Güney Doğu Asya Ülkeleri
INCO-NET EECA	Orta Asya, Doğu Avrupa Ülkeleri
CASC NET	Orta Asya ve Güney Kafkasya Ülkeleri
MIRA	Akdeniz Ülkeleri
KORA-NET	Güney Kore
ERA-NET.RUS	Rusya Federasyonu

Black Sea ERA-NET	Karadeniz Bölgesi Ülkeleri
New INDIGO	Hindistan
SEE-ERA-NET Plus	Batı Balkan Ülkeleri
ShERACA	Mısır
CAAST-NET II	Afrika Ülkeleri
CONCERT-Japan	Japonya
ERAFRICA	Afrika Ülkeleri

Avrupa Birliği 8. ÇP Hazırlık Çalışmaları

Türkiye'nin 8.ÇP'ye yönelik görüş ve beklentileri TÜBİTAK tarafından hazırlanmış olan "8.ÇP Türkiye Ulusal Görüş Dokümanı" kanalı ile Avrupa Komisyonu'na iletilmiştir. Söz konusu dokümanda derlenen Türkiye'nin 8.ÇP ile ilgili pozisyonunu güçlü ve etkin kılmak adına Türkiye Araştırma Alanı (TARAL) paydaşlarına yönelik 27 Temmuz – 24 Eylül 2010 tarihleri arasında web tabanlı "Ulusal Danışma Süreci" gerçekleştirilmiştir. Avrupa çapında süren tartışmalar takip edilerek hazırlanan ve 700 araştırmacının dahil olduğu bu süreçte, "Ulusal Görüş" içerisinde yer alması öngörülen konular tartışılmıştır.

Madde 169 Girişimleri ve Türkiye'nin Katılımı

Avrupa Birliği (AB) Antlaşmasınının 169. Maddesi (Article 169), AB'nin "eşit şartlardaki ortağı" sıfatıyla aday ülkelerin, ulusal programların yürütülmesine zemin oluşturan yapılarda ve ortaklıklarda yer almasına izin vermektedir. Türkiye 2010 yılında EUROSTARS ve EMRP Madde 169 girişimlerine dahil olmuştur.

EUROSTARS: EUROSTARS, Avrupa Komisyonu'nun Avrupa'daki KOBİ'lerin rekabetçiliğinin artırılması için başlattığı araştırma ve geliştirme programıdır. Program, herhangi bir teknoloji alanı ve sektör ayrımı yapmaksızın Ar-Ge odaklı faaliyetler yürüten KOBİ'lerin projelerinin desteklenmesini amaçlamaktadır. Ülkemizin bu programa katılımı TÜBİTAK TEYDEB fonları aracılığıyla sağlanmaktadır. Program kapsamında Türk kuruluşları ilk 4 çağrıda desteklenen 12 projede yer almıştır. 2010 yılı 30 Eylül tarihinde kapanan 5. çağrıya Türkiye'den 5 Proje başvurusu yapılmış olup, sonuçlar Şubat 2011'de belli olacaktır.

EMRP: 5.ÇP'de MERA ile 6.ÇP'de IMERA ERA-NET projelerinin ardından bir Madde 169 girişimi olarak başlatılan IMERA+ projesini Avrupa Ulusal Metroloji Enstitüleri Birliği (EURAMET) yürütmektedir. Nisan 2009'da Avrupa Parlamentosu tarafından kabul edilen ve 7 yıl sürecek olan bu projede Türkiye'yi EURAMET'in kurucu üyesi olan TÜBİTAK UME temsil etmektedir. EMRP Projesi'nin başladığı 2008 yılından günümüze kadar olan dönemde açılan 3 çağrıda Türkiye "Temel Metroloji" ve "Enerji" temalarında toplam 9 projede yer almış ve projeler ulusal kaynaklardan desteklenmiştir. Endüstriyel Metroloji ve Çevre Metrolojisi alanında açılan 3. çağrının Temmuz 2010 tarihinde belli olan ilk aşama değerlendirmeleri sonucunda Türkiye 28 konu başlığında 10 projede yer almaktadır.

Marie-Curie Tersine Beyin Göçü Programı

AB 7. ÇP Marie-Curie Uluslararası Yeniden Entegrasyon Hibeleri (International Reintegration Grants) gelişmiş ülkelerde bulunan doktorasını tamamlamış araştırmacıları Avrupa'ya çekmeyi hedeflemektedir. Türkiye, 2007-2010 yılları arasında 7. ÇP Marie-Curie Tersine Beyin Göçü Programı'ndan Avrupa'da en fazla yararlanan 3. ülke konumundadır. Ayrıca Türkiye 2010 yılı Mart ayında yapılan değerlendirmede Avrupa dışından en çok araştırmacı çeken ülkeler arasında ilk sırayı almış, 2010 yılı Eylül ayında kapanan ve henüz sonuçları açıklanmayan son çağrıda ise araştırmacıların dönmek üzere en çok başvuru yaptığı ülke olmuştur. ABD'de gerçekleştirilen etkinlikler ile bu programın 2011 yılı sonuçlarında Türkiye'nin tüm sıralamada ilk sıraya yerleşmesi ve bu program aracılığı ile Türkiye'ye ABD'den dönüş yapan 100'e yakın araştırmacı sayısının daha da artması hedeflenmektedir.

TÜBİTAK-JRC Bursiyerlik Programı

TÜBİTAK ve JRC arasındaki Mutabakat Zaptı gereğince yılda 20 Türk araştırmacının 1 yıl süre ile JRC Enstitülerinde doktora/doktora sonrası araştırma yapması için pozisyonların açılması öngörülmüştür. TÜBİTAK-JRC Özel Bursiyerlik Programı kapsamında TÜBİTAK, BİDEB bursları aracılığıyla araştırmacının yaşam giderlerini sağlamakta, JRC ise ev sahibi kuruluş olarak enstitülerinden yararlanma imkânı sunmaktadır. TÜBİTAK-JRC Özel Bursiyerlik Programı kapsamında açılan ilk çağrıda 11 araştırmacı, ikinci çağrıda 4 araştırmacı, üçüncü çağrıda 5 araştırmacı desteklenmiştir.

2008-2010 yılları arasında açılan 3 çağrı sonucuna göre toplam 20 Türk araştırmacı JRC tarafından ön kabul almış ve TÜBİTAK tarafından desteklenmiştir.

TÜBİTAK-JRC Bursiyerlik Programı'nı Değerlendirme Çalışması

2008 yılından beri süregelen TÜBİTAK-JRC Bursiyerlik Programı'nın değerlendirmesini yapmak ve bu doğrultuda programla ilgili iyileştirme önerilerini ortaya çıkarmak amacıyla bir değerlendirme çalışmasının yapılmasına karar verilmiştir. 2010 yılında gerçekleştirilen ve TÜBİTAK ve JRC'nin ortak yürüttüğü Değerlendirme Çalışması sonucunda katılımcıların %90'ı çalışmaların amacına ulaştığını, %57'si çalışmalardan makale ya da teknik raporların çıkacağını, %100'ü programdan beklediklerinin karşılandığını belirtmiştir.

1.2.6. TÜBİTAK Bilim ve Toplum Faaliyetleri

Toplumun refah seviyesinin ve yaşam kalitesinin yükselmesi, bilim ve teknoloji üretim seviyesinin yükseltilmesi ile mümkün olabilir. Ancak bu, sadece bilim insanlarının kazandıkları başarılar ve sınırlı sayıdaki büyük teknolojik atılımlarla değil, aynı zamanda toplumun her kesiminde bireylerin kendi yaşantılarında bilimsel ve akılcı yaklaşımlar benimsemeleriyle de yakından ilişkilidir. Çünkü gerçek anlamda toplumsal gelişme, toplumu oluşturan bireylerin gelişmesiyle mümkündür. Sorgulayarak, araştırarak, öğrenerek, doğru bilgiye ve veriye dayanarak kendi aklıyla düşünebilen bireyler, hem kendi hayatları için daha doğru kararlar alacak, hem de toplumsal rolleri içerisinde daha bilinçli vatandaşlar olarak yer alacaklardır. Ayrıca böyle bireyler özgün fikirler üreterek her seviyede ve çapta yenilikler ortaya koyacaklardır. Bu bağlamda, bilimsel ve akılcı yaklaşım sadece bilim insanları için değil tüm toplum için önem taşımaktadır. Bilim okuryazarlığını yaygınlaştırarak toplumun her kesimine ulaşmasını sağlamak ve bu sayede toplumsal bir farkındalık ve özgüvenin oluşmasına destek olarak toplumun bilim, teknoloji ve yenilik kültürünü özümsemesini sağlamak TÜBİTAK'ın başta gelen görevlerinden biridir. TÜBİTAK, bu amaca hizmet eden bilim ve toplum faaliyetlerini Bilim ve Toplum Daire Başkanlığı çatısı altında sürdürmektedir.

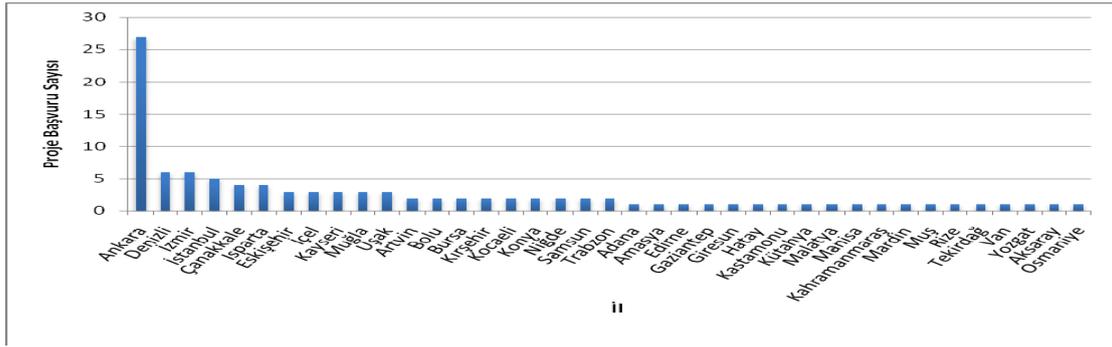
1.2.6.1. TÜBİTAK Bilim ve Toplum Proje Destekleri

4004 Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları Destekleme Programı

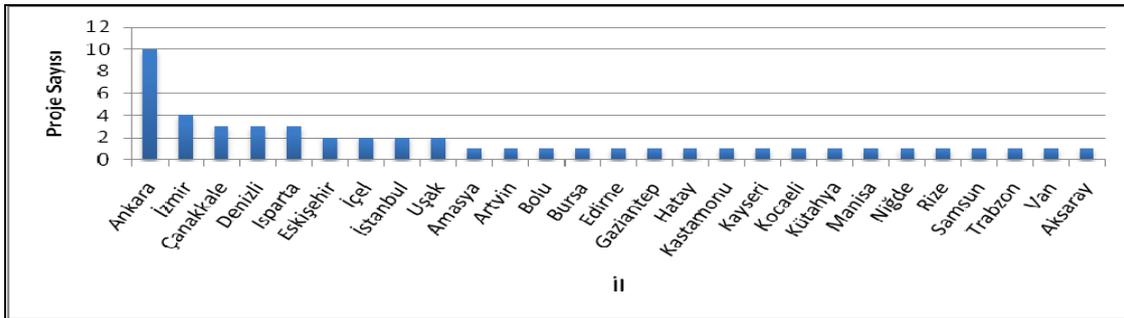
2007 yılında Bilim ve Toplum Daire Başkanlığı tarafından Bilim ve Toplum Projeleri Destekleme Programı başlatılmıştır. Bu programın temel amacı, bilginin mümkün olduğunca görselleştirilerek etkileşimli uygulamalarla desteklenmesi ve bu yolla topluma anlaşılır bir biçimde aktarılmasını sağlamaktır.

İlk olarak 2007 yılı Mart ayında “Doğa Eğitimleri” ve “Bilim Kampları/Okulları” adı altında yayınlanan çağrılar, 2009 yılı Mart ayında “Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları” adıyla tek başlık altında birleştirilmiş ve 4004 çağrı koduyla yayınlanmıştır.

2010 yılı çağrı döneminde 104 proje başvurusunda bulunulmuş, 49 projenin desteklenmesine karar verilmiştir. Bu dönem içerisinde projelerin harcama tutarı 2.1 Milyon TL’dir. Proje başına düşen ortalama bütçe ise yaklaşık 44 Bin TL’dir. Bu çağrılara yapılan başvuruların ve desteklenen projelerin illere göre dağılımı Şekil 46 ve Şekil 47’de görülmektedir.

Şekil 46. 2010 Mart Dönemi’nde Yapılan Proje Başvurularının İllere Göre Dağılımı

Şekil 47. 2010 Mart Dönemi’nde Desteklenmesine Karar Verilen Projelerin İllere Göre Dağılımı

Şu ana kadar destek verilmiş olan Bilim ve Toplum projeleri sayesinde toplamda 25.000 kişiye ulaşılmıştır. Doğa Eğitimleri konulu projelerin hedef kitlesini özellikle öğretmenlerin

oluşturduğu düşünülürse, oluşan yaygın etki bu sayının çok daha ötesindedir. Projelerde katılımcı olarak yer alan öğretmenlerin, kazanımlarını öğrencilerine aktarmaları mümkün olmakta, ayrıca katılımcılar daha sonra kendi projeleriyle kazanımlarını farklı kitlelere yayabilmektedirler. 2010 yılı Mart ayı çağrısında proje yürütücüsü olarak görev yapan kişilerden 10'u daha önce Bilim ve Toplum Projelerinde katılımcı olarak yer almış veya proje ekibinde görev yapmış kişilerdir. Buna ek olarak bazı proje yürütücüleri, devam eden ve sonuçlanan projelerin çıktısı olarak yurtiçi ve yurtdışındaki seminer ve konferanslarda poster sunumları ve yayın yapmışlardır. Bu durum, Bilim ve Toplum projelerinin, düzenlenen etkinliklerle hedef kitleye bilimi sevdirmeye ve bu konuda farkındalık yaratmanın yanında, bilim ve toplum alanının akademik olarak incelenmesine ve akademi dünyasında yaygınlaşmasına da katkıda bulunduğunu göstermektedir.

Bu projeleri yürüten ya da projelerde görev alan kişilerden alınan geri bildirimler, Bilim Kampları/Okullarına katılan çocukların bilimsel konulara, okumaya, araştırmaya ilgilerinin arttığı ve sosyal konularda daha girişken oldukları; Doğa Eğitimlerine katılan öğretmen ve öğrencilerin ise kendi alanları dışındaki konulara da ilgi duymaya, özellikle doğa bilimlerinin disiplinlerarası yapısını daha iyi kavramaya başladıkları yönündedir.

Bilim ve toplum projeleri sayesinde bu alanda hizmet verecek bir insan kaynağı oluşturulmuştur. Özellikle eğitim fakültelerinde öğrenim gören pek çok üniversite öğrencisi Bilim Kampları/Okulları'nda rehber olarak proje ekibinde yer almıştır. Şimdiye kadar TÜBİTAK tarafından desteklenen bilim ve toplum projelerinde yürütücü, uzman personel, eğitmen ya da rehber olarak görev alan kişi sayısı 4.000'in üzerindedir.

Bilim ve Toplum Avrupa Birliği Projeleri

RELATE Projesi

Avrupa Birliği 7. ÇP ve TÜBİTAK'ın işbirliğiyle düzenlenen RELATE projesi kapsamında, Avrupa ve Türkiye'deki üniversitelerin iletişim fakültelerinde lisans ve yüksek lisans düzeyinde öğrenim gören toplam 80 öğrenci, popüler bilim yazarlığı konusunda eğitim alma fırsatını yakalamıştır. RELATE projesi Belçika, Hollanda, İtalya, İsviçre'den çeşitli kuruluşlar ile ülkemizde TÜBİTAK Bilim ve Toplum Daire Başkanlığı ortaklığında yürütülmüştür. 2009 yılı Şubat ayında başlayan ve 24 ay süren projenin toplam bütçesi yaklaşık 313 Bin Euro olup Türkiye'nin bütçedeki payı yaklaşık 30 Bin Euro'dur. Kasım

2009, Mart 2010 ve Kasım 2010 olmak üzere üç dönemde gerçekleşen eğitimlerde öğrenciler, İspanya, Fransa, İtalya, İsviçre, Belçika ve Türkiye'deki üniversiteler, araştırma merkezleri ve laboratuvarlarda birer hafta geçirmişlerdir. Nanoteknoloji, biyoteknoloji, biyoloji, kimya, fizik, uzay gibi alanlarında Avrupa'nın en önemli bilim merkezlerinde ağırlanmış olan öğrenciler, bu sayede bilim insanları ile röportaj yapma, araştırma projelerini ve en son bilimsel gelişmeleri bilim insanlarıyla değerlendirme fırsatı yakalamışlardır. Proje süresince çeşitli ülkelerden toplam 20 gazeteci, Bilkent Üniversitesi Nanoteknoloji Araştırma Merkezi, Kimya Bölümü, Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü ile TÜBİTAK MAM Gıda Enstitüsü, Enerji Enstitüsü ve Çevre Enstitüsü laboratuvarlarında 20'den fazla araştırmacıyla görüşerek popüler bilim haberleri yapmışlardır. Proje sonucunda farklı ülkelerdeki bilimsel araştırmalarla ilgili olarak hazırlanan 100'den fazla haberin 20'si ülkemizdeki çalışmalarla ilgilidir.

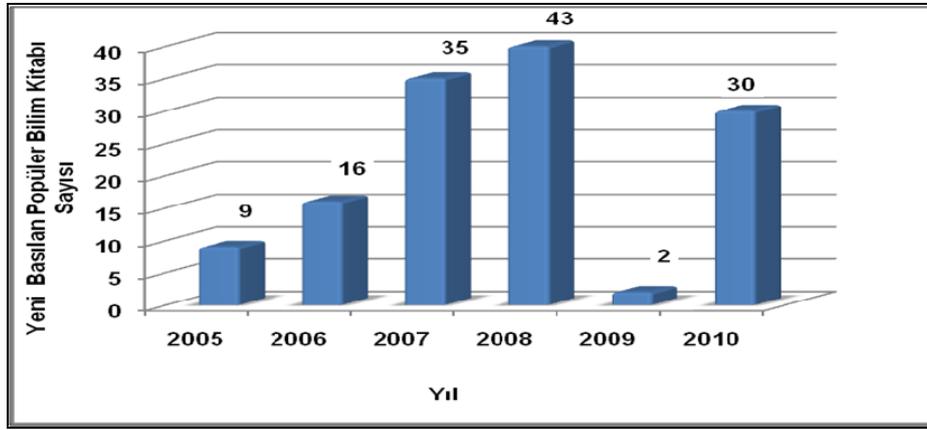
RENASIS Projesi

TÜBİTAK Bilim ve Toplum Dairesinin yürütücüsü olduğu AB 7. ÇP projesi RENASIS kapsamında 24 Eylül 2010 tarihinde Ankara'da Avrupa Bilim ve Eğlence Günü düzenlenmiştir. Proje amaçları, toplumda bir bilim kültürü yaratmak, çocuklara ve gençlere bilimi ve araştırma yapmayı sevdirecek araştırmacı kariyeri seçilmesini sağlamak, bununla birlikte araştırmacıları halkla buluşturarak toplumda bilim teması altında bir birlik oluşturmaktır. Mayıs 2010'da başlayan ve 5 ay süren projenin toplam bütçesi 140 Bin TL'dir. Proje tanıtım kampanyası ile ülke çapında 1 milyon kişiye duyuru yapılmıştır. Bilim ve Eğlence Günü etkinliklerine ülkemizde 5 binden fazla çocuk, öğrenci, öğretmen ve ebeveyn katılmıştır. Üniversiteler, bilim merkezleri, müzeler, bilim sanat merkezleri ve TÜBİTAK Enstitülerinin katılımı ile 120 etkinlik ve sergi standı kurulmuş ve 250'ye yakın araştırmacı ve 150 üniversite öğrencisi etkinliklerde aktif rol almıştır. Etkinlikle ilgili 26 gazete haberi, 50 internet ve 5 televizyon haberi yayınlanmıştır.

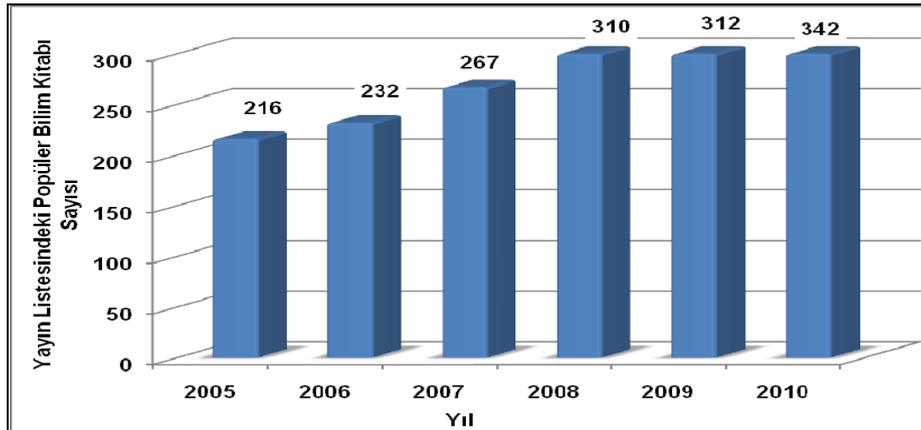
1.2.6.2. TÜBİTAK Yayınları

TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları

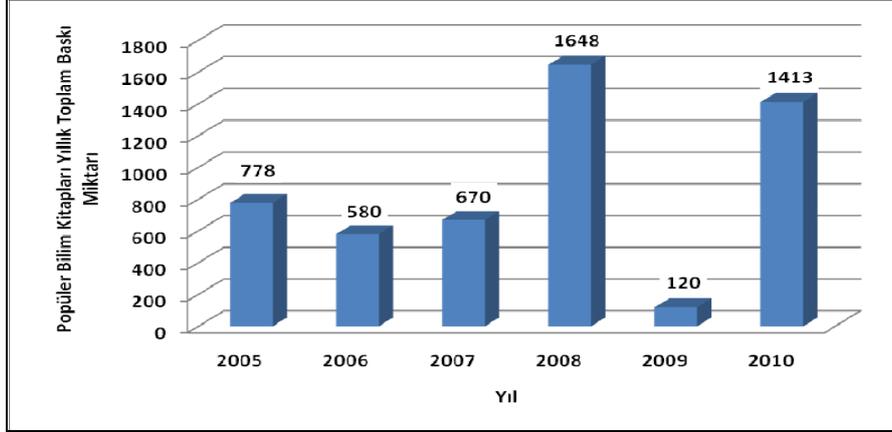
TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları, bilimi yaygınlaştırmak ve geniş kitleler tarafından okunur kılmak amacıyla 1993 yılında yayımlanmaya başlamıştır. Kısa zamanda okurlardan büyük ilgi gören Popüler Bilim Kitapları'nın toplam baskı adedi (birikimli) 11.308.500'dür. Popüler Bilim Kitapları 31 Aralık 2010 tarihi itibarıyla 30 yeni kitabın basılmasıyla (bk. Şekil 48), 342 kitaba ulaşmıştır (bk. Şekil 49). 2010 yılında basılan toplam kitap sayısı yaklaşık 1 Milyon 413 Bine, satılan kitap sayısı ise yaklaşık 765 bine ulaşmıştır (bk. Şekil 50 ve Şekil 51).

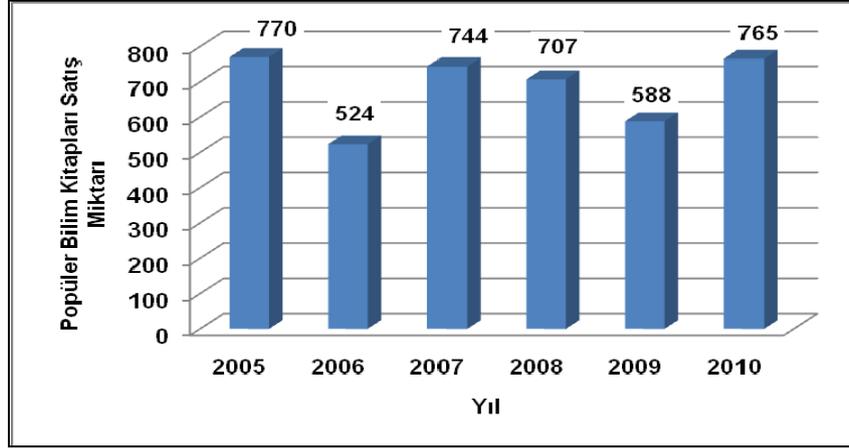
Şekil 48. Yıllar İtibarıyla Yeni Basılan Popüler Bilim Kitabı Sayısı

Şekil 49: Yıllar İtibarıyla Yayın Listesindeki Popüler Bilim Kitabı Sayısı

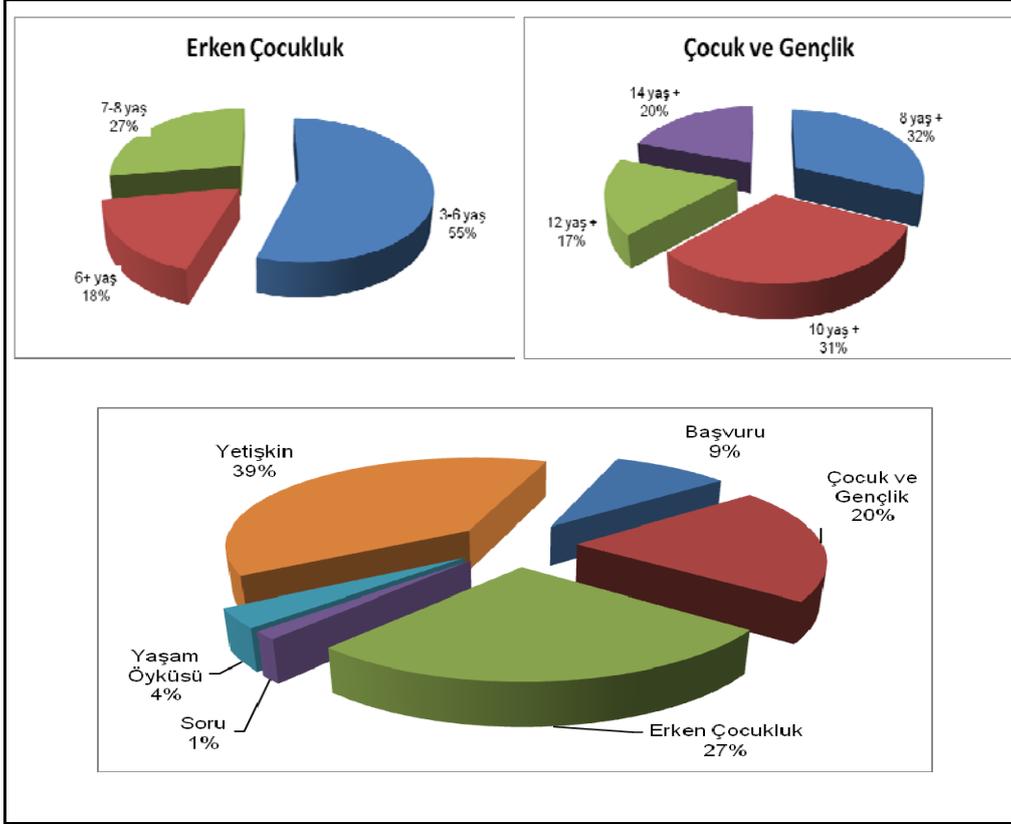

Şekil 50. Yıllar İtibarıyla Popüler Bilim Kitapları Yıllık Toplam Baskı Miktarı
(Bin Adet/yıl)

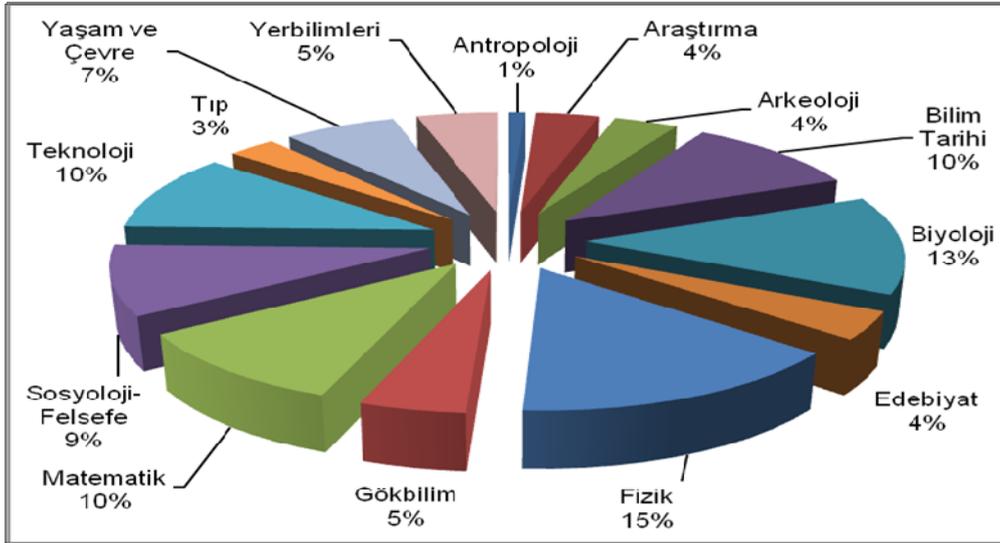

Şekil 51: Yıllar İtibarıyla Popüler Bilim Kitapları Satış Miktarı (Bin Adet/Yıl)

Popüler Bilim Kitapları 6 kitaplıktan oluşmaktadır. Bunlar: (1) Yetişkin Kitaplığı, (2) Yaşam Öyküsü Kitaplığı, (3) Başvuru Kitaplığı, (4) Soru Kitaplığı, (5) Çocuk ve Gençlik Kitaplığı ve (6) Erken Çocukluk Kitaplığı'dır. Popüler Bilim Kitapları'nın kitaplıklara göre dağılımı Şekil 52'de, yetişkin kitaplarının bilim ve teknoloji alanlarına göre dağılımı ise Şekil 53'de verilmektedir.

Şekil 52. Popüler Bilim Kitaplarının Kitaplıklara Göre Dağılımı

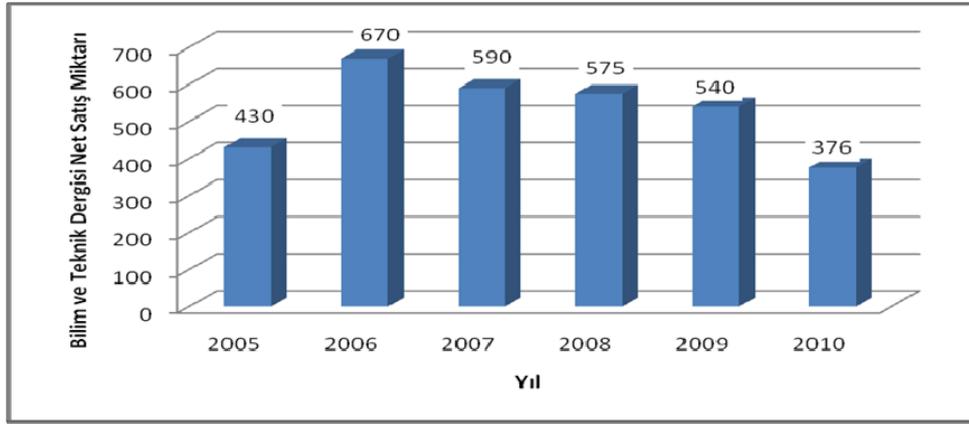
Şekil 53. 2010 Yılı Yetişkin Kitaplıklarının Bilim ve Teknoloji Alanlarına Göre Dağılımı

TÜBİTAK Popüler Bilim Dergileri

Popüler Bilim Yayınları tarafından üç popüler bilim dergisi yayımlanmaktadır:

BİLİM VE TEKNİK DERGİSİ

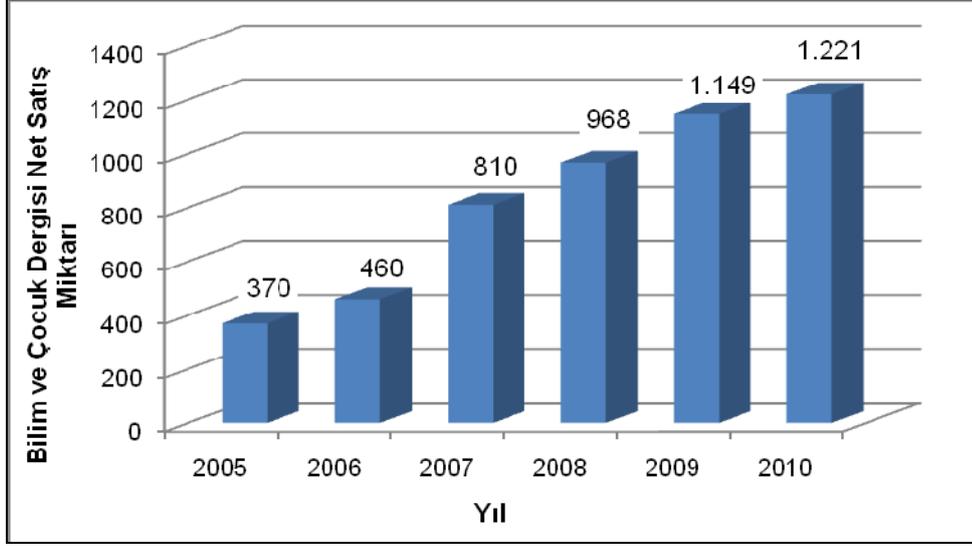
Türkiye’de en çok satılan aylık dergiler arasında ilk sıralarda yer alan ve 1967 yılından beri yayımlanan Bilim ve Teknik dergisi orta öğretim ve üstü okuyucu kitlesine hitap etmekte ve ayda ortalama 31.500 kişiye ulaşmaktadır. Okuyucu kitlesinin büyük bir bölümü lise ve üniversite öğrencileri olan dergi önemli bir referans kaynağıdır. Derginin 2010 yılında toplam net satışı yaklaşık 376 Bin adettir (bk. Şekil 54).

Şekil 54: Bilim ve Teknik Dergisi Net Satış Miktarı (Bin Adet/Yıl)

BİLİM ÇOCUK DERGİSİ

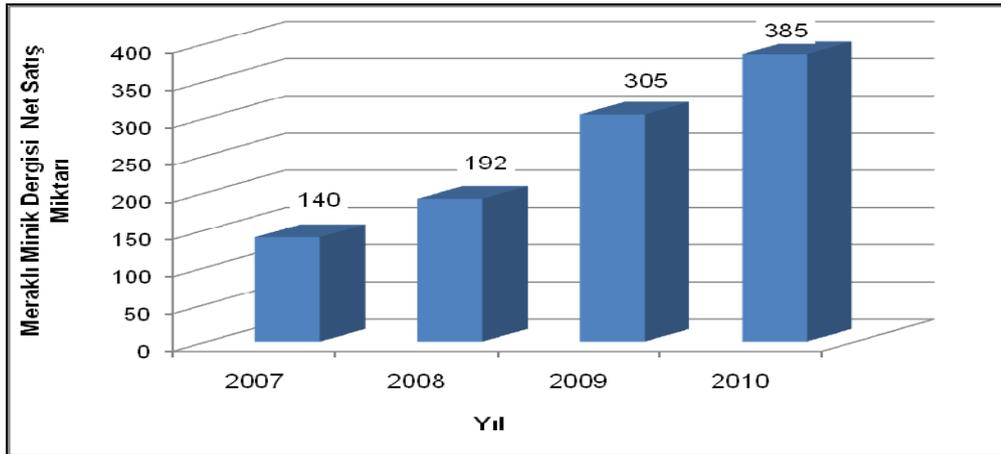
1998 yılının Ocak ayından itibaren yayımlanmaya başlayan Bilim Çocuk dergisi aylık ortalama 125 Bini aşan tirajı ve 100 Bin net satışıyla Türkiye'nin en çok okunan dergisidir. Her ayın 15'inde çıkan derginin okuyucuları, 7-12 yaş grubu ilköğretim öğrencileridir. Bilim Çocuk dergisi, içerdiği yazı konuları, etkinlikler, maketler, posterler, oyun kartları vb. malzemeler nedeniyle ilköğretim öğrencileri ve öğretmenleri için vazgeçilmez bir başvuru kaynağıdır. Derginin 2010 yılında toplam net satışı yaklaşık 1 Milyon 221 Bin adettir (bk. Şekil 55).

Şekil 55: Bilim Çocuk Dergisi Net Satış Miktarı (Bin Adet/Yıl)

MERAKLI MİNİK DERGİSİ

Ocak 2007’de yayın hayatına başlayan Meraklı Minik dergisi okul öncesi yaş grubuna (3-6 yaş) hitap etmektedir. Dördüncü Yayın yılında olmasına karşın ayda ortalama 32 Bin kişiye ulaşmaktadır. Her ayın ilk günü okurlarıyla buluşan dergi, içindeki birbirinden renkli çizim ve fotoğraflar, etkileyici yazılar, ilginç bilgiler ve eğlenceli etkinliklerle çocukları bilim dünyası ile tanıştırmaktadır. Derginin 2010 yılında toplam satışı yaklaşık 385 Bin adettir. (bk. Şekil 56).

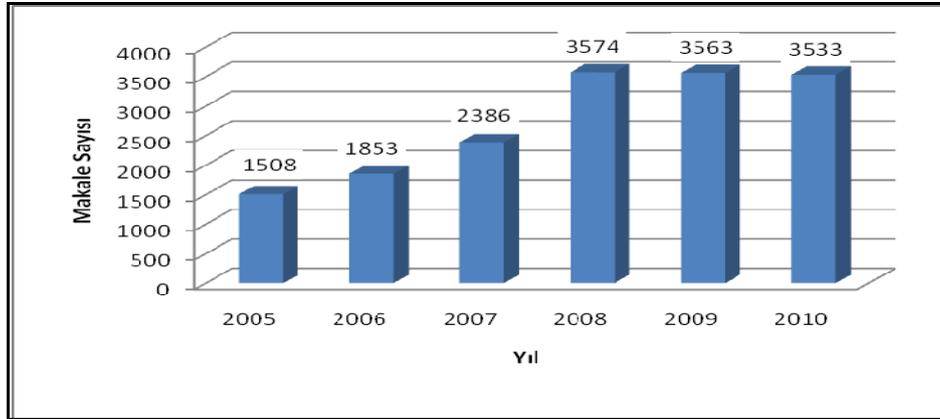

Şekil 56: Meraklı Minik Dergisi Net Satış Miktarı (Bin Adet/Yıl)

TÜBİTAK Akademik Yayınları

Akademik Dergiler: TÜBİTAK, ilk akademik dergisini 1976 yılında Doğa Bilim Dergisi adıyla yılda tek dergi ve tek sayı olarak yayınlamaya başlamıştır. Zaman içerisinde Biyoloji, Botanik, Elektrik, Fizik, Kimya, Matematik, Mühendislik ve Çevre Bilimleri, Sağlık Bilimleri, Tarım ve Ormancılık, Veterinerlik ve Hayvancılık, Zooloji ve Yerbilimleri olmak üzere 12 değişik dala ayrılmıştır. Basıma hazırlık işleri Akademik Yayınlar Müdürlüğüne yürütülen dergilerin tamamına İngilizce makale kabul etmektedir. 1998 yılından itibaren yayımlanmış olan makaleler web sitesinden yazar adı, makale başlığı veya anahtar sözcüklerle taranabilmekte ve makalelerin tüm metnine ücretsiz erişilebilmektedir.

2010 yılında yayımlanan 60 sayıda 733 makale (7.881 sayfa) yer almıştır. 2010 yıl sonu itibarıyla Akademik Dergilere gelen makale sayısı 3.533 olmuştur. Önceki yıldan karara bağlanmamış işlemleri devam eden 1.743 makale ile birlikte yıl içinde toplam 5.276 makale üzerinde işlem yapılmıştır. Yıllara göre gelen makale sayıları aşağıda verilmiştir. (bk. Şekil 57).

Şekil 57: Yıllık Bazda Akademik Dergilere Gelen Makale Sayısı

Akademik dergiler, konularına göre Science Citation Index Expanded yanında başta Chemical Abstracts, Engineering Index, Biological Abstracts olmak üzere birçok uluslararası indeks veya abstract tarafından taranmaktadır. En önemli indeks olarak kabul gören Science Citation Index Expanded (SCIE) tarafından Turkish Journal of Chemistry (1995 yılından itibaren), Turkish Journal of Veterinary & Animal Sciences (1996 yılından

itibaren), *Turkish Journal of Earth Sciences* (2004 yılından itibaren), *Turkish Journal of Agriculture and Forestry* (2007 yılından itibaren), *Turkish Journal of Mathematics* (2007 yılından itibaren), *Turkish Journal of Medical Sciences* (2007 yılından itibaren), *Turkish Journal of Biology* (2008 yılından itibaren), *Turkish Journal of Electrical Engineering & Computer Sciences* (2008 yılından itibaren), *Turkish Journal of Zoology* (2008 yılından itibaren), *Turkish Journal of Botany* (2009 yılından itibaren) taranmaktadır.

1.2.6.3. TÜBİTAK Tarafından Organize Edilen Diğer Bilim ve Toplum Etkinlikleri

TÜBİTAK Formula G Güneş Arabaları ve Hidromobil Hidrojen Arabaları Yarışları

Alternatif enerjilerin kullanımı konusunda halkımızın bilgisini artırmayı, üniversite öğrencilerinin bu güncel konu vasıtasıyla araştırma ve pratik becerilerini geliştirmeyi amaçlayan TÜBİTAK Formula G Güneş Arabaları Yarışı ilk kez 30 Ağustos 2005'de İstanbul'da düzenlenmiştir. 2006'da İzmir'de yarı finali ve İstanbul'da finali yapılan yarıştan sonra 2007'de Ankara'da gerçekleştirilen yarış, kamuoyunda giderek artan bir ilgiyle takip edilmeye başlanmıştır. Dördüncüsü 26-31 Ağustos 2008 tarihleri arasında ve beşincisi 5-9 Ağustos 2009 tarihleri arasında İzmir'de düzenlenen yarışa sırasıyla 23 ve 26 takım katılmıştır. 2010 yılında yarışlar 5-11 Temmuz tarihlerinde yapılmış olup 31 takım yarışa katılmıştır.

Aynı amaçlar doğrultusunda, TÜBİTAK Hidromobil Hidrojen Arabaları Yarışı ilk defa 2007 yılında Formula G Yarışı'yla birlikte gerçekleştirilmiştir. 2008 yılında TÜBİTAK Formula G ile aynı tarihlerde İzmir'de düzenlenen yarışta 16, 2009 yılında yine İzmir'de düzenlenen yarışta da 17 hidromobil aracı yarışmıştır. Ayrıca 2008 yılında TÜBİTAK Formula G yarışlarında Güneş arabalarının yanı sıra uzun yol yapmak üzere tasarlanan Olympia Kategorisinde 3 güneş arabası da aynı anda yarışmıştır. 2010 yılında yapılan yarışmalar 14 takımın katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

TÜBİTAK Formula G ve TÜBİTAK Hidromobil yarışları sayesinde ülkemizde güneş ve hidrojen enerjileri konusundaki endüstriyel uygulamaları teşvik edecek ve bu konudaki potansiyeli güçlendirecek bilgi ve tecrübe birikimine sahip genç mühendis ve temel bilimci bir kitle oluşmuştur. Ayrıca toplumda alternatif enerjilerin gerekliliği ve mümkünlüğü konusunda farkındalık oluşmasına katkı sağlanmıştır.

Her sene artan bir ilgiyle devam eden TÜBİTAK Formula G ve Hidromobil yarışlarına katılan takım sayıları Tablo 29'da gösterilmiştir.

Tablo 29. 2005-2010 Yılları Arasında TÜBİTAK Formula G ve Hidromobil Yarışlarına Katılan Takım Sayıları

Yıllar	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Formula G Başvuran Takım Sayısı	16	32	42	30	41	31
Formula G Yarışa Katılan Takım Sayısı	10	18	20	23	26	31
Hidromobil Başvuran Takım Sayısı	-	-	22	16	22	14
Hidromobil Yarışa Katılan Takım Sayısı			12	13	16	14

1.2.7. TÜBİTAK Ödülleri

1.2.7.1. TÜBİTAK Bilim, Özel, Hizmet ve Teşvik Ödülleri ile TÜBİTAK-Gelişmekte Olan Dünya için Bilimler Akademisi (TWAS) Teşvik Ödülü

TÜBİTAK tarafından Bilim, Özel, Hizmet ve Teşvik Ödülleri ile TÜBİTAK-TWAS Teşvik Ödülü verilmektedir.

Bilim, Hizmet ve Teşvik Ödülleri, Türkiye’de bilimsel ve teknolojik alanlarda uluslararası düzeyde araştırma ve yayın yapan ve/veya bu alanların mensubu olan Türkiye Cumhuriyeti uyruklu veya Türkiye’de çalışan yabancı uyruklu bilim insanlarının, araştırma/yayın, çalışma ile seçkin hizmetlerini değerlendirmek, üstün niteliklerini onayarak kamuoyuna duyurmak ve bir teşvik unsuru olmak üzere; Özel Ödül ise, Bilim Ödülü eşdeğeri olarak yurtdışında yaptığı çalışmalarıyla bilime uluslararası düzeyde katkıda bulunmuş, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı bilim insanları için oluşturulmuştur.

Bilim Ödülü, ülkemizde yaptığı çalışmalarla bilime uluslararası düzeyde önemli katkılarda bulunmuş hayattaki bilim insanlarına verilmektedir. Ödül, 2010 yılı için

25.000 TL, altın plaket ve ödül beratından oluşmuştur. Bilim Ödülü alanlara ayrıca, yurtiçinde yürüteceği araştırmalarda kullanılmak üzere 25.000 TL araştırma desteği verilmektedir.

Özel Ödül, Bilim Ödülü eşdeğeri olarak, yurtdışında yaptığı çalışmalarıyla bilime uluslararası düzeyde katkıda bulunmuş, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı, hayattaki bilim insanlarına verilmektedir. Ödül, 2010 için 25.000 TL, altın plaket ve ödül beratından oluşmuştur

Hizmet Ödülü, ülkemizdeki bilim ve teknolojinin gelişmesine üstün hizmette bulunmuş kişilere verilmektedir. Hizmet Ödülü için hayatta olma şartı bulunmamaktadır. Ödül, 2010 yılı için 20.000 TL, altın plaket ve ödül beratından oluşmuştur.

Teşvik Ödülü, ülkemizde yaptığı çalışmalarla bilime gelecekte uluslararası düzeyde önemli katkılarda bulunabilecek niteliklere sahip olduğunu kanıtlamış, ödülün verildiği yılın ilk gününde 40 yaşını geçmemiş, hayattaki bilim insanlarına verilmektedir. Ödül, 2010 yılı için 10.000 TL, gümüş plaket ve ödül beratından oluşmuştur.

TÜBİTAK-TWAS Teşvik Ödülü, bilimsel araştırmalarıyla bilime uluslararası düzeyde katkılarda bulunan ve bu katkının artarak devam edeceği yolunda umut vaat eden, ödülün verildiği yılın ilk gününde 40 yaşını geçmemiş genç bilim insanlarına matematik, fizik, kimya ve biyoloji alanlarında yıllar itibarıyla dönüşümlü olarak verilmektedir. Ödül, 2.000 ABD Doları, gümüş plaket ve ödül beratından oluşmaktadır.

2010 yılında 1 Bilim Ödülü, 2 Özel Ödül, 14 Teşvik Ödülü ve 1 TÜBİTAK-TWAS Teşvik Ödülü verilmiştir. 2010 yılı TÜBİTAK Ödülleri Cumhurbaşkanı Sayın Abdullah GÜL'ün himayelerinde 28 Aralık 2010 tarihinde Çankaya Köşkü'nde düzenlenen bir törenle sahiplerine verilmiştir.

1.3. Ar-Ge Birimleri Faaliyetleri

1.3.1. Marmara Araştırma Merkezi (TÜBİTAK MAM)

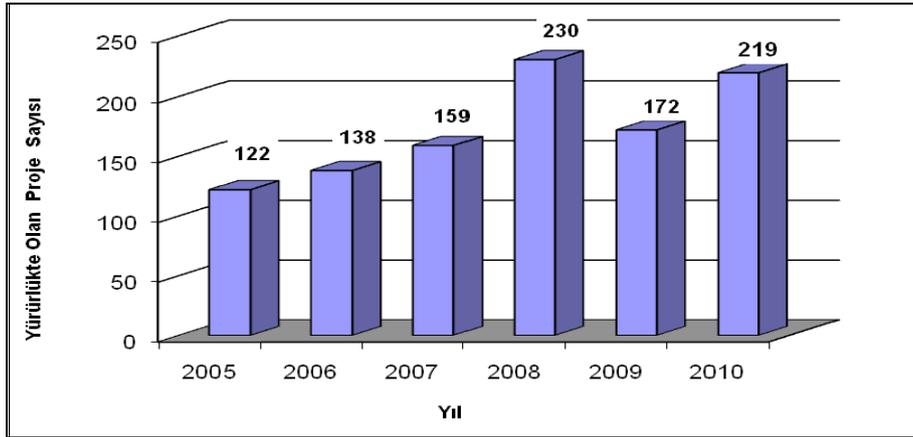
TÜBİTAK MAM, Türkiye'nin çok disiplinli Araştırma Merkezi olarak, Türkiye'nin rekabet gücünün geliştirilmesine kalkınma hedefleri doğrultusunda öncelikli, kritik alanlarda yenilikçi ve uygulamaya aktarılabilen teknolojiler geliştirmeyi sürdürerek, vizyonu doğrultusunda akredite test ortam ve laboratuvarlarında temel ve uygulamalı teknolojiler geliştirmiş, özel sektör ve kamu kuruluşlarına projeler gerçekleştirmiş ve faaliyetlerini 2010 yılı içinde de bu yönde stratejilerle destekleyerek teknoloji, süreç ve yönetimlerle ilgili alanlarda faaliyetlerini yürütmüştür (bk. Tablo 30).

Tablo 30. TÜBİTAK MAM Teknoloji, Süreç ve Yönetimlerle İlgili Alanlardaki Faaliyetler

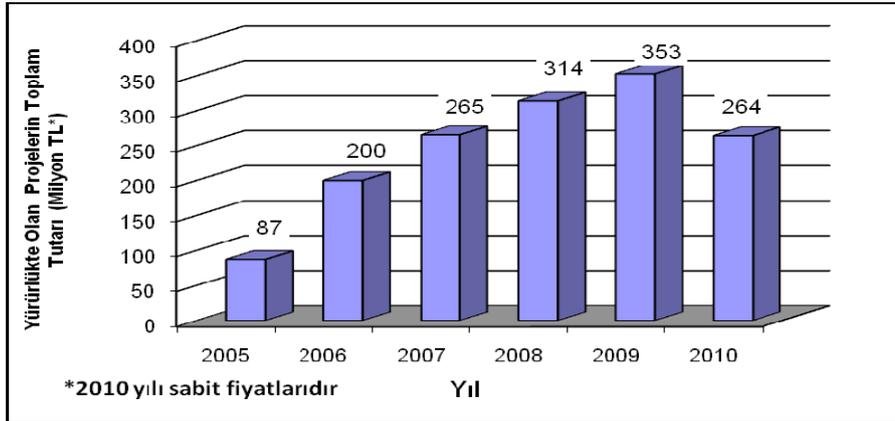
- Su ve Atıksu Yönetimi	- Gıda Bilimi ve Teknolojileri	- Proses ve İnorganik Kimya Teknolojileri
- Deniz ve İç Sular	- Gıda Mikrobiyolojisi ve Biyoteknolojisi	- Polimer ve Organik Kimya Teknolojileri
- Katı ve Tehlikeli Atık	- Beslenme ve Fonksiyonel Gıdalar	- Seramik, Kaplama, Elektromanyetik Elektronik Malzemeler, Sensör ve Metal Teknolojileri
- Hava Kalitesi Yönetimi	- Hayvan Biyoteknolojisi	- Alüminyum, Döküm, Nanoteknoloji Kompozit ve TM-Akustik Teknolojileri
- İleri Enerji Teknolojileri	- Enzim ve Mikrobiyal Biyoteknolojisi	- Jeofizik Süreçler
- Güç Elektroniği ve Kontrol	- Tıbbi Biyoteknoloji	- Deprem Süreçleri Araştırma
- Jeolojik ve Jeokimyasal Süreçler		

Yukarıda belirtilen Ar-Ge faaliyetlerinde, dış destekli projelerin ağırlıklı olarak devam ettiği 2010 yılında 192'si Ar-Ge projesi, 30'u Endüstriyel Teknik Destek projesi olmak

üzere toplam 222 proje (yürürlükte olan ve tamamlanan) yürütülmüş olup, yürütülen proje büyüklüğü olarak ulaşılan değer 362 Milyon TL olmuştur. TÜBİTAK MAM'da yıl sonu itibarıyla yürürlükte olan proje sayısı 219, projelere verilen toplam destek tutarı ise 264 Milyon TL'dir (bk. Şekil 58 ve Şekil 59).

Şekil 58. TÜBİTAK MAM'da Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Proje Sayısı

Şekil 59. TÜBİTAK MAM'da Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Projelerin Toplam Tutarı

2010 yılında yürütülen projelerin;

- toplam proje bedelinin % 8'i yıl içinde bağışlanmış,
- toplam proje bedelinin % 19'u yıl içinde tamamlanmış,
- toplam proje bedelinin % 73'ü diğer yıllara devretmiş,
- % 86,5'u Ar-Ge projesi (yürütülen toplam proje bedelinin % 98'i)

- % 13,5'i Endüstriye Teknik Destek Hizmet Projesi (yürütülen toplam proje bedelinin % 2'si) dir.

Merkeze bağlı toplam 7 enstitüde gerçekleştirilen Ar-Ge faaliyetlerine ait detaylar şunlardır:

Çevre:

- Dört farklı stratejik iş birimi, ilgili faaliyet alanlarında, toplam 36 Milyon TL tutarında, 5'i uluslararası olmak üzere 28 Ar-Ge projesi yürütmüştür.

Enerji:

- İki farklı stratejik iş birimi, ilgili faaliyet alanlarında, toplam 73,05 Milyon TL tutarında, 6'sı uluslararası olmak üzere 36 Ar-Ge projesi yürütmüştür.

Gıda:

- Üç farklı stratejik iş birimi, ilgili faaliyet alanlarında, toplam 22,5 Milyon TL tutarında, 8'i uluslararası olmak üzere 21 Ar-Ge projesi yürütmüştür.

Gen Mühendisliği ve Mikrobiyoloji:

- Dört farklı stratejik iş birimi, ilgili faaliyet alanlarında, toplam 16,5 Milyon TL tutarında, 5'i uluslararası olmak üzere 21 Ar-Ge projesi yürütmüştür.

Kimya:

- İki farklı stratejik iş birimi, ilgili faaliyet alanlarında, toplam 22,5 Milyon TL tutarında, 1'i uluslararası olmak üzere 14 Ar-Ge projesi yürütmüştür.

Malzeme:

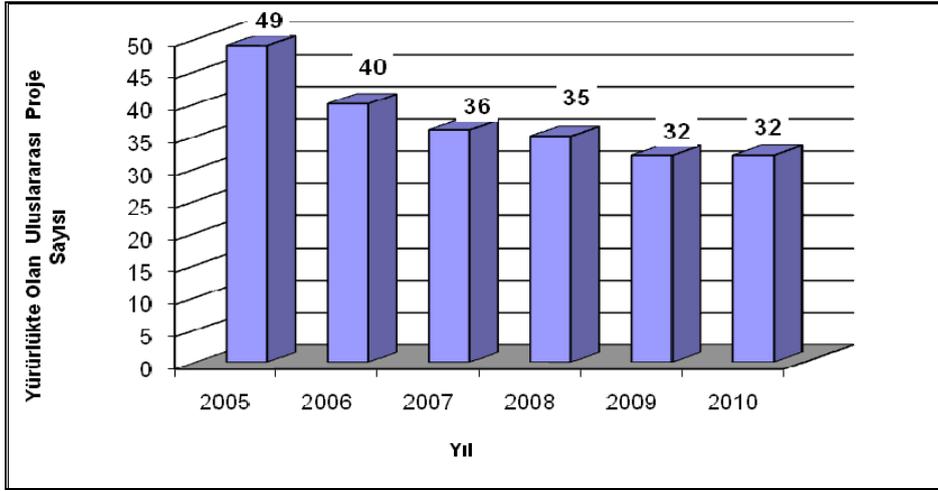
- Üç farklı stratejik iş birimi, ilgili faaliyet alanlarında, toplam 60 Milyon TL tutarında, 2'si uluslararası olmak üzere 44 Ar-Ge projesi yürütmüştür.

Yer Bilimleri:

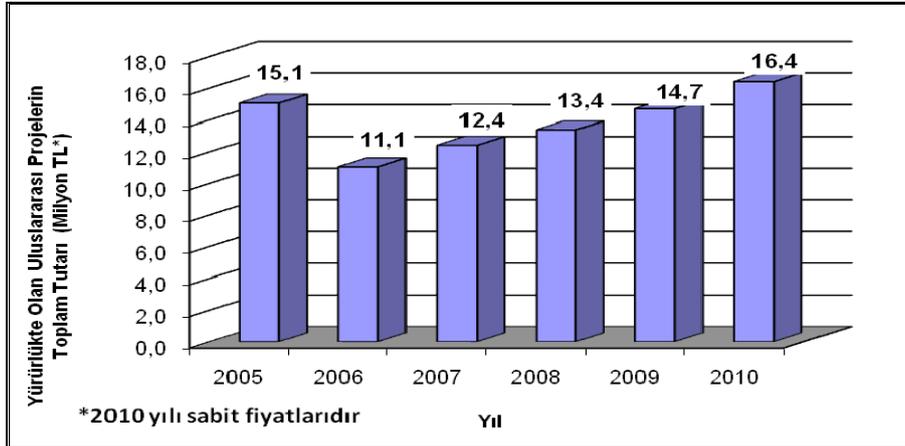
- Üç farklı stratejik iş birimi, ilgili faaliyet alanlarında, toplam 34,5 Milyon TL tutarında, 2 'si uluslararası olmak üzere 6 Ar-Ge projesi yürütmüştür.

2010 yılında Kimya ve Çevre alanında 11, Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji alanında 7, Malzeme alanında 17, Enerji alanında 10, Kimya alanında 4, Yer ve Deniz Bilimleri alanında 3 ve Gıda alanında 8 olmak üzere toplam 60 proje sonuçlanmıştır.

TÜBİTAK MAM'da 2010 yılı sonu itibarıyla AB ÇP dahil uluslararası kapsam olmak üzere, 16,4 Milyon TL tutarında toplam 32 uluslararası proje yürütülmüştür (bk. Şekil 60, Şekil 61).

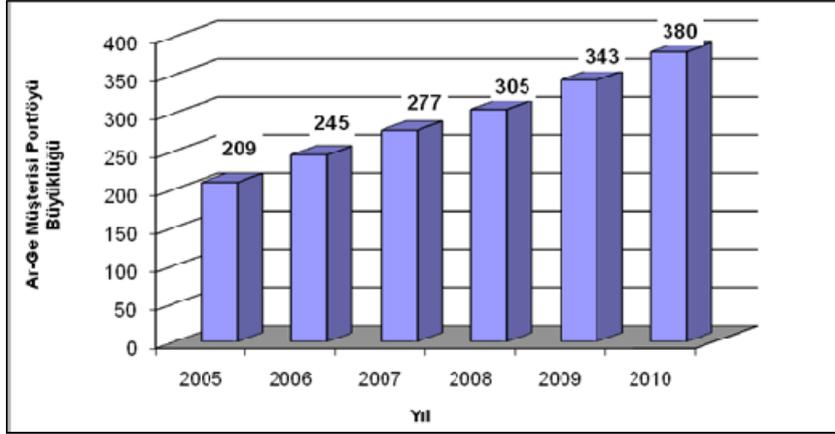
Şekil 60. TÜBİTAK MAM'da Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Uluslararası Proje Sayısı

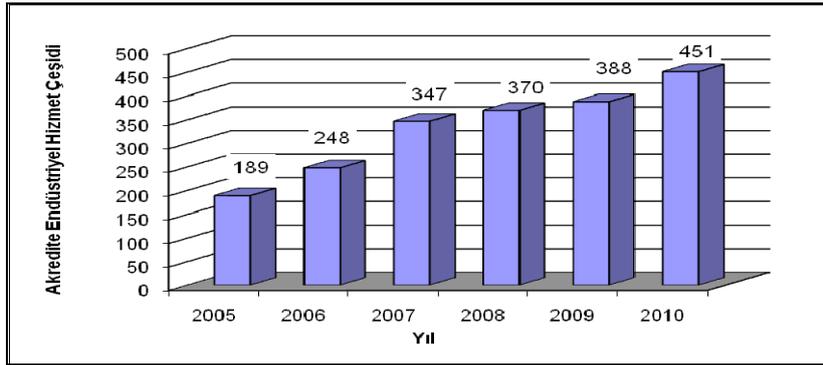
Şekil 61. TÜBİTAK MAM'da Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Uluslararası Projelerin Toplam Tutarı

TÜBİTAK MAM Ar-Ge müşterisi portföyü 2010 yılında 380'e ulaşmıştır (bk. Şekil 62). 2010 yılında, sürekli gelişmekte olan laboratuvar altyapısı sayesinde ulaşılan akredite

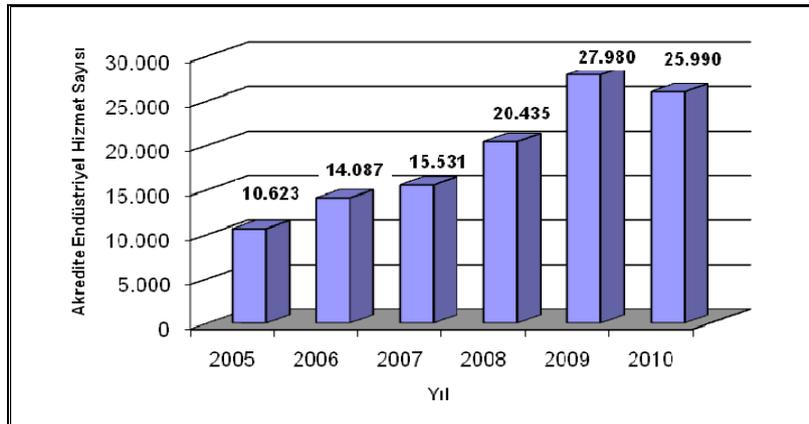
analiz çeşidi 451 (bk. Şekil 63) olup toplam analizlerin %34'i akreditedir. Akredite Endüstriyel Hizmet sayısı 25.990 olarak gerçekleştirilmiştir (bk. Şekil 64).

Şekil 62. TÜBİTAK MAM Ar-Ge Müşterisi Portföyü Büyüklüğü

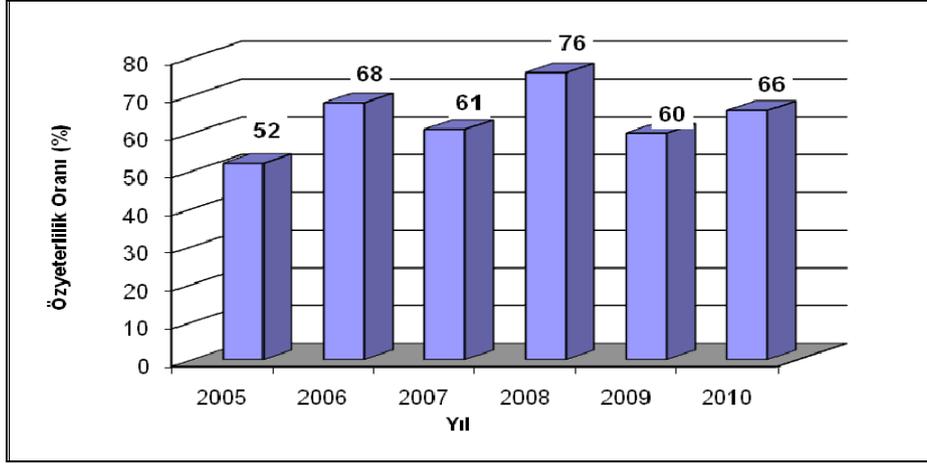

Şekil 63. TÜBİTAK MAM Akredite Endüstriyel Hizmet Çeşidi (Birikimli)

Şekil 64. TÜBİTAK MAM Akredite Endüstriyel Hizmet Sayısı

2010 yılında gelişmenin temel araçları olan ve üzerine sürekli yatırım yapılan araştırmacı ve altyapı yatırımlarıyla birlikte; TÜBİTAK MAM faaliyetleri sonucu elde edilen gelirlerin giderlere olan oranını gösteren öz yeterlilik oranı % 66 olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 65).

Şekil 65. TÜBİTAK MAM Özyeterlilik Oranı

İş Geliştirme Faaliyetleri:

TÜBİTAK MAM stratejik hedefleri içinde yer alan İş Geliştirme Faaliyetlerini, 5 yıllık “2010-2014 Yılları Stratejik Pazarlama Planı” ve yıllık bazda hazırladığı “2010 Yılı Pazarlama Planı” çerçevesinde, Enstitüler ve İş Geliştirme Birimi eşgüdümü ile yürütmektedir.

Teknolojik yenilikçilik yaratabilecek proje önerileri ortaya çıkarmak üzere 902 toplantı, 93 genel tanıtım etkinliği olmak üzere toplam 995 iş geliştirme ve tanıtım faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Geçen yıldan devam eden ve bu yıla ait görüşmelere ilişkin konulardan uygun görülenler ilgili kurum/kuruluşlara “Proje Teklifi” olarak sunulmuştur. Bu kapsamda, 2010 yılı içinde çeşitli kurum ve kuruluşlara toplam 339,5 Milyon TL tutarında, 244 proje teklifi sunulmuştur. 2010 yılı içinde toplam tutarı 29,4 Milyon TL olan 73 proje (%30) bağítlanarak projelendirilmiştir. Bu çalışmaların yanı sıra genel tanıtım faaliyetleri kapsamında 37 okul ziyareti düzenlenmiş, basın ile ilgili 84 faaliyet (8 Basın bülteni, 49 toplu bilgi gönderimi, 5 basın toplantısı, 12 yazılı basın için röportaj ve fotoğraf çekimi, 10 görsel basın) gerçekleştirilmiş, bunun sonucunda 246 haber basında

yer almıştır. Yazılı basının takip edilmesi sonucunda; 2010 yılında TÜBİTAK MAM'a ait 1.327 haber tespit edilmiştir.

İnsan Kaynakları:

Yetkin Ar-Ge personeli istihdamı TÜBİTAK'ın temel insan kaynakları politikasıdır. Konularında uzman doktoralı elemanların kadrolu istihdamı hedefi doğrultusunda, toplam personel sayısı (853 kişi) içinde araştırma personeli sayısı oranı % 67 olarak gerçekleşmiştir.

Personelin % 21'i doktora, % 20'si yüksek lisans , % 7'si de lisans derecesine sahiptir. Araştırmacılar içinde bu oranlar % 43 doktora, % 42 yüksek lisans , % 15 de lisans derecesi olarak gerçekleşmiştir. Projeler kapsamında istihdam edilen araştırmacı personelin (245 kişi) tüm personele oranı % 29, araştırmacılar içinde % 41 olarak gerçekleşmiştir. Doktoraya devam eden personel 119 kişi olup 12 tanesi yıl içinde tezlerini vermişlerdir. Yüksek lisans çalışmalarını devam ettiren 121 personelden, 15 tanesi tezlerini tamamlamışlardır. Toplam personel içinde kadın personel oranı % 32 olarak gerçekleşmiştir.

Altyapı ve İyileştirme Çalışmaları:

Personel çalışma ortamı ve proje çalışmalarını destekleyen fiziki altyapıda süregelen geliştirme ve iyileştirme çalışmalarına 2010 yılında da devam edilmiş ve bu kapsamda aşağıdaki çalışmalar (bk. Tablo 31) tamamlanmıştır.

Tablo 31. TÜBİTAK MAM'ın 2010'da Tamamladığı İyileştirme Faaliyetleri

Sıra No	Faaliyetlerin Konusu
1	EE hibrid test binasına soğutma grupları ve klima santralleri yapılması
2	EE DAY kömür biyokütle lab. yapılması
3	YDBE Ulusal 1MV hızlandırılmış kütle spektroskopisi lab. (AMS) yapılması
4	Yeni kreş binasının yapılması

Sıra No	Faaliyetlerin Konusu
5	MAM Kuruluş ve İşletme Yönetmeliği'nde değişiklik taleplerinin belirlenmesi
6	Ek Yemekhane 2. aşama işlerinin yapılması
7	GE yenilikçi gıda pilot tesis yan yollarının, Ek yemekhane ve merkez depo çevre düzenlemesinin yapılması
8	ME UYTL (EM Ölçüm Teknolojileri Laboratuvarı) çelik konstrüksiyon binası yapılması
9	GE yeni pilot tesisi, GMBE serası ve ek yemekhaneye doğalgaz hattı çekilmesi
10	LBYS'nin proje sözleşmesi kapsamında yapılan endüstriyel hizmetleri de kapsayacak şekilde düzenlenmesi
11	Arşiv binası iç donanımının yapılması
12	ÇE Balçık Köyü pilot tesisi yapılması
13	EE Hidrojen ve yakıt pili çelik konstrüksiyon laboratuvar binası yapılması
14	GE bodrum kat soğuk hava depolarının iyileştirilmesi
15	ME ve GE çevre düzenlemesi ve otomatik sulama sistemi
16	EE biyogaz ve KE sodyum tesisleri yapımı
17	Kurum arşivinin dağınık bulunan yapısının bir araya toplanması için prefabrik bina inşaatının yapılması
18	Ek idari bina ile dış kapı arasındaki yola yayaların yürüebilmesi için trotuar yapılması
19	EE E Blok'un tel çit ile çevrilmesi
20	GE yeni pilot tesisi yer döşemesi yalıtımının tamamlanması
21	Güvenlik hareket odasının genişletilmesi
22	Çocuk bakımevi çevre düzenlemesi yapılması

Sıra No	Faaliyetlerin Konusu
23	ME dış cephe boyası yapılması

Eğitim:

Yeni teknolojik ve bilimsel alanlardaki güncel bilgilere ulaşmak amacı ile personelin talepleri gözönüne alınarak “Yıllık Eğitim Planları” hazırlanmış ve uygulanmıştır. Alınan eğitimlerin süresi Toplam Kalite Yönetimi, Yönetim Geliştirme, Bireysel Geliştirme, Mesleki/Teknik Alanlar vb. konularda toplam 16.622 saat olmuştur. Toplam eğitimin 10.229 saati tüm merkez çalışanları için verilen mesleki eğitime karşı gelmektedir.

Proje Çıktısı:

Projelerde esas aldığımız yenilikçi yaklaşım tarzı, teknolojik rekabetçiliğin toplumda yaygınlaştırılmasının önemli göstergelerinden olan proje çıktıları, izlenen ana hedefler arasında yer almaktadır. 2010 yılı içinde yürütülen toplam 222 projeden, 3’ü ulusal, 1’i uluslararası olmak üzere toplam 4 patent başvurusu yapılmış ve 2 patent alınmıştır.

364 yayın (229 bildiri, 126 makale, 9 kitap) ve ulusal projelerden 100 yenilikçi ürün (80 yeni ürün, 11 yeni süreç ve 9 ilk örnek), uluslararası projelerden 13 yenilikçi ürün (9 yeni ürün, 2 yeni süreç ve 2 ilk örnek) elde edilmiştir. Merkeze bağlı enstitülerden yapılan bilimsel yayınların, uluslararası alanda bulunduğu yankının göstergesi olarak nitelendirilen “Science Citation Index”e (Bilimsel Atıf Göstergesi) göre; TÜBİTAK MAM yayınlarına yapılan “Bilimsel Atıf” 2010 yılı için 99 olmuştur.

Toplam Kalite:

- ISO 9001 Kalite ve ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemleri kapsamında gerekli çalışmalar gerçekleştirilmiştir (performans ölçümleri, iç denetimler, vb.).
- Haziran ayı içerisinde ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi ve ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemleri kapsamında hiçbir uygunsuzluk alınmadan dış tetkikler gerçekleştirilmiştir.

- EE, GE, KE, ÇE için TÜRKAK'a geçiş sürecinde TÜRKAK tarafından dış tetkikler gerçekleştirilmiştir. EE, GE, KE,ÇE ve ME tamamı için ISO 17025 ve GE için ayrıca ISO 17020 Akreditasyon Belgesi alınmıştır.
- OHSAS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi kapsamında; TÜBİTAK MAM genelinde eğitimler ve alt yapı çalışmalarının gerçekleştirilmesine devam edilmiştir.

İyileştirme Çalışmaları :

TÜBİTAK MAM genelinde Merkez Kurulu kararları doğrultusunda son beş yıllık dönemde 2010 yılı dahil olmak üzere tamamlanan iyileştirme çalışmaları kümülatif olarak 358'e ulaşmış olup, 26 iyileştirme çalışması devam etmektedir.

1.3.2. Bilişim ve Bilgi Güvenliği İleri Teknolojiler Araştırma Merkezi (TÜBİTAK BİLGEM)

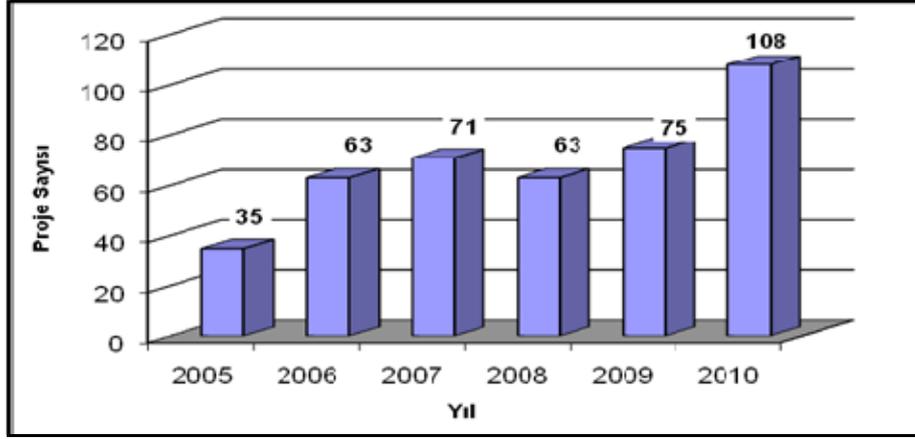
9 Ocak 2010 tarih ve 182 sayılı TÜBİTAK Bilim Kurulu Kararı ile 1 Ocak 2010 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere TÜBİTAK MAM'a bağlı olarak faaliyet gösteren Bilişim Teknolojileri Enstitüsü (BTE), TÜBİTAK Ulusal Elektronik ve Kriptoloji Araştırma Enstitüsü (TÜBİTAK UEKAE)'ne bağlanmıştır. Sonrasında alınan 4 Eylül 2010 tarihli TÜBİTAK Bilim Kurulu kararıyla ise TÜBİTAK UEKAE ile BTE güçlerini TÜBİTAK Bilişim ve Bilgi Güvenliği İleri Teknolojiler Araştırma Merkezi (TÜBİTAK BİLGEM) çatısı altında birleştirmiştir. TÜBİTAK BİLGEM; dünya çapında teknolojiye yön veren bir mükemmeliyet merkezi olma hedefiyle, Türkiye'nin gurur kaynakları arasındaki yerini alarak hayata geçmiştir.

TÜBİTAK BİLGEM'de, ülkenin ihtiyacı olan teknolojilerin geliştirilmesi ile savunma sektörü, kamu kurumları ve özel sektör firmaları için önemli sayıda ve büyük ölçekte projeler gerçekleştirilmiş, akredite test ortamı ve laboratuvarlarında temel ve uygulamalı araştırmalar yapılmış, ihtiyaç sahiplerine teknik destek sağlanmıştır. Bilgi güvenliği ve ileri elektronik teknolojileri alanlarında üniversitelerin de katılımı sağlanarak yüksek lisans/doktora çalışmaları ile bilime katkıda bulunulmaya devam edilmiştir. Projelerin gerektirdiği özel güvenlik koşulları ile ilgili her türlü tedbir alınmış olup bu durum, Milli ve NATO Tesis Güvenlik Belgeleri ile tescil edilmiştir.

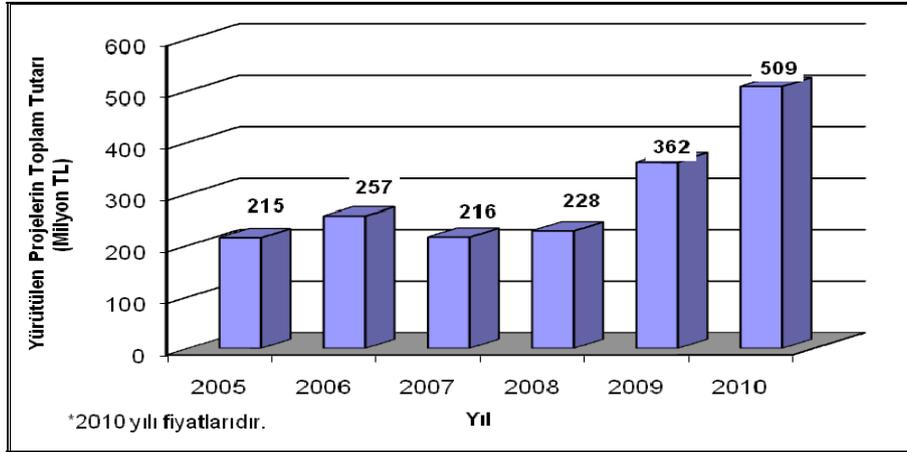
TÜBİTAK BİLGEM'de 2010 yılında gerçekleştirilen proje ve eylemlerden bazıları, genel olarak ve ilgili birimler bünyesinde aşağıda açıklanmıştır:

- Toplam 919 farklı müşteri için, 86 dış destekli, 23 TARAL, 9 AB, 9 endüstriyel hizmet, 10 DPT, 67 özgelir destekli, 5 altyapı ve idame projeleri, 17 yönetim ve işletim projesi olmak üzere toplam 226 proje yürütülmüştür. 38 proje sonuçlanmıştır.
- Enstitünün adının kısaltması olan BİLGEM dahil olmak üzere toplamda 14 marka başvurusu yapılmıştır. Ayrıca 2009 yılında yapılan başvurular neticesinde SRC Sayısal Radyo Link Cihazı, MARSSYS-Şekil, IR-DMAS için marka tescili gerçekleştirilmiştir.
- Türkiye'nin en büyük ölçekli projelerinden biri olan E-Kimlik projesinin pilot çalışma senaryoları kapsamında, Bolu'da, 2010 sonu itibarıyla, yaklaşık 207 bin kişiye kimlik dağıtılarak, sağlık ve sosyal güvenlik alanlarında pek çok uygulama denemesi başarıyla sonuçlandırılmış ve projenin yaygınlaştırılması aşamasına geçilmiştir.
- Akademik alanda yürütülen çalışmalar neticesinde; uluslararası düzeyde 24 makale, 66 bildiri yayınlanmıştır.
- Yıl sonunda sözleşmeli ve kadrolu olmak üzere toplam çalışan sayısı 1217'ye, doktora derecesine sahip çalışan sayısı 119'a ulaşmıştır.
- TÜBİTAK BİLGEM personelinin katkılarıyla hazırlanan bilimsel nitelikli UEKAE dergisinin Kriptoloji konulu 2010 Ocak-Nisan dönemi, TEMPEST konulu 2010 Mayıs-Ağustos dönemi sayıları ve E-Kimlik konulu Eylül-Aralık 2010 sayısı basılarak okuyuculara sunulmuştur.

2010 yıl sonu itibarıyla yürürlükte olan proje sayısı 108, söz konusu projelerin toplam tutarı ise 508 Milyon TL olarak gerçekleştirilmiştir (bk. Şekil 66 ve Şekil 67).

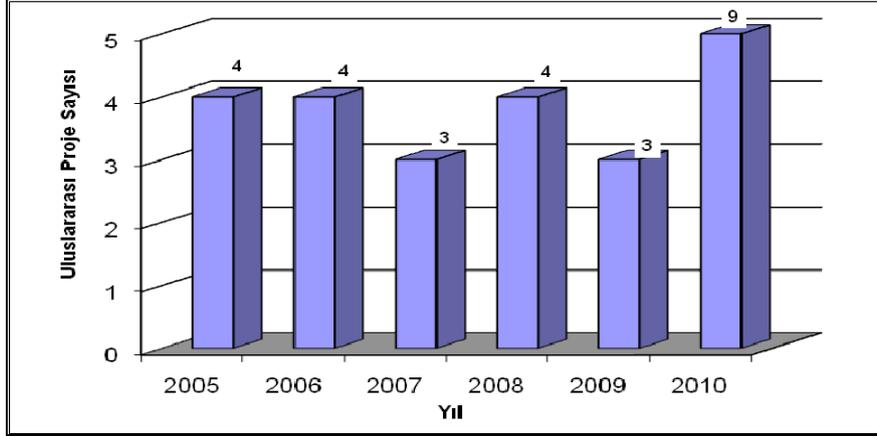

Şekil 66. TÜBİTAK BİLGEM Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Proje Sayısı

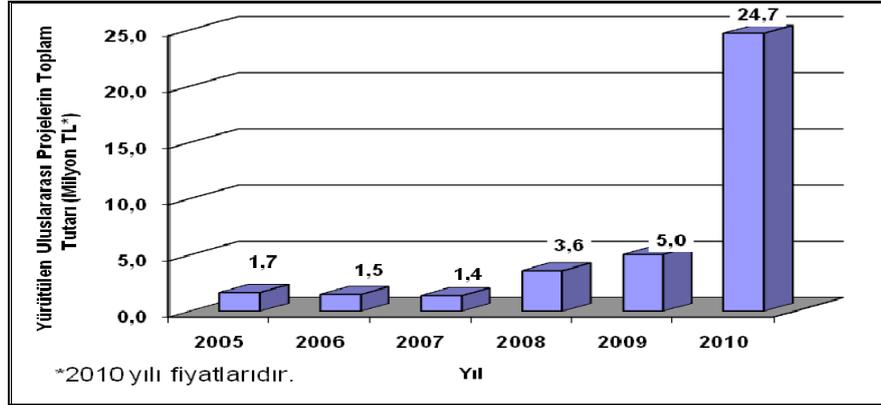

Şekil 67. TÜBİTAK BİLGEM’de Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Projelerin Toplam Tutarı

- 2010 yılında TÜBİTAK BİLGEM’de yıl sonu itibarıyla yürürlükte olan uluslararası proje sayısı 9, projelerin toplam tutarı ise 24,7 Milyon TL olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 68 ve Şekil 69).

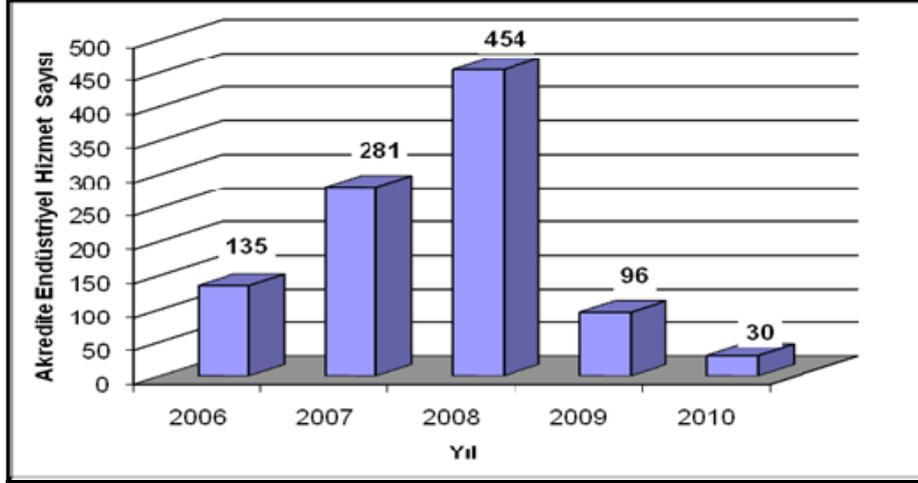

Şekil 68. TÜBİTAK BİLGEM'de Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Uluslararası Proje Sayısı

Şekil 69. TÜBİTAK BİLGEM'de Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Uluslararası Projelerin Toplam Tutarı

- EMC TEMPEST Test Merkezi (ETTM) ve Ortak Kriter Test Merkezi (OKTEM) akredite test birimleri bünyesinde toplam; 16 akredite endüstriyel hizmet çeşidi ve 33 endüstriyel hizmet çeşidi bulunmaktadır. 2010 yılında 30 akredite endüstriyel hizmet ve 97 endüstriyel hizmet gerçekleştirilmiştir (bk. Şekil 70).
- AB ÇP'nin, Bilgi ve İletişim Teknolojileri (ICT) alanında Avrupa'nın en önemli etkinliği olarak değerlendirilen ICT 2010 Konferansına, UEKAE Kriptoloji Bölümünün önerdiği "Networked Multimedia Technologies with Security and Privacy Aspects" isimli İşbirliği Oturumu (Networking Session) ile 27-29 Eylül 2010 tarihleri arasında, Brüksel/Belçika'da katılım sağlanmıştır.

Şekil 70. TÜBİTAK BİLGEM’de Akredite Endüstriyel Hizmet Sayısı

- 13 Ekim 2010 tarihinde, Ankara’da TÜBİTAK Feza Gürsey Konferans Salonu’nda Kriptoloji Bilgi Günü etkinliği düzenlenmiştir. Etkinlikte sunumlara ek olarak; Kriptolu USB Bellek (SIR), Kriptolu Mobil Telefon (MILCEP), Doküman İnceleme Cihazı (Forensic XP) ürünleri tanıtılmıştır.
- CeBIT 2010 Bilişim Fuarında, TÜBİTAK BİLGEM bünyesinde geliştirilen ulusal işletim sistemi Pardus Kurumsal 2 sürümünün tanıtımı gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Pardus, özgür yazılım dünyasının en köklü ve saygın yayınlarından olan Linux Journal’ın verdiği Readers’ Choice Awards (Okuyucu Ödülleri) 2010 ödülünde, üç ayrı kategoride ilk 5’e girmiştir.
- 7-9 Aralık 2010 tarihleri arasında, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği tarafından gerçekleştirilen, Güven-2010 Milli Kriz Yönetimi Tatbikatı’na, PARDUS işletim sistemi, GEPosta (Güvenli Elektronik Posta), AGC-100T, MİLSEC-1A ve FASD-1 cihazları ile katılım sağlanmıştır.
- NATO’nun çevrim dışı dosya kriptolama ihtiyacını karşılamak amacıyla önerilen Taşınabilir Çevrimdışı Kripto Cihazı (TAÇEK), NATO’nun operasyona uygunluk testlerini başarıyla tamamlamıştır.
- NATO’nun, NATO Çok Gizli ve Altı gizlilik dereceli anahtarlarını ve kriptografik bilgilerini, NATO envanterindeki kripto cihazlarına güvenli olarak taşımak ve yüklemek amacıyla geliştirilen KAYC-S/N, 2009 yılında aldığı SECAN Güvenlik Onayı’ndan sonra, NATO Bilgi Güvencesi Teknik Merkezi (NATO Information

Assurance Technical Center-NIATC) tarafından uygulanan teknik ve işletimsel ihtiyaca uygunluğun değerlendirildiği OPEVAL testlerini de başarıyla tamamlamıştır.

- Ortak Kriterler (Common Criteria-ISO 15408) güvenlik değerlendirme standardını kullanarak Bilişim Teknolojileri (BT) ürünlerine güvenlik sertifikasyonu sağlama hizmetini vermekte olan Türkiye, 17 Kasım 2010 tarihi itibari ile resmi olarak Sertifika Üreticisi 15. ülke olmuştur. Bunun sonucunda, Türkiye’de tek Ortak Kriterler laboratuvarı olan TÜBİTAK BİLGEM OKTEM’in laboratuvarında değerlendirilen Bilişim Teknolojileri (BT) ürünlerinin Ortak Kriterler sertifikaları, uluslararası geçerliliğe sahip olmuştur.
- Personel Performans Yönetim Sistemi çalışmalarına başlanmış ve Gebze ek binasına taşınma faaliyetleri tamamlanmıştır.

Kalite Yönetim Sistemi (KYS) bünyesinde; mevcut kalite belgelerinin muhafazası ve yenilerinin alınmasına yönelik çalışmalara devam edilmiştir. ISO 9001:2008 belgelendirme tetkiki Nisan ayında, AQAP-160 belgelendirme tetkiki ve AQAP-2110, AQAP-2130 ara denetimleri 8-10 Haziran 2010 tarihleri arasında başarıyla tamamlanmıştır. 12 Kasım 2010 tarihinde, Bütünleşik Yetenek Olgunluk Modeli (CMMI) SCAMPI Class A Değerlendirmesi başarı ile tamamlanarak yazılım geliştirme faaliyetlerinde 3. Seviye olgunluk düzeyi belgelenmiştir. Kamu Sertifikasyon Birimi, Haziran 2010’da ISO/IEC 27001:2005 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi denetimini başarıyla tamamlamıştır. ETTM Birimi, Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) tarafından gerçekleştirilen EN IEC/ISO 17025 Akreditasyon 3. gözetim denetimini, 29 Haziran 2010’da başarı ile tamamlamıştır. TÜRKAK tarafından ISO17025 uygunluğu akredite edilmiş olan EMI/EMC ve OKTEM Test Merkezleri test hizmetlerine devam etmiştir. TS ISO/IEC 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi (BGYS) çalışmaları başlatılmıştır.

Bilgi Sistemleri bünyesinde; TÜBİTAK BİLGEM Bilgi Sistemleri tarafından geliştirilen 26 iş uygulama yazılımının bakımı ve sürekliliği sağlanmış olup; yazılımların, platform (işletim sistemi) bağımsız çalışabilmesi için Java ile yenilenmesi çalışmalarına alınan eğitimlerden sonra başlanmıştır. TÜBİTAK BİLGEM Gebze ve Ankara birimlerini kapsayan İDARİNET Ağının bağlantı sürekliliği 1152 günde %98 seviyesinde gerçekleşmiştir. Kütüphane yayınları sayısı yaklaşık 13 Bine, arşiv kayıtları ise 96 Bine

ulaşmıştır. İDARİNET üzerinden sağlanan haberleşme olanakları kapsamında IP telefon sayısı 46'ya, video konferans cihazı sayısı 13'e yükseltilmiştir.

Kamu Sertifikasyon Merkezi (Kamu-SM) bünyesinde; TÜBİTAK enstitülerinde ve kamu kurum ve kuruluşlarında, Nitelikli Elektronik Sertifika (NES, e-imza) kullanımının yaygınlaştırılması çalışmaları devam etmektedir. NES üretim ve dağıtım faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Bugüne kadar verilen NES sayısı 100 bini aşmıştır. Elektronik Kimlik Doğrulama Sistemi (EKDS) çalışmaları sürdürülmüştür. Azerbaycan Devlet Muhafaza Teşkilatı projesi tamamlanmıştır. Türkmenistan ile ortak proje çalışması başlatılmıştır. Mobil imza altyapısı için GSM operatörleri ile görüşülerek, hazır olan operatör(ler) ile çalışmalar başlatılmıştır. Kart zarflama makinesi alımı için ön araştırma çalışması başlatılmıştır. Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi için Mali Mühür Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcısı hizmetleri sürdürülmektedir. OKTEM tarafından test edilen Elektronik Sertifika Yönetim Altyapısı (ESYA) yazılımı, TSE Ortak Kriter Test Merkezi tarafından Mart ayında sertifikalandırılmıştır.

1.3.2.1. Ulusal Elektronik ve Kriptoloji Enstitüsü (UEKAE)

EMC TEMPEST Test Merkezi (ETTM) bünyesinde; TEMPEST özellikli cihaz tasarımları, EMI/EMC ve TEMPEST testleri gerçekleştirilmiştir. MİLGEM EMI/EMC projesinde çalışmalar sürdürülmüştür. TEMPEST konusunda danışmanlık hizmeti verilmiştir. Kamu kurumları, özel firmalar, Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) ve Dışişleri Bakanlığına eğitim ve danışmanlık hizmetleri verilmiştir. Çalışma grubu toplantılarına katılım sağlanmıştır. TÜBİTAK BİLGEM projelerinde ihtiyaç duyulan test ve danışmanlık hizmetleri sağlanmıştır.

Kripto Analiz Merkezi bünyesinde; kripto algoritmaları tasarım ve analiz çalışmaları gerçekleştirilmiştir. 4. Bilgi güvenliği günü 11 Mart 2010'da düzenlenmiştir. Biri sözlü sunum ve diğeri de poster sunumu olmak üzere 2 makale ile RFIDSEC 2010 konferansına katılım sağlanmıştır. 10 Haziran 2010'da, III. RFID Uygulamaları Sempozyumu bilgi günü düzenlenmiştir. 13 Kasım 2010'da ise projenin ikinci bilgi günü düzenlenmiştir.

İLTAREN bünyesinde; askeri alandaki yazılım geliştirme, tümleştirme ve test çalışmalarına, yeni taşınılan binada devam edilmektedir. Projeler için teknik destek,

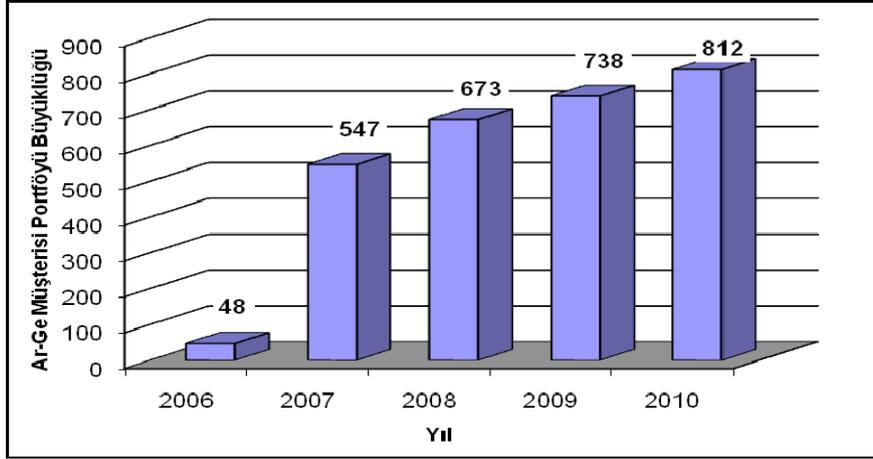
kullanıcı eğitimleri verilmeye devam edilmiştir. Üniversitelerde, TÜBİTAK BİLGEM tanıtımı ve Elektronik Harp sunumları gerçekleştirilmiştir.

Bilişim Sistemleri Güvenliği (BSG) bünyesinde; çeşitli kamu kuruluşlarına, kamu ve özel bankalara sistem güvenlik testleri, güvenli ağ alt yapıları kurulumu, BT güvenliği eğitim hizmetleri verilmiştir. Yükseköğretim Kurulu (YÖK), Sahil Güvenlik Komutanlığı, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, VODAFONE, İBB, HOLLANDA CEB Bankası, TAKASBANK bilgi güvenliği projeleri başarı ile tamamlanmıştır. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) Bilişim Sistemi Geliştirme projesine devam edilmiştir. ESYA yazılımının EAL++ düzeyindeki değerlendirmesi tamamlanmıştır. Güvenlik duvarı geliştirme faaliyetlerine devam edilmiştir. Geliştirilen güvenlik duvarı çeşitli kurumlarda 250 noktada çalışmaktadır. 28 kamu kurumu ve 8 il kriz merkezinde güvenli haberleşme sistemi kurulmuş ve kullanıcılara sistem ile ilgili eğitim verilmiştir. 2010 yılı Aralık ayında Milli Kriz Tatbikatı gerçekleştirilmiştir. Türkiye Bilgisayar Olayları Müdahale Ekibi (TR_BOME) faaliyetleri devam etmiştir. Bu çerçevede Türkiye ile ilgili BT güvenlik olaylarının koordinasyonu yapılmıştır. 2011 yılı Ocak ayında yapılacak olan Siber Güvenlik Tatbikatının hazırlık ve koordinasyon çalışmalarına devam edilmiştir. Ulusal Bilgi Güvenliği Programı projesi başarı ile tamamlanmıştır. SysSec ve TÜBİTAK KAMAG tarafından desteklenecek Sayıştay Bakanlığı Bilgisayar Destekli Denetim projesine başlanmıştır. Sayıştay ile birlikte SGK'da bilgi sistemleri denetimleri yapılmıştır. TÜBİTAK BİLGEM internet sisteminde PARDUS'a geçiş çalışmaları sürdürülmüştür. GENKUR internet güvenliği testleri, SGK akıllı kart CC çalışmaları sürdürülmüştür. "5. Kamu Kurumları Bilgi Teknolojileri Güvenlik Konferansı" 25 Haziran 2010'da düzenlenmiştir. TÜBİTAK BİLGEM ürünlerinin testleri yapılmış, danışmanlık hizmetleri sağlanmıştır.

Tümdevre Tasarım ve Üretimi bünyesinde; ULSI/CMOS DPT projesi kapsamında 0,7um CMOS Fonksiyonel Tümdevre üretime ve 0,35um CMOS Test Tümdevresi maske seti hazırlanmasına devam edilmiştir. Fotodetektör üretimi tamamlanmıştır. Si-Ge BiCMOS Tümdevre Üretim Süreci Geliştirilmesi çalışmaları yapılmıştır. Çeşitli kripto cihazları için algoritma yongası üretimi ve kripto tümdevreleri tasarımına devam edilmiştir.

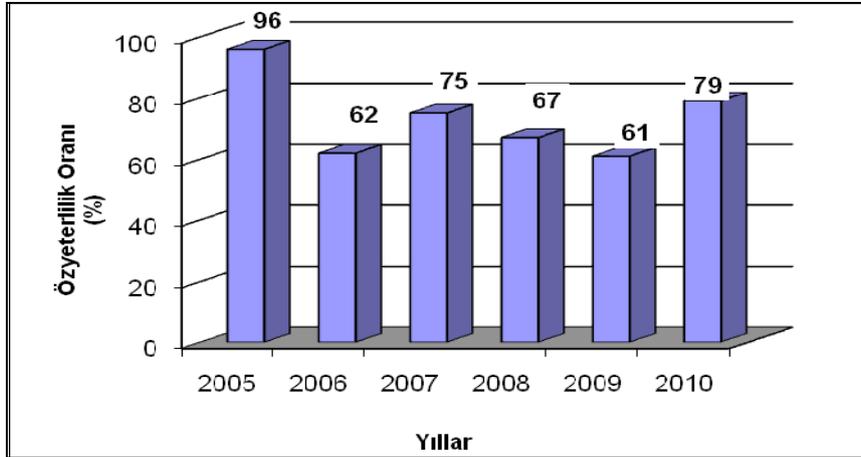
Ürün Gerçekleştirme bünyesinde; 85 proje ile ilgili çalışmalara devam edilmiştir. MİLCEP-K1 (milli sürüm) çalışmaları sürdürülmüştür, İngiltere-Türkiye arası testler başarılı olmuştur. MİLCEP-K2 (NATO sürümü) çalışmaları, MILSEC-3 test çalışmaları, Farklı Ortamlarla Uyumlu Muhabere Sistemi (FORMUS) kapsamındaki çalışmalar, GÖKTÜRK projesi çalışmaları, RTÜK SKAAS-2 ve TAFICS 2 projesinde saha kabul muayene çalışmaları, Fiberoptik Kablo Denetleme Sistemi saha ve kurulum çalışmaları, IFF M5K projesi iyileştirme çalışmaları, MA3 Uygulama Projesi çalışmaları, AKİS Geliştirme, Cam Kontrol Sistemleri, EKADAS 2 Donanım-Yazılım çalışmaları ve MAMSİS çalışmaları sürdürülmüştür. SDH Radyolink Projesi kapsamında 100 adet Radyolink cihazı hazırlanmış, sistem montajı ve testler devam etmiştir. Pardus 2009.2 Geronticus Eramita Haziran 2010'da yayınlanarak kullanıcılara sunulmuştur. NOLCE-1'in OPEVAL testleri yapılmıştır. NOLCE-2 (SIR) geliştirme çalışmaları sürmektedir. OKTEM Tarafından test edilen Akıllı Kart İşletim Sistemi (AKİS) yazılımı TSE Ortak Kriter Test Merkezi tarafından sertifikalandırılmıştır. 7000 Provizyon, 125 e-reçete işlemi yapılmıştır. Milli yonganın 100 bin adetlik üretimi başarı ile tamamlanmıştır. Kart Erişim Cihazları kurma çalışmaları sürdürülmüştür. Kripto cihazları yönetim merkezi projesi kapsamında Turkcell, Türk Telekom ve Vodofone'a kurulum yapılmıştır. Ulusal Marker Kontrol Cihazı kapsamında yazılım ayarlamaları ve kalibrasyonlar yapılarak, çalışma ve akaryakıt örnek alma eğitimleri verilmiştir. S5066 yazılım ailesi için gerekli teknik destek verilmiştir. DPT'den alınan destekle Anten Test Araştırma Merkezi, Katot ve Mikrodalga Vakum Tüp Araştırma Altyapısı çalışmaları devam etmektedir. AB ÇP kapsamında toplantılara katılım sağlanmış, yeni proje önerileri değerlendirilmiştir. Ayrıca AB 7. ÇP kapsamında ICE, MULTISAUND, TRAIN-OS ve CRESCENDO gibi iyi örnek uygulaması olarak çeşitli toplantılarda tanıtılan projeler yürütülmüştür. Doküman inceleme cihazları projesi kapsamında 11 adet FORENSIC XP-4010D cihazının üretimine devam edilmiştir. Stratejik ürünler kapsamında Sahil Güvenlik Komutanlığına 1 adet IPKC, 10 adet MILON-4C, Jandarma Genel Komutanlığına 13 adet ECATAC ve 60 adet KAYC-32, Deniz Kuvvetleri komutanlığına 25 adet IPKC teslim edilmiştir. Geliştirme, üretim ve bakım onarım çalışmalarına devam edilmiştir.

TÜBİTAK BİLGEM Ar-Ge müşteri portföyü büyüklüğü 2010 yılında 812'ye ulaşmıştır (bk. Şekil 71). 2005 yılı TÜBİTAK BİLGEM Ar-Ge müşteri portföyü büyüklüğü verisine ulaşamamıştır.

Şekil 71. TÜBİTAK BİLGEM Ar-Ge Müşterisi Portföyü Büyüklüğü

2010 yılında TÜBİTAK BİLGEM faaliyetleri sonucu elde edilen özgelirin giderlere oranını gösteren özyeterlilik oranı % 79 olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 72).

Şekil 72. TÜBİTAK BİLGEM Özyeterlilik Oranı

1.3.2.2. Bilişim Teknolojileri Enstitüsü (BTE)

Akıllı Sistemler bünyesinde; radar sistemleri, manyetik indüksiyon algılayıcıları, elektro-optik algılayıcılar, akustik algılayıcılar ve algılayıcı ağlar ve protokolleri, sinyal analizi ve işleme, algılayıcı kaynaştırma, imge analizi ve işleme, video işleme,

görüntüleme, örüntü tanıma, eşleme ve sınıflandırma teknikleri ve hareket analizi, gerçek zamanlı işletim sistemleri, emniyet kritik sistemler ve süreçleri, çoklu süreç çoklu izlek teknikleri, gömülü sistem yazılımı, donanımı ve entegrasyonu, işaret bütünlüğü ve veri toplama sistemleri ile ilgili çalışmalar devam etmiştir. DRT Masası projesi kapsamında 1.DRT masası gemiye monte edilmiş olup, gemi entegrasyon ve liman kabul testleri başarı ile tamamlanmıştır. Eğitim amaçlı cihaz üretilmiş ve kullanıcılara bakım eğitimleri verilmiştir. ETMTS-1 için garanti bakım kapsamında destek verilmektedir. ETMTS-2 çalışmaları sürdürülmektedir. SONOBOY_TR projesi kapsamında 20 adet SONOBOY üretilip test edilmiştir. AB 7. ÇP kapsamında BORGAS projesine başlanmıştır. IYON TR projesinde kısıtlı özellikli ilk sürüm çıkmıştır. OPUS 1 TARAL projesine başlanmıştır. LADUS, GÖMSİS SDR, GIS proje çalışmaları sürdürülmüştür. Özel Amaçlı Taktik Operasyon Eğitim Sistemi, E-BELGEM, KAHİN projeleri TARAL projeleri olarak başlatılmıştır.

Bilişim Sistemleri bünyesinde; üç boyutlu görselleme ve animasyon, performans değerlendirme, dinamik ve fiziksel modelleme, elektromanyetik ve akustik yayılım modelleri, algılayıcı modelleme, dağıtık mimarili benzetim, esnek senaryo tanımlama, görev eğitim teknolojileri, sanal gerçeklik ile mühendislik ve davranış düzeyi modelleme, bilgi yönetimi teknikleri, e-devlet uygulamaları, veri madenciliği, veri tabanları ve veri ambarı sistemleri, coğrafi bilgi sistemleri, doküman ve belge yönetimi uygulamaları, internet ve semantik teknolojiler, seyrüsefer, güdüm ve kontrol teknikleri, planlama, harekât alanının izlenmesi, hasar tespiti, ölçümü ve değerlendirilmesi, yazılım metrikleri ve test teknikleri, yazılım mimarileri, açık kaynak yazılımlar, sistem yazılımı, yazılım modelleme/geliştirme çerçeveleri, paralel algoritmalar ve yük dengeleme, yazılım süreç mühendisliği, ara katman yazılımları, yazılım metodolojileri ve insan bilgisayar etkileşimi ile ilgili projeler yürütülmüştür. DATAS, doğrulama testleri sürdürülmüştür. CRESCENDO (AB Projesi) Modelleme çalışmaları sürdürülmüştür. TRENSİM projesinde çalışmalara devam edilmektedir, E43000 model tren simülatörü tamamlanmış olup, iyileştirmeler yapılmaktadır. UDSP 3. dönem kapanış faaliyetleri yürütülmüştür. RKA YAZGEL projesinin kesin kabulü tamamlanmıştır. DAKAY, GIDAPORT, ÖNKAHİN, İGDAŞ IBM I-series projeleri sürdürülmüştür.

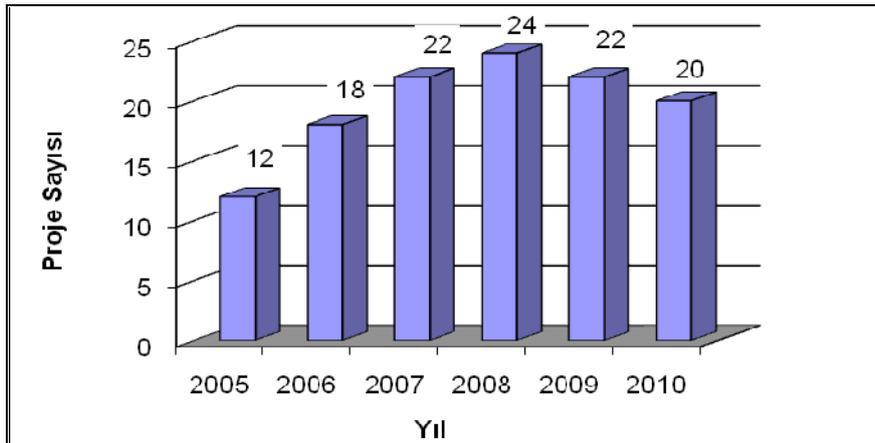
BTE bünyesinde Ocak 2010 tarihinde kurulan Yazılım Test ve Kalite Değerlendirme Merkezinde kamu ve özel kurum ve kuruluşların yazılım test ve kalite değerlendirme ihtiyaçlarının askeri ve sivil standartlara göre gerçekleştirilmesi, yazılım test ve kalite değerlendirme konusunda eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin verilmesi amaçlanmaktadır.

1.3.3. Savunma Sanayii Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü (TÜBİTAK SAGE)

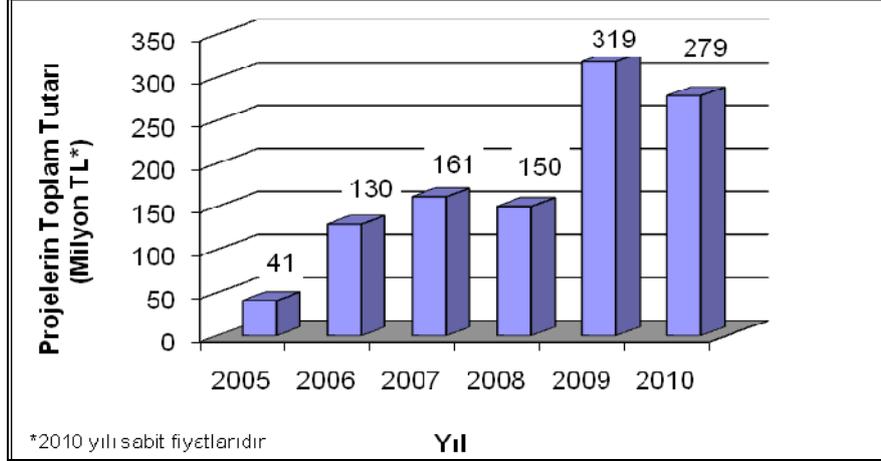
TÜBİTAK SAGE görev tanımı kapsamında, öncelikli olarak Türk Silahlı Kuvvetlerinin gereksinimlerini sağlayacak şekilde, dışa bağımlılığı azaltacak, özgün, zamanında ve maliyet etkin Ar-Ge projeleri gerçekleştirmektedir. Bu faaliyetleri sürdürürken, ülkeye nitelikli bilgi, yetişmiş insan gücü ve teknolojik altyapı kazandırmaktadır.

2010 yılı içinde ortalama 45 proje geliştirme faaliyeti yürütülmüştür. Bu proje geliştirme faaliyetlerinin genelde tipleri TARAL, MSB ve SSM kaynaklıdır. TARAL ve MSB projelerinde ağırlıklı olarak ana yüklenicilik sıfatı ile, SSM projelerinde ise genelde alt yüklenici sıfatı ile pay alınmaya çalışılmaktadır. 2010 yılı içinde 7 proje geliştirme faaliyetinin sözleşmesi imzalanarak bağitlanmıştır. Bağitlanan 7 projenin bütçesel büyüklüğü yaklaşık 60 Milyon TL'dir.

2010 yıl sonu itibarıyla yürürlükte olan proje sayısı 20, projelerin toplam tutarı ise 279 Milyon TL olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 73 ve Şekil 74).

Şekil 73. TÜBİTAK SAGE'de Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Proje Sayısı

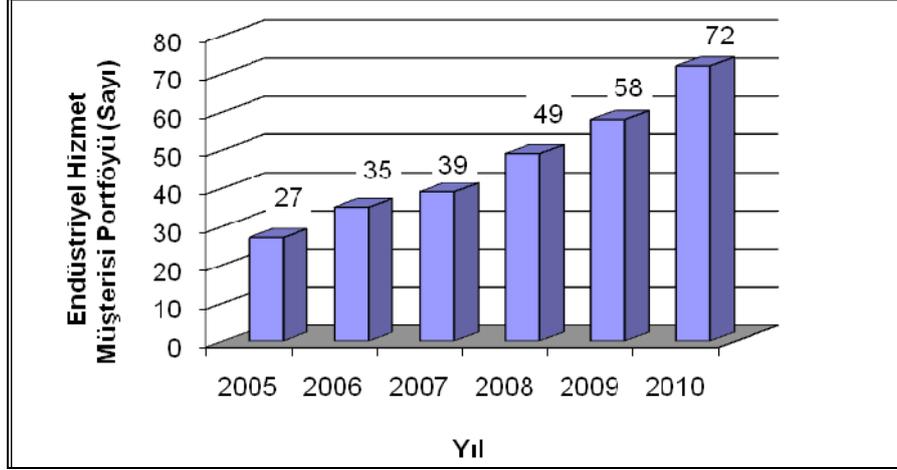
Şekil 74. TÜBİTAK SAGE' de Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Projelerin Toplam Tutarı

Son dönemde, TÜBİTAK SAGE tarafından yürütülen projelerde geliştirilen sistemlerden bazılarının müşteri istekleri doğrultusunda üretimi ve teslimi gerçekleştirilmektedir. Önümüzdeki dönemde yürütülmesi öngörülen projeler de dikkate alındığında, TÜBİTAK SAGE Kalite Yönetim Sistemi'ne bazı eklentilerin yapılmasının zorunluluk haline geldiği değerlendirilmiştir. Bu amaçla aşağıdaki alanlarda çalışmalar yürütülmektedir:

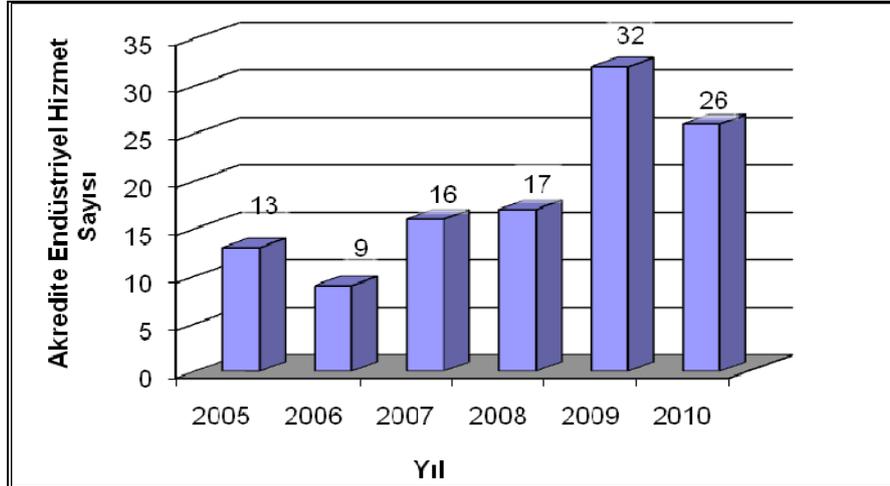
- Özel Üretim Süreçlerinin oluşturulması ve ISO 9001 Belgesi kapsamına özel üretim çalışmalarının eklenmesi,
- TÜBİTAK SAGE Kalite Yönetim Sisteminin AQAP 2110 Yayını'na göre belgelendirilmesi.

ISO 17025 Deney ve Kalibrasyon Laboratuvarlarının Akreditasyonu Standardına adaptasyon çalışmaları tamamlanmış, 9 test ve 13 kalibrasyon için TÜRKAK'a resmi başvuru yapılmıştır. TÜRKAK tarafından atanan denetçiler tarafından SAGE Yönetim Belgeleri incelenmiştir. Akreditasyon tetkiki için beklenilmektedir.

2010 yılında TÜBİTAK SAGE'nin endüstriyel hizmet müşterisi portföyü büyüklüğü 72, akredite endüstriyel hizmet sayısı ise 26 olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 75 ve Şekil 76). Akredite endüstriyel hizmet sayısı, yıl içerisinde verilen endüstriyel hizmet (test, analiz, danışmanlık) sayılarının toplamıdır.

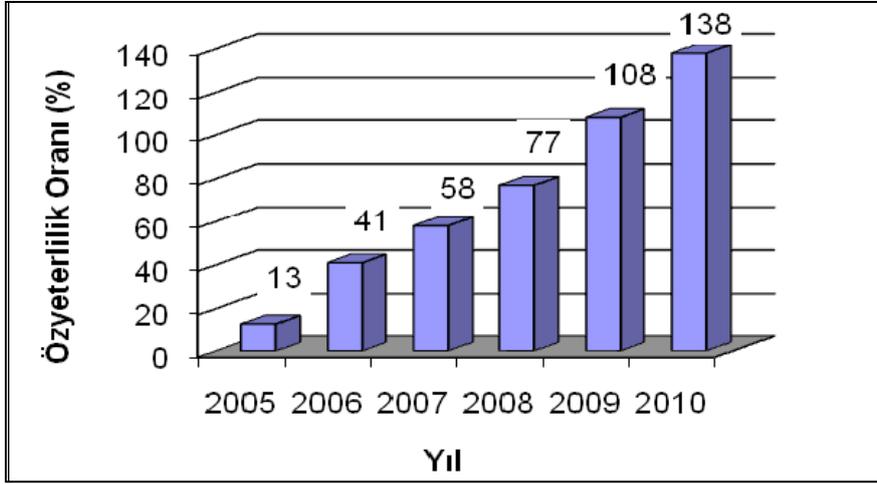
Şekil 75. TÜBİTAK SAGE Endüstriyel Hizmet Müşterisi Portföyü Büyüklüğü

Şekil 76. TÜBİTAK SAGE Akredite Endüstriyel Hizmet Sayısı

Bilişim sistemleri alanında, Teamcenter üzerinde yürüyen işler için en iyileme çalışmaları başlatılmıştır. Bilgi güvenliği ve ISO 27001 standardı kapsamında yeni bir çalışma başlatılmıştır. Bu bağlamda TEMPEST çalışmaları tamamlanmış, internet ve intranet ağları güvenli bir şekilde birbirinden ayrılmıştır. ISO 27001 çalışmaları kapsamında Bilgi Güvenliği El Kitabı yayınlanmıştır. System Center Configuration Manager sistemi kurularak kullanıcıların bilgisayarlarındaki yönetici hakları alınmış ve yazılımların Bilişim Sistemleri Birimi kontrolü altında kurulması ve takibi sağlanmıştır. Böylelikle çalışan bilgisayarlarının işletim sistemlerinde yaşanan arızaların büyük oranda önüne geçilmesi

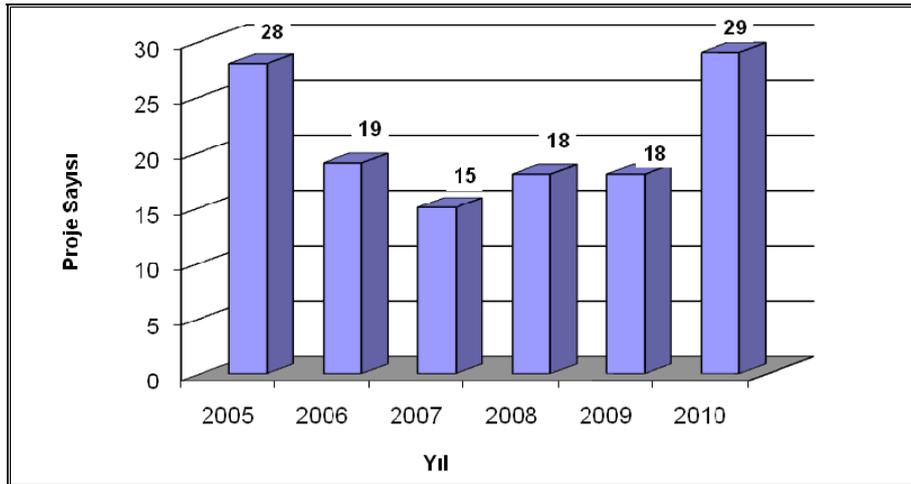
sağlanmıştır. TÜBİTAK SAGE faaliyetleri sonucu elde edilen özgelirin giderlere oranını gösteren özyeterlilik oranı 2010 yılında %138 olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 77).

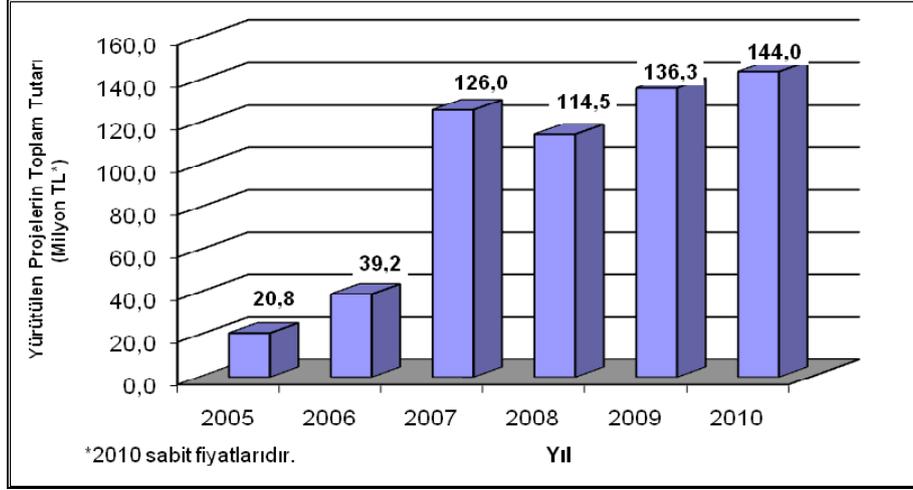
Şekil 77. TÜBİTAK SAGE Özyeterlilik Oranı

1.3.4. Uzay Teknolojileri Araştırma Enstitüsü (TÜBİTAK UZAY)

TÜBİTAK UZAY'ın, 2010 yılında yürütmüş olduğu 3 DPT destekli, 20 dış destekli, 4 TÜBİTAK 1007/1001 Programları destekli ve 2 uluslararası olmak üzere toplam 29 projesi bulunmaktadır (bk. Şekil 78). Bu projelerin toplam tutarı 144 Milyon TL olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 79).

Şekil 78. TÜBİTAK UZAY'da Yıl Sonunda Yürürlükte Olan Proje Sayısı

Şekil 79. TÜBİTAK UZAY'da Yıl Sonunda Yürürlükte Olan Projelerin Toplam Tutarı

TÜBİTAK UZAY tarafından 2010 yılında gerçekleştirilen faaliyetlerin özeti aşağıda sunulmuştur.

GÖKTÜRK-2 Projesi proje çalışmaları plana uyumlu şekilde devam etmektedir.

RASAT projesi kapsamında;

- Yapısal yeterlilik seviyesi titreşim testi başarıyla gerçekleştirilmiştir.
- Uçuş modülü entegrasyon çalışmaları tamamlanmıştır.
- Sistem seviyesi işlevsel test/senaryolar ve RF testleri tamamlanmıştır.
- Kritik aşamalardan biri olan ICD gözden geçirme toplantısı fırlatma hizmetini sağlayacak firma ile gerçekleştirilmiştir.
- Uçuş modeli titreşim testi gerçekleştirilmiştir.
- Geliştirme çalışmalarının son aşaması olan sistem seviyesi ısıl vakum testleri gerçekleştirilmiştir.
- Fırlatma faaliyetleri, fırlatmadan sorumlu firma tarafından kaynaklanan nedenlerle planlandığı şekilde gerçekleştirilememiştir. Fırlatmanın 2011 senesi ilk yarısında gerçekleşmesi beklenmektedir.

TÜBİTAK 1007 Kamu Programı kapsamında,

- Yüksek Kapasite ve Hızlı Bilgisayarlı Kovan ve Mermi Çekirdeği Balistik Görüntüsü Analiz ve Tanıma Sistemi Geliştirilmesi (Balistika 2010) Projesi'nde altsistem ve sistem seviyesinde entegrasyon, test ve gerçekleştirim süreçleri devam etmektedir.
- TEDAŞ için geliştirilen "Dağıtım Sisteminin Dağıtık Üretim Sistemlerini de Kapsayacak Biçimde Güncellenmesi"ne yönelik TÜBİTAK KAMAG'a proje önerisi verilmiştir. KAMAG tarafından proje önerisine revizyon istenmiş, söz konusu revizyonlar gerçekleştirilmiştir.
- "RTÜK SKAAS Kavram Tanıma Sisteminin Geliştirilmesi - SKAAS KavTan" Projesi kapsamında 4. dönem raporu teslim edilmiş, altyapı paketlerinin entegrasyon gerçekleştirimi ve testi yapılmıştır.
- Güç Kalitesi Milli Projesi tamamlanarak Proje Sonuç Uygulama Planı (PSUP) sürecine geçilmiştir.

DPT'nin 2010 Altyapı Proje Çağrısına verilen "Hall Etkili Elektrik İtki Motoru Geliştirme Altyapı Projesi" başlamıştır. DPT destekli Elektronik Güvenilirlik Laboratuvarı Altyapısı Projesi kapsamında laboratuvarı kurma çalışmaları sürdürülmektedir, hali hazırda kurulmuş olan altyapı uzay çalışmalarında kullanılmaktadır.

TÜBİTAK BİLGEM tarafından yürütülen RTÜK SKAAS Projesi'nin, TÜBİTAK UZAY sorumluluğunda bulunan Analiz Yazılımları Geliştirme Çalışmaları tamamlanmış, nihai kabul çalışmaları sürdürülmüştür, kabul süreci henüz sonlandırılmamıştır.

Orta Asya Ülkelerinde Yer Gözlem Uygulamalarının Yaygınlaştırılmasını amaçlayan ve Avrupa Birliği 7. ÇP tarafından desteklenen "GEO capacity building initiative in Central Asia Projesi" (SEOCA) başlamıştır. SEOCA'nın proje planına uygun şekilde yürütülmesi amacıyla Türkiye'de uluslararası bir çalıştay yapılmıştır.

EÜAŞ Gezende Hidroelektrik Santrali İşletme Müdürlüğü'nün işletmekte olduğu, her biri 53,125 MW gücündeki 3 ünitenin çeşitli bölümlerinin rehabilitasyonunu amaçlayan "EÜAŞ Gezende Hes Rehabilitasyon (Gezende Hes) Projesi" başlatılmıştır.

Rüzgâr santrallerinin üretimini baz yük üretim santralleri karakteristiğine yaklaştırmak veya hiç olmazsa bu dalgalanmaları yumuşatmak amacıyla şimdiden acil önlemler

alınmasına yönelik olarak “Türkiye’de Rüzgârdan Üretilen Elektriksel Güç İçin İzleme, Tahmin ve Yönetim Sistemi Geliştirilmesi Projesi” başlatılmıştır.

“Union for the Coordination of Transmission of Electricity” (UCTE) Çalışma Grubunun, halen devam eden “Türkiye Elektrik Sisteminin Avrupa Elektrik Sistemine Senkronize Bağlanması Projesi” kapsamında gerçekleştirdiği çalışmalarda TEDAŞ’a teknik hizmet sağlanmıştır.

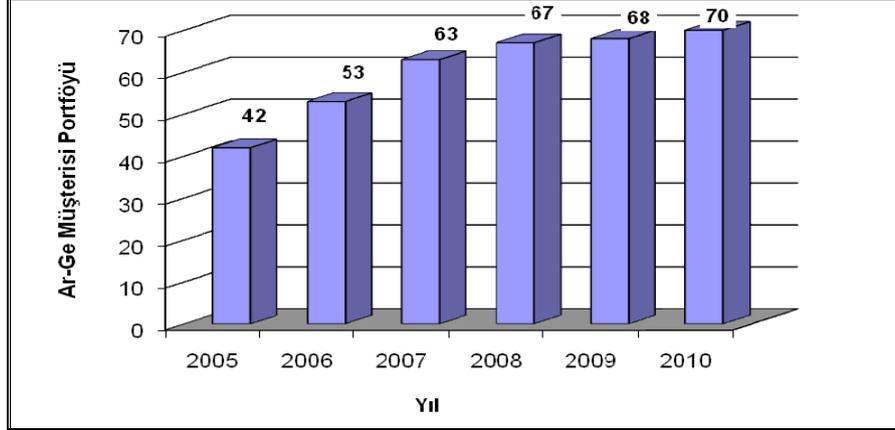
Enstitü bilişim altyapısının geliştirilmesine ve bilişim güvenliğinin sağlanmasına yönelik faaliyetlere devam edilmiştir. İlk altı aylık süre içerisinde; var olan sistemlerin güncellenmesi ve iyileştirilmesi çalışmaları yapılmıştır. Kablosuz Ağ altyapısı hazırlanmış, devreye alınmıştır. Kablosuz Ağ kapsamında; yerel ağ, misafir ağı ve Eduroam kullanıcılarına yönelik ayrı SSID’ler tanımlanmış ve güvenli ağ yapısı kurulmuştur. Sunucu sanallaştırmasına yönelik araştırma ve teknik isterlerin belirlenmesine yönelik çalışmalar başlatılmıştır. Kapı geçiş sisteminin yenilenmesine yönelik çalışmalar yapılmış, teknik şartname hazırlanıp, satınalma aşamasına gelinmiştir.

TARAL 1001 Programı tarafından desteklenen “Süperküme Bölgelerindeki Galaksi Kümelerinin Çekimsel Etkileşimleri ve Kozmik Ağ Modelleriyle Kara Maddenin Çalışılması Projesi” başlamıştır.

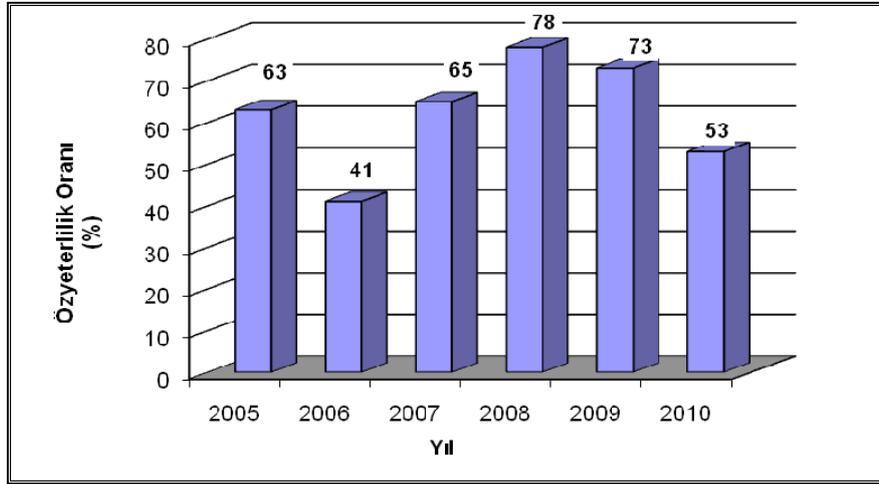
İş geliştirme faaliyetleri yürütülmüş; TÜBİTAK 1007 Kamu Programı, uluslararası işbirliği ve dış destekli projeler için teklifler verilmiştir.

Yürütülen araştırmalar sonucunda 19 uluslararası makale yayınlanmış, 31’i uluslararası olmak üzere toplam 49 bildiri sunulmuştur.

TÜBİTAK UZAY’da Ar-Ge hizmeti verilen farklı müşterilerin sayısını birikimli olarak gösteren Ar-Ge müşteri portföyü büyüklüğü 2010 yılında 70 olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 80). TÜBİTAK UZAY faaliyetleri sonucu elde edilen özgelirin giderlere oranını gösteren özyeterlilik oranı 2010 yılında %53 olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 81).

Şekil 80. TÜBİTAK UZAY Ar-Ge Müşteri Portföyü Büyüklüğü

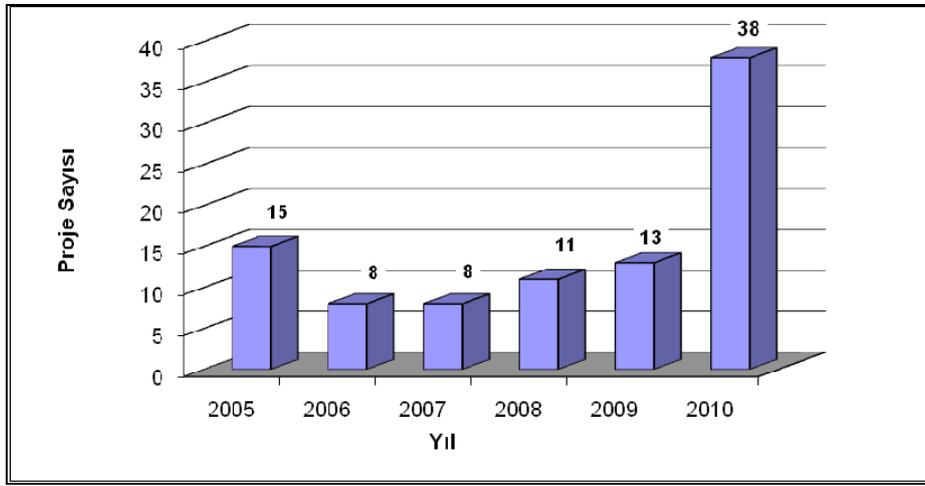

Şekil 81. TÜBİTAK UZAY Özyeterlilik Oranı

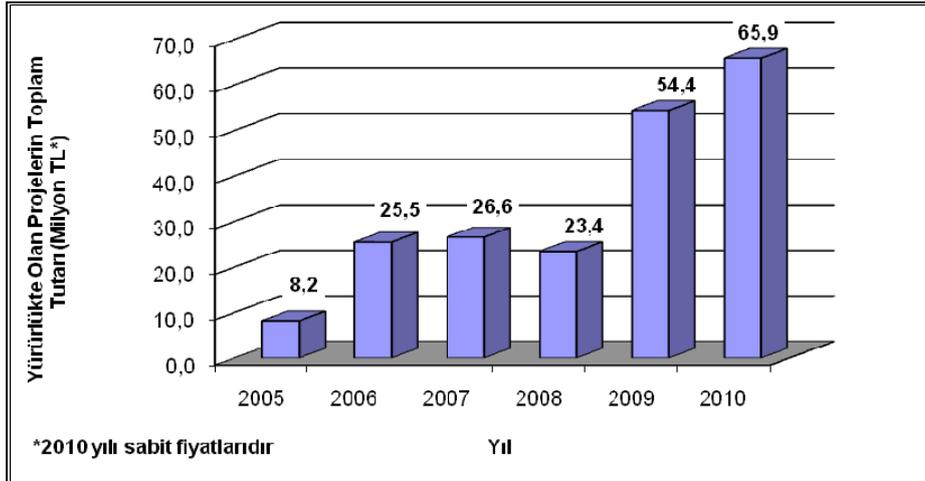
1.3.5. Ulusal Metroloji Enstitüsü (TÜBİTAK UME)

TÜBİTAK UME, 2010 yılında temel görevleri olan birincil seviye ölçüm sistemlerinin kurulması ve geliştirilmesi konusunda faaliyetlerine devam etmiştir. 2010 yılı içinde TÜBİTAK UME’de 12’si AB, 2’si DPT, 2’si TÜBİTAK 1007, 14’ü TÜBİTAK 1001 ve 8’i finansmanı müşteri tarafından sağlanan dış destekli ve 6’sı endüstriyel hizmet projesi olmak üzere toplam 44 proje (yürürlükte olan ve tamamlanan) üzerinde çalışılmıştır. Yıl içinde 4 endüstriyel hizmet projesi, 1 finansmanı müşteri tarafından sağlanan dış destekli Ar-Ge projesi ve 1 TÜBİTAK 1001 projesi tamamlanmıştır. Ayrıca, 2010 yılı içinde 2 DPT, 30 TÜBİTAK 1001, 2 TÜBİTAK 1002, 23 finansmanı müşteri tarafından sağlanacak dış destekli Ar-Ge projesi, Avrupa Metroloji Araştırma Programı (European

Metrology Research Programme - EMRP) kapsamında 11 Ar-Ge projesi ve 5 endüstriyel hizmet projesi olmak üzere toplam 73 proje teklif edilmiştir. Teklif edilen 2 dış destekli Ar-Ge projesi, 9 TÜBİTAK 1001 projesi, 8 endüstriyel hizmet projesi kabul edilmiş ve 4 EMRP projesinin desteklenmesine AB komisyonu tarafından karar verilmiştir. Dış destekli projelerin yanı sıra, Türk sanayisinin ihtiyaçlarına cevap verebilecek ölçüm sistem ve standartlarının geliştirilmesi amacıyla 20 iç proje yürütülmüştür. TÜBİTAK UME'de 2010 yıl sonu itibarıyla yürürlükte olan proje sayısı 38 olup bunların toplam tutarı 65,9 Milyon TL'dir (bk. Şekil 82 ve Şekil 83).

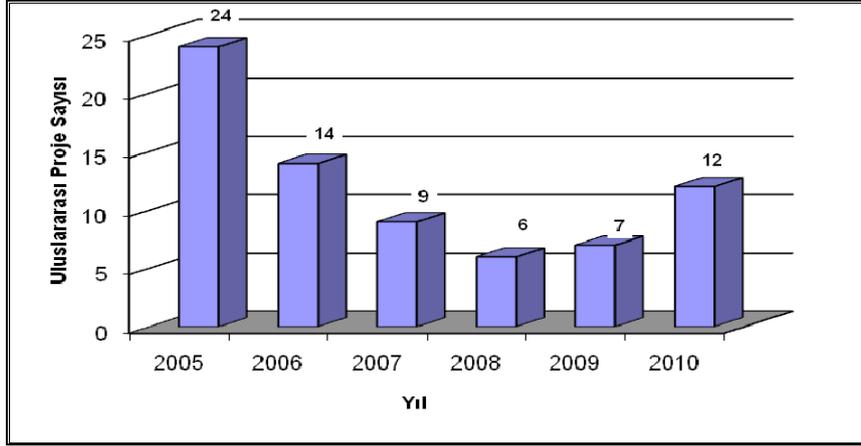

Şekil 82. TÜBİTAK UME'de Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Proje Sayısı

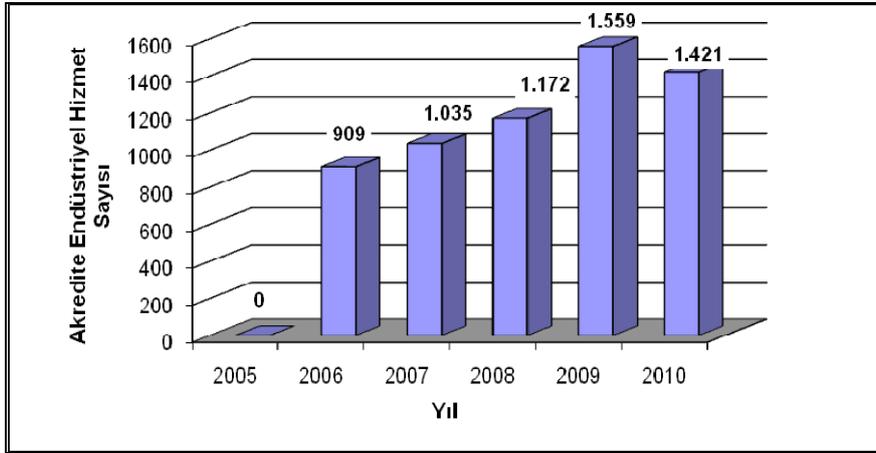

Şekil 83. TÜBİTAK UME'de Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Projelerin Toplam Tutarı

TÜBİTAK UME’de 2010 yılı içerisinde yürütülen toplam uluslararası proje sayısı 12’dir (bk. Şekil 84). 2010 yılı içinde TÜBİTAK UME akredite endüstriyel hizmet sayısı 1.421 olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 85). Akredite endüstriyel hizmet sayısı, yıl içinde verilen akredite kalibrasyon ve deney hizmetleri sayısının toplamıdır.

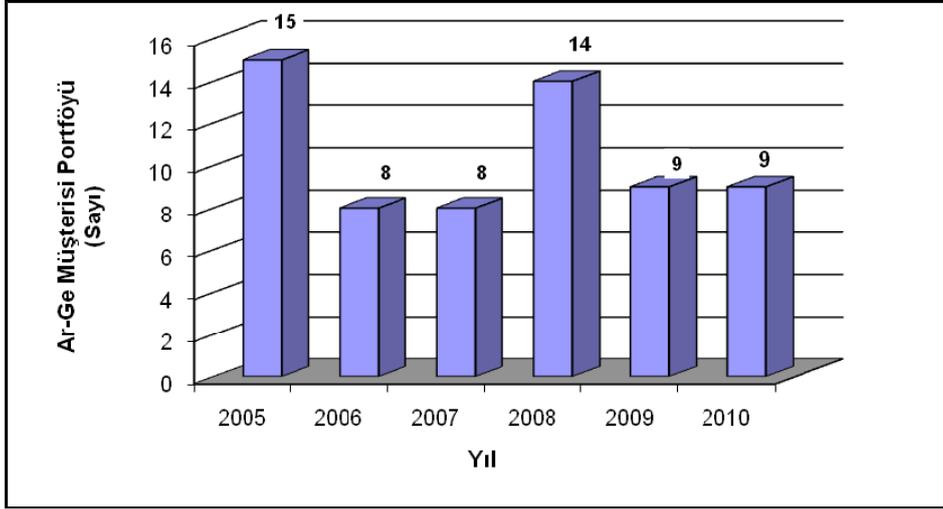
Şekil 84. TÜBİTAK UME’de Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Uluslararası Proje Sayısı

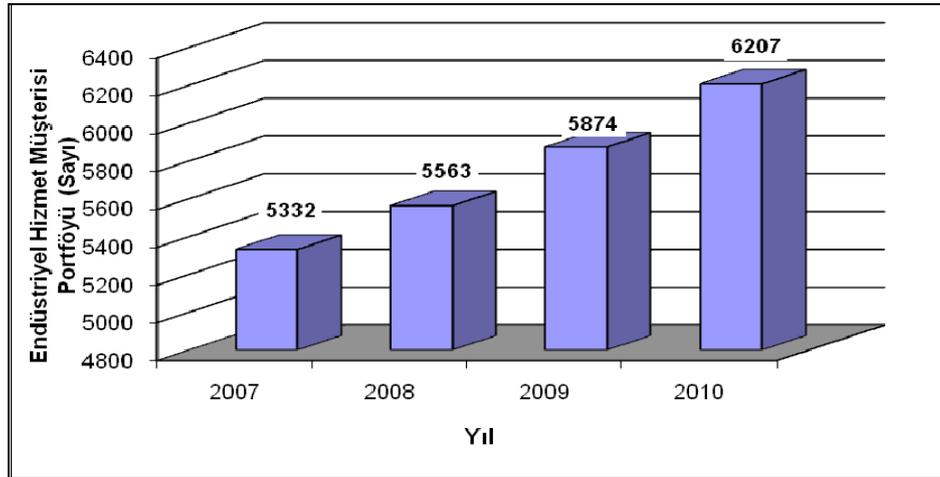
Şekil 85. TÜBİTAK UME Akredite Endüstriyel Hizmet Sayısı

2010 yılında, Ar-Ge müşterisi portföyü büyüklüğü 9, endüstriyel hizmet müşterisi portföyü büyüklüğü ise 6207 olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 86 ve Şekil 87). TÜBİTAK UME endüstriyel hizmet müşterisi portföyü büyüklüğünün 2005 ve 2006 yıllarına ait verilerine ulaşılamamıştır. 2010 yılı, TÜBİTAK UME’nin kurulduğu tarihten bu yana yurt içinde vermiş olduğu endüstriyel hizmetlerin yurt dışından da artarak talep edildiği bir yıl

olmuştur. Yıl içerisinde kalibrasyon, eğitim ve danışmanlık hizmetleri kapsamında yurtdışına 104 hizmet sunulmuş ve 135 Bin Euro gelir elde edilmiştir.

Şekil 86. TÜBİTAK UME Ar-Ge Müşteri Portföyü Büyüklüğü

Şekil 87. TÜBİTAK UME Endüstriyel Hizmet Müşteri Portföyü Büyüklüğü

Uluslararası ilişkiler açısından ise öne çıkan gelişmeler aşağıda verilmektedir:

- 10 Şubat 2010'da, Suudi Arabistan Krallığı Suudi Standartlar, Metroloji ve Kalite Organizasyonu (SASO) ile karşılıklı işbirliği protokolü imzalanmıştır.
- 15 Şubat ve 3 Mart 2010 tarihlerinde EURAMET Ulusal Metroloji Altyapılarını Geliştirme Odak Grubu'nun faaliyetleri kapsamında Boyutsal Metroloji alanında

- Makedonya, Sırbistan, Karadağ ve Arnavutluk metroloji enstitüleri personelinden 7 kişiye eğitim verilmiştir.
- 23-25 Şubat 2010 tarihlerinde Brüksel'de gerçekleştirilen EURAMET Kalite Teknik Komitesi 5. toplantısında TÜBİTAK UME Kalite Yönetim Sistemi faaliyetlerini özetleyen Yıllık Faaliyet Raporu hiçbir ek bilgi istenmeden onaylanmıştır.
  - 3-5 Mart 2010 tarihleri arasında TÜBİTAK UME'nin ev sahipliğini yaptığı EURAMET Kütle Teknik Komitesi'nin (EURAMET TC-M) yıllık toplantısı, İstanbul'da gerçekleştirilmiştir.
  - 17 Mart 2010'da SASO 5 kişilik bir heyet, 9 Nisan 2010'da Malezya'nın Ulusal Bilimsel Araştırma Kurumu olan SIRIM Berhad'ın Başkanı ve Metrolojiden Sorumlu Müdürü ve 14 Temmuz 2010'da ise Endonezya Ticaret Bakanlığının Yasal Metroloji Genel Müdürlüğünden 2 kişilik bir heyet TÜBİTAK UME'yi ziyaret etmişlerdir.
  - 24-25 Mart 2010 tarihlerinde Halep Üniversitesi tarafından düzenlenen Birinci Suriye-Türkiye Bilimsel Araştırma Forumuna, Devlet Bakanı Prof. Dr. Mehmet AYDIN, TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Nüket YETİŞ, TÜBİTAK enstitülerinden yetkililer ve TÜBİTAK Bilim Kurulunun bazı üyelerinden oluşan bir heyet katılmıştır. Forumda TÜBİTAK UME'yi Teknik Müdür Yardımcısı ve Uluslararası İlişkiler Sorumlusu temsil etmişlerdir.
  - 26-31 Mart 2010 tarihlerinde Enstitü Müdür Vekili ve Teknik Yardımcısı, SASO ile imzalanmış Teknik İşbirliği Protokolü gereği; laboratuvar altyapısını yerinde görmek, yeni kurulan metroloji laboratuvarlarının cihaz ihtiyacını belirlemek amacıyla görüşmelerde bulunmak ve konuyla ilgili yapılacak Teknik Komite Toplantısı'na katılmak üzere SASO'yu ziyaret etmişlerdir.
  - 6-8 Nisan 2010 tarihlerinde Tunus Ulusal Metroloji Ajansı (Agence National de Metrologie-ANM) Başkanı Mourad Ben Hussine işbirliği imkanlarını görüşmek üzere TÜBİTAK UME'yi ziyaret etmiş ve 7 Nisan 2010'da karşılıklı anlayış belgesi imzalanmıştır.

- 25-27 Mayıs 2010 tarihlerinde EURAMET 4. Genel Kurulu Lizbon’da toplanmıştır. Genel Kurul’da TÜBİTAK UME’yi Müdür Vekili temsil etmiştir.
- 2-3 Haziran 2010 tarihlerinde BIPM Ulusal Metroloji Enstitüleri Başkanları toplantısı Enstitü Müdür Vekilinin katılımıyla Paris’te gerçekleştirilmiştir.
- 16 Haziran 2010 tarihinde Brezilya Ulusal Metroloji, Standardizasyon ve Endüstriyel Kalite Enstitüsü (INMETRO) ile TÜBİTAK UME arasında Mutabakat Zaptı imzalanmıştır.
- Uluslararası Ağırlıklar ve Ölçüler Bürosu (BIPM) bünyesinde faaliyet gösteren BIPM ve Bölgesel Metroloji Kuruluşları Ortak Komitesi’nin (JCRB) Sekreterliği görevini iki yıllık bir süre için yürütmek üzere TÜBİTAK UME’den Ahmet Ömer Altan seçilmiştir.
- TÜBİTAK UME’nin içinde bulunduğu uluslararası konsorsiyum, AB tarafından desteklenen Makedonya Metroloji Enstitüsünün kapasitesinin yükseltilmesi için teknik destek projesi için açılan ihalede en cazip teklifi vererek başarılı olmuştur.
- TÜRKAK tarafından yürütülmekte olan ve Dünya Bankası tarafından desteklenen, Moldova Akreditasyon altyapısının güçlendirilmesine yönelik “Know-How Transfer on EU Accreditation Process and Practice” projesi kapsamında TÜBİTAK UME teknik personeli tarafından eğitim ve danışmanlık hizmeti verilmesine başlanmıştır.
- Kalibrasyon, eğitim hizmetleri sunulması ve sistem kurma projeleri yapılması kapsamında Suriye, Ürdün, Lüksemburg, Suudi Arabistan Krallığı, Güney Afrika, ABD, İran, Makedonya, Romanya, Arnavutluk, Mısır, Yunanistan, Hindistan, Endonezya, Kuveyt, Lübnan, Sırbistan, Karadağ, Moldova, Tayvan, Tunus, Özbekistan’a teklifler verilmiş olup kabul edilen teklifler için hizmetler sunulmuştur.
- 25-28 Şubat 2010’da WIN’10 fuarına bir stand ile katılım sağlanarak TÜBİTAK UME hizmetlerinin tanıtımı ve yeni işbirlikleri oluşturmak için görüşmeler yapılmıştır.

TÜYAP WIN Electrotech 2010 fuarında, Optik Grubu Sorumlusu “LED ve LED’li Aydınlatmanın Geleceği Paneli”ne ve TÜBİTAK UME İletişim Sorumlusu “Türkiye’de

Kalite Altyapısının Güçlendirilmesi Projesi” faaliyetleri kapsamında gerçekleştirilen “Laboratuvar Kalite Konferansı”na davetli konuşmacı olarak katılım sağlamıştır.

DC ve Düşük Frekans Metrolojisi, Akışkan Besleme, Kontrol ve Debi Ölçümleri Metrolojisi, Kuvvet Metrolojisi, Basınç ve Sıcaklık Metrolojisi ve Empedans Metrolojisi konularında paydaş toplantıları düzenlenmiştir. Ayrıca, Titreşim Ölçüm ve Kalibrasyon Teknolojileri Çalıştay, EMRP Nanotrace ve EMRP Nanospin Toplantıları da TÜBİTAK UME’de gerçekleştirilmiştir. Geniş katılımlı “Kimyasal Ölçümlerde Kalitenin Önemi ve Kalitenin Sağlanması: Kimyasal Metroloji Eğitimi” TÜBİTAK UME ev sahipliğinde verilmiştir.

Dünya Metroloji Günü kapsamında, Milli Eğitim Bakanlığının Olur’ları ile yurt genelindeki İlköğretim II. kademe öğrencileri arasında “Ya Ölçemeseydik” konulu Kompozisyon Yarışması, TÜBİTAK Gebze Yerleşkesi’nde Masa Tenisi Turnuvası ve Yerleşke Koşusu düzenlenmiştir. 20 Mayıs 2010’da yapılan etkinliklerde yarışmalarda dereceye girenlere ödülleri takdim edilmiştir.

2010 yılında, TSK Harp Akademisinden 175 kişilik öğrenci heyeti TÜBİTAK Gebze yerleşkesinde ağırlanmış ve akademi öğrencilerine TÜBİTAK UME hakkında bir brifing verilerek laboratuvarlardan bazıları gezdirilmiş, 50 kişilik Deniz Harp Okulu Öğrenci Grubunun TÜBİTAK UME laboratuvarlarını ziyaret etmeleri sağlanırken, İTÜ Fizik Kulübü üyesi 30 öğrenci ve öğretim üyelerine TÜBİTAK UME laboratuvarları gezdirilmiştir. İlköğretim ve lise seviyesindeki öğrencilerin TÜBİTAK UME’yi ziyaret istekleri kabul edilerek metroloji farkındalığının artırılmasına katkı sağlanmıştır.

TÜBİTAK UME Stratejik Planlama ve İş Geliştirme Birimi tarafından 41 firma ile iş geliştirme toplantıları düzenlenmiştir.

Dönem içinde endüstriyi yönlendirici 89 danışmanlık hizmeti, 97 eğitim hizmeti ve ölçümlerde kullanılmak üzere 31 referans malzeme/cihaz üretim hizmeti sunulmuştur. Ayrıca Fotonik ve Elektronik Sensörler Laboratuvarı’nda yapılan çalışmalarda ilk DSSC güneş pili imal edilmiş ve değişik potansiyellerde farklı renkler alabilen ilk Organik LED cihazı üretilmiştir.

14 Uluslararası Karşılaşmaya katılım sağlanmış, 21 Laboratuvarlar Arası Karşılaştırma (LAK) organize edilmiş ve 28 Kimya Yeterlilik Testi düzenlenmiştir.

TÜBİTAK UME personelinin gelişmesini sağlamak amacıyla 77 eğitim alınmıştır.

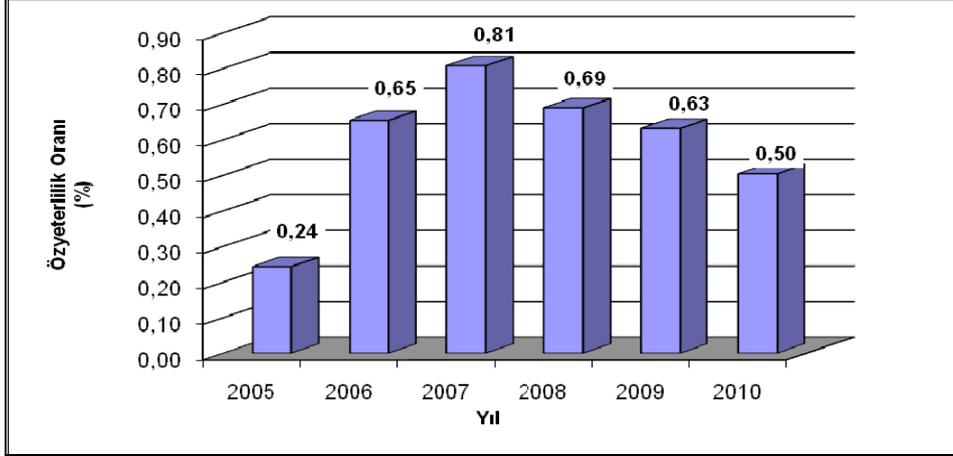
2010 yılında aşağıdaki uluslararası teknik komitelere üye olunmuş ve Türkiye'nin metroloji konusunda temsil edildiği teknik komite üyelik sayımız 79'a çıkartılmıştır:

- CCM WGG Kütle ve Türetilmiş Büyüklükler Danışmanlık Komitesinin Gravimetri Çalışma Grubu (Akustik)
- Ulusal Fotovoltaik Ayna Komitesi (MTC 116) (Fotonik ve Elektronik Sensörler)
- EURAMET Hacim ve Akışkan Özellikleri Alt Komitesi (Akışkanlar)
- EURAMET Gaz Akışkanı Alt Komitesi (Akışkanlar)
- EURAMET Sıvı Akışkanı Alt Komitesi (Akışkanlar)
- CIPM CCT WG1 - Sıcaklık Danışma Komitesi Çalışma Grubu (Sıcaklık)
- EURAMET Yüksek Gerilim Uzmanları Komitesi (Yüksek Gerilim)

TÜBİTAK UME'nin kalibrasyon ve deney alanındaki TÜRKAK akreditasyon belgelerinin geçerlilik süresi dikkate alınarak TÜRKAK'a yapılan akreditasyon yenileme başvurusunda mevcut akreditasyon kapsamına, kütle alanında kalibrasyon hizmetleri ve akustik alanında yeni bir deney hizmeti de eklenmiştir. 1 Haziran 2010 –1 Temmuz 2010 tarihleri arasında TÜRKAK tarafından kalibrasyon ve deney alanlarında akreditasyon yenileme denetimleri gerçekleştirilmiştir. Denetim sonucunda, TÜBİTAK UME'nin TÜRKAK akreditasyon sertifikalarının geçerlilik süresi 2014 olarak revize edilmiştir.

2010 yılı içerisinde uluslararası endekslerde (SCI) geçen dergilerde 20 makale, popüler bir dergide 6 makale yayınlanmış, uluslararası konferanslarda 24, ulusal konferans ve toplantılarda 2 bildiri sunulmuş, 5 eğitim dokümanı güncellenmiş ve 8 Enstitü içi teknik rapor hazırlanmıştır.

TÜBİTAK UME faaliyetleri sonucu elde edilen özgelirlerin giderlere oranlarını gösteren özyeterlilik oranı 2010 yılında %50 olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 88)

Şekil 88. TÜBİTAK UME Özyeterlilik Oranı

1.3.6. Türkiye Sanayi Sevk ve idare Enstitüsü (TÜBİTAK TÜSSİDE)

TÜBİTAK TÜSSİDE disiplinlerarası çalışma yaklaşımı ve deneyimli uzman kadrosu ile yönetim ve sosyal bilimler alanında çalışmalarını sürdürmekte olup, eğitim, danışmanlık, araştırma ile yayın alanlarında faaliyet göstermektedir.

TÜBİTAK TÜSSİDE, kurum ve kuruluşların daha fazla ihtiyaç duyduğu Kuruma Özel Proje yaklaşımını benimsemiştir. Bu yaklaşımın temelini eğitim, danışmanlık ve araştırma hizmetleri yoluyla kurumlara özel projeler gerçekleştirmek ilkesi oluşturmaktadır. Bu doğrultuda TÜBİTAK TÜSSİDE tarafından sunulan ürün/hizmetler ile Enstitü ana uzmanlık alanları Tablo 32'de verilmiştir;

2010 yılında TÜBİTAK TÜSSİDE tarafından gerçekleştirilen projeler şunlardır:

- AB Genel Sekreterliği - Stratejik Plan Projesi, İç Kontrol Eylem Planı Hazırlama
- Bursa Plastik İnşaat Tur.San. ve Tic.A.Ş (B PLAS) - Ar-Ge Danışmanlık Projesi.
- Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) - Yürüyen Akıl Projesi
- EPDK- TÜBİTAK BİLGEM- Süreç Akış Modelleme ve Dokümantasyon Projesi
- Friterm Termik Cihazlar San. ve Tic. A.Ş.- Ar-Ge Danışmanlık Projesi
- Hacettepe Üniversitesi - Hacettepe Mevcut Durum Analizi Projesi
- HEAŞ Sabiha Gökçen Uluslararası Havaalanı - Organizasyonel Gelişim Projesi

Tablo 32. TÜBİTAK TÜSSİDE Tarafından Sunulan Ürün/Hizmetler İle Ana Uzmanlık Alanları

Hizmet Türleri	<ul style="list-style-type: none"> - Kurumsal Proje - Eğitim Projesi - Araştırma Projesi - Ortak Akıl Platformu® - Ulusal / Uluslararası Organizasyonlar - Açık Eğitim - Tesis Kullanımı
Uzmanlık Alanları	<ul style="list-style-type: none"> - Strateji ve Organizasyon - Süreç ve Bilgi Yönetimi - Ar-Ge ve Üretim - Eğitsel Tasarım - Toplumsal Araştırmalar

- KOSGEB - Stratejik Plan Projesi
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) SGB - Süreç Modellemesi ve Hiyerarşisi
- MEB/Hacettepe Üniversitesi - MEB Stratejik Yönetim ve Mali Süreçlerin Modellemesi Projesi
- MEB İlköğretim Genel Müdürlüğü - Erişim ve Devamda Müfettiş Projesi
- Savunma Sanayii Müsteşarlığı - Stratejik Yönetim Projesi
- Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu - Çocuk Hakları Strateji Belgesi, Üstün Yetenekliler Strateji Belgesi
- Sultangazi Belediyesi - İç Kontrol Eylem Planı
- Başbakanlık - Stratejik Yönetim ve Performans Programı Projesi
- EPDK- Kurumsal Gelişim ve Stratejik Yönetim Projesi

- Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu - Stratejik Yönetim Eğitim ve Danışmanlık, Stratejik Yönetim Projesi
- TÜBİTAK MAM - Müşteri Memnuniyeti Anketi
- TÜBİTAK SAGE - Çalışan Anketi
- TÜBİTAK UME - İç Kontrol Projesi
- Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu G.M. - Performans programı, izleme ve değerlendirme sistematığının oluşturulması
- UNIDO-Sanayi ve Ticaret Bakanlığı - "Karbon Sonrası Toplum: Otomotiv Sanayi Öngörü Çalıştayı" projesi
- Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) "Gençler Gebze'nin Göç Haritasını Çıkartıyor" Araştırma Projesi
- Vakıflar Genel Müdürlüğü - Kontrol Ortamının İyileştirilmesi Projesi

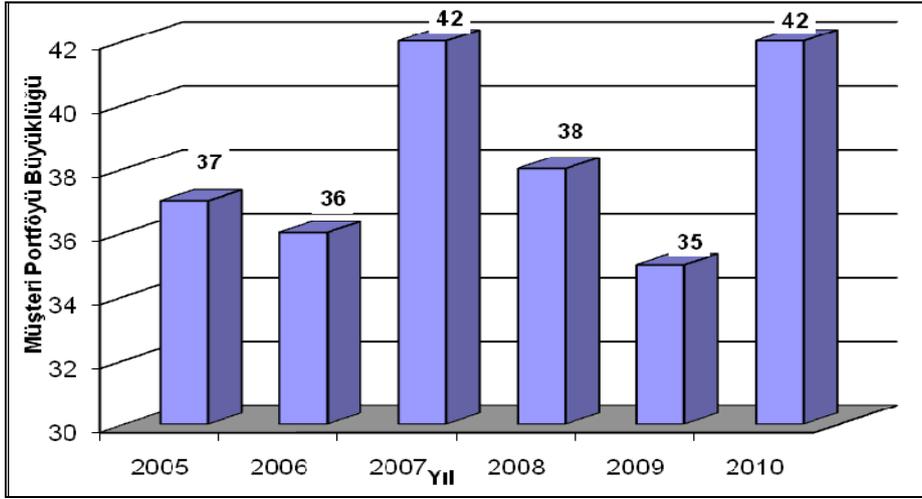
2010 yılında TÜBİTAK TÜSSİDE tarafından gerçekleştirilen eğitimler şunlardır:

- Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı - SGB - Stratejik Yönetim
- Ataç İnşaat ve Sanayi A.Ş - Üretimde Genel Planlama ve Çizelgeleme ile Proje Yönetimi Seminer Programı
- Birleşmiş Milletler – BM Gönüllüleri- Ortak Akıl Platformu (OAP)
- Gebze Kent Konseyi - Gebze Kent Konseyi OAP
- Genel Katılıma Açık - Üretimde Genel Planlama ve Çizelgeleme Eğitim Programı
- Hacettepe Üniversitesi - Fikir Üretme Çalıştayı
- İnönü Üniversitesi - Stratejik Yönetim Çalışma Programı
- İzmir Büyükşehir Belediyesi - İç Kontrol Eğitimi, Süreç Yönetimi Çalışma Programı
- Kuveyt Türk - Ortak Akıl Platformu, Şube Operasyon Performansı Değerlendirme
- Küçükler Holding A.Ş - Stratejik Yönetim Çalışma Programı, Etkili İletişim Çalışma Programı

- MEB - Özel Eğ. Reh. ve Dan. Hiz. G.M - Üstün Yetenekliler Eğitimi Strateji Belgesi OAP
- MEB- SGB - MEB Süreç Yönetimi - Dokümantasyon Çalışma Programı
- Renault - Teknoloji Yönetimi Eğitimi, Ar-Ge Mühendisliği Uzmanlık Sertifika Programı, Robust Tasarım Eğitimi, Mükemmellik İçin Tasarım Eğitimi, Ür-Ge Mühendisliği Uzmanlık Sertifika Programı
- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı - Personel Dairesi Başkanlığı - Uzman Yardımcıları Gelişim Eğitimi, Çağdaş Yönetim Yaklaşımları ve Motivasyon Eğitimi
- Sosyal Güvenlik Kurumu - Proje Yönetimi Eğitimi
- Şişli İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü - Stratejik Yönetim Eğitimi
- Başbakanlık - Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı - Strateji Belgesi Çalıştayı
- Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası - Proje Koordinasyon Ofisi - Üretimde Genel Planlama ve Çizelgeleme Eğitim Programı
- TÜBİTAK BİDEB - Süreç Yönetimi Çalışma Programı
- TÜBİTAK BİLGEM - Temel Kalite Kavramları ve Kurum Kültürü Eğitimi
- TÜBİTAK BTYPDB – Enerji, Su ve Gıda Alanında Ulusal Ar-Ge ve Yenilik Stratejileri Çalıştayı
- TÜBİTAK MAM - Teknoloji Geliştirme Eğitimi, Ür-Ge Mühendisliği Uzmanlık Sertifika Programı, Proje Yönetimi Eğitimi, Sürekli Kurumsal Gelişim ve Değişim, Etkili İletişim Teknikleri, Müşteriyi Karşılama Dinleme ve Anlama, Kurum Temsilinde Ulusal/Uluslararası Protokol Kuralları, İstatistik Eğitimi
- TÜBİTAK BİLGEM- Proje Yönetimi Eğitimi
- TÜBİTAK UME - Temel Kalite Kavramları ve Kurum Kültürü Eğitimi
- TÜBİTAK ULAKBİM - Süreç Yönetimi Çalışma Programı
- Türk Patent Enstitüsü - Hazerfen - Ar-Ge Eğitimi, Ür-Ge Mühendisliği Uzmanlık Sertifika Programı, İş ve Proje Geliştirme, Ar-Ge Kurma ve İşletme Programı

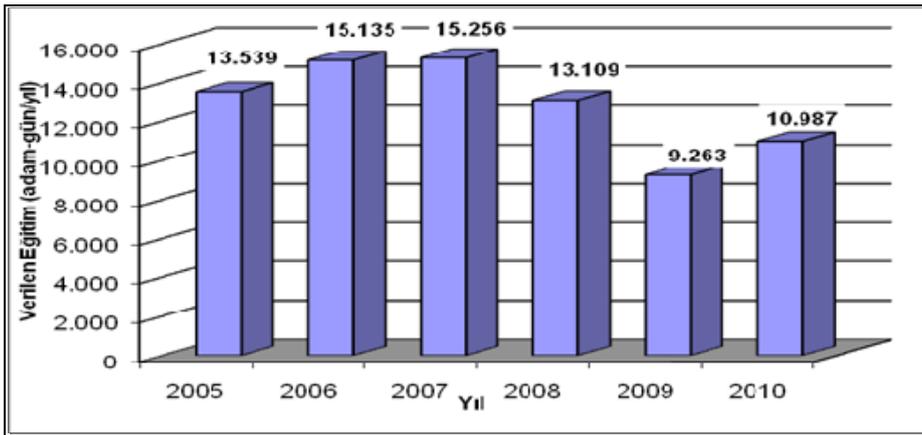
- Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu - TESK Ortak Akıl Platformu 7
- Türkiye Kömür İşletmeleri - Stratejik Yönetim
- UNIDO - Post-Carbon Technology Foresight Workshop

TÜBİTAK TÜSSİDE'nin müşteri portföyü büyüklüğü 2010 yılında 42 olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 89).

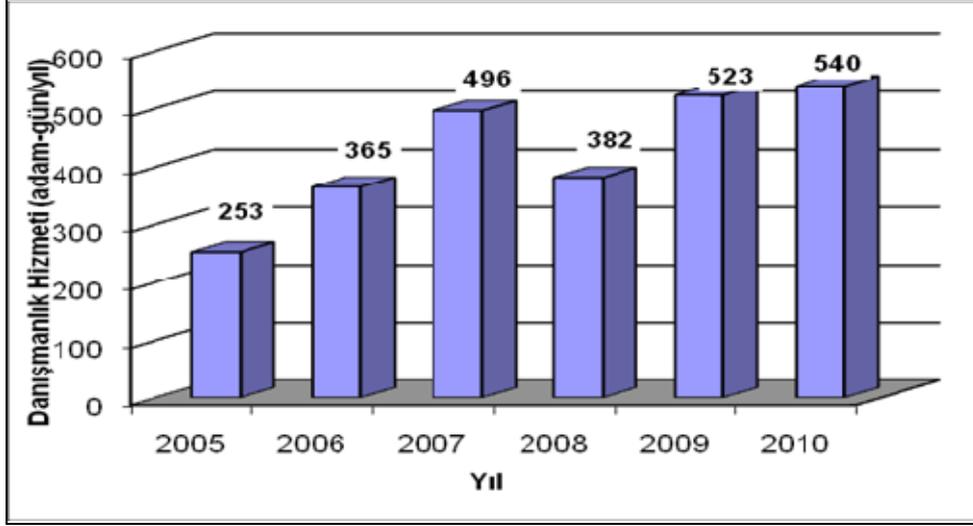

Şekil 89. TÜBİTAK TÜSSİDE Müşteri Portföyü Büyüklüğü

TÜBİTAK TÜSSİDE'de 2010 yılında 10.987 kişi-gün eğitim verilmiş, 540 danışman-gün danışmanlık hizmeti gerçekleştirilmiştir (bk. Şekil 90 ve Şekil 91).

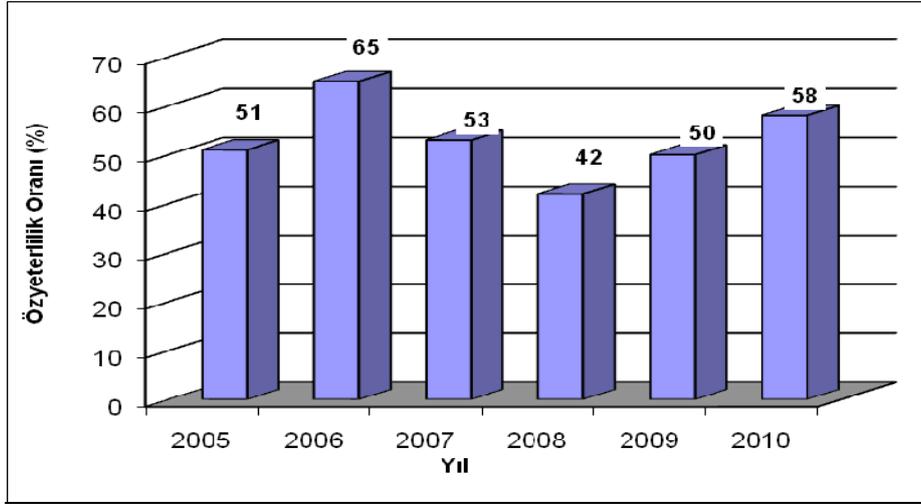

Şekil 90. TÜBİTAK TÜSSİDE Verilen Eğitim Süresi

Şekil 91. TÜBİTAK TÜSSİDE Verilen Danışmanlık Hizmeti Süresi

TÜBİTAK TÜSSİDE faaliyetleri sonucu elde edilen özgelirin giderlere oranını gösteren özyeterlilik oranı 2010 yılında %58 olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 92).

Şekil 92. TÜBİTAK TÜSSİDE Özyeterlilik Oranı

1.3.7. Temel Bilimler Araştırma Enstitüsü (TÜBİTAK TBAE)

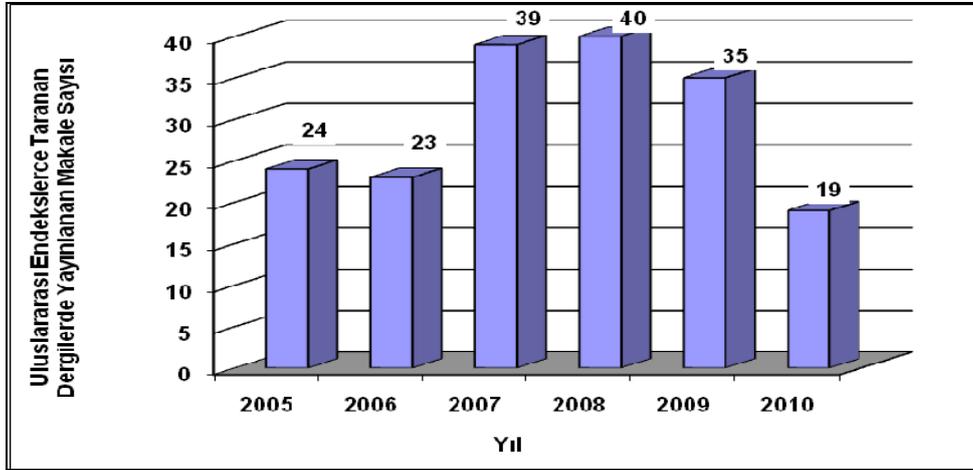
TÜBİTAK TBAE, dünyadaki kendi yapısına benzer enstitüler gibi bünyesindeki araştırmacılarla ziyaretçi bilim adamları, doktora sonrası araştırmacıları ve İstanbul'daki üniversitelerden seçilmiş yarı zamanlı akademisyenleri bir araya getirerek uluslararası düzeyde araştırma faaliyetleri yürütmektedir. Bu çalışmalar doğrultusunda

düzenli olarak seminerler, yaz okulları ve çalıştaylar düzenlenmektedir. TÜBİTAK TBAE, ülkemizde eksikliği hissedilen yüksek lisans ve doktora öğrencilerine yönelik ileri düzeyde araştırma okulları organizasyonunda, mevcut en etkin kurumdur.

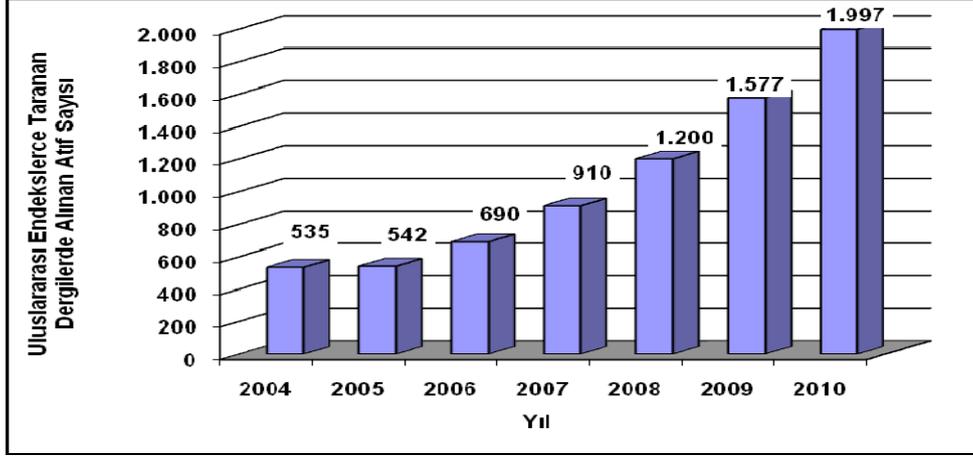
Üniversitelerimizdeki genç insanların araştırma konularına daha rahat geçiş yapabilmeleri için, standart derslerin ötesinde bu tarz araştırma okullarına ihtiyaç duyulmaktadır. Her sene düzenlenebilecek bu tarz okullar ve çalıştaylar için teklifler alınıp değerlendirmeler yapılarak, program bütçeleri oluşturulmaktadır. Özellikle öğrencilerin barınma ihtiyaçlarını TÜBİTAK TBAE tarafından karşılanabilmesi Anadolu dahil, yaygın bir katılımın sağlanmasını ve bu okullarda verimli sonuçlar alınmasını kolaylaştırmaktadır.

Enstitü mensuplarının üretken birer araştırmacı olması beklenmektedir. Bu bağlamda bilimsel yayınlar önemli bir çıktı oluşturmaktadır. TÜBİTAK TBAE'de 2010 yılı içerisinde uluslararası endekslerce taranan dergilerde 19 makale yayınlanmıştır (bk. Şekil 93).

2010 yılında TÜBİTAK TBAE yayınlarının uluslararası endekslerce taranan dergilerde alınan atıf sayısı 1.997 olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 94).

Şekil 93. TÜBİTAK TBAE Uluslararası Endekslerce Taranan Dergilerde Yayınlanan Makale Sayısı

Şekil 94. TÜBİTAK TBAE Uluslararası Endekslerce Taranan Dergilerde Alınan Atıf Sayısı

TÜBİTAK TBAE’de 31 Aralık 2010 itibarıyla 30 seminer düzenlenmiştir. Bazen bir veya iki konuşmacıdan oluşan ders dizileri olduğu gibi bazı okullara yurtiçinden ve yurtdışından 10 kadar uzman konuşmacı gelebilmektedir. Tablo 33’de 2010 yılı içinde yapılan değişik büyüklüklerdeki okul ve seminer dizileri sıralanmıştır.

Tablo 33. 2010 Yılında TBAE Tarafından Düzenlenen Etkinlikler

Okul ve seminer dizisi	Tarih	Konuşmacı-Katılımcı Sayısı
İklim Fiziği Kış Okulu	1-5 Şubat 2010	Konuşmacı:2 Katılım: 34 (20 İstanbul dışı, 11 İstanbul)
V. Nano-Elektronik Yük Taşınım Toplantısı	7-11 Şubat 2010	Konuşmacı:7 Katılım: 40 (30 İstanbul dışı, 10 İstanbul)
Grup/Temsil Kuramından Kesitler Okulu	8-12 Şubat 2010	Konuşmacı:10 Katılım: 56 (13 İstanbul dışı, 43 İstanbul)
Distinguished Lecture Series	17-24 Şubat 2010	Konuşmacı:4 Katılım: 53 (19 İstanbul dışı, 34 İstanbul)
Algebra Geometry Day	5 Mart 2010	Konuşmacı:5 Katılım: 29 (19 İstanbul dışı, 34 İstanbul)

Okul ve seminer dizisi	Tarih	Konuşmacı-Katılımcı Sayısı
Matematik Lisansüstü Öğrencileri Seminerleri	5 Mart -7 Mart 2010	Konuşmacı:7 Katılım: 29 (13 İstanbul dışı, 16 İstanbul)
İstatistik Dersleri	30 Nisan-3 Mayıs 2010	Konuşmacı:1 Katılım: 24 (19 İstanbul dışı, 5 İstanbul)
Toric and Tropical Geometry Day	30 Nisan-2 Mayıs 2010	Konuşmacı:5 Katılım: 26 (13 İstanbul dışı, 13 İstanbul)
İstanbul Contact Geometry and Topology Workshop	7-10 Haziran 2010	Konuşmacı:11 Katılım: 10 (10 İstanbul dışı, - İstanbul)
Motivic Themes from Algebraic Geometry	8-13 Haziran 2010	Konuşmacı:6 Katılım: 20 (7 İstanbul dışı, 13 İstanbul)
Preparatory Lectures for "Feza Gürsey International Summer School in Mathematical Physics"	10-14 Haziran 2010	Konuşmacı:3 Katılım: 8 (5 İstanbul dışı, 3 İstanbul)
Summer School in Mathematical Physics	16 Haziran-2 Temmuz 2010	Konuşmacı:5 Katılım: 18 (15 İstanbul dışı, 3 İstanbul)
Nuclear Collective Dynamics	4-10 Temmuz 2010	Konuşmacı:13 Katılım:70 (65 İstanbul dışı, 5 İstanbul)
Arttırılmış Mekanik	4-15 Temmuz 2010	Konuşmacı:21 Katılım:120 (58 İstanbul dışı, 64 İstanbul)
Sosyal Bilimler Yaz Okulu	18-29 Temmuz 2010	Konuşmacı:15 Katılım:52 (24 İstanbul dışı, 28 İstanbul)
Renormalizaiton&Phase Transitions	1-12 Ağustos 2010	Konuşmacı:12 Katılım:41 (29 İstanbul dışı, 12 İstanbul)
Condensed Matter Physics	15-26 Ağustos 2010	Konuşmacı:9 Katılım:37 (25 İstanbul dışı, 12 İstanbul)
Topics in Quantum Mechanics	31 Ağustos-7 Eylül 2010	Konuşmacı:3 Katılım:20 (5 İstanbul dışı, 15 İstanbul)
Commutative Algebra and Applications to Combinatorics and Algebraic Geometry	12-21 Eylül 2010, FGE; 22-25 Eylül 2010 Galatasaray Üniv.	Konuşmacı:27 Katılım:47 (27 İstanbul dışı, 20 İstanbul)

Okul ve seminer dizisi	Tarih	Konuşmacı-Katılımcı Sayısı
Graph Theory and Its Applications Çizge Kuramı Ve Uygulamaları Çalıştayı - I	15-16-17 Ekim 2010	Konuşmacı:3 Katılım:65 (33 İstanbul dışı, 32 İstanbul)
Metric Aspects of Noncommutative Geometry	1-2-3 Aralık 2010	Konuşmacı:1 Katılım:11 (1 İstanbul dışı, 10 İstanbul)
Analitik Sayılar Kuramı Çalıştayı	10-11-12 Aralık 2010	Konuşmacı:6 Katılım: 21 (10 İstanbul dışı, 11 İstanbul)
Cebir Geometri Günleri	24-25-26 Aralık 2010	Konuşmacı:7 Katılım:42 (7 İstanbul dışı, 35 İstanbul)
Mirror Conference of the Pittsburgh Meeting of the American Physical Society, the	29 Aralık 2010	Konuşmacı:11 Katılım:20 (12 İstanbul dışı, 8 İstanbul)

1.4. Ar-Ge Kolaylık Birimleri Faaliyetleri

1.4.1. Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (TÜBİTAK ULAKBİM)

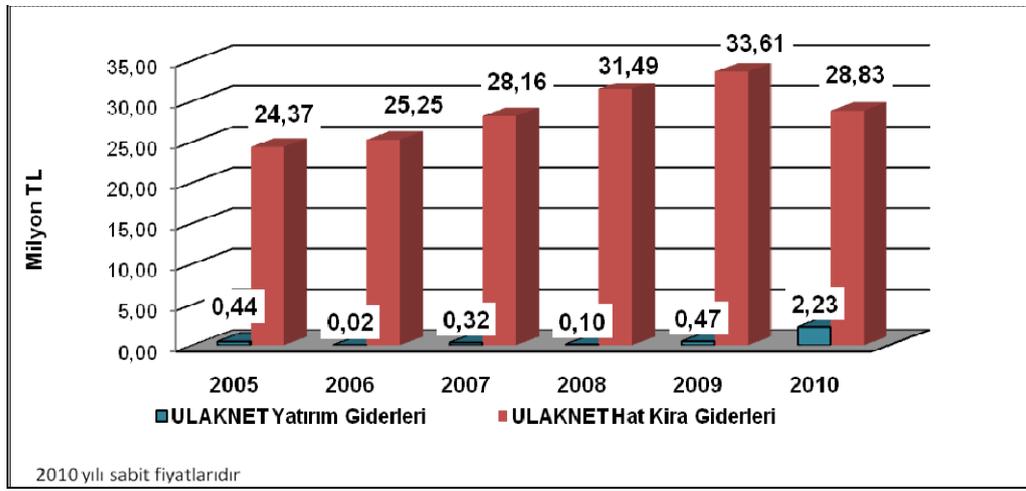
Araştırma ve eğitim kurumları arasında araştırma ve eğitim amaçlı elektronik haberleşme hizmeti verecek ağlar kurmak, işletmek ve bu ağların yurt içi ve yurt dışındaki bağlantısını sağlamak ile görevlendirilmiş olan TÜBİTAK ULAKBİM, 1997 yılından itibaren Ulusal Akademik Ağı (ULAKNET) kurmakta ve işletmektedir. 2010 yılında ULAKNET'e bağlı uç sayısı 867'ye, kullanıcı sayısı ise yaklaşık 2,6 milyona ulaşmıştır. 2010 yılında 133 üniversitenin ULAKNET bağlantı hızları artırılırken, 182 arka uç (üniversitelere bağlı birimler) üniversitelere bağlanmış ve 394 üniversite biriminin FR, G.SHDSL, ATM ve kiralık devreleri Metro Ethernet'e dönüştürülmüştür.

2009 yılında ULAKNET'in Ankara-İstanbul omurga bağlantısının ilk kez 10 Gbps'e ulaşmasının ardından 2010 yılında İzmir bölgesinin İstanbul ve Ankara bağlantıları da 2'şer Gbps'e yükseltilmiştir. İnternet çıkışları İstanbul ve Ankara'dan toplam 12.5 Gbps kapasitesine yükselmiştir.

2010 yılında ULAKNET2 projesi kapsamında Gebze-MAM Yerleşkesi (tüm TÜBİTAK birimleri ile birlikte), GYTE (Çayırova Yerleşkesi), Marmara Üniversitesi (Anadolu Hisarı

ve Kartal Yerleşkeleri) ve Boğaziçi Üniversitesi-Kandilli Rasathanesi yerleşkeleri satın alınan fiber optik kablo ile İTÜ Ayazağa'daki ULAKNET toplama merkezine fiber optik kablo ile bağlanmışlardır. Ayrıca, Konya Büyükşehir Belediyesi ve TÜBİTAK arasında 2007 yılında imzalanan protokol gereği yaklaşık 31 km. fiber optik kablo çekilerek, Konya Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde yer alan Selçuk Üniversitesi yerleşkeleri birbirine bağlanmıştır.

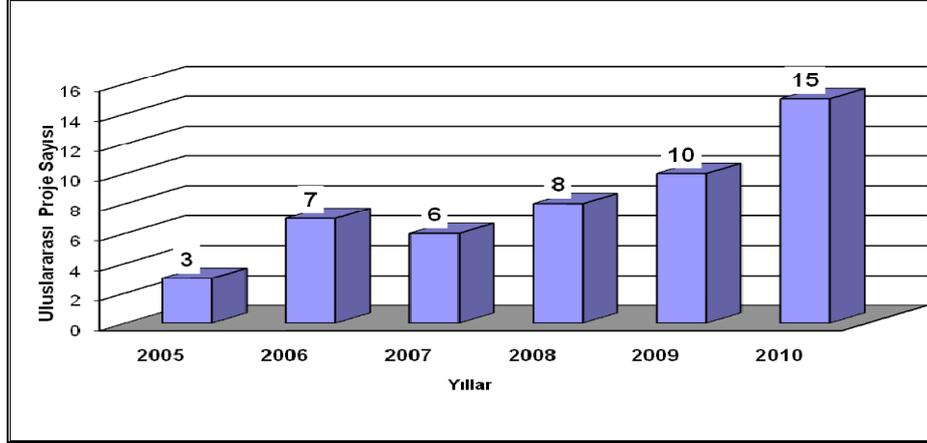
2010 yılında ULAKNET yatırım gideri 2,23 Milyon TL, ULAKNET hat kira gideri ise yaklaşık 29 Milyon TL olarak gerçekleşmiştir. (Şekil 95).

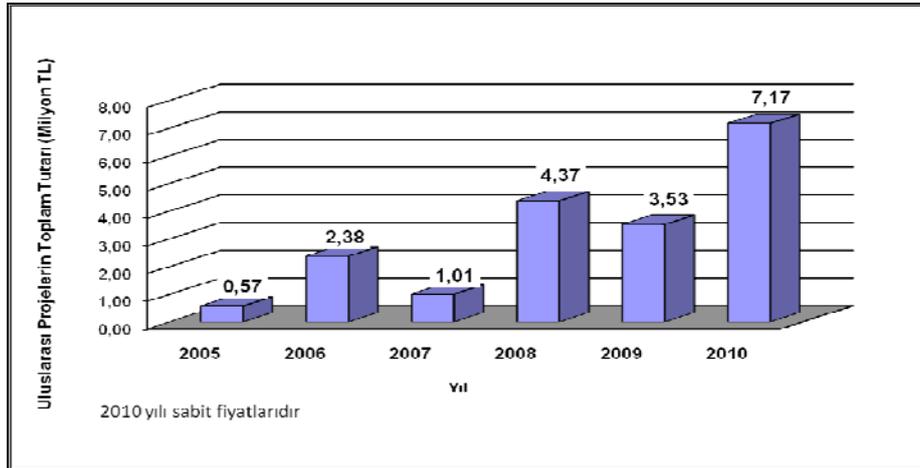
Şekil 95. ULAKNET Yatırım Giderleri ve Hat Kira Giderleri

Ulusal ve Uluslararası Projeler

2010 yıl sonu itibarıyla TÜBİTAK ULAKBİM tarafından yürütülen proje sayısı 15 olmuştur. Bu projelerin 9'u AB, 3'ü DPT, 2'si dış destek, 1'i ise TÜBİTAK 1007 programından destek almıştır. (bk. Şekil 96 ve Şekil 97).

Şekil 96. TÜBİTAK ULAKBİM'de Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Uluslararası Proje Sayısı

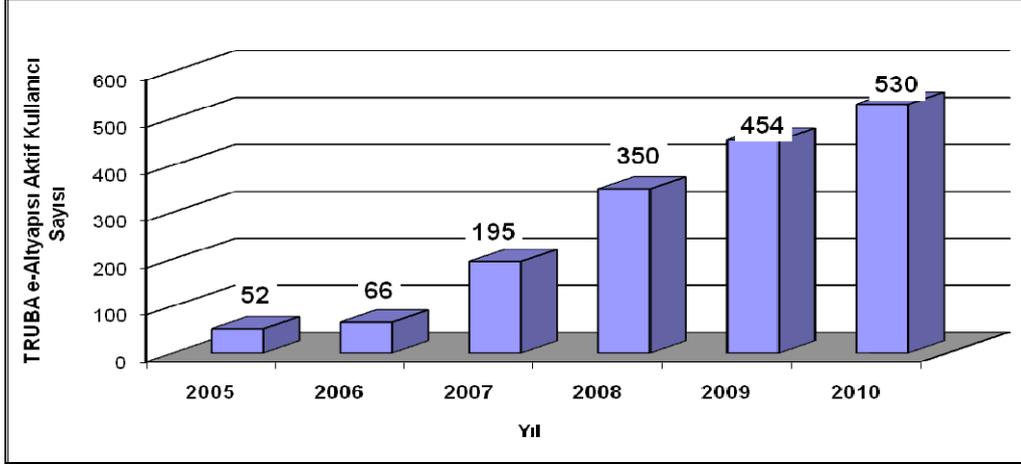

Şekil 97. TÜBİTAK ULAKBİM'de Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Projelerin Tutarı

Türk Ulusal E-Bilim E-Altyapısı (TRUBA)

2010 yılında adı TRUBA olarak değiştirilen TR-Grid e-altyapısı 55 farklı üniversite, TAEK (Türkiye Atom Enerjisi Kurumu), TÜBİTAK Enstitüleri, Meteoroloji Genel Müdürlüğü gibi kamu kurumlarından kullanıcılar ile birlikte 34 farklı disiplinden 530 araştırmacıya hizmet vermektedir. (Şekil 98).

Bu kullanıcılardan 30'u , TÜBİTAK ARDEB tarafından yönlendirilen 14 farklı projenin araştırmacılarıdır.

Şekil 98. Tr-Grid Altyapısı Aktif Kullanıcı Sayısı

Ulusal Toplu Katalog (TO-KAT) ve TÜBESS (Türkiye Belge Sağlama Sistemi) Projeleri

Ulusal Toplu Katalog ve Türkiye Belge Sağlama Sistemi Projeleri, DPT Bilgi Toplumu Stratejisi (2006-2010) 38. Eylem Planı olan “Entegre E-Kütüphane Sistemi” kapsamında, sorumlu kuruluş olan T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı için geliştirilmektedir. TO-KAT Sistemi 2009 yılında resmi olarak devreye alınmış ve 2010 yılı sonunda; Milli Kütüphane, YÖK Ulusal Tez Merkezi ve TÜBİTAK Proje Raporlarının da içinde olduğu 233 kütüphane şubesi 9 milyonu aşkın kayıt ile sisteme dahil edilmiştir. TÜBESS’in iş teslimi Bakanlığa yapılmış olup sistem 2011 yılı içinde devreye alınacaktır.

Ulusal IPv6 Protokol Altyapısı Tasarımı ve Geçiş Projesi

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun müşteri kurum olduğu ve TÜBİTAK ULAKBİM tarafından yönetilen TÜBİTAK KAMAG destekli “Ulusal IPv6 Protokol Altyapısı Tasarımı ve Geçiş Projesi” kapsamında 8 Aralık 2010 tarih ve 27779 sayılı Resmi Gazete’de “Kamu Kurum ve Kuruluşları için IPv6’ya Geçiş Planı” konulu T.C. Başbakanlık Genelgesi yayımlanmıştır. Genelge ile Türkiye’nin IPv6 protokolüne geçiş zaman planı tanımlanmış ve kamu kurumlarının yeni protokol altyapısına geçişte eğitim alabilecekleri kurum olarak TÜBİTAK ULAKBİM belirtilmiştir. Eğitimlere 2011 yılında başlanması planlanmaktadır.

Diğer Çalışmalar

2007 yılı Aralık ayında aktif hale gelen eduroam (educational roaming) servisine dahil olan üniversite/kurum sayısı 40'a yükselmiştir.

Başta üniversitelerin uzaktan eğitim ve e-öğrenme hizmetleri olmak üzere, ULAKNET'e bağlı kurumlarca, ticari olarak verilen hizmetlerin ULAKNET sunucularında barındırılması amacıyla 2010 yılında barındırma hizmeti sunulmaya başlanmıştır. Hizmetten 2010 sonu itibarıyla 2 üniversite ve 1 teknokent firması yararlanmaktadır.

ULAKNET eğitim ve çalıştaylarının dördüncüsü 2010 yılı Mayıs ayında Süleyman Demirel Üniversitesinde düzenlenmiş, 100'e yakın üniversite ve kurumdan 240 kişi etkinliğe katılmıştır. Bu yıl ikincisi düzenlenen Ulusal Yüksek Başarı ve Grid Konferansı, TR-Grid Oluşumu şemsiyesi altında İTÜ, Boğaziçi Üniversitesi ve ULAKBİM işbirliği ile 10-13 Temmuz tarihlerinde İTÜ'de gerçekleştirilmiştir.

Hakemli etkinliklerde 5 ulusal ve 1 uluslararası bildiri sunulmuştur.

Cahit Arf Bilgi Merkezi (CABİM)

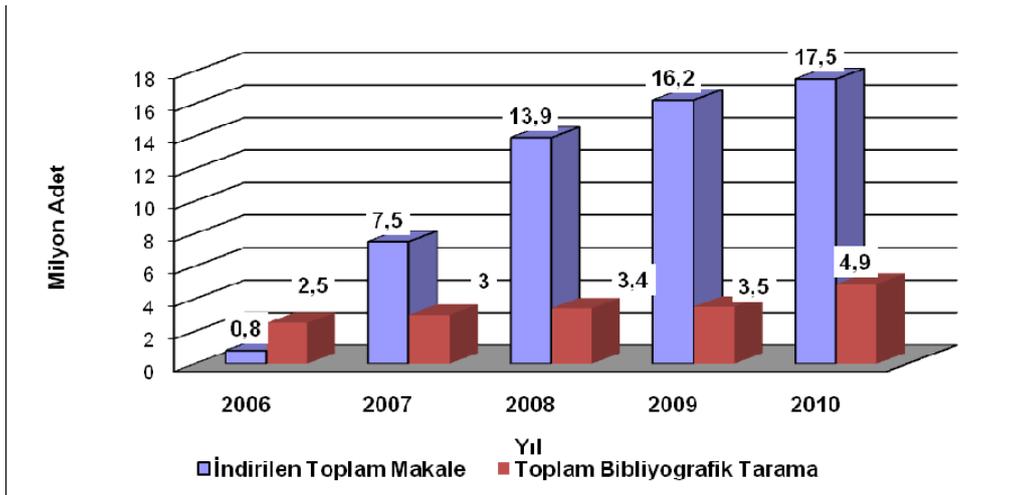
Ülkemizdeki üniversite, kamu ve sanayi kesiminin akademik bilgi ihtiyaçlarının karşılanması ve bu yolla bilimsel bilgi üretimine katkıda bulunmak amacıyla kurulmuş olan Cahit Arf Bilgi Merkezi hizmetlerinden 2010 yılında yaklaşık 95 bin kişi yararlanmıştır. Merkezin veri tabanlarından yapılan toplam tarama (search) sayısı 5,15 milyon, indirilen (download) makale sayısı ise yaklaşık 17,7 milyon olarak gerçekleşmiştir.

Merkezin belge sağlama sisteminden (UBSS) 2010 yılında 50.428 yayın sağlanmıştır. OBES (Ortak Belge Sağlama) projesi kapsamında, ULAKBİM Süreli Yayınlar Toplu Kataloğu'na Hacettepe ve Gazi Üniversitelerinin basılı dergi koleksiyon bilgileri de eklenmiştir.

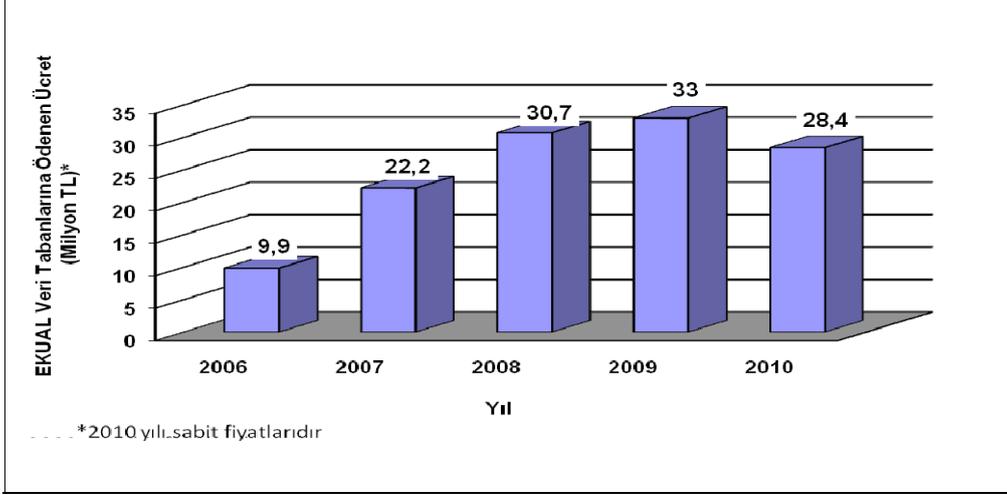
DPT Bilgi Toplumu Stratejisi (2006-2010) ve Ek Eylem Planı'nda 38. maddede geçen E-Entegre Kütüphane Sistemi (EE-KS) ve Kültür Bakanlığı ile TÜBİTAK ULAKBİM protokolü kapsamında geliştirilen Türkiye Belge Sağlama Sistemi (TÜBESS)'nin sistem iş akışı ve iş süreçleri konusunda çalışmalar yapılmıştır.

Ülkemizdeki araştırmacıların bilimsel yayın üretim ve Ar-Ge faaliyetlerini etkinleştirmek amacıyla; ULAKBİM Cahit Arf Bilgi Merkezi bünyesinde yürütölmekte olan TÜBİTAK EKUAL projesi kapsamında 2010'da 12 veri tabanına abonelik yapılmış, veri tabanlarından 14.407 elektronik dergiye, 27.650 bilgi kaynağına ait 50 milyon civarında bibliyografik kayıda, 1003 konferans serisi içinde 880.000 konferans bildirisine, 1.800 standarda erişim sağlanmıştır.

2010 yılında, TÜBİTAK EKUAL kapsamında hizmet verilen kurum sayısında %62,4 oranında artış olmuş; 165 adet üniversite, askeri harp okulları ve polis akademisi, Sağlık Bakanlığına bağlı 65 Eğitim ve Araştırma Hastanesi (EAH) ve 12 TÜBİTAK Enstitüsünde kümülatif olarak 8.760.000 araştırmacıya hizmet verilmiş, veri tabanlarından 17,5 milyon tam metin makale indirimi olmuş ve öz-İndeks veri tabanlarından ise 4,9 milyon tarama yapılmıştır (bk. Şekil 99). 2010'da EKUAL veri tabanları abonelik bedeli 28,4 Milyon TL gerçekteşmiştir (bk. Şekil 100).

Şekil 99. Toplam Makale İndirme ve Toplam Bibliyografik Tarama Sayıları

Şekil 100. EKUAL Veri Tabanlarına Ödenen Ücret

Cahit Arf Bilgi Merkezi tarafından 2010 yılında TÜBİTAK genelinde, üniversitelere ve hastanelere yönelik olarak toplam 195 kullanıcı eğitimi düzenlenmiş ve 19.800 kişi verilen eğitimlerden yararlanmıştı. Yanı sıra ulusal veri tabanlarında indekslenen Türkçe bilimsel dergi yayıncılığına yönelik Ulusal Akademik Yayıncılık 2010 Toplantısı ile TÜBİTAK EKUAL 6. Yıllık Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

DPT yatırım “e-arşivleme” projesi ile Elsevier, IoP, IEEE, WoS, Springer ve OVID LWW veri tabanlarına ait çevirim içi içeriğin uzun dönem arşivlenmesi amacıyla ULAKBİM sunucularından arşivlenmesi için çalışmalar yapılmıştır. 2010 yılında “E-arşivleme” projesi kapsamında yaklaşık 2,9 Milyon TL harcama yapılmıştır.

Akademik kullanıcı kitlesi ve enstitülerin ihtiyaç ve talepleri de dikkate alınarak TÜBİTAK Enstitülerinin ve TÜBİTAK ULAKBİM’in basılı dergi ihalesi yapılmış, bu kapsamda TÜBİTAK ULAKBİM için 530 ve TÜBİTAK Enstitüleri için 270 olmak üzere toplam 800 basılı bilimsel basılı dergiye abonelik yapılmıştır. 2010 yılında toplam 38 adet elektronik veri tabanına abonelik yapılmıştır.

Web tabanlı tarama başvuru sistemi üzerinden gelen isteklere ait toplam 643 adet atıf taraması, 600 JCRs ve 415 ISI Proceedings tarama işlemi gerçekleştirilmiştir.

Cahit Arf Bilgi Merkezi bibliyometrik çalışmaları kapsamında, 1981-2007 yılları arasında Türkiye adresli yayın ve atıf performansları, Türkiye’nin dünya bilimsel yayın sıralamasındaki yeri ve milyon kişi başına düşen yayın sayısı çalışmaları ile Sağlık

Bakanlığı Eğitim ve Araştırma Hastanelerinin yayın ve atıf performans raporları hazırlanmıştır. Birim bünyesindeki diğer bibliyografik çalışmalar kısaca şu şekildedir:

- TÜBİTAK Başkanlık için 44 ülke yayın performans raporu,
- WOS veri tabanındaki "Article" türü yayınların ülke, konu, dergi analizi çalışması,
- WoS'da indekslenen Türkçe akademik dergilerin yayın performansı,
- YÖK-ÜAK Türkiye üniversitelerinde görevli profesörlerin yayın ve atıf sayıları,
- Hukuk, Felsefe ve Dil biliminde Türkiye adresli yayın performansı çalışması,
- 1981-2009 Sosyal Bilimler (73 bilim dalı) yayınları Türkiye Dünya karşılaştırması,
- 250 bilim dalında Türkiye ve Dünya yıllık yayın, atıf ve etki değeri çalışması (NSI),
- 2005-2010 yıllarında 84 bilim dalında Türkiye adresli en çok atıf alan ilk 5 yayın,
- 1981-2010 yılları arasında Türkiye ve Ükelere ait yayın sayısı çalışması (WoS),
- 81 ilin son 5 yıllık toplam ve 1945-2010 yılları arası toplam yayın sayısı (WoS),
- TÜBİTAK Bilim, Teşvik ve Hizmet Ödülleri ile TÜBİTAK Özel Ödülü için başvuran adayların WoS yayın, atıf, dış atıf, h indeks taramaları,
- ISI-JCR veri tabanında yer alan akademik dergilerin ülkelere göre dağılımı.

Araştırmacıların Türkçe bilimsel içeriğe erişimlerini etkinleştirmek amacıyla CABİM bünyesinde geliştirilmekte olan ulusal veri tabanları (Tıp, Sosyal ve Beşeri Bil., Yaşam Bil., Müh ve Temel Bil., Hukuk olmak üzere 5 veri tabanı) ile TÜBİTAK Destekli Projeler veri tabanı çalışmaları üzerinden yıllık 15.917 makaleye erişilmiştir. Ayrıca yaklaşık 58.521 ulusal yayın/kaynak internetten tam metin (PDF) erişilebilir hale getirilmiştir. Ulusal veri tabanlarının GoogleScholar, EbscoHost, Summon vb. gibi uluslararası platformlar üzerinden erişimlerinin sağlanması ile kullanım istatistiklerinde artış yaşanmış ve ulusal veri tabanlarından toplam 20.819.946 tarama yapılmış, 692.422 tam metin makale indirilmiştir.

ULAKBİM veri tabanları komiteleri tarafından değerlendirilerek belirlenen ulusal dergiler Thomson Reuters'a iletilmiştir. Yapılan çalışmalar doğrultusunda 2010 yılı itibariyle Thomson Reuters veri tabanlarında indekslenen Türkçe dergi sayısı 75'e yükselmiştir.

Türkiye'nin ulusal akademik yayın performansının ölçülmesi ve bu kapsamda ulusal bilimsel yayın haritasının çıkarılması amacıyla Türkiye Akademik Atıf Sistemi (TAKA) projesi geliştirilmiş ve ulusal akademik performans ölçümlenmeleri için bibliyometrik alanlar ile ilgili (yazar adları, kurum adları, bilim dalları, belge türleri vd.) veri derleme ve düzenleme çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Ülkemizde yayınlanan bilimsel hakemli dergiler için bir portal (ulusal akademik dergiler) geliştirme çalışmalarına başlanmıştır. Yanı sıra, ülkemizde düzenlenen ulusal, akademik ve hakemli toplantılara ait bildirilere erişimin sağlanacağı Ulusal Bildiriler Veri Tabanı (UBVT) ve Bilimsel Etkinlik Portalı adlı sistem geliştirme çalışmaları yapılmıştır.

Uluslararası Bilimsel Yayınları Teşvik Programı (UBYT) kapsamında uygulama esaslarına istinaden 2009 JCRs verileri üzerinden 2011 dergi listesi ve gruplama çalışması tamamlanmıştır. Program çerçevesinde 13.139 yayın için 13.421 araştırmacı yaklaşık 7 Milyon TL teşvik almıştır. Teşvik verilen başvuruların 20.007'si Fen bilimleri, 2.190'ı ise Sosyal bilimler alanında olmuştur (bk. Tablo 34).

Tablo 34. Uluslararası Bilimsel Yayınları Teşvik Programı Bilgileri

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
UBYT Programınca Teşvik Verilen Yayın Sayısı	8.259	9.877	13.453	12.272	12.879	13.139
UBYT Programınca Teşvik Verilen Araştırmacı Sayısı	8.961	10.727	12.244	12.118	13.341	13.421
UBYT Programının Kapsamında Verilen Teşvik Tutarı (Milyon TL*)	3,06	4,34	7,30	6,07	6,87	7,14

*2010 yılı sabit fiyatlarıdır.

1.4.2. TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi (TÜBİTAK TUG)

TÜBİTAK TUG, astronomi ve uzay bilimleri ile ilgili araştırmaları teşvik edip yönlendirmek, bu alanda etkinlik gösteren ulusal/uluslararası kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak, üniversitelerimizde yürütülen astronomi ve uzay bilimleri ile ilgili araştırmalara gözlem desteği vermek amacıyla çalışmalar yapmaktadır. TÜBİTAK TUG

ayrıca; bilim toplum projeleri yapmakta, astronomi ve uzay bilimleri konusunda öğrencilere ve halka yönelik eğitim programları da düzenlemektedir.

TÜBİTAK TUG'un organizasyonu; Yönetim Kurulu, Akademik Kurul, Gözlemevi Müdürü, Müdür Yardımcısı, Yerleşke Sorumlusu, Gözlemevi'ni çalışır halde tutmak için gerekli idari, teknik ve destek birimleri ile güvenlik biriminden oluşmaktadır.

TÜBİTAK TUG'un 2010 yılında yapmış olduğu faaliyetler özet olarak şunlardır:

- Her yıl yayınlanan ve Türkiye'deki astronomi ve astrofizik çalışmalarının yapıldığı bölümlere, amatör astronomi topluluklarına, bazı ortaöğretim kurumlarına ve resmi kurumlara gönderilen 2010 Gök Olayları Yıllığı hazırlanmış, dağıtımı yapılmış ve TÜBİTAK Bilim Teknik Dergisi'nin 2011 yılı Ocak sayısı ile tüm Türkiye'de dağıtılmıştır.
- RTT150 teleskopunun uzaktan kontrol edilmesi için gerekli teknik düzenlemeler yapılmıştır.
- T100 ve T60 teleskopları gözlemlere açılmıştır.
- T60 teleskop binasına metal cephe giydirilmiştir.
- Türkiye'nin ilk clamshell kubbesi TÜBİTAK TUG'da kurulmuştur.
- RTT150 teleskopunun kurulum anlaşması çerçevesinde, Rusya Bilimler Akademisi'nde araştırma yapmak üzere iki araştırmacı gönderilmiştir.
- Veri arşivi kapasitesi 12 terabayt arttırılmıştır.
- Yıldırım tehlikesine karşı, topraklama havuzları açılmış, paratonerler kurulmuş ve erken uyarı sistemi temin edilmiştir.
- DPT kaynaklı Teleskop Uzmanı Yetiştirme Projesi kapsamında 5 mühendis ve 1 fizikçi (optik uzmanı) proje personeli TÜBİTAK TUG'da göreve başlamıştır. Söz konusu personel, teleskop yazılım ve donanımı konularında eğitim almak ve deneyim kazanmak üzere ESO'da (European Southern Observatory) görevlendirilecektir.
- 13. Gökyüzü Gözlem Şenliği, TÜBİTAK TUG tarafından 16-19 Temmuz 2010 tarihleri arasında Saklıkent/Antalya'da düzenlenmiştir.

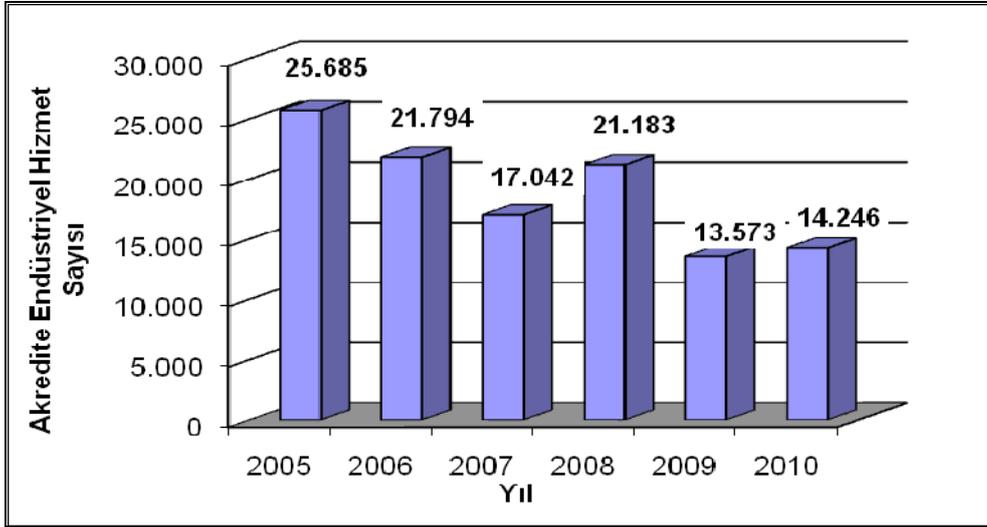
- TÜBİTAK TUG'un, derslerinde başarılı astronomi ve fizik bölümü öğrencilerini ödüllendirmek ve teşvik etmek için düzenlediği Lisans Öğrencileri Yaz Programı (LOYP) 2010 yılında 20 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.
- 5-11 Şubat 2010 tarihlerinde TÜBİTAK TUG Bakırtepe Yerleşkesi'nde Lisansüstü Echelle Tayf İndirgeme Çalıştayı düzenlenmiştir.
- 9-10 Mayıs 2010 ve 6-7 Kasım 2010 tarihlerinde, RTT150 teleskop ortakları ile JSTC (Joint Scientific and Technical Committee) toplantıları düzenlenmiştir.
- TÜBİTAK TUG Bilim Toplum Merkezi'nde (BİTOM) 1100 ziyaretçi ile gözlem yapılmış ve bu ziyaretçilere astronomi ile ilgili bilgiler verilmiştir.

1.4.3. Bursa Test ve Analiz Laboratuvarı (TÜBİTAK BUTAL)

TÜBİTAK BUTAL'da 2010 yılında kalite politikaları ve hedeflerinin en etkin şekilde yürütülmesi ve devamının sağlanması için EN ISO/IEC 17025:2005, EN ISO/IEC 17020:2005 ve ISO 9001:2008 Kalite Yönetim Sistemi standartları kapsamında, dokümantasyon ve iyileştirmeye yönelik çalışmalar ile toplam kalite anlayışının uygulanması için gerekli faaliyetlerin yönlendirilmesi ve akredite bir laboratuvar olarak akreditasyon gereklerinin yerine getirilmesi çalışmaları sürdürülmüş olup, yazılı prosedürler zaman içerisinde yapılan işin gereğine göre revize edilmiştir. 20–21 Eylül 2010 tarihlerinde Türk Standartları Enstitüsü tarafından gerçekleştirilen denetim sonucunda başarı sağlanarak, TS EN ISO 14001:2004 Çevre Yönetim Sistemi Belgesi alınmıştır.

TÜBİTAK BUTAL akredite endüstriyel hizmet sayısının son altı yıllık eğilimi Şekil 101'da verilmiştir. Akredite endüstriyel hizmet sayısı yıl içerisinde verilen endüstriyel hizmet (test ve analiz) sayılarının toplamıdır. Muayene hizmetleri kapsamında 103 muayene raporu çıktısı gerçekleştirilmiştir. Endüstrinin ihtiyaç duyduğu Ar-Ge konuları için üniversiteler ve TÜBİTAK Enstitüleri işbirliği ile Ar-Ge faaliyetlerine katkıda bulunulması, endüstriyel hizmet imkanlarının tanıtımına yönelik faaliyetlerin artırılması ve bilimsel etkinliklere katılımın sağlanması kapsamında; TÜBİTAK BUTAL çalışanları tarafından 2010 yılı içerisinde 3'ü uluslararası makale olmak üzere toplam 36 yayın/bildiri/poster hazırlanmış, sanayinin ihtiyaçları ve alt yapı yatırım harcamaları doğrultusunda 38 yeni

test/analiz/muayene parametresi geliştirilmiş ve 2 proje başvurusu (1'i FP7-People-2010-IRSES uluslararası araştırmacı değişimi projesi) yapılmıştır.

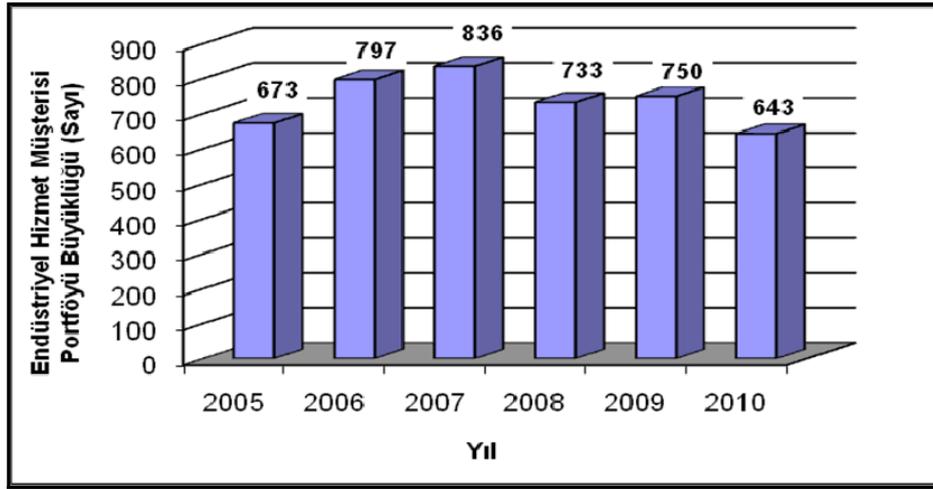

Şekil 101. TÜBİTAK BUTAL Akredite Endüstriyel Hizmet Sayısı

Uluslararası düzeyde TÜBİTAK BUTAL'ın amacına yönelik çalışmaların geliştirilerek sürdürülmesi kapsamında;

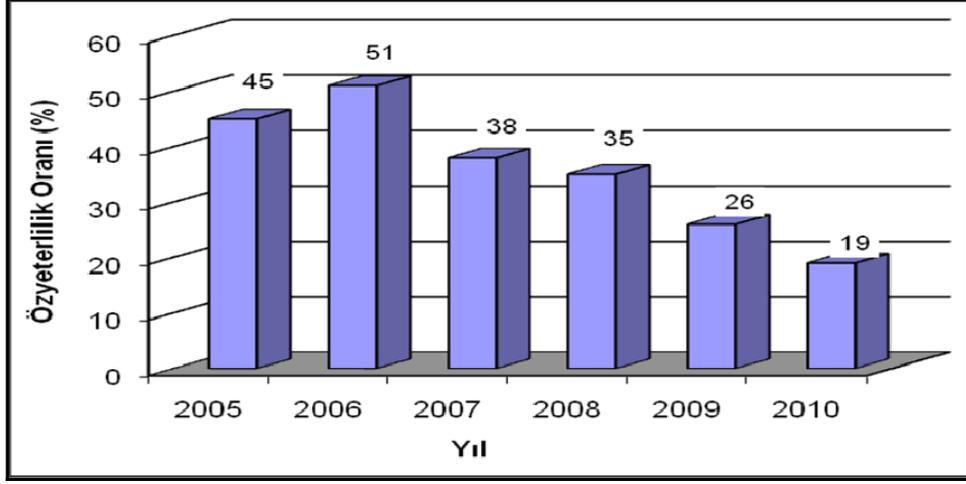
- Türk Cumhuriyetleri ile gelişmekte olan Asya ve Afrika ülkelerine yönelik olarak; Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı (TİKA), Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Teşkilatı (UNIDO) işbirliğiyle Sürdürülebilir Pamuk Üretimi Uluslararası Çalıştayı 11-22 Ekim 2010 tarihleri arasında TÜBİTAK BUTAL organizasyonunda gerçekleştirilmiştir.
- Kimyasal Silahların Yasaklanması Örgütü (OPCW) ile yürütülen paralel test çalışmalarının yanı sıra 2010 yılı içerisinde mevcut ve geliştirilmekte olan 286 test/analiz parametresi için FAPAS/İngiltere, IIS/Hollanda, TESTEX/İsviçre, DONG Energy/Danimarka ve SYKE/Finlandiya organizasyonunda uluslararası karşılaştırma test programlarına katılım sağlanarak başarı elde edilmiştir.
- Avrupa Birliği JRC-IRMM/Belçika ve Metroloji Enstitüsü (VSL)/Hollanda BIOREMA Projesi kapsamında organize edilen biyodizel karakterizasyonuna ilişkin laboratuvarlararası analiz çalışmalarına ve Brüksel/Belçika'da yapılan değerlendirme toplantısına katılım sağlanmıştır.

Teknolojik gelişmeleri izleyerek altyapı gelişimini s¼rekli kılmak amacıyla, test/analiz çalışmalarında kullanılmak üzere 2010 yılı içerisinde; DPT destekli proje ve özgelirlerden karşılanarak, Taramalı Elektron Mikroskobu (SEM), Hava Koşullandırma ve Işık Haslığı Test Cihazı (Wheatheromete), S¼rekli Akış Analiz¼r¼ (FIA), Hızlı Darbe Test Cihazı, HS-TG-GC-MS, Ses Yutum ve İletim Kaybı ¼l¼m Cihazı, Kond¼syon Kabinli ¼niversal ekme-Basma Test Cihazı, Erişim Cihazı, Azot/Protein Otomatik Destilasyon ¼nitesi, Otomatik Destilasyon Cihazı, Otomatik Soxhlet Ekstraksiyon Sistemi, KOİ Yakma ¼nitesi, Space Sampler, Dikey Yanmazlık Test Cihazı, Yatay Yanmazlık Test Cihazı, Balistik Sarkaç Test Cihazı, eneli Kırıcı, Limit Oksijen İndeksi Test Cihazı, UV Yaşlandırma Cihazı, Martindale Aşındırma ve Boncuklanma Cihazı, Potansiyometrik Otomatik Titrat¼r, Liyofilizat¼r (Kurutma Cihazı), Elektrik Direnci ¼l¼m Cihazı, Değirmen, Numune B¼l¼c¼ ve bazı k¼¼k laboratuvar cihaz/ekipmanlarının alımı gerçekleştirilmiştir. End¼striyel hizmet m¼řterisi b¼y¼kl¼ę¼ sayısının son altı yıllık eğilimi Şekil 102'de verilmiştir.

Şekil 102. T¼BİTAK BUTAL End¼striyel Hizmet M¼řterisi Portf¼y¼ B¼y¼kl¼ę¼

T¼BİTAK BUTAL faaliyetleri sonucu elde edilen özgelirin giderlere oranını g¼steren ¼zyeterlilik oranı 2010 yılında %19 olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 103).

Şekil 103. TÜBİTAK BUTAL Özyeterlilik Oranı

2. MALİ BİLGİLER

2.1. Bütçe Uygulama Sonuçları

2010 Yılı TÜBİTAK Bütçesi ile yıl sonu bütçe kapanış işlemleri doğrultusunda hazırlanan mali bilgiler aşağıda verilmiştir:

2010 Yılı Bütçe Gerçekleşmesi

A- Gelir Bütçesi

2010 Yılında **1.565.128.980,36 TL** gelir gerçekleşmiş, bir önceki yıldan devreden **250.800.721,61 TL** gelir ile birlikte kaynak toplamı **1.815.929.701,97 TL** olmuştur. Gelir bütçesi gerçekleşmesine ilişkin bilgiler, EK 4, Tablo E.4.1, Tablo E.4.2, Tablo E.4.3'te verilmiştir.

A1- Hazine Yardımı

2010 Yılı Bütçe Kanunu ile TÜBİTAK tarafından kullanılmak üzere Başbakanlık Bütçesinin,

(07.01.00.04)-(01.6.2.08)-(1)(05.2) Cari Transferler tertibine **414.458.000 TL**

(07.01.00.04)-(01.6.2.08)-(1)(07.1) Sermaye Transferleri tertibine **712.793.000 TL**

olmak üzere toplam **1.127.251.000 TL** ödenek öngörülmüştür.

2010 yıl sonu itibarıyla gerçekleşen Hazine yardımı ödenekleri aşağıda sunulmuştur.

(07.01.00.04)-(01.6.2.08)-(1)(05.2) Cari Transferler tertibine **414.458.000 TL**

(07.01.00.04)-(01.6.2.08)-(1)(07.1) Sermaye Transferleri tertibine **862.793.000 TL**

Toplam 1.277.251.000 TL

Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda 2010 yılında toplam **1.277.251.000 TL** Hazine yardımı gerçekleşmiş olup, bu tutar 2010 yılı gelirlerinin **% 82'sini** oluşturmuştur.

A2- Özgelirler

2010 Yılında;

Yayın Geliri **8.303.026,89 TL**

Hizmet Gelirleri **214.312.818,36 TL**

Diğer Gelirler **64.589.654,03 TL**

Kira Gelirleri **672.481,08 TL**

olmak üzere, toplam **287.877.980,36 TL** olarak gerçekleşmiş olup, bu tutar 2010 yılı gelirlerinin **%18'ini** oluşturmuştur.

A3- 2009 ve 2010 Yılından Devreden Gelirler

2009 Yılından 2010 yılına ve 2010 yılından 2011 yılına devreden gelirler Tablo 35'de verilmektedir:

Tablo 35. 2009 ve 2010 Yılından Devreden Gelirler

	2009 Yılı Gelir Devri	2010 Yılı Gelir Devri	2011 Yılına Devreden Toplam Gelir
TÜBİTAK BAŞKANLIK	84.648.177,31	191.234.959,15	275.883.136,46
TÜBİTAK SAGE	15.521.687,32	6.826.223,49	22.347.910,81
TÜBİTAK UZAY	18.054.737,92	1.369.304,39	19.424.042,31
TÜBİTAK ULAKBİM	4.784.227,54	-1.609.896,62	3.174.330,92

TÜBİTAK TUG	2.426.393,44	-391.507,76	2.034.885,68
TÜBİTAK MAM	67.234.083,83	8.011.169,01	75.245.252,84
TÜBİTAK UME	12.452.165,09	4.888.819,27	17.340.984,36
TÜBİTAK BİLGEM	37.699.232,80	29.764.008,36	67.463.241,16
TÜBİTAK TBAE	1.566.936,52	30.775,57	1.597.712,09
TÜBİTAK BUTAL	1.134.140,94	-750.578,19	383.562,75
TÜBİTAK TÜSSİDE	5.278.938,90	1.354.561,47	6.633.500,37
TOPLAM	250.800.721,61	240.727.838,14	491.528.559,75

TÜBİTAK MAM tarafından 2010 yılında 1.008.501,23 TL, TÜBİTAK UME tarafından 1.411.472,89 TL Dünya Bankası Kredisi geri ödemeleri ile TÜBİTAK UME Altyapı Yenileme Fonu için 931.740 TL, bir önceki yıl devreden gelir tutarı olan 254.152.435,73 TL'den düşülmüştür. Bu doğrultuda 2009 yılından 2010 yılına devreden gelir tutarı 250.800.721,61 TL olarak alınmıştır. 2010 yılı gelirleri giderlerinden **240.727.838,14 TL** fazla olmuş ve 2011 yılına toplam **491.528.559,75** gelir devretmiştir.

B- Gider Bütçesi

2010 Yılında **1.324.401.142,22 TL** gider gerçekleşmiş olup dağılımı Tablo 36'deki gibidir.

Tablo 36. 2010 Yılı Gider Dağılımı (TL)

01. Personel Giderleri	182.921.972,24
02. SGK Devlet Primi Giderleri	28.361.182,40
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	140.927.820,54
05. Cari Transferler	96.073.233,54
06. Sermaye Giderleri	81.390.361,29
07. Sermaye Transferleri	794.726.572,21
Toplam	1.324.401.142,22

2010 Yılı gider gerçekleşmesi ve 2009-2010 yılları gerçekleşen gider karşılaştırmasına ilişkin ayrıntılı bilgiler EK 4, Tablo E.4.4, Tablo E.4.5, Tablo E.4.6 ve Tablo E.4.7'de verilmiştir.

C- Gelir Gider Farkı

2010 yılı faaliyetleri ile **1.565.128.980,36 TL** gelir elde edilmiş ve **1.324.401.142,22 TL** gider yapılmıştır. Gelir-gider farkı olan **240.727.838,14 TL**, 2009 yılından devreden tutar ile birlikte **491.528.559,75 TL** olarak 2011 yılına devretmiştir.

Gelir – Gider Analizi

Gelir-gider analizine ilişkin ayrıntılı bilgiler Tablo 37, Tablo 38 ve Tablo 39'da verilmiştir.

2010 Mali Yılı Bilançosu

TÜBİTAK 2010 Yılı Konsolide Bilançosu EK 4, Tablo E.4.8'de verilmiştir.

2.2. Temel Mali Tablolar

Tablo 37. 2010 Yılı Bütçe Gerçekleşme Oranı (TL)

	Planlanan (P)	Gerçekleşen (G)	Gerçekleşme Oranı (%) (100×G/P)
Gelir Bütçesi			
Hazine Yardımı	1.127.251.000,00	1.277.251.000,00	113,31
Bir Önceki Yıldan Devir		250.800.721,61	
Özgelir	180.000.000,00	287.877.980,36	159,93
Yayın Gelirleri	6.000.000	8.303.026,89	138,38
Faaliyet Gelirleri	147.283.500,00	214.312.818,36	145,51
Diğer Gelirler	26.716.500	65.262.135,11	244,28
Toplam Gelir	1.307.251.000	1.815.929.701,97	138,91
Gider Bütçesi			
01. Personel Giderleri	168.023.000,00	182.921.972,24	108,87
02. SGK Devlet Primi Giderleri	25.468.000,00	28.361.182,40	111,36
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	123.160.000,00	140.927.820,54	114,43

	Planlanan (P)	Gerçekleşen (G)	Gerçekleşme Oranı (%) (100×G/P)
05. Cari Transferler	142.350.000,00	96.073.233,54	67,49
06. Sermaye Giderleri	134.000.000,00	81.390.361,29	60,74
07. Sermaye Transferleri	714.250.000,00	794.726.572,21	111,27
Toplam Gider	1.307.251.000,00	1.324.401.142,22	101,31

Tablo 38. Gelir Karşılaştırma Tablosu (TL)

	2009 Yılı	2010 Yılı	Değişim Oranı (%) (100×B/A)
	Gerçekleşen Gelir (A)	Gerçekleşen Gelir (B)	
Gelir Bütçesi			
Hazine Yardımı	1.147.636.000,00	1.277.251.000,00	11,29
Bir Önceki Yılda Devir	261.007.366,11	250.800.721,61	-3,91
Özgelir	247.019.550,77	287.877.980,36	16,54
Yayın Gelirleri	6.617.128,89	8.303.026,89	25,48
Faaliyet Gelirleri	180.019.797,26	214.312.818,36	19,05
Diğer Gelirler	60.382.624,62	65.262.135,11	8,08
Toplam Gelir	1.655.662.916,88	1.815.929.701,97	9,68

Tablo 39. Gider Karşılaştırma Tablosu (TL)

Gider Kalemleri	2009 Yılı	2010 Yılı	Değişim Oranı (%)
	Gerçekleşen Gider (A)	Gerçekleşen Gider (B)	(B - A) / A*100
01. Personel Giderleri	161.910.095,37	182.921.972,24	12,98
02. SGK Devlet Primi Giderleri	25.013.403,90	28.361.182,40	13,38
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	103.245.612,30	140.927.820,54	36,50
05. Cari Transferler	114.433.741,42	96.073.233,54	-16,04
06. Sermaye Giderleri	100.272.592,82	81.390.361,29	-18,83
07. Sermaye Transferleri	896.635.035,34	794.726.572,21	-11,37
TOPLAM	1.401.510.481,15	1.324.401.142,22	-5,50

2.3. Mali Denetim Sonuçları

Kurumun hesaplarına, faaliyetlerine, iş ve işlemlerine yönelik iç denetim faaliyeti 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 63'üncü maddesine göre Kurum iç denetçileri tarafından; dış denetim faaliyeti ise yine aynı Kanunun 68'inci maddesine göre Sayıştay denetçileri tarafından gerçekleştirilmiştir. Kurumun hesaplarına ilişkin Sayıştay Başkanlığınca yapılan denetimler sonucunda düzenlenen sorgu ve ilamlara ilişkin geçmiş yıllara ait takibi gereken herhangi bir borç bulunmadığı anlaşılmış olup, bu konuda kamu görevlileri hakkında ayrıca soruşturma açılmasını gerektirecek herhangi bir olumsuzlukla karşılaşılmamıştır.

5010 sayılı yasaya göre 2005 yılında kurulan ve doğrudan Kurum Başkanına bağlı olarak faaliyetini sürdüren İç Denetim Birimi Başkanlığı, yıl içerisinde bünyesindeki 5 iç denetçi ile mevzuatın verdiği yetki ve görev çerçevesinde denetim faaliyetlerini yerine getirmişlerdir. İç Denetim Birimi Başkanlığınca risk odaklı olarak hazırlanan ve Başkanlık Oluruyla işleme konulan 2010 yılı denetim programı kapsamında yer verilen; Kurum tarafından desteklenen projelerin denetimleri, TÜBİTAK Başkanlık birimleri, Merkezler ve Enstitülerin iç denetim faaliyetleri, ilgili denetim mevzuatına göre gerçekleştirilmiş ve Başkanlık Makamına raporlanmıştır. Ayrıca, denetim programı dışında Başkanlık Makamınca talep edilen konularda inceleme ve danışmanlık faaliyetleri yapılarak hazırlanan raporlar üst yönetimin takdirlerine sunulmuştur.

Gerçekleştirilen denetim faaliyetlerinin Başkanlık Makamına raporlanması sonrasında uygun görülen hususlar talimata bağlanarak ilgili birimlere İç Denetim Birim Başkanlığınca gereği yerine getirilmek üzere iletilmiştir. Denetimin etkinliğini sağlamak üzere Başkanlık talimatlarının ilgili birimlerce yerine getirilip getirilmediği hususu ayrıca izlenmeye alınarak, takip, kontrol, farkındalık ve kurumsal etkinlik sağlanmaya çalışılmıştır. İç Denetim Birimi Başkanlığınca yerine getirilen denetim faaliyetleri kapsamında, usulsüzlük ve yolsuzluğa ilişkin yapılan incelemelerde konusu suç teşkil eden fiil ve davranışlar Başkanlık Makamına raporlanmış ve temin edilen uygun görüşle konu Hukuk Müşavirliğine gereği için intikal ettirilmiştir.

3. PERFORMANS BİLGİLERİ

3.1. Performans Ölçüleri ve Geçmiş Yıllara İlişkin Değerleri

Kurumda yıllar itibarıyla oluşan gelişmeleri daha ayrıntılı görebilmek ve stratejik plan kapsamında belirlenmiş olan hedefleri ölçülebilir olarak ifade edebilmek için; hedeflere yönelik performans ölçüleri oluşturulmuş ve bu ölçülerin geçmiş yıllardaki değerlerine ulaşılarak mevcut durum analizi için somut veriler üretilmiştir. Bu ölçülerin geçmiş yıllardaki ve 2010 yılındaki değerleri Tablo 40'de verilmektedir.

Tablo 40. TÜBİTAK Performans Ölçülerinin Geçmiş Yıllara ve 2010 Yılına İlişkin Değerleri²¹

No	Performans Ölçüsü	Açıklama	2005	2006	2007	2008	2009	2010
1) BTY Politikalarının Oluşturulmasında Hükümete Destek Olmak								
1	GSYARGEH (Milyon TL/Yıl)	Yıl içinde gerçekleştirilen toplam Ar-Ge harcaması	4.786	5.103	6.873	7.093	8.492	-
2	GSYARGEH'in toplam GSYİH'e Oranı ²² (%,Yıl)	Yıl içinde gerçekleştirilen Ar-Ge harcamasının, GSYİH'e oranı	59	60	72	73	85	-
3	Kamu sektörü tarafından gerçekleştirilen GSYARGEH'in toplam GSYARGEH'e oranı (% ,Yıl)	Yıl içinde kamu sektörü tarafından gerçekleştirilen Ar-Ge harcamasının, toplam Ar-Ge harcamasına oranı	12	11	11	12	13	-
4	Özel sektör tarafından gerçekleştirilen GSYARGEH'in toplam GSYARGEH'e oranı (% ,Yıl)	Yıl içinde özel sektör tarafından gerçekleştirilen Ar-Ge harcamasının, toplam Ar-Ge harcamasına oranı	34	36	41	44	40	-
5	Tam zaman eşdeğer toplam araştırmacı sayısı (Bin Kişi/Yıl)	Araştırmacıların, Ar-Ge faaliyetlerinin bin kişi-yıl cinsinden eşdeğeri	39	43	50	53	58	-
6	Bin çalışan kişi başına düşen araştırmacı sayısı (Kişi/Yıl)	Toplam araştırmacı sayısının 1000 çalışan kişi başına oranı	2	2,1	2,4	2,5	2,7	-

²¹ Tüm mali veriler, <http://www.dpt.gov.tr/kamuyat> adresindeki 2010-2012 DPT Yatırım Programı Rehberinde "Diğer Sektörler" deflatörü kullanılarak 2010 yılı fiyatlarına deflate edilmiştir.

²² 8 Mart 2008 tarihinde GSYİH serisi TÜİK tarafından revize edilmiştir. GSYARGEH'in GSYİH içindeki payı da yeni seri dikkate alınarak revize edilmiştir.

No	Performans Ölçüsü	Açıklama	2005	2006	2007	2008	2009	2010
7	Bilimsel yayın sayısı (Bin Adet/Yıl)	Yıl içinde SCI, SSCI ve A&HCI tarafından taranan dergilerde yayınlanan Türkiye adresli bilimsel yayın sayısı	17	19	22	23	25	-
8	Milyon kişi başına bilimsel yayın sayısı (Adet/Kişi-Yıl)	Yıl içinde SCI, SSCI ve A&HCI tarafından taranan dergilerde yayınlanan Türkiye adresli bilimsel yayın sayısının milyon nüfusa oranı	243	272	309	324	348	-
9	Milyon kişi başına atıf sayısı	SCI, SSCI ve A&HCI tarafından taranan dergilerde yayınlanan Türkiye adresli bilimsel yayınlara yıl içinde yapılan atıf sayısının milyon nüfusa oranı	1.323	1.319	1.461	1.821	1.781	-
10	Türk Patent Enstitüsüne yapılan Türkiye kaynaklı patent başvurusu (Adet/Yıl)	Yıl içinde Türk Patent Enstitüsüne yapılan Türkiye kaynaklı patent başvurularının toplam adedi	935	1.090	1.838	2.268	2.588	3.250
11	Patent sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içinde Türk Patent Enstitüsü tarafından verilen yerli ve yabancı patent tescilli sayısı	3.172	4.305	4.790	4.869	5.610	5.510
12	Üçlü patent sayısı(Adet/Yıl)	Yıl içinde yapılan Türkiye kaynaklı üçlü patent tescillerinin toplam adedi	12	17	22	21	-	-
2) BTY Araştırmalarını Desteklemek ve Özendirmek								
13	TARAL ²³ destekleri toplamı (Milyon TL/Yıl)	Yıl içinde TARAL kapsamında verilen destekler için aktarılan toplam kaynak	233	639	645	653	928	794
14	TARAL desteklerinin TÜBİTAK bütçesine oranı (% ,Yıl)	Yıl içinde TARAL kapsamında verilen desteklerin TÜBİTAK bütçesi içindeki oranı	23	59	61	63	78	61

²³ TARAL tanımı 2005 yılından itibaren kullanılmaktadır. TÜBİTAK Birimleri tarafından aktarılan mali kaynaklar, AB ÇP katılım payı ile TÜBİTAK Kolaylık Birimleri giderleri toplamıdır.

No	Performans Ölçüsü	Açıklama	2005	2006	2007	2008	2009	2010
15	Başkanlık giderlerinin toplam giderlere oranı (% ,Yıl)	Yıl içinde gerçekleşen Başkanlık giderlerinin toplam TÜBİTAK giderlerine oranı	6	8	9	8	3	3
16	ARDEB Araştırma Gruplarına (KAMAG ve SAVTAG hariç) yapılan proje başvuru sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içinde ARDEB Araştırma Gruplarına (KAMAG ve SAVTAG hariç) yapılan proje başvuru sayısı (Adet/Yıl)	4.070	4.045	4.764	4.737	4.812	5.036
17	TEYDEB'e yapılan proje başvurusu sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içinde TEYDEB'e yapılan proje başvurusu sayısı	595	711	1.498	2.285	2.001	1.755
18	ARDEB Araştırma Grupları (KAMAG ve SAVTAG hariç) tarafından desteklenmesine karar verilen (yeni başlayan) proje sayısı	Yıl içinde ARDEB Araştırma Grupları (KAMAG ve SAVTAG hariç) tarafından desteklenmesine karar verilen (yeni başlayan) proje sayısı	1.474	1.303	1.267	1.154	894	1.210
19	ARDEB Araştırma Gruplarında (KAMAG ve SAVTAG hariç) yürürlükte olan (devam eden) proje sayısı (Adet/Yıl)	Yıl sonu itibarıyla yürürlükte olan ARDEB (KAMAG ve SAVTAG hariç) projelerinin sayısı	2.353	3.091	3.363	3.165	2.708	2.533
20	ARDEB Araştırma Grupları (KAMAG ve SAVTAG hariç) tarafından yıllar itibarıyla projelere aktarılan tutar (Milyon TL/Yıl)	Yıl içinde ARDEB (KAMAG ve SAVTAG hariç) tarafından projelere aktarılan toplam mali kaynak	78	154	144	152	142	139
21	TEYDEB tarafından desteklenen proje sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içinde dönemsel destek bildiri yapılan projelerin sayısı	642	688	901	1.098	1.792	1.838
22	TEYDEB tarafından projelere verilen destek tutarı (Milyon TL/Yıl)	Yıl içinde TEYDEB tarafından projelere aktarılan toplam mali kaynak	63	143	217	191	347	281
23	TEYDEB'e ilk kez başvuru yapan firma sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içinde TEYDEB'den ilk defa destek talep eden firma sayısı	254	290	743	1.199	926	741
24	SAVTAG'a yapılan proje başvurusu sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içinde SAVTAG'a yapılan proje başvurusu sayısı	-	46	7	8	7	4
25	KAMAG'a yapılan proje başvurusu sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içinde KAMAG'a yapılan proje başvurusu sayısı	133	72	234	199	91	114

No	Performans Ölçüsü	Açıklama	2005	2006	2007	2008	2009	2010
26	SAVTAG tarafından desteklenmesine karar verilen (yeni başlayan) proje sayısı	Yıl içinde SAVTAG tarafından desteklenmesine karar verilen (yeni başlayan) proje sayısı	-	21	15	6	6	5
27	KAMAG tarafından desteklenmesine karar verilen (yeni başlayan) proje sayısı	Yıl içinde KAMAG tarafından desteklenmesine karar verilen (yeni başlayan) proje sayısı	6	42	23	28	11	24
28	Yürürlükte olan (devam eden) SAVTAG proje sayısı (Adet/Yıl)	Yıl sonu itibarıyla yürürlükte olan SAVTAG projelerinin sayısı	-	21	35	37	37	24
29	Yürürlükte olan (devam eden) KAMAG proje sayısı (Adet/Yıl)	Yıl sonu itibarıyla yürürlükte olan KAMAG projelerinin sayısı	6	48	74	93	89	95
30	SAVTAG tarafından projelere aktarılan tutar (Milyon TL/Yıl)	Yıl içinde SAVTAG tarafından projelere aktarılan toplam tutar	-	51	88	84	128	121
31	KAMAG tarafından projelere aktarılan tutar (Milyon TL/Yıl)	Yıl içinde KAMAG tarafından projelere aktarılan toplam tutar	12	55	95	76	128	62
3) BTY Araştırmaları Yapmak								
32	TÜBİTAK Ar-Ge Birimleri tarafından yürütülen proje sayısı (Adet/Yıl)	Yıl sonu itibarıyla yürürlükte olan dış destekli proje (Fatura kesilen projeler, DPT, TARAL, vb.) sayısı	212	246	276	347	301	413
33	TÜBİTAK Ar-Ge Birimleri tarafından yürütülen projelerin toplam tutarı (Milyon TL/Yıl)	Yıl sonu itibarıyla yürürlükte olan dış destekli projelerin (Fatura kesilen projeler, DPT, TARAL, vb.) sözleşme bedellerinin toplam tutarı	372	652	797	833	1.225	1.261
34	TÜBİTAK Ar-Ge Birimleri Giderleri (Milyon TL/Yıl)	Yıl içinde gerçekleşen cari ve yatırım giderlerinin toplamı	226	248	307	361	442	418
35	TÜBİTAK Ar-Ge Birimlerinin özgeliri (Milyon TL/Yıl)	Yıl içerisinde Ar-Ge birimlerinin toplam özgelir miktarı	113	151	225	253	326	360
36	TÜBİTAK Ar-Ge Birimlerinin TARAL hariç özgeliri (Milyon TL/Yıl)	Yıl içerisinde Ar-Ge birimlerinin TARAL gelirleri hariç toplam özgelir miktarı	88	108	148	193	215	281

No	Performans Ölçüsü	Açıklama	2005	2006	2007	2008	2009	2010
37	TÜBİTAK Ar-Ge Birimleri Özyeterlilik Oranı ²⁴ (% ,Yıl)	Yıl içinde gerçekleşen özgelirin yıl içinde gerçekleşen toplam gidere oranı	50	61	73	70	74	86
38	TÜBİTAK Ar-Ge Birimlerinin aldığı devlet yardımı (Milyon TL/Yıl)	TÜBİTAK Ar-Ge Birimlerinin aldığı devlet yardımı	160	145	196	207	210	222
39	TÜBİTAK Ar-Ge Birimleri Ar-Ge müşterisi portföyü (Adet/Yıl)	Ar-Ge hizmeti verilen farklı müşterilerin sayısı (birikimli)	530	731	1.361	1.525	1.600	1.279
40	BİDEB tarafından o yıl içinde yeni desteklenmeye/burs almaya başlayan toplam bilim insanı (ilk/ortaöğretim öğrencisi ve erişkin) sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içerisinde BİDEB tarafından yeni desteklenmeye/burs almaya başlayan ilk/ortaöğretim öğrencisi ve erişkin bilim insanı sayısı	2.124	5.425	8.424	10.505	8.620	11.909
41	BİDEB tarafından o yıl içinde yeni desteklenmeye/burs almaya başlayan erişkin bilim insanı sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içerisinde BİDEB tarafından yeni desteklenmeye/burs almaya başlayan erişkin bilim insanı sayısı	1.769	4.737	7.718	10.072	8.209	11.404
42	BİDEB tarafından o yıl içinde desteklenen ilk/ortaöğretim öğrencisi sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içerisinde BİDEB tarafından desteklenen ilk/ ortaöğretim öğrencisi sayısı (Bu destek sadece yıllık olarak verilmektedir)	355	688	706	433	411	505
43	BİDEB tarafından o yıl içinde desteklenen/burs alan erişkin bilim insanı sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içerisinde BİDEB tarafından desteklenen/burs alan erişkin bilim insanı sayısı (birikimli)	2.698	5.935	11.157	15.449	14.809	18.336
44	BİDEB tarafından o yıl içinde desteklenen/burs alan toplam bilim insanı (ilk/ortaöğretim öğrencisi ve erişkin) sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içerisinde BİDEB tarafından desteklenen/burs alan ilk/ortaöğretim öğrencisi ve erişkin bilim insanı sayısı (birikimli)	3.053	6.623	11.863	15.882	15.219	18.841
45	BİDEB tarafından erişkin bilim insanlarına verilen destek tutarı (Milyon TL/Yıl)	Yıl içerisinde BİDEB tarafından lisans ve üstü programlar kapsamında erişkin bilim insanlarına aktarılan toplam tutar	8,8	18,4	48,7	60,7	63,5	56,0

²⁴ Özyeterlilik oranı hesaplanırken, birimlerin muhasebeleşen gelirleri değil, yıl içerisinde hak ettikleri gelirler gözönünde bulundurulmuştur.

No	Performans Ölçüsü	Açıklama	2005	2006	2007	2008	2009	2010
46	BİDEB tarafından ilk/ortaöğretim öğrencilerine verilen destek tutarı (Milyon TL/Yıl)	Yıl içerisinde BİDEB tarafından ilk/ortaöğretim öğrencilerine aktarılan toplam tutar	1,5	2,3	2,7	2,9	3,7	4,2
47	BİDEB tarafından bilim insanlarına (ilk/ortaöğretim öğrencisi ve erişkin) verilen toplam destek tutarı (Milyon TL/Yıl)	Yıl içerisinde BİDEB tarafından ilk/ortaöğretim öğrencisi ve erişkin bilim insanlarına aktarılan toplam tutar	10,4	20,7	51,4	63,6	67,2	60
48	TÜBİTAK'ta çalışan araştırmacı sayısı (Kişi/Yıl)	Yıl sonu itibarıyla TÜBİTAK Başkanlık temel birimleri ile TÜBİTAK Ar-Ge ve Ar-Ge Kolaylık birimlerinde çalışan Y, AG ve A kadrosundaki personel sayısı	1.516	1.865	2.094	2.234	2.354	2.568
49	TÜBİTAK'ta çalışan doktora ve üstü dereceye sahip personel sayısı (Kişi/Yıl)	Yıl sonu itibarıyla TÜBİTAK'ta çalışan doktora ve üstü dereceye sahip personel sayısı	285	323	374	411	459	504
50	UBYT programınca yayın teşviği verilen araştırmacı sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içinde UBYT programınca desteklenen yayınların yazar sayısı	8.961	10.727	12.244	12.118	13.341	13.421
51	TÜBİTAK Ödülü alan bilim insanı sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içinde TÜBİTAK'tan ödül (Bilim, Hizmet ve Teşvik ödülleri) alan bilim insanı sayısı	19	21	19	22	19	17
5) Uluslararası BTY İşbirliklerini Oluşturmak ve Yönetmek								
52	TÜBİTAK Ar-Ge Birimleri tarafından yürütülen uluslararası proje sayısı (Adet/Yıl)	Yıl sonu itibarıyla yürürlükte olan uluslararası projelerin sayısı	79	60	49	47	45	56
53	TÜBİTAK Ar-Ge Birimleri tarafından yürütülen uluslararası projelerin toplam mali tutarı (Milyon TL/Yıl)	Yıl sonu itibarıyla yürürlükte olan uluslararası projelerin sözleşme bedellerinin toplam tutarı	24	18	14	35	52	80
54	Yürürlükte olan (devam eden) ikili ve çok taraflı uluslararası proje sayısı (Adet/Yıl)	Yıl sonu itibarıyla yürürlükte olan (Devam Eden) ikili ve çok taraflı uluslararası proje sayısı (birikimli)	228	223	253	257	293	317

No	Performans Ölçüsü	Açıklama	2005	2006	2007	2008	2009	2010
55	İkili ve çok taraflı uluslararası projelere aktarılan toplam tutar (Harcama) (Milyon TL/Yıl)	Yıl içerisinde ikili ve çok taraflı uluslararası projelere aktarılan toplam tutar (harcama)	2,4	2,7	5,1	10	16	18
56	İkili ve çoklu mevcut işbirliği anlaşmaları (Adet/Yıl)	Yıl içinde yapılan ikili ve çoklu mevcut işbirliği anlaşma sayısı (birikimli)	88	96	112	116	136	141
57	Üye olunan uluslararası kuruluş (Adet/Yıl)	Üye olunan uluslararası kuruluş sayısı (birikimli)	28	30	31	32	33	29
58	Üye olunan uluslararası kuruluşlara ödenen katkı payı tutarı (Milyon TL/Yıl)	Üye olunan uluslararası kuruluşlara ödenen katkı paylarının toplam tutarı	1,25	0,95	1,47	1,34	2,27	1,7
59	AB ÇP'ler kapsamında yapılan etkinlik sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içinde AB ÇP'ler kapsamında yapılan tanıtım, eğitim vb. etkinlik sayısı	84	137	170	165	130	120
60	AB ÇP'ler kapsamında yapılan etkinliklerde ulaşılan bilim insanı sayısı (Kişi/Yıl)	Yıl içinde AB ÇP'ler kapsamında yapılan tanıtım, eğitim vb. etkinliklerde ulaşılan bilim insanı sayısı	6.000	7.250	7.000	6.600	8.000	6.500
61	AB ÇP Kapsamında Yapılan Proje Başvurularındaki Türk Ortak sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içerisinde sona eren AB ÇP çağrılarında yapılan proje önerisi başvurularındaki konsorsiyumlarda yer alan Türk Ortak Sayısı	717	1.338	1.512	1.050	1.062	2.112
62	AB ÇP'lere katılım için ödenen katkı payı (Milyon TL/Yıl)	AB ÇP'lara katılım için ödenen katkı paylarının toplam tutarı	152	92	20	52	57	41
6) Toplumun Genelinde BTY Kültürünün Gelişmesini ve Yerleşmesini Desteklemek ve Özendirmek								
63	Yayımlanan Bilim Toplum Projeleri çağrı sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içinde belirli bir konu ve kapsama yönelik açılan Bilim Toplum Projeleri için yapılan çağrılarının sayısı	-	-	4	1	1	1
64	Bilim Toplum Projeleri çağrılarında yapılan başvuru sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içinde Bilim Toplum Projeleri çağrılarında yapılan başvuru sayısı	-	-	168	6	92	104
65	Destek verilen Bilim Toplum Projeleri sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içinde destek verilen Bilim Toplum Projesi sayısı	-	-	27	34	27	49
66	Bilim Toplum Projeleri'ne verilen destek tutarı (Milyon TL/Yıl)	Yıl içinde Bilim Toplum Projeleri'ne aktarılan toplam mali kaynak	-	-	2,4	2,7	1,3	2,1

No	Performans Ölçüsü	Açıklama	2005	2006	2007	2008	2009	2010
67	Popüler bilim dergileri satış adedi (Milyon Adet/Yıl)	Yıl içinde satılan Bilim ve Teknik, Bilim Çocuk ve Meraklı Minik dergilerinin toplam sayısı	0,8	1,1	1,5	1,7	1,9	2
68	Popüler bilim kitapları satış adedi(Milyon Adet/Yıl)	Yıl içinde satılan popüler bilim kitabı sayısı	0,9	0,6	0,7	0,7	0,6	0,8
69	Bilim Toplum etkinliklerinin sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içinde TÜBİTAK tarafından düzenlenen Bilim Toplum etkinliklerinin sayısı	3	4	6	4	2	3
70	Bilim okur yazarlığı (% , Algı)	Bilim okur yazarlığı araştırması sonuçları	5	-	-	-	-	-
71	TÜBİTAK Ar-Ge ve Ar-Ge Kolaylık Birimleri endüstriyel hizmet müşterisi portföyü büyüklüğü (Adet/Yıl)	Endüstriyel hizmet verilen farklı müşterilerin sayısı (birikimli)	6.181	8.833	16.201	18.016	21.918	24.322
72	TÜBİTAK Ar-Ge ve Ar-Ge Kolaylık Birimleri akredite endüstriyel hizmet çeşidi (Adet/Yıl)	Yıl sonu itibarıyla sahip olunan endüstriyel hizmet çeşidi (test, analiz, danışmanlık) (birikimli)	195	485	689	715	698	813
73	TÜBİTAK Ar-Ge ve Ar-Ge Kolaylık Birimleri akredite endüstriyel hizmet sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içinde verilen endüstriyel hizmet sayılarının toplamı (test, analiz, danışmanlık)	36.321	36.934	33.905	43.262	43.241	41.719
74	TÜBİTAK Ar-Ge Kolaylık Birimleri giderleri (Milyon TL/Yıl)	Yıl içinde gerçekleşen cari ve yatırım giderlerinin toplamı	47	48	61	63	64	66
75	TÜBİTAK bilgi ve belge erişim hizmeti verilen kişi sayısı (Milyon kişi/Yıl)	İlgili Yılda TÜBİTAK ULAKBİM'e gelen ya da ULAKBİM üyelik sistemini kullanan (Belge sağlama-Konu Atıf Tarama-UBYT) ve Ulusal Akademik Site Lisansı (UASL) projesi kapsamında geleneksel ve elektronik yolla bilgi hizmeti ulaştırılan kişi sayısı	0,05	0,04	0,06	9	8	9

No	Performans Ölçüsü	Açıklama	2005	2006	2007	2008	2009	2010
76	ULAKNET altyapısında sahip olunan/erişilen toplam dark (karanlık) fiber optik kablo uzunluğu (km)	Eğitim ve araştırma kuruluşlarının birbirine gigabit ve üstü hızlarda bağlanmasını sağlayacak şehirlerarası ve şehir içi güzergahlardaki toplam optik kablo uzunluğu	5	5	5	5	15	138
77	ULAKNET kirası (Milyon TL/Yıl)	Avrupa Akademik Ağı, Ulusal Akademik Ağ (Üniversitelerin birbirine bağlantısı) ve Global İnternet Bağlantısı ücretleri toplamı	24	25	28	32	34	29

4. KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

TÜBİTAK Stratejik Planı'nda Kurumun işlevi ve faaliyet alanları, kurumsal, finansal özellikleri ve kaynakları incelenerek genellikle kontrolü altında olabilen, iç ortamdan kaynaklanan güçlü ve zayıf yönleri belirlenmiş olup, Tablo 41'de verilmektedir.

Tablo 41. TÜBİTAK'ın Güçlü ve Zayıf Yönleri

GÜÇLÜ YÖNLER
<ol style="list-style-type: none">
1. Kaynaklarını kullanabilme inisiyatifi
2. Bilim ve teknolojiye öncü kuruluş olduğunun toplumda kabul görmesi
3. Sanayi ve akademik çevre ile devlet kurumlarının odağında yer alması
4. Personeline maddi teşvik gücü
5. Başarılmış çok sayıda proje/referans
6. Genç ve uzun bir çalışma hayatı olacak bir araştırmacı kadrosu
7. Gelişen kalite bilinci
8. Yönetici ekibin bilgi – deneyimi
9. Kurumsal bilgi ve deneyim birikimi
ZAYIF YÖNLER
<ol style="list-style-type: none">
1. Bölümler/birimler arası iletişim yetersizliği (bütünsellik eksikliği)
2. Toplumla iletişim yetersizliği
3. Orta kademe yöneticilerinin nitelik ve nicelik olarak yeterli olmaması
4. Belirli konularda yetkin ve deneyimli uzman eksikliği

EKLER

A. GENEL BİLGİLER

1. Tarihçe

Kuruluş aşamasında TÜBİTAK'ın en temel görevleri, özellikle doğa bilimlerinde temel ve uygulamalı akademik araştırmaları desteklemek, genç araştırmacıları teşvik etmek ve özendirmektir. O dönemde, bu görevleri yerine getirebilmek amacıyla temel bilimler, mühendislik, tıp, tarım ve hayvancılık alanlarında dört araştırma grubu ile Bilim Adamı Yetiştirme Grubu oluşturuldu. 2005 yılında 5376 sayılı yasayla yapılan değişiklikten sonra TÜBİTAK'ın faaliyet alanı, sosyal ve beşeri bilimler de dahil olmak üzere tüm bilim dallarını kapsayacak şekilde genişletildi. Bugün araştırma grubu sayısı ona yükselmiş ve Araştırma Destek Programları Başkanlığı altında toplanmış durumdadır. Bilim Adamı Yetiştirme Grubu da Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı olarak hizmet vermektedir.

Kurumun temel görevleri arasında yer alan araştırma faaliyetleri aşağıdaki enstitülerin kurulmasıyla başlamıştır:

- 1968'de Ankara'da kurulan Elektronik Araştırma Ünitesi, halen Gebze'de Ulusal Elektronik ve Kriptoloji Araştırma Enstitüsü (TÜBİTAK BİLGEM),
- 1972'de Gebze'de kurulan Marmara Bilimsel ve Endüstriyel Araştırma Enstitüsü, halen Marmara Araştırma Merkezi (TÜBİTAK MAM),
- 1973'de Ankara'da kurulan GÜdümlü Araçlar Teknolojisi ve Ölçüm Merkezi, halen Savunma Sanayii Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü (TÜBİTAK SAGE),
- 1984'de Ankara'da kurulan Elektronik Araştırma Geliştirme Enstitüsü [1995'te Bilgi Teknolojileri ve Elektronik Araştırma Enstitüsü (TÜBİTAK BİLTEN), 2006'da da Uzay Teknolojileri Araştırma Enstitüsü (TÜBİTAK UZAY) adını alarak faaliyetlerini sürdürmektedir],
- 1986'da kurulan Ulusal Metroloji Enstitüsü (TÜBİTAK UME),

- 1983'te Milli Eğitim Bakanlığı ile birlikte ortaklaşa kurulan ve 2002'de TÜBİTAK Başkanlığı'na doğrudan bağlı Enstitü haline gelen Türkiye Sanayii Sevk ve İdare Enstitüsü (TÜBİTAK TÜSSİDE),
- 1996'da kurulan Temel Bilimler Araştırma Enstitüsü (TÜBİTAK TBAE).

1967 yılında Dokümantasyon ve Enformasyon Merkezi'nin kurulmasıyla, araştırmacılara Ar-Ge alanında dokümantasyon hizmeti verilmeye başlandı. Bu merkez, 1996'da akademik bilgisayar ağı kurulduktan sonra Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi'ne (TÜBİTAK ULAKBİM) dönüştürüldü. Bu merkezin yanı sıra, 1995'te TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi'nin (TÜBİTAK TUG) ve Enstrümantal Analiz Laboratuvarının, (Ankara Test ve Analiz Laboratuvarı-TÜBİTAK ATAL); 2001'de Bursa Test ve Analiz Laboratuvarının (TÜBİTAK BUTAL) kurulmasıyla, araştırmacılara farklı alanlarda çeşitli bilimsel ve teknolojik altyapı hizmeti verilmeye başlandı. TÜBİTAK ATAL 2 Ekim 2010 tarih ve 190 sayılı TÜBİTAK Bilim Kurulu kararı ile kapatılmış ve ATAL tarafından yürütülen faaliyetlerin TÜBİTAK MAM bünyesinde devamına karar verilmiştir.

9 Ocak 2010 tarih ve 182 sayılı TÜBİTAK Bilim Kurulu Kararı ile 1 Ocak 2010 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere TÜBİTAK MAM'a bağlı olarak faaliyet gösteren Bilişim Teknolojileri Enstitüsü (BTE), TÜBİTAK Ulusal Elektronik ve Kriptoloji Araştırma Enstitüsü (TÜBİTAK UEKAE)'ye bağlanmıştır. Sonrasında alınan 4 Eylül 2010 tarih ve 189 sayılı TÜBİTAK Bilim Kurulu kararıyla ise TÜBİTAK UEKAE ile BTE güçlerini TÜBİTAK Bilişim ve Bilgi Güvenliği İleri Teknolojiler Araştırma Merkezi (TÜBİTAK BİLGEM) çatısı altında birleştirmiştir.

TÜBİTAK, Türkiye'nin bilim ve teknoloji politikalarının belirlenmesinde Hükümete yardımcı olmak sorumluluğunu ilk kez Türk Bilim Politikası; 1983-2003 dokümanını hazırlama görevini üzerine alarak üstlendi. Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu'nun (BTYK) 1983 yılında kurulması ve bu Kurulun sekreteryası görevinin TÜBİTAK'a verilmesi, bu sorumluluğu belirgin ve somut bir görev haline getirdi. Bu görevle bağlantılı olarak, TÜBİTAK tarafından önümüzdeki yirmi yıllık dönemde uygulanacak bilim ve teknoloji politikalarının belirlenmesine yönelik olarak Vizyon 2023 adlı kapsamlı bir proje gerçekleştirildi, ayrıca 2005-2010 Ulusal Bilim ve Teknoloji Politikaları Uygulama Planı, 2008-2010 Ulusal Yenilik Stratejileri Uygulama Planı ve

2007-2010 Uluslararası BTY Stratejileri Planının hazırlanmasında koordinasyon sağlandı. 15 Aralık 2010 tarihinde yapılan BTYK'nın 22. toplantısı'nda Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Uygulama Planı 2011-2016'nın adının Ulusal Bilim, Teknoloji ve Yenilik Stratejisi (UBTYS) 2011-2016 olarak değiştirilmesine, UBTYS 2011-2016'nın onaylanmasına, UBTYS 2011-2016'da belirlenen stratejilerle ilgili eylemlerin BTYK Sekreteryası (TÜBİTAK) tarafından izlenmesine ve UBTYS 2011-2016 özelinde sekreteryaya tarafından kurumlararası eşgüdümün sağlanmasına karar verilmiştir.

1995'te Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu, sanayi kuruluşlarının ve özel kesimin teknoloji geliştirme ve yenilik faaliyetlerini teşvik etmek için verilecek devlet yardımlarının düzenlenmesi ve destek verilecek Ar-Ge projelerinin değerlendirilmesi görevini Dış Ticaret Müsteşarlığı (DTM) ile beraber TÜBİTAK'a verdi. Bu amaçla Teknoloji İzleme ve Değerlendirme Başkanlığı, şimdiki adıyla Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı (TEYDEB) kuruldu. Hibe olarak verilen bu destekler daha önce tamamen DTM mali kaynaklarından karşılanırken, 2005 yılından itibaren bu desteklerin %25'i DTM, %75'i TÜBİTAK kaynaklarından karşılanmaya başlandı. Para ve Koordinasyon Kurulunun 98/10 sayılı "Araştırma-Geliştirme (Ar-Ge) Yardımına İlişkin Tebliğ"indeki, 23 Eylül 2010 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan değişiklikle, Ar-Ge projelerine sağlanan hibe desteğin tamamen TÜBİTAK tarafından yürütülmesi ve destek ödemelerinin tamamının TÜBİTAK tarafından yapılması kararlaştırılmıştır.

TÜBİTAK, Kuruluş Kanunu gereği, uluslararası ikili ve çok taraflı bilimsel ve teknolojik işbirliği faaliyetlerinde Türkiye'yi temsil etmekte ve bu alandaki koordinasyonu sağlamaktadır. Bunun yanı sıra, 2002 yılından itibaren Türkiye'nin AB ÇP'ye tam katılımı sonrasında bu programların ulusal koordinasyonunu sağlamaktadır.

Toplumda bilimsel, teknolojik ve yenilik faaliyetlerine yönelik farkındalığın ve bilim okuryazarlığının artırılmasına yönelik etkinliklerin gerçekleştirilmesi, TÜBİTAK'ın kurulduğu ilk yıllardan başlayarak, yayımlanan dergi ve kitaplar, gerçekleştirilen yarışma ve şenlikler aracılığı ile hayata geçirilmektedir. 2007 yılında, bu alanda yapılan Bilim ve Toplum Projelerine destek vermeye başlandı. 2008 yılı Mart ayında, toplumda bilim kültürünü yaygınlaştırmak için son derece kritik bir rol üstleneceği öngörüsünden yola çıkılarak, 4003 kodlu Bilim Merkezi Kurulumu çağrısı yapıldı ve değerlendirme

sonrasında Türkiye'nin ilk bilim merkezi için çalışmalar başlatıldı. Ayrıca, toplumun, bilim ve teknoloji ile eğlenerek öğrenilen ortamlarda buluşmasını sağlayacak proje çalışmalarına devam edilmektedir.

7 Temmuz 2005 tarih ve 25868 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5376 sayılı "Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile Kurumun adı "Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu" olarak değiştirildi ve faaliyet alanları genişletildi.

31 Temmuz 2008 tarihli ve 5798 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ise, 13 Ağustos 2008 tarih ve 26966 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Anılan Kanun ile; Kurumun, kurulduğu tarihte sahip olduğu ancak zaman içerisinde gerçekleşen mevzuat değişiklikleri sebebiyle uygulanamaz duruma gelen bazı idari ve mali muafiyet ve istisnaların yeniden hayata geçirilmesi sağlandı, aynı zamanda Bilim Kurulu ve Kurum Başkanlığının oluşumu ile görevlerine ilişkin hükümlerinde düzenlemeler yapıldı.

2. Misyon

TÜBİTAK'ın misyonu;

"Ülkemizin rekabet gücünü ve refahını artırmak ve sürekli kılmak için toplumun her kesimi ve ilgili kurumlarla işbirliği içinde, ulusal önceliklerimiz doğrultusunda bilim ve teknoloji politikaları geliştirmek, bunları gerçekleştirecek altyapı ve araçları oluşturmaya katkı sağlamak, araştırma ve geliştirme faaliyetlerini desteklemek ve yürütmek, bilim ve teknoloji kültürü oluşturmakta öncü rol oynamak."

3. Vizyon

TÜBİTAK'ın vizyonu²⁵;

“Bilim, teknoloji ve yenilik yoluyla, paylaşımcı, yönlendirici ve katılımcı yaklaşımlarla, toplumumuzun ekonomik, sosyal ve çevresel yaşam kalitesinin çağdaş uygarlık düzeyine kavuşmasına hizmet eden, alanında uluslararası etkinliğe sahip bir kurum olmak.”

4. Faaliyet Alanları

Yasal yükümlülükler, gerçekleştirilmekte olan hizmetler, Kurum misyonu ve vizyonu doğrultusunda belirlenen faaliyet alanları aşağıdaki şekildedir:

1. Türkiye'nin BTY politikalarının oluşturulmasında Hükümete destek olmak,
2. BTY araştırmalarını desteklemek ve özendirmek,
3. BTY araştırmaları yapmak,
4. BTY için gerekli insan kaynağının gelişmesini desteklemek,
5. Uluslararası BTY işbirliklerini oluşturmak ve yönetmek,
6. Toplumun genelinde BTY kültürünün gelişmesini ve yerleşmesini desteklemek ve özendirmek,
7. BTY altyapısının gelişmesine katkı sağlamak,
8. BTY bilgilerine erişimi kolaylaştırmak.

5. Ürün ve Hizmetler

TÜBİTAK'ın ürün ve hizmetleri, daha önce belirlenen faaliyet alanları göz önünde bulundurularak belirlenmiş olup, aşağıdaki şekilde sınıflandırılmıştır:

1. Bilim Teknoloji Yenilik (BTY) Politikalarının Oluşturulmasında Hükümete Destek Olmak

²⁵ 5 Eylül 2009 tarihli 178 sayılı Bilim Kurulu kararı.

- 1.1. Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu Sekreteryaya Görevi
- 1.2. BTY Politikalarına İlişkin Gelişmelerin İzlenmesi, Değerlendirilmesi
  - 1.2.1. BTY Politikaları Durum Analizleri
  - 1.2.2. Uluslararası Kıyaslama Çalışmaları
- 1.3. Ulusal BTY Politikasını Geliştirici Stratejik Çalışmalar Yapılması ve Politika Önerilerinin Oluşturulması
- 1.4. BTY Politikaların Uluslararası Düzeyde Oluşum Süreçlerine Katılım
2. BTY Araştırmalarını Desteklemek ve Özendirmek
  - 2.1. Proje Destekleri
    - 2.1.1. Ulusal Proje Destekleri
      - 2.1.1.1. Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Ağları ve Platformları Kurma Girişimi Projeleri (TÜBİTAK İŞBAP) Destekleme Programı
      - 2.1.1.2. Akademik Ar-Ge Destekleri
        - 2.1.1.2.1. TÜBİTAK Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projelerini Destekleme Programları
        - 2.1.1.2.2. TÜBİTAK Evrensel Araştırmacı (EVRENA) Programı
        - 2.1.1.2.3. TÜBİTAK Ulusal Genç Araştırmacı Kariyer Geliştirme Programı
        - 2.1.1.2.4. TÜBİTAK Hızlı Destek Programı
      - 2.1.1.3. Sanayi ve Özel Kesim Ar-Ge Destekleri
        - 2.1.1.3.1. TÜBİTAK Sanayi Ar-Ge Projeleri Destek Programı
        - 2.1.1.3.2. TÜBİTAK Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı
        - 2.1.1.3.3. TÜBİTAK Proje Pazarları Destekleme Programı
        - 2.1.1.3.4. TÜBİTAK KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı

2.1.1.4. Kamu Ar-Ge Destekleri

2.1.1.4.1. TÜBİTAK Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Programı

2.1.1.4.2. TÜBİTAK Savunma ve Güvenlik Teknolojileri Araştırma Projelerini Destekleme Programı

2.1.1.4.3. TÜBİTAK Uzay Teknolojileri Araştırma Projelerini Destekleme Programı

2.1.2. Uluslararası İşbirliği (Proje) Destekleri

2.1.2.1. İkili İşbirliği Projeleri

2.1.2.2. Çok Taraflı İşbirliği Projeleri

2.1.3. TÜBİTAK Uluslararası Bilimsel Araştırma Projelerine Katılma Programı (UBAP Programı),

2.1.4. Uluslararası Projeleri Destekleme Programları (2501-2531 Programları)

2.2. Girişim Destekleri

2.2.1. TÜBİTAK Teknoloji ve Yenilik Odaklı Girişimleri Destekleme (TEKNOGİRİŞİM) Programı

2.3. Patent Destekleri

2.3.1. TÜBİTAK Patent Başvurusu Teşvik ve Destekleme Programı

2.4. Uluslararası Bilimsel Yayınları Teşvik Programı (UBYT)

3. BTY Araştırmaları Yapmak

3.1. Yeni Ürün / Sistem Geliştirmek

3.1.1. Tasarım/Donanım Geliştirmek

3.1.1.1. Önürün (Prototip) Üretimi

3.1.1.2. Özel Tasarımlı Üretim

3.1.2. Yazılım Geliştirmek

- 3.1.3. Sistem Geliştirmek
- 3.2. Yeni Yöntem Geliştirmek
  - 3.2.1. Analiz ve Ölçüm Yöntemleri Geliştirmek
  - 3.2.2. Test Yöntemleri Geliştirmek
- 3.3. Bilgi Üretmek
  - 3.3.1. Temel Bilimlerde Bilgi Üretmek
  - 3.3.2. Yeni Teknoloji Geliştirmek
- 3.4. E-Devlet Uygulamalarına Katkıda Bulunmak
  - 3.4.1. Kök Sertifika ve Sertifika Hizmeti Sunmak
- 3.5. Milli Olması Gerekli ve Stratejik Alanlarda Özel Projeler Üretmek ve Gerçekleştirmek
- 4. BTY için Gerekli İnsan Kaynağının Gelişmesini Desteklemek
  - 4.1. Bilim Olimpiyatları Programları
    - 4.1.1. TÜBİTAK Ulusal İlköğretim Matematik Olimpiyatı Programı
    - 4.1.2. TÜBİTAK Ulusal Bilim Olimpiyatı Programı
    - 4.1.3. TÜBİTAK Uluslararası Bilim Olimpiyatı Programı
  - 4.2. TÜBİTAK Araştırma Projeleri Yarışma Programları
    - 4.2.1. TÜBİTAK Ortaöğretim Öğrencilerine Yönelik Proje Yarışmaları Programı
    - 4.2.2. TÜBİTAK Lisans Öğrencilerine Yönelik Yurt İçi/Yurt Dışı Araştırma Projeleri Destek Programı
  - 4.3. Burs ve Destek Programları
    - 4.3.1. TÜBİTAK Yurt İçi Lisans Burs Programı
    - 4.3.2. TÜBİTAK Son Sınıf Lisans Öğrencileri İçin Yurt İçi Lisansüstü (Yüksek Lisans/Doktora) Burs Programı
    - 4.3.3. TÜBİTAK Yurt İçi/Yurt Dışı Yüksek Lisans Burs Programı

- 4.3.4. TÜBİTAK Yurt İçi/Yurt Dışı Doktora Burs Programları
- 4.3.5. TÜBİTAK Yabancı Uyruklular için Doktora Burs Programı
- 4.4. Araştırma Bursu Programları
  - 4.4.1. TÜBİTAK Doktora Öğrencileri için Yurt Dışı Araştırma Burs Programı
  - 4.4.2. TÜBİTAK Doktora Öğrencileri için Yurtiçi Araştırma Burs Programı
  - 4.4.3. TÜBİTAK Yabancı Uyruklular İçin Araştırma Burs Programı
  - 4.4.4. TÜBİTAK Doktora Sonrası Yurt İçi / Yurt Dışı Araştırma Burs Programı
  - 4.4.5. Doktora Sonrası Geri Dönüş Burs Programı
- 4.5. Konuk Bilim İnsanı Destekleme Programı
- 4.6. Bilimsel Toplantı Destekleri
  - 4.6.1. TÜBİTAK Bilimsel Toplantı Düzenleme Destekleri
  - 4.6.2. TÜBİTAK Lisansüstü Yaz Okulu Destekleme Programı
  - 4.6.3. TÜBİTAK Yurt İçi Bilimsel Toplantıları Destekleme Programı
  - 4.6.4. TÜBİTAK Yurt Dışı Bilimsel Toplantılara Katılım Destek Programı
  - 4.6.5. TÜBİTAK Lisans ve Lisans Öncesi, Öğretmen ve Öğrencilere Yönelik Bilimsel Etkinlikleri Destekleme Programı
- 4.7. İkili İlişkiler Kapsamındaki Değişim Burs Programları
  - 4.7.1. TÜBİTAK-DFG (Almanya) Bilimsel Değişim Burs Programı
  - 4.7.2. TÜBİTAK-HAS (Macaristan) Bilimsel Değişim Burs Programı
  - 4.7.3. TÜBİTAK-Lindau Bilimsel Toplantılara Katılma Desteği Programı
- 4.8. Bilim İnsanlarını Teşvik Etmek ve Ödüllendirmek
  - 4.8.1. TÜBİTAK Bilim Ödülleri
  - 4.8.2. TÜBİTAK Hizmet Ödülleri
  - 4.8.3. TÜBİTAK Teşvik Ödülleri
  - 4.8.4. TÜBİTAK Özel Ödülü

- 4.8.5. TÜBİTAK-TTGV-TÜSİAD Teknoloji Ödülü
- 4.8.6. TÜBİTAK-TWAS (Third World Academy Of Sciences - Üçüncü Dünya Bilimler Akademisi) Teşvik Ödülü
- 5. Uluslararası BTY İşbirliklerini Oluşturmak ve Yönetmek
  - 5.1. Uluslararası Toplantılar Düzenlemek
    - 5.1.1. Heyet Ziyaretleri
    - 5.1.2. Çalıştay / Konferans / Seminer / Komisyon Toplantıları
  - 5.2. Uluslararası Kuruluşlara Üyelikler
  - 5.3. BTY Alanında Uluslararası İşbirliği Anlaşmaları
    - 5.3.1. Anlaşmaları Hazırlamak ve İmzalamak
    - 5.3.2. Proje Çağrılarını Yayınlamak
    - 5.3.3. Uluslararası İkili ve Çok Taraflı BTY Faaliyetlerinde Türkiye'yi Temsil Etmek
    - 5.3.4. Ülke Raporları ve Eylem Planları hazırlamak
    - 5.3.5. Uluslararası Programları Tanıtmaya Yönelik Faaliyetler Düzenlemek Ve İlgili Tanıtım Materyalleri Bastırmak
  - 5.4. AB Çerçeve Programları İçin Ulusal Koordinasyon Hizmeti
    - 5.4.1. AB Çerçeve Programlarına Katılımını Artırmaya Yönelik Faaliyetler
      - 5.4.1.1. Tanıtım, Eğitim, Bilgilendirme Etkinlikleri Düzenlemek
      - 5.4.1.2. Kurum ve Kuruluşlarla AB ÇP'ye Katılım İçin Birebir Değerlendirmeler Yapmak
      - 5.4.1.3. Lobi Faaliyetleri Yapmak
      - 5.4.1.4. Stratejik İşbirlikleri Oluşturmak
      - 5.4.1.5. Türk Kuruluşlarının Proje Ortaklıklarını Geliştirme Çalışmaları Yapmak

- 5.4.1.6. AB ÇP'ye Yönelik Çeşitli e-Öğrenme Uygulamaları Geliştirmek
- 5.4.2. AB Çerçeve Programlarına Katılımı Artırmaya Yönelik, Teşvik Amaçlı Destek Programları
  - 5.4.2.1. Konsorsiyum Oluşturma Amaçlı Yurtdışı Seyahat Desteği Programı
  - 5.4.2.2. Proje Önerisi Ön-değerlendirme Destek Programı
  - 5.4.2.3. Koordinatörlük Özel Ödülü Programı
  - 5.4.2.4. Türkiye'den Çoklu Ortaklık Teşvik Ödülü Programı
  - 5.4.2.5. Konsorsiyum Anlaşması Destek Programı
  - 5.4.2.6. Ulusal İrtibat Noktası (UİN) Özel Desteği
- 5.4.3. AB Çerçeve Programları Koordinasyon ve Destek Eylemi Projeleri
- 5.4.4. AB Çerçeve Programları ile ilgili Hukuki ve Mali Düzenlemeler
- 6. Toplumun Genelinde BTY Kültürünün Gelişmesini ve Yerleşmesini Desteklemek ve Özendirmek
  - 6.1. Yayınlar
    - 6.1.1. TÜBİTAK Popüler Bilim Dergileri
    - 6.1.2. TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları
    - 6.1.3. TÜBİTAK Akademik Dergiler
    - 6.1.4. TÜBİTAK Akademik Kitaplar
    - 6.1.5. TÜBİTAK Web Yayıncılığı (e-dergi)
  - 6.2. Etkinlikler
    - 6.2.1. Panel, Konferans ve Çalıştaylar
    - 6.2.2. Amatörler İçin Geniş Katımlı BTY Projeleri
      - 6.2.2.1. Formula G Güneş Arabaları Yarışları
      - 6.2.2.2. Hidromobil Hidrojen Arabaları Yarışları

6.3. TÜBİTAK Bilim Merkezleri

6.4. Bilim ve Toplum Proje Destekleri

6.4.1. Bilim Toplum Proje Destekleme Programı

7. BTY Altyapısının Gelişmesine Katkı Sağlamak

7.1. İdari, Mali ve Hukuki BTY Altyapısını Geliştirmek

7.2. Teknoloji Geliştirme ve Serbest Bölgeleri

7.3. Ar-Ge'ye Kolaylık Sağlamak

7.3.1. Test ve Analiz Yapmak

7.3.2. Danışmanlık Hizmetleri

7.3.3. Eğitim Hizmetleri

7.3.4. Bilirkişi Hizmetleri

7.3.5. Bilim İnsanları İçin Altyapı Oluşturmak ve İşletmek

8. BTY Bilgilerine Erişimi Kolaylaştırmak

8.1. Bilgi ve Belge Kaynaklarına Ulaşım Sağlamak

8.2. Ağ Hizmetleri

8.3. E-Dergi Hizmetleri

8.4. TÜBİTAK Kurumsal Web Sitesi

6. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu çerçevesinde işlem yapmak üzere Bilim Kurulu Kararı ile 2006 yılında İç Kontrol Müdürlüğü kurulmuştur. Müdürlüğün başlıca görev ve yetkileri anılan Kanunun aşağıda belirtilen ikincil mevzuatında düzenlenmiştir:

- Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik,
- İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar,
- Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği.

Bu kapsamda İç Kontrol Müdürlüğünün görevleri;

- İç kontrol sisteminin kurulması, standartlarının uygulanması ve geliştirilmesi konularında çalışmalar yapmak;
- İç kontrol düzenlemeleri ve iç kontrol sisteminin işleyişi konusunda; yöneticilerin görüşü, kişi ve/veya idarenin talep ve şikayetleri ile iç ve dış denetim sonucunda düzenlenen raporlar doğrultusunda yılda en az bir kez değerlendirmesi ve gerekli önlemlerin alınması çalışmalarını organize etmek;
- İdarenin görev alanına giren konularda hizmetleri etkileyecek dış faktörleri incelemek, kurum içi kapasite araştırmaları yapmak, hizmetlerin etkinliğini ve tatmin düzeyini analiz etmek ve genel araştırmalar yapmak;
- Ön mali kontrol işlevlerini yapmak;
- Danışmanlık hizmeti sunma ve mali konularda bilgilendirme yapmak olarak sıralanabilir.

TÜBİTAK'ın 1 Ocak 2006 tarihinden itibaren 5018 sayılı Kanun kapsamına alınmış olması ve daha önce 1050 sayılı Genel Muhasebe Kanununa tabi olmaması nedeniyle; ilk kez karşılaşılan merkezi yönetim harcama süreçleri ile diğer gider kanunlarına ilişkin uygulamaların çalışanlar tarafından iyi anlaşılması ve geçiş aşamasında önemli sorunlar yaşanmaması için yoğun şekilde bilgilendirme faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

TÜBİTAK'ın 5018 sayılı Kanun kapsamına alınmış olması nedeniyle bütçe, ihale, muhasebe gibi konulardaki yeni uygulamalar Üst Yönetici (Başkanlık Makamı) tarafından riskli alan olarak belirlenmiş ve ödeme emri belgeleri ve ekleri üzerinde ön mali kontrol görevi İç Kontrol Müdürlüğüne verilmiştir. Bu kapsamda; harcamaların bütçesi, bütçe tertibi, kullanılabilir ödenek tutarı, merkezi yönetim bütçe kanunu ve diğer mevzuat hükümlerine uygunluğu konularında kontroller yapılmaktadır.

Ödeme emri belgeleri üzerinde yapılan ön mali kontroller Müdürlüğün iş yükünün önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Başkanlık birimlerince düzenlenen ödeme emri ve ekindeki belgelerin mevzuata uygunluğu harcama yetkililerinin imzasından önce kontrol edilerek varsa eksiklikleri düzeltilmek üzere ilgili birime iade edilmektedir. Genel nitelikteki aksaklıklar tespit edilerek gerektiğinde üst amirlere bilgi verilmektedir. Bu bağlamda 2010 yılı içerisinde 10.206 ödeme emri belgesi, ekleri ile birlikte kontrol edilmiştir.

Müdürlüğün bir diğer önemli iş yükünü ise taahhüt dosyaları ile sözleşme tasarılarının ön mali kontrolü oluşturmaktadır. Bu kontroller, Başkanlık ve bağlı birimlerin yapmış oldukları belirli tutarları aşan (mal ve hizmet alımlarında 1 Milyon TL, yapım işlerinde 2 Milyon TL) ihalelere ait işlem dosyaları ile sözleşme tasarıları üzerinde mevzuata uygunluk kontrolü şeklinde yapılmaktadır.

2010 yılı içerisinde toplam 35 taahhüt evrakı ve sözleşme tasarısı üzerinde ön mali kontrol işlemi yapılmış olup bunların 15'inin sözleşmesinin imzalanması uygun bulunmuş, 16'sına şartlı uygun görüş verilmiş ve 4'ünün ise imzalanması uygun görülmemiştir. Uygun görülmeyen işlemler ile ilgili olarak harcama yetkililerince ihalelerinin iptali şeklinde karar verilmiştir.

Ayrıca mali mevzuat ile ilgili değişikliklerin duyurulması amacıyla, 2009 yılından itibaren elektronik ortamda "sirkü" yayınlanması uygulamasına geçilmiş olup 2010 yılında 5 sirkü ile uygulayıcılar bilgilendirilmiştir.

Bunların yanı sıra, dış denetim kapsamında TÜBİTAK'a gelen Sayıştay sorgu ve ilamları izlenmektedir. 2010 yılında da Başkanlık ve bağlı birimleri için düzenlenen raporlar cevaplandırılmakta ve kamu zararlarına ilişkin alacak takip dosyaları İç Kontrol Müdürlüğüne tutulmaktadır.

2010 yılında 159 gelen evrak, 101 giden evrak kaydı yapılmış olup, Kurum bazında mali konularla ilgili olarak diğer idarelerde takip edilmesi gereken evrakların işlem görmesi için çalışmalar devam etmektedir. Kurumsal hafızamızın geliştirilmesi ve bundan sonraki tarihlerde yapılacak yazışmalarda temel oluşturulması amacıyla az sayıda da olsa kamu idarelerinden alınan istişari görüş yazıları taranarak sayısal ortama aktarılmıştır.

Bunların dışında, danışmalık hizmetleri kapsamında ARDEB Kamu Projelerine ait 26 projenin bütçe tabloları üzerinde mali inceleme yapılarak görüş bildirilmiştir.

Ayrıca, Kamu İç kontrol Standartları Tebliği uyarınca yapılması gereken işlemler ile ilgili olarak da çalışmalar yapılmakta ve Başkanlık Onayı ile TÜBİTAK İç Kontrol Standartları Eylem Planı çalışmalarını yürütmekle görevlendirilen İç Kontrol İzleme Değerlendirme Komisyonunun sekreteryası hizmetleri yapılmaktadır.

7. Bilişim Sistemleri

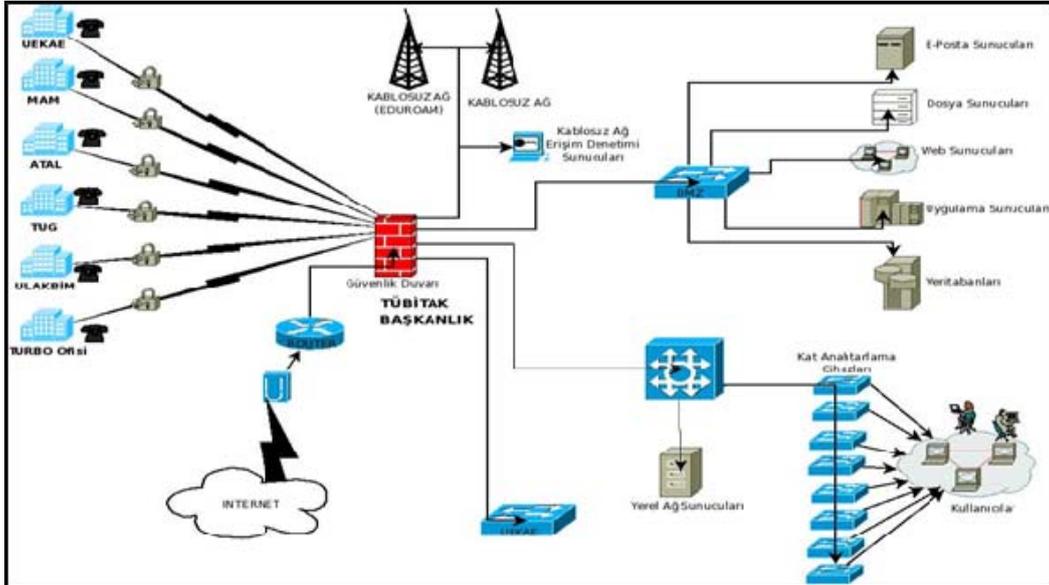
Bilişim sistemlerinin yönetimi, TÜBİTAK Başkanlık birimlerinde Bilişim Müdürlüğü, TÜBİTAK Merkez ve Enstitülerde ise kendi bünyelerindeki birimlerde TÜBİTAK Başkanlık ile etkileşimli ve eşgüdüm içinde gerçekleştirilmektedir.

TÜBİTAK Başkanlık Bilişim Müdürlüğü, ağ ve sistem yönetimi, yönetim bilgi hizmetleri, yazılım geliştirme, internet hizmetleri ve kullanıcı destek hizmetleri olmak üzere beş kategoride, yaklaşık 600 Kurum içi kullanıcıya ve 150.000 Kurum dışı kayıtlı (üye) kullanıcıya hizmet sunmaktadır.

Ayrıca, TÜBİTAK MAM, TÜBİTAK BİLGEM, TÜBİTAK SAGE, TÜBİTAK UZAY, TÜBİTAK UME, TÜBİTAK ULAKBİM, TÜBİTAK TUG, TÜBİTAK BUTAL, Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) ve Brüksel'de bulunan TURBO Ofisine Mali ve İdari Kaynak Yönetim Sistemi (MKYS), TÜBİTAK Başkanlık ağına bağlantı, sunucu barındırma, e-posta ve internet servisi gibi konularda destek sağlanmakta ve ilgili yazılım firmalarıyla lisans anlaşmaları tüm TÜBİTAK birimleri adına yapılmaktadır.

7.1. Bilişim Sistemleri Yapısı: Sistem, Servisler ve Donanım

TÜBİTAK Başkanlık binası mevcut bilgisayar ağ yapısı Şekil 104'de gösterilmiştir.

Şekil 104. TÜBİTAK Başkanlık Birimleri Bilgisayar Ağı Yapısı

Yedekli çalışan 10 Gbps hızına sahip ağ omurgasına, 600 adet kişisel bilgisayar kullanıcısı 1 Gbps hızla 32 adet kat anahtarlama cihazı aracılığıyla bağlanıp, e-posta, internet, dosya paylaşımı, veritabanı ve uygulama sunucularına erişmektedirler.

TÜBİTAK Başkanlık binasında, güvenlik ön planda tutularak aynı anda iki farklı şekilde kablosuz ağ bağlantısı hizmeti verilmektedir. Bunlardan ilki standart kablosuz ağ erişimi olup yerel ağa hizmet vermektedir. Diğeri ise Eğitim Dolaşımı'dır (EduRoam).

TÜBİTAK Başkanlık Bilişim Müdürlüğü bünyesinde işletilen bilişim sistemlerindeki artan işlem hacmi ve kurum iş süreçlerinin hızlı biçimde elektronik ortama taşınması ile birlikte mevcut disk depolama alanları, sunucu işlem kapasiteleri ve yedekleme ihtiyacı da artış göstermiş, bu kapsamda 2010 yılı içerisinde belirtilen sistemlerde kapasite artışına gereksinim duyulmuştur. Alınan yeni donanımlar ile toplam 72 TB disk, 144 işlemci, 115 TB teyp yedekleme alanı kapasitesi artırımı gerçekleştirilmiş, kurum bilişim sistemlerinde tutulan verilerin yedekleme işlemleri daha hızlı ve güvenilir bir yedekleme mekanizması aracılığıyla gerçekleştirilmeye başlanmıştır.

2009 yılında Kurumda sunulmakta olan erişim denetimli kablosuz ağ yapısına ek olarak sunulmaya başlanan EduRoam kablosuz ağ servisinin, 2010 yılı içerisinde kurum geneline yaygınlaştırılması çalışmaları başlatılmıştır. Tedarik edilen kablosuz ağ erişim cihazları ile kablosuz ağ kapsama alanı ve servis kalitesi artırım işlemleri planlanarak uygulamaya geçirilmeye başlanmıştır. Çalışmaların 2011 yılı ilk çeyreğinde tamamlanması planlanmaktadır.

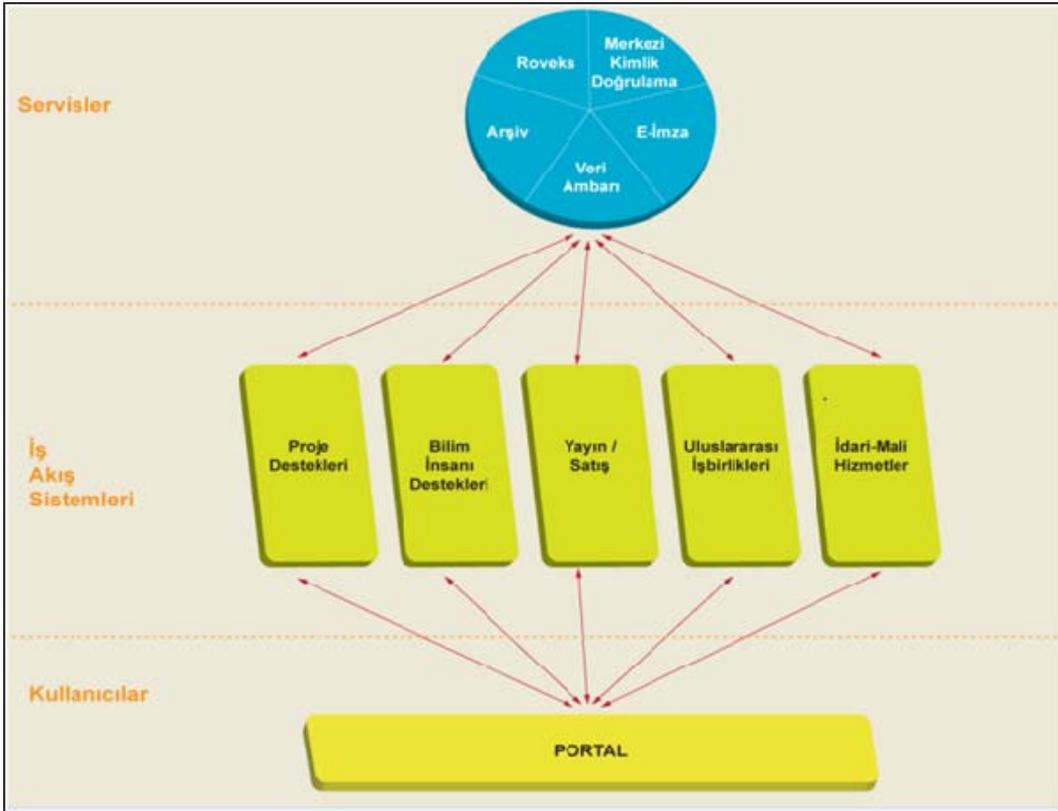
TÜBİTAK Başkanlık tarafından internete sunulan servislerin sürekliliğini takip etmek üzere, 2010 yılı içerisinde servislerin çalışırlığını aktif olarak denetleyip problem durumlarında ilgililere kısa mesaj servisi aracılığıyla bilgi veren bir denetleme sistemi hayata geçirilmiş, olası aksaklık ve saldırı durumlarında sistemlere çok daha hızlı müdahale edilebilmesi sağlanmıştır.

7.2. Bilişim Sistemleri Yapısı: Yazılım

2007 yılına kadar Bilişim Müdürlüğü yönetimindeki temel yazılım, kısaca YBS olarak bilinen Yönetim Bilgi Sistemi idi. Bu yazılım 1993-1997 yılları arasında tasarlanmış, sonraki iki yılda da uygulanarak aşama aşama kullanıma alınmıştır. YBS ile

terminolojide, verilerde, formlarda, yöntemlerde standartlaşma; kaynakların kullanımında koordinasyon, entegrasyon ve optimizasyon sağlanması hedeflenmiştir.

YBS, 2007'den itibaren Kurumsal Bilgi Yönetim Sistemi (KBYS) adı altında, iş akışı mantığı içinde, rol bazlı ve web tabanlı olarak TÜBİTAK Başkanlık birimlerindeki bütün süreçleri kapsayacak şekilde yeniden geliştirilip genişletilmeye başlanmıştır. KBYS'nin yapısı Şekil 105'de gösterilmiştir.

Şekil 105. Başkanlık Kurumsal Bilgi Yönetim Sistemi Yapısı

Buna göre, Kurum ana faaliyetlerinden olan proje destekleri, bilim insanı destekleri, yayınlar ve uluslararası işbirlikleri ile yardımcı hizmetler sınıfında yer alan idari ve mali hizmetler alanındaki pek çok temel süreç rol bazlı olarak güvenli elektronik ortama aktarılmıştır. Bu sistemler, şekilde iş akış sistemleri başlığı altında gösterilmiştir. Söz konusu bu iş akış sistemleri, Rol ve Vekalet Sistemi (Roveks), Merkezi Kimlik Doğrulama, e-imza, e-Arşiv ve Veri Ambarı servislerini kullanmaktadır. Kurum içi kullanıcılar iş uygulama sistemlerine bir kurumsal portal aracılığıyla erişmektedirler. Kurum dışı kullanıcılar ise şimdilik ilgili uygulamanın sağladığı web ara yüzünden erişim

sağlamaktadırlar. Kurum dışı kullanıcılar için tek bir nokta giriş ve kimlik doğrulaması yapacak sistemin geliştirme çalışmaları devam etmektedir.

2010 yılı içerisinde geliştirilen ve/veya geliştirilmesine devam edilen iş akış sistemlerinden önemli olanları şunlardır:

e-ARDEB: TÜBİTAK ARDEB'e sunulmakta olan proje önerilerinin elektronik ortamda alınması amacıyla geliştirilmiştir. 2008 yılı sonunda 1001, 1002 ve Kariyer proje önerilerinin çevrimiçi başvuru işlemleri tamamlanmış, 2009 yılında da EVRENA projelerinin çevrim içi olarak alınmasına başlanmıştır. Gereken durumlarda iyileştirme ve bakım işlemleri devam etmektedir.

Proje başvurularının elektronik ortamda alınmasının ardından Panel Yönetim Sistemi'nde değerlendirilen projeler içerisinden desteklenme kararı verilenler için proje izleme süreci başlamaktadır. ARDEB proje izleme sürecinin elektronik ortama taşınması çalışmaları 2010 yılı Ağustos ayında başlamış ve sürecin bir bölümü test kullanımına açılmıştır.

e-BİDEB: TÜBİTAK BİDEB tarafından yürütülen burs ve diğer destek programlarına yapılan başvuruların tamamı bu uygulama sayesinde çevrimiçi olarak alınmaya başlanmıştır. Bu çerçevede, kişilerin başvurularının durumlarını ve başvuru sonuçlarını göreceği bir portal geliştirilmiştir. 2009 yılı içinde geliştirilmesi tamamlanan bu sistem kullanılarak aynı yıl içerisinde 22 destek programı başvuruya açılmış ve sonuçlandırılmıştır. Sistem modüler olarak tasarlanmıştır. Böylece, gerektiğinde birkaç saat içinde yeni bir destek programı tasarlanıp çevrimiçi başvuruya açılabilir.

2010 yılında e-BİDEB üzerinde güncellemeler ve eklemeler devam etmiştir.

- Yeni açılan programlarla ilgili istenen modüllerin/bilgilerin sisteme eklenmesinin yanı sıra, programların izleme süreçleri program sorumluları ile görüşülerek istekler doğrultusunda hazırlanmıştır.
- Burs programları ve etkinlik programları izleme süreçlerine başlanmış, araştırma burs programlarının izlemesiyle ilgili çalışmalar devam etmektedir.
- YBS ekranlarından programlara özel alınan raporlar BİDEB-Yönetici sistemine aktarılmış, böylece sorumluların buradan da rapor almaları sağlanmıştır.

- Yönetim panelinde program sorumlularının anket oluşturabilmesi için alt yapı hazırlanmış, bu anket etkinlik programları ile teste açılmıştır.
- Olimpiyat sonuçlarının sistemden öğrenilebilmesi için ayrı bir sonuç bildirim sistemi yapılmış ve bu sistem 2202 programı ile bütünleştirilmiştir.
- Kişilerin ALES, KPDS gibi sınav sonuçlarının ÖSYM veri tabanlarından alınabilmesi için alt yapı oluşturulmuştur.

e-TEYDEB: e-TEYDEB projesi, TÜBİTAK TEYDEB'e sunulmakta olan proje önerilerinin ve ilgili form ve raporların elektronik ortamda alınması, değerlendirilmesi ve izlenmesi gibi TEYDEB süreçlerini elektronik ortama taşımayı amaçlayan bir e-Dönüşüm projesidir. Bu projenin çıktısını TEYDEB Proje Değerlendirme ve İzleme Sistemi (TEYDEB -PRODİS) adı verilen web tabanlı yazılım oluşturmaktadır.

1 Kasım 2010 tarihinde, proje başlangıcında öngörülen tüm TEYDEB süreçlerinin elektronik ortama taşınması tamamlanmış ve kapsamlı bir proje raporu hazırlanmıştır. Yeni oluşan gereksinim ve süreçlerin elektronik ortama taşınması, bakım, iyileştirme ve kullanıcı destek çalışmaları devam etmektedir.

2010 yılı içerisinde proje kapsamında yapılmış büyük ölçekli çalışmalar aşağıda listelenmiştir;

- Tüm TÜBİTAK kurumsal uygulamalarında kullanılacak genel amaçlı bir elektronik doküman imzalama Java uygulaması geliştirilmiştir.
- Elektronik imza, kullanıcı yetkilendirme dışında doküman imzalama işlemlerinde de kullanılmaya başlandığından imzalara zaman damgası alınmaya başlanmıştır.
- Hakem/izleyici raporları elektronik imzalı olarak da alınmaya başlanmıştır.
- Yeminli Mali Müşavirlerin (YMM) sisteme kullanıcı olarak dahil olması kapsamında Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı ile çalışma yapılmış ve Yeminli Mali Müşavir tasdiklerinin e-imza ile gerçekleştirilebilmesi için mevzuat çalışmalarının başlatılması sağlanmış ve bu konudaki toplantılara iştirak edilmiştir.
- YMM'ler sisteme kullanıcı olarak dahil edilmiş, bu kapsamda YMM'lerin PRODİS uygulamasında e-imza kullanımı zorunlu tutulmuştur.

- Dönem raporu alım süreci değiştirilmiş, YMM tasdik raporlarının elektronik ortamda YMM'ler tarafından girilmesi ve tasdik edilmesi, gerekli tüm revizyonların elektronik ortamda gerçekleştirilmesi sağlanmıştır.
- E-imza ile sunulan hizmetlerin artması dolayısıyla kullanıcılara kolaylık sağlamak amacıyla mobil imza (m-imza) çalışmalarına başlanmıştır, bu kapsamda bazı GSM operatörleri ile mobil imza entegrasyonu tamamlanarak e-imza kullanılan tüm noktalarda m-imza kullanımına olanak tanınmıştır.
- Uygulama esaslarında yapılan değişikliklerin yazılıma yansıtılması için gerekli çalışmalar yapılmıştır. Bu kapsamda proje ön kayıt uygulaması da BAYS uygulamasından kaldırılarak PRODİS uygulaması üzerinde yeniden geliştirilmiştir.
- Elektronik imzalı verilerin uzun süreli olarak geçerli kalmasını sağlamak için PRODİS kapsamında oluşturulan tüm imzaların ETSI (European Telecommunications Standards Institute) tarafından tanımlanmış olan gelişmiş elektronik imza formatlarına dönüştürülmesi için gerekli yazılım altyapısı geliştirilmiştir.

Panel Yönetim Sistemi (PYS): Destek başvurularını bir hakem heyeti (panel) aracılığıyla değerlendiren birimler (ARDEB, BİDEB ve Bilim ve Toplum) için hazırlanmıştır. Sistem değerlendirme süreçlerinin en etkin ve verimli bir şekilde yönetilmesini sağlamayı amaçlamaktadır. Diğer sistemlerde olduğu gibi rol tabanlıdır. Bu sistemin uzantısı olarak izleme süreçlerinin elektronik ortama aktarılması ile ilgili çalışma ise devam etmektedir.

Akademik Dergiler Makale Gönderme ve Değerlendirme Sistemi: TÜBİTAK tarafından yayınlanan 12 akademik derginin bütün süreçlerini internet ortamına taşıyan sistem, Haziran 2009'da kullanıma açılmıştır. Sistemi kullanan yerli ve yabancı yazarlar, hakemler, editörler ve dergilerin yayınında rol alan diğer kişiler, işlerini çok açık tanımlanmış ve kontrollü bir iş akışı içerisinde web üzerinden yürüterek, internetin sağladığı hız ve verimlilikten yararlanma imkanına kavuşmuştur.

Sistem Türkçe ve İngilizce olmak üzere iki kullanıcı ara yüzüne sahiptir. Mevcut dergilere benzer süreçlere sahip yeni bir derginin (veya dergilerin) kolayca eklenebileceği esnek bir yapıda tasarlanmıştır.

2010 yılı boyunca kullanıcıların ihtiyaçları doğrultusunda sistem geliştirilmeye devam edilmiş, ağırlıklı olarak raporlama, rol yönetimi ve yönetici ekranları yapılmıştır. Kullanıcı sayısının artması nedeniyle bakım faaliyetleri de önemli bir yer tutmaya başlamıştır.

Sistemin kullanıma açıldığı Haziran 2009 tarihinden bugüne kadar 7235 Türk, 7221 yabancı kullanıcı sisteme üye olmuş ve sistem üzerinden 7340 makale gönderilmiştir. Bu makalelerin değerlendirilmesinde 14 baş editör, 523 makale editörü, 3299 hakem, 9 dergi sorumlusu, 4 dil editörü, 4 dizgi ve şekil sorumlusu sistemi kullanarak görev almıştır.

e-Dergi Abonelik (Popüler Dergiler) Sistemi (e-dergi): TÜBİTAK *Bilim ve Teknik*, TÜBİTAK *Bilim Çocuk* ve TÜBİTAK *Meraklı Minik* dergilerinin basılı aboneliklerinin ve e-dergi aboneliklerinin alınabilmesi için geliştirilmiştir. Söz konusu üç derginin de internetten okunabilmesi sağlanmıştır. Abonelik programında da buna uygun olarak çeşitli düzenlemeler yapılmıştır.

- Dergi abonelerinin abonelik sürelerini uzatması sağlanmıştır.
- Yeni aboneliklerin onaylandığı yönetici kısmında yapılan yönetim işlemlerinin kayıtları tutulmaya başlanmıştır.
- İstatistik modülü eklenmiştir.

Uluslararası İşbirlikleri Yönetim Sistemi (UİDBYS): Uluslararası İşbirliği Daire Başkanlığı için geliştirilmiş bir uygulamadır. Bu uygulama aracılığıyla ikili işbirliği anlaşmaları, uluslararası/bölgesel örgütlerle yapılan işbirlikleri, bilim insanı değişimi için yapılan başvurular, heyet ziyaretleri ve düzenlenen uluslararası etkinliklerle ilgili bilgiler yönetilmektedir.

2010 yılı içinde, sistemin kullanımının artmasıyla ortaya çıkan yeni ihtiyaçlar doğrultusunda aşağıdaki değişiklikler ve geliştirmeler yapılmıştır:

- Uygulamada anlaşmaların daha kapsamlı şekilde yönetilmesi ve sorgulanabilmesi sağlanmıştır.
- Çok taraflı işbirliklerinde, özellikle ICGEB, NAM S&T CENTRE gibi kuruluşlarda, bazı ek bilgilerin yönetilebilmesi için geliştirmeler yapılmıştır.

- Uygulamada performans iyileştirmeleri yapılmıştır.

Periyodik Bakım Sistemi (PBS): TÜBİTAK Başkanlık binasındaki periyodik olarak bakımı yapılması gereken sistemlerin tanımlanması, bakım periyotlarının belirlenmesi, izlenmesi, bakımların kişiden bağımsız olmasını sağlayacak kontrol listelerinin oluşturulması ve yapılan bakımlara ait veri tutulmasını sağlayan bir sistemdir.

Yapım, Bakım ve İşletme Müdürlüğü ve Bilişim Müdürlüğü tarafından veri girişlerinin tamamlanmasıyla, uygulanacak periyodik bakımların PBS tarafından yönetilmesine başlanmıştır. Sistem tarafından bakım işleri için İş Talep Sistemi'nde otomatik olarak iş talebi oluşturulmakta, bakım işlemleri iş talebi olarak takip edilebilmektedir. Bunun için İş talep Sistemi'nde de çeşitli geliştirmeler yapılmıştır.

İş Talep Sistemi: Kurum içi hizmet birimlerinden iş talebinde bulunulması ve bu taleplerin takip edilmesini sağlayan İş Talep Sistemi'nde, 2010 yılı içerisinde aşağıda belirtilen geliştirmeler yapılmıştır:

- Periyodik Bakım Sistemi'nin İş Talep Sistemi ile entegre çalışabilmesi sağlanmıştır. İş Talep Sistemi içinde yeni bir servis geliştirilmiş, bu servis sayesinde uygulamaların iş talebi oluşturabilmesi ve iş taleplerini takip edebilmesi mümkün olmaktadır.
- İş taleplerinin yapılması aşamalarında dosya ve yorum ekleyebilme özelliği eklenmiş, böylece iş talep eden kişi ile iş talebini yapan kişiler arasında iletişim kolaylığı sağlanmıştır.
- Talep türleri ve ayrıntılı talep türlerinde birimlerin ihtiyacı doğrultusunda düzenlemeler yapılmıştır.
- Uygulamada performans iyileştirmeleri yapılmıştır.

Taşınır Talep Sistemi (TTS): 2008 yılında tamamlanarak elektronik imzalı olarak kullanıma açılan TTS'ye 2009 yılı içerisinde Ayniyat ve Stok Kontrol Müdürlüğünden gelen talep doğrultusunda eklenen işlemlere ek olarak 2010 yılı içerisinde de aşağıdaki işlemler eklenmiş, yazılım kodunda gerekli güncellemeler yapılmıştır.

- Birimler arası zimmet işlemlerinde farklı masraf yerine bağlı birimler arasında otomatik muhasebe işlem fişi kesilmesi sağlanmıştır.

- Taşınır talebi iptal etme işleminin taşınır kayıt kontrol yetkilisi tarafından elektronik imzalı olarak yapılabilmesi için iptal işlemi uygulamaya dahil edilmiştir.
- TTS uygulamasının yazılmış olduğu IntelliJ IDEA Java geliştirme ortamından kurum içi uygulamaların yazıldığı güncel Netbeans IDE Java geliştirme ortamına taşınması sağlanmıştır.
- TTS uygulamasında 2008 yılında eklenmiş olup kullanılmayan kütüphanelerin temizlenmesi ve kullanılan kütüphanelerin güncellenmesi sağlanmıştır.

Ayrıca 2010 yılı içerisinde çalışmalarına başlanan TTS doküman alt yapısının revize çalışmaları ve buna bağlı olarak ETSI gelişmiş elektronik imza formatlarının kullanımının TTS'ye uygulanması işlerinin 2011 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

Araştırmacı Bilgi Sistemi (ARBİS): ARBİS, TÜBİTAK ARDEB ile TÜBİTAK TEYDEB tarafından yürütülen proje destek programları için hakem ve izleyici havuzu olarak etkin bir şekilde kullanılmaktadır. Yapılan iyileştirmelerle birlikte TTS ile entegre çalışabilir hale getirilmiştir.

TÜBİTAK Ulusal Araştırma Altyapısı Bilgi Sistemi (TARABİS): TARABİS, TÜBİTAK ARDEB ve TÜBİTAK TEYDEB uygulamaları ile entegre olarak çalışmakta ve proje destekleri kapsamında alınan makine/sistem/cihaz stoku TARABİS'te takip edilmektedir. Aynı zamanda kurumların sahip olduğu makine/sistem/cihaz bilgisi de TARABİS'te tutulabilmektedir.

TARABİS uygulamasında yapılan özet işlemler şu şekildedir:

- Kurumlar, mevcut makine/sistem/cihaz bilgisini detaylı olarak girebilmektedir.
- Kurumlar veya araştırmacılar, ihtiyaç duyduğu makine/sistem/cihaz bilgisini sorgulayabilmektedir.
- TÜBİTAK destekleri kapsamında yürütülen projelerin, makine/sistem/cihaz ile ilgili işlemlerin aşamaları takip edilebilmektedir (Talep, onay, alım vb.).

Popüler Bilim Kitapları Yönetim Sistemi: Popüler Bilim Kitapları Yönetim Sistemi, TÜBİTAK tarafından basımı yapılan popüler bilim kitaplarının tüm süreçlerini elektronik ortama taşımıştır. Bu sistemle, basımı yapılacak kitapların seçiminden, basım sonrası yapılacak ödemelere kadar geçen tüm aşamaların takibi yapılabilmektedir. Yine her

aşamanın kendi içerisindeki süreç takibi de yapılabilmektedir. Popüler Bilim Kitapları Yönetim Sistemi, Abone sistemi ile entegre olarak çalışmaktadır.

İçerik Yönetim Sistemi (İYS): TÜBİTAK, FP7, TÜBİTAK UEKAE İçerik Yönetim Sistemleri'nin bakımına devam edilmektedir. Bunlara ek olarak, TÜBİTAK web sayfası içinde bulunan EUREKA web sayfası için de ayrı bir İYS geliştirme dalı açılmış, bu yeni İYS ilgili birim tarafından test edilmeye başlanmıştır.

Web Siteleri: 2010 yılında Web Grubu tarafından idare edilen web siteleri şunlardır:

- <http://www.tubitak.gov.tr>
- <http://www.biltek.tubitak.gov.tr>
- <http://www.biltek.tubitak.gov.tr/cocuk>
- <http://www.tubitak.gov.tr/merakliminik>
- <http://www.fp7.org.tr>
- <http://euraxess.tubitak.gov.tr>
- <http://www.turboppp.org>
- <http://www.teknoloji.org.tr>
- <http://www.biltek.tubitak.gov.tr/oduller>
- www.bilimeglence.com
- <http://www.tubitak.gov.tr/lcds>
- <http://www.tubitak.gov.tr/mnt>
- <http://munirbirsell.bideb.tubitak.gov.tr>
- <http://husamettintugac.bideb.tubitak.gov.tr>
- <http://www.concertjapan.eu>

Bu sitelerden, www.tubitak.gov.tr adresi ile başlayan alanlar, www.fp7.org ve <http://www.turboppp.org> alanları TÜBİTAK İçerik Yönetim Sistemi (İYS) üzerinden idare edilirken TÜBİTAK M. Birsell Vakfı, H. Tuğaç Vakfı, Bilim ve Eğlence Günü ve Concert Japan Projesi web siteleri *Drupal İçerik Yönetim Sistemi* kullanılarak hazırlanmıştır.

2010 yılı boyunca TÜBİTAK İYS üzerinde kullanıcılardan gelen istekler ve web grubundan gelen teknik yorumlar doğrultusunda iyileştirmeler yapılmıştır. Html tabanlı sitelerin dönüştürme çalışmaları devam etmektedir.

Personel Mesai Sistemi: Personel mesai sistemi uyarı gönderme programı güncellenmiştir. Mesai izin durumunu gösteren uygulama portala eklenmiştir. Personel mesai sistemi web uygulamasında silinen izinlerin gösterilmesi mekanizması eklenmiştir. Ayrıca uygulama merkezi kimlik doğrulama sistemine entegre edilmiştir.

Evrak Takip Sistemi: Evrak Takip Sistemi, TÜBİTAK Başkanlık birimlerine dışarıdan gelen ve birimlerden kurum dışına gönderilen evrakların kayıt işlemlerinin gerçekleştirilmesi, takibi ve bu evrakların arşivlenmesi süreçlerinde bir standardın kazanılmasının sağlanması amacıyla geliştirilmiştir. Sistem sayesinde elde edilen kazanımlar özetle şu şekildedir:

- Gelen ve giden evrak bilgileri belirli standartlar doğrultusunda kaydedilmektedir.
- İhtiyaç duyulan evraklara hızlı bir şekilde erişilebilmektedir. Bu sayede evrak arama sırasında yaşanan zaman kaybı ortadan kaldırılmıştır.
- Birim sekreterleri tarafından kurum dışına evrak gönderme sırasında yaşanan iletişim trafiği ortadan kaldırılmıştır.
- Taranarak sisteme kaydedilen gelen evrakların birimler arasında elektronik ortamda hızlı bir şekilde havale edilebilmesi sağlanmıştır.

Evrak Takip Sistemi 2010 yılında test kullanımına açılmış durumdadır. Birim sekreterleri ve evrak sorumluları tarafından yoğun bir şekilde kullanılmakta olan sistemde gerekli durumlarda iyileştirme ve bakım işlemleri gerçekleştirilmektedir.

Doküman Yönetim Sistemi: Kurumsal doküman yönetim sistemi ihtiyacını karşılamak amacıyla versiyonlama, geri alma, gelişmiş arama, uygulama programlama arayüzleri ve gelişmiş kullanıcı hakları; özellikleri olan bir doküman yönetim sistemi hazırlanmıştır. Bu alt yapı kullanılarak arşiv tarama uygulaması ve dosya gezgini uygulaması geliştirilmiştir.

Kurumsal Portal: Kurumsal Portal 2009 yılı içinde geliştirilerek kullanıma açılmıştır ve TÜBİTAK çalışanları için iş akış uygulamalarına bir geçiş noktası sağlamaktadır. Kullanıcı odaklı tasarlanmış olan portal uygulaması yine Bilişim Müdürlüğünde geliştirilmiş uygulamalardan kullanıcıyı ilgilendiren bilgileri çekerek yalın ve kolay okunur bir biçimde ekrana getirir. Bu bilgiler ve bilgilerin yanında yer alan ilişkili bağlantılar ile iş

akışları yönetilebilir. Böylece bir TÜBİTAK çalışanı pek çok uygulamanın adresini bilmeye gerek duymadan, tek bir noktadan tüm ihtiyaçlarını karşılar.

Diğer yandan TÜBİTAK Portal çok sayıda ve sürekli güncellenen/değişen bilginin aktığı bir bilgi erişim ortamıdır. Kurum içi duyurular, rehber, TÜBİTAK ile ilgili basında çıkan haberler, TÜBİTAK web sitesinde yayınlanan son haberler, günlük hava tahmini bu bilgilerden bazılarıdır.

2010 yılında Kurumsal Portal ile ilgili gerekli güncellemeler yapılmış, kurum içi diğer uygulamalara geçişlerde kolaylıklar sağlanmıştır. TÜBİTAK Portal sayfalarında 2009 yılından beri görüntülenen bilgilere ek olarak 2010 yılında kurum içi mesailerin takip edilebileceği bilginin yer aldığı mesai bilgi alanı ile “Doküman Yönetim Sistemine” kolay erişimi sağlayan “Dosya Arama” seçeneği de TÜBİTAK Portal “Benim TÜBİTAK’ım” sayfasına eklenmiştir. Ayrıca “İnsan Kaynakları Müdürlüğü” ve “İdari ve Sosyal İşler Müdürlüğü” tarafından yapılan tüm duyurular güncel olarak TÜBİTAK Portal “Duyurular” uygulamasına eklenmekte olup ilgili duyuru dokümanlarına doğrudan erişim sağlanmıştır. Kurumsal Portal’a Merkezi Kimlik Doğrulama Sistemi ile giriş yapılarak görüntülenen kullanıcı odaklı bilgilerin tamamı TÜBİTAK Portal “Benim TÜBİTAK’ım” sayfasında birleştirilmiştir.

Bilgi Köprüsü: TÜBİTAK ile diğer kamu ve kuruluşları arasında imzalanmış protokoller çerçevesinde kurumların veri sorgulama servislerine tek noktadan erişimin sağlanabilmesi amacıyla hazırlanmış bir yazılımdır. Yazılım, TÜBİTAK Başkanlık ve bağlı enstitü birimleri tarafından kullanılabilir şekilde hazırlanmış, enstitüler ile Başkanlık arasında sanal özel ağ (VPN) bağlantısı kurularak güvenli haberleşme altyapısı üzerinden erişim sağlanmıştır. 2010 yılı içerisinde TÜBİTAK BİLGEM ve TÜBİTAK UME ile gerekli güvenli iletişim altyapısı oluşturulmuş, TÜBİTAK UZAY, TÜBİTAK SAGE ve TÜBİTAK MAM ile ilgili çalışmalar ise henüz tamamlanmamıştır.

Bilgi Köprüsü uygulaması kapsamında 2010 yılı içerisinde aşağıdaki kurum ve kuruluşların sistemleri ile entegrasyon sağlanmıştır:

1. İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü - Kimlik Paylaşım Sistemi
  - Kimlik Bilgileri Sorgulama

- Adres Bilgileri Sorgulama
2. Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı
    - Kişi / Kuruluş Vergi Borcu Sorgulama
  3. Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi – ÖSYM
    - Sınav Sonuç Bilgileri Sorgulama

Sosyal Güvenlik Kurumu ile de firmaların SGK borç verilerine erişim kapsamında işbirliğine gidilmesi yönünde iletişim kurulmuş, bu yönde gerekli çalışmalar başlatılmıştır. İlk aşamada SGK borç bilgilerinin en azından SGK sitesi üzerinden sorgulanabilmesi için gerekli kullanıcı hesabı tanımlamaları yapılmıştır. TÜBİTAK birimleri tarafından artık firmalardan vergi ve SGK borcu yoktur yazıları istenmemektedir.

Kurum dışına açık sistemlerin “vatandaş odaklı” hizmet anlayışı çerçevesinde tasarımına özen gösterilmiştir. Bu çerçevede, kamunun elindeki bilgilerin TÜBİTAK desteklerine başvuranlardan istenmemesi anlayışı benimsenmiştir. Başvurularda ihtiyaç duyulan bilgilerin mümkün olduğunca doğrudan ilgili kurumdan alınması için gerekli düzenlemeler yapılmış ve yazılım sistemleri bu anlayışla geliştirilmiştir.

8. Fiziksel Kaynaklar

TÜBİTAK Başkanlık ile Ar-Ge ve Ar-Ge Kolaylık Birimlerinde 2010 yılı sonundaki mevcut fiziksel kaynaklar Tablo 42’de verilmiştir.

Tablo 42. Fiziksel Kaynaklara Ait Bilgiler

Kaynak	BAŞKANLIK	TÜBİTAK MAM	TÜBİTAK BİLGEM	TÜBİTAK UME	TÜBİTAK TÜSSİDE	TÜBİTAK SAGE	TÜBİTAK UZAY	TÜBİTAK TBAE	TÜBİTAK ULAKBİM	TÜBİTAK BUTAL	TÜBİTAK TUG	TOPLAM
Kapalı Bina Alanı ²⁶ (1000 m ²)	21	91,2	40	38,5	16,5	22,6	8,5	1,9	8,7	7,4	3,4	259,7
Arazi Alanı (1000 m ²)	3,5	7.190				2.445	10,5	2	-	14	585	10.250

²⁶ TÜBİTAK MAM’da kapalı alanlara TEKSEB ve TEKGEB bina alanları dahil edilmemiştir.

9. Temel Politika ve Öncelikler

TÜBİTAK'ı ilgilendiren ve faaliyetlerine yön veren Hükümet temel politika ve öncelikleri aşağıda verilmektedir:

Dokuzuncu 5 Yıllık Kalkınma Planı (2007-2013)

Bu planda TÜBİTAK'ın çalışma alanına ilişkin temel politika öncelikleri ve tedbirler şunlardır:

- Özel sektör başta olmak üzere, toplumun her kesiminde bilim, teknoloji ve yenilik kültürünün ve farkındalığının artırılması için bilinçlendirme çalışmalarının yürütülmesi,
- Üniversiteler ile özel sektörü bir araya getiren Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin altyapılarının tamamlanması ve öncelikli alanlarda uzmanlaşmalarının özendirilmesi,
- Ar-Ge faaliyetlerinin yenilik üretecek şekilde ve pazara yönelik olarak tasarlanmasının sağlanması,
- Araştırmacı insan gücü kaynağının nitelik ve nicelik yönünden geliştirilmesi,
- Yurt dışındaki Türk araştırmacıların, öncelikli alanlar başta olmak üzere, yurt içinde istihdam edilmesi için gerekli imkanların sağlanması,
- Ulusal yenilik sistemi içinde yer alan kurum ve kuruluşların görev ve faaliyetlerinin gözden geçirilerek kurumlar arası işbirliğini de artıracak etkin bir yapı kurmak üzere gerekli yasal ve kurumsal düzenlemelerin yapılması,
- Başta AB ülkeleri olmak üzere bilim ve teknoloji alanında yetkin olan ülkeler ile bilgi ve teknoloji transferi amaçlı işbirliği faaliyetlerinin yürütülmesi,
- Geleceğe yönelik olarak nanoteknoloji, biyoteknoloji, yeni nesil nükleer teknolojiler ile hidrojen ve yakıt pili teknolojilerinin; sanayi politikasının öncelik vereceği sektörlerdeki araştırmalarının; yerli kaynakların katma değere dönüştürülmesini amaçlayan Ar-Ge faaliyetlerinin; aşı ve anti-serum başta olmak üzere yaşam kalitesinin yükseltilmesine yönelik sağlık araştırmalarının; bilgi ve iletişim teknolojileri ile savunma ve uzay teknolojilerinin öncelikli alanlar olarak desteklenmesi,

- Kamu tedarik sisteminin, Ar-Ge çalışmalarını ve yerli teknoloji geliştirilmesini destekleyen bir yapıya kavuşturulması.

Orta Vadeli Program (2010- 2012)

Bu programda yer alan ve Kurumu ilgilendiren temel politika ve öncelikler şunlardır:

- i) Özel kesimin, özellikle de KOBİ'lerin Ar-Ge kapasitesi ve Ar-Ge'ye olan talebinin artırılmasının sağlanması,
- ii) Özel sektör ile üniversiteler ve araştırma kurumları arasındaki işbirliğini geliştirmeye yönelik programlar ve rekabet öncesi Ar-Ge işbirliklerinin desteklenmesi,
- iii) Araştırma sonuçlarının ticarileştirilmesi ve teknoloji transferi uygulamalarının etkinleştirilmesi ve Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin güçlendirilmesi,
- iv) Dışa bağımlılığın yüksek olduğu savunma, sağlık ve enerji gibi sektörlerde yerli teknolojiye dayalı ürün ve teknolojiler geliştirilmesine yönelik programların işlerliğinin artırılması,
- v) Öncelikli teknoloji alanlarında araştırmacı insan gücünün özel sektörün ihtiyaçları da dikkate alınarak nitelik ve nicelik yönünden geliştirilmesi,
- vi) Ar-Ge'ye dayalı üretim yeteneğini güçlendirmek amacıyla başta gelişmekte olan üniversitelerde olmak üzere araştırma merkezleri ve merkezi laboratuvarların oluşumunun desteklenmesi.

2010 Yılı Programı

Programın bilim ve teknoloji politikasının temel amacı, özel sektörün yenilik yeteneğini artırmak, bilim ve teknolojide yetkinleşmek ve bu yetkinliği ekonomik ve sosyal faydaya dönüştürmektir.

TÜBİTAK, programın ilkelerinde yer alan aşağıdaki temel öncelik ve politikalar doğrultusunda faaliyetlerini yürütmektedir:

- Ulusal Yenilik Sistemi'nin değerlendirilmesi ve işlerliğinin artırılması amacıyla Ulusal Yenilik Strateji ve Eylem Planı'nın hazırlanması,
- Bölgesel Yenilik Sistemleri'nin tanımlanması ve desteklenmesi,

- Özel sektörcü yürütülen Ar-Ge faaliyetlerinin artırılmasının desteklenmesi,
- Yurtdışındaki yerli ve yabancı, nitelikli araştırmacıların ülkemizde çalışmasının özendirilmesi.

Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eylem Planı (2006-2010)

Plan kapsamında Ar-Ge ve Yenilikçiliğin Geliştirilmesi amacıyla dünya pazarlarında talebi giderek artan, yenilikçi ve yüksek katma değerli bir sektör olarak bilgi ve iletişim teknolojileri sektöründe Ar-Ge faaliyetlerine öncelik verilecek, bu alanda yeni teknolojilerin geliştirilmesi ve üretime dönüştürülmesi desteklenecektir. Bu doğrultuda aşağıda belirtilen faaliyetlerin yürütülmesi TÜBİTAK'ın temel öncelikleri arasında yer almaktadır:

- Üniversiteler ve TÜBİTAK bünyesinde yer alan enstitülerin teknik birikimlerinin özel kesimde de yaygınlaşmasını sağlamak üzere ortak proje geliştirilmesine yönelik mekanizmaların oluşturulması,
- Bilgi ve iletişim teknolojileri alanında, Ar-Ge yoğun ve yenilikçi firmalara, özel finansman imkanları ve teknik danışmanlık destekleri sağlayan mekanizmalar geliştirilmesi ve bu kapsamda özel destek hizmetleri sağlayan teknoloji geliştirme merkezlerinin ve üslerin oluşturulması, başlangıç sermayesi uygulamalarının geliştirilmesi, firmalar arası işbirlikleri ve kümelenmelerin desteklenmesi.

B. EK TABLOLAR

EK 1. 2010 Yılında Başvuran (B) ve Desteklenen (D) Projelerin Üniversitelere ve Türlerine Göre Sayısal Dağılımı

ÜNİVERSİTELER	PROJE TÜRÜ										TOPLAM	
	ARAŞTIRMA		HIZLI DESTEK		KARIYER		KAMU		DİĞER			
	B	D	B	D	B	D	B	D	B	D	B	D
A.İzzet Baysal Ü.	12	4	5	2	0		1		7	1	25	7
Acıbadem Ü.	4	2	1		0				1		6	2
Adıyaman Ü.	7	0	2	2	1						10	2
Adnan Menderes Ü.	52	8	9	1	7			1	5	1	73	11
Afyon Kocatepe Ü.	24	4	8		3		1		1	1	37	5
Ağrı İbrahim Çeçen Ü.	6		0		0						6	0
Ahi Evran Ü.	11	2	2	1	4				2		19	3
Akdeniz Ü.	67	9	21	6	3		1		9		101	15
Aksaray Ü.	14	2	4	1	2						20	3
Amasya Ü.	3		0		0						3	0
Anadolu Ü.	46	10	13	6	1		1		2	2	63	18
Ankara Ü.	132	32	65	27	3		2	1	9	7	211	67
Artvin Çoruh Ü.	2		0		1						3	0
Atatürk Ü.	55	13	12	6	1	1	1		5	1	74	21
Atılım Ü.	6	4	3	1	4				1	2	14	7
Bahçeşehir Ü.	16	1	5	2	5				1		27	3
Balıkesir Ü.	31	2	17	6	3		1			1	52	9
Bartın Ü.	8		8	3	0				1		17	3
Başkent Ü.	11	3	4		1				1		17	3
Batman Ü.	0		2	1	1						3	1
Bayburt Ü.	3		2		0						5	0
Beykent Ü.	1		0		0						1	0
Bezmi Alem Ü.	0		0		1						1	0
Bilecik Ü.	5		1		2						8	0
Bilkent Ü.	45	24	12	4	6	3	4		10	11	77	42
Bingöl Ü.	11	1	1		1						13	1
Bitlis Eren Ü.	1		0		0						1	0
Boğaziçi Ü.	53	19	6	3	6	5	1		15	2	81	29
Bozok Ü.	5	3	3	2	0						8	5
Celal Bayar Ü.	24	1	2	1	4				2		32	2
Cumhuriyet Ü.	19	5	9	3	2					1	30	9
Çağ Ü.	0		0		0						0	0
Ç. Onsekiz Mart Ü.	52	5	8	3	4	3	3		7	1	74	12
Çankaya Ü.	7		0		1						8	0
Çankırı Karatekin Ü.	9	1	1		1	1					11	2
Çukurova Ü.	57	13	20	6	0		2		7	1	86	20
Dicle Ü.	39	5	13	4	0				1		53	9
Doğuş Ü.	7		1		0				1		9	0
Dokuz Eylül Ü.	111	23	17	11	3	2	1		9	1	141	37
Dumlupınar Ü.	19	2	3	3	2				1	1	25	6
Düzce Ü.	13		2	1	4				3	1	22	2
Ege Ü.	149	28	64	27	3		1		24	13	241	68

ÜNİVERSİTELER	PROJE TÜRÜ										TOPLAM	
	ARAŞTIRMA		HIZLI DESTEK		KARIYER		KAMU		DİĞER			
	B	D	B	D	B	D	B	D	B	D	B	D
Erciyes Ü.	74	15	16	3	9	1			3	2	102	21
Erzincan Ü.	2		0		1				1		4	0
Fatih Ü.	22	1	4	3	4				1	1	31	5
Fırat Ü.	51	9	18	5	0			1	2	2	71	17
Galatasaray Ü.	3	3	0		1						4	3
Gata	10	2	10	1	0						20	3
Gazi Ü.	95	11	29	12	3	1	2	2	6	2	135	28
Gaziantep Ü.	18	1	5	1	0		1		1		25	2
Gaziosmanpaşa Ü.	28	2	8		1						37	2
Gebze Yük. Tekn. Ens.	51	14	6	2	3				3	2	63	18
Gediz Ü.	5	1	1		1						7	1
Giresun Ü.	6		4	1	2				2		14	1
Gümüşhane Ü.	6		1	1	1	1					8	2
Hacettepe Ü.	98	22	40	16	5	1	3		11	4	157	43
Hakkari	1		0		0						1	0
Haliç Ü.	1		0		0						1	0
Harran Ü.	28	4	14	3	4	1			1		47	8
Hitit Ü.	7	1	4		5						16	1
İğdır Ü.	6		0		1						7	0
Işık Ü.	5		1		1				3		10	0
İnönü Ü.	42	3	11	2	3				1	1	57	6
İstanbul Aydın Ü.	2		3	1	0				2		7	1
İstanbul Bilgi Ü.	2	1	1		1				1		5	1
İstanbul Bilim Ü.	0		0		0						0	0
İstanbul Kültür Ü.	1		1		0				1	1	3	1
İstanbul Şehir Ü.	1	1	0		0				1		2	1
İstanbul Teknik Ü.	126	32	20	13	8	4	4	4	26	15	184	68
İstanbul Ticaret Ü.	1		0		0						1	0
İstanbul Ü.	75	9	15	4	0		4		18	4	112	17
İzmir Ekonomi Ü.	4		0		1	1					5	1
İzmir Ü.	3		1		3						7	0
İzmir Yük. Tekn. Ens.	41	16	9	4	8	1	1		7	3	66	24
K.Maraş S. İmam Ü.	40	10	3		1	1		1	2	2	46	14
Kadir Has Ü.	8	1	2		0						10	1
Kafkas Ü.	5	2	7	3	1						13	5
Karabük Ü.	33	1	10	2	7	1					50	4
Karadeniz Teknik Ü.	55	15	12	5	1		1	1	9	1	78	22
Karamanoğlu Mehmet Bey Ü.	2	2	0		1						3	2
Kastamonu Ü.	5		1		0				1	1	7	1
Kırıkkale Ü.	15	1	10	2	2	1			1	1	28	5
Kırklareli Ü.	4		0		2						6	0
Kilis 7 Aralık Ü.	8		3		0						11	0
Kocaeli Ü.	40	7	11	5	3				4	1	58	13
Koç Ü.	28	20	2	2	5	4			7	3	42	29
M.Sinan Güz. San. Ü.	9	2	0	1	0				1		10	3
M. Akif Ersoy Ü.	10		0	1	3	1				1	13	3
Maltepe Ü.	6	1	1		2						9	1
Mardin Artuklu Ü.	1		0		0						1	0
Marmara Ü.	54	7	12	9	1		1		7	2	75	18
Melikşah Ü.	4	1	0		1						5	1

ÜNİVERSİTELER	PROJE TÜRÜ										TOPLAM	
	ARAŞTIRMA		HIZLI DESTEK		KARIYER		KAMU		DİĞER			
	B	D	B	D	B	D	B	D	B	D	B	D
Mersin Ü.	41	6	6	1	2	1			2		51	8
Muğla Ü.	35	8	11	5	2						48	13
Mustafa Kemal Ü.	14	5	16	4	2	2			5	2	37	13
Muş Alparslan Ü.	8		6	1	0						14	1
Namık Kemal Ü.	20	5	11	6	3		2		5		41	11
Nevşehir Ü.	5	1	4	2	1					1	10	4
Niğde Ü.	28	1	5	4	5	1			6		44	6
Okan Ü.	3		0		1					1	4	1
Ondokuz Mayıs Ü.	42	8	7	1	0		1		4		54	9
Ordu Ü.	6	1	4	1	0				1		11	2
Orta Doğu Teknik Ü.	111	48	35	19	12	6	5	3	27	10	190	86
Osmangazi Ü.	32	2	7	5	0	1					39	8
Osmaniye Korkut Ata Ü.	3		1		4	1					8	1
Özyeğin Ü.	9	7	0		0	3			1	1	10	11
Pamukkale Ü.	41	5	12	4	9	1			2		64	10
Piri Reis Ü.	0		0		0						0	0
Rize Ü.	12	1	2	1	1						15	2
S. Demirel Ü.	133	11	60	9	9	1	3		18	3	223	24
Sabancı Ü.	27	22	5	3	4	3	1		13	4	50	32
Sakarya Ü.	37	6	3	1	5	1			3		48	8
Selçuk Ü.	90	24	27	11	1	1	2		4		124	36
Siirt Ü.	3		1								4	0
Sinop Ü.	3	1	2	2					2	1	7	4
Tobb Eko. Ve Tekn. Ü.	18	7	4	1	9	5			2	1	33	14
Trakya Ü.	9	3	2		2				2	1	15	4
Tunceli Ü.	10	1	2	1			1		1		14	2
Toros Ü.	0		0		0				1		1	0
Ufuk Ü.	0		1								1	0
Uşak Ü.	6	2	1	1							7	3
Uludağ Ü.	51	10	13	4	2	2	1		4		71	16
Yalova Ü.	3		2	2	5						10	2
Yaşar Ü.	2		0	1	2						4	1
Yeditepe Ü.	29	3	6	5	3	1			4	1	42	10
Yeni Yüzyıl Ü.	1		0								1	0
Yıldız Teknik Ü.	65	9	5	3	3	1	7		3	1	83	14
Yüzüncü Yıl Ü.	20	2	9	3	2				5		36	5
Zirve Ü.	4	1	1		2					1	7	2
Z. Karaelmas Ü.	12		3	2	2				1		18	2
TOPLAM	3212	644	916	338	269	65	60	14	364	125	4821	1186
Diğer Kuruluşlar	196	24	19	5	5	2	58	15	55	7	333	53
GENEL TOPLAM	3408	668	935	343	274	67	118	29	419	132	5154	1239

EK 2. 2005 - 2010 Yılları Arasında Lisans, Lisansüstü Öğrencileri ve Doktora Sonrası Araştırmacılara Yönelik Bilim İnsanı Destekleri

	2005				2006				2007				2008				2009				2010			
	B*	D*	T*	DM*	B	D	T	DM	B	D	T	DM	B	D	T	DM	B	D	T	DM	B	D	T	DM
Lisans Bursu	474	474	742	0,80	657	657	1139	1,90	534	534	1592	6,36	389	389	1836	9,49	279	279	1.952	12,08	31	26	1.971	9,56
Üniversite Öğr. Yurtiçi-Yurtdışı Araş. Projeleri Destekleme Prog	20	17	17	0,04	54	47	47	0,10	110	86	86	0,14	176	170	170	0,19	349	297	297	0,41	809	556	556	0,70
Yurt İçi Yüksek Lisans Bursu	477	238	423	1,80	2725	1420	1696	5,95	2451	1080	2230	20,37	2876	493	2680	22,95	3749	424	2.953	16,08	2.680	953	3.111	10,41
Yurt İçi Doktora Bursu	358	178	327	2,03	857	754	829	3,52	753	530	1246	10,17	772	364	1523	13,99	780	547	1.988	17,24	827	452	2.540	18,62
Yurt İçi Yurt Dışı Bütünleştirilmiş Doktora Burs Programı	22	19	54	0,82	14	14	52	0,94	3	3	45	0,76	-	-	45	0,47	-	-	25	0,26	-	-	2	0,02
Yurt Dışı Doktora Bursu	26	12	78	0,18	72	42	93	1,08	55	21	83	1,08	66	21	104	0,90	87	9	110	0,60	64	5	100	0,37
Yurt Dışı Araştırma Bursu	110	60	114	0,49	154	108	202	1,15	222	171	317	1,87	272	172	489	2,45	235	142	487	2,93	191	115	468	2,07
Yabancı Uyruklular İçin Doktora Bursu	25	18	18	0,18	65	40	48	0,32	136	45	94	1,33	73	34	128	1,62	95	39	139	2,03	102	39	155	2,10
Yabancı Uyruklular İçin Araştırma Bursu	5	4	6	0,004	11	10	18	0,053	16	9	19	0,091	22	11	13	0,087	35	22	30	0,288	57	37	51	0,34
Lisansüstü Yaz Okulu Destekleme Programı **	4	3	3	0,012	7	7	7	0,03	521	521	521	0,20	3407	2626	2626	0,45	3.150	2.680	2.680	0,46	2.272	1.977	1.977	0,74
Yurt İçi Doktora Sonrası Bursu	42	35	37	0,171	32	29	35	0,159	59	44	48	0,555	34	20	68	0,387	53	36	60	0,304	45	37	64	0,48
Yurt Dışı Doktora Sonrası Bursu	251	157	325	1,589	256	158	318	1,891	357	226	428	2,925	394	233	661	4,184	466	191	649	5,772	493	260	701	4,91
Konuk Bilim İnsanı Destek Bursu	182	130	130	0,339	154	109	109	0,407	244	174	174	0,672	564	228	228	0,910	391	184	184	0,569	361	204	204	0,62
Yurt İçi Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Programı **	27	12	12	0,049	32	30	30	0,141	1733	1517	1517	0,307	3334	2541	2541	0,561	2.801	1.831	1.831	1,639	8.460	3.699	3.699	1,18
Yurt Dışı Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Programı	951	385	385	0,314	983	640	640	0,746	1178	850	850	1,002	1442	884	884	1,029	1.046	497	497	0,807	1.052	562	562	0,83
TÜBİTAK Almanya (DFG) Burs Programı	22	17	17	0,017	21	18	18	0,014	21	17	17	0,022	20	18	18	0,014	16	16	16	0,010	40	40	40	0,03
TÜBİTAK İngiltere (Royal Society) Burs Programı	16	8	8	0,007	12	9	9	0,003	13	13	13	0,005	9	8	8	0,001	-	-	-	0,000	-	-	-	-
TÜBİTAK Macaristan (HAS) Burs Programı	2	2	2	0,003	4	3	3	0,007	4	2	2	0,002	4	3	3	0,001	7	7	9	0,008	6	5	5	0,003
Son Sınıf Lisans Öğr. için Lisansüstü Burs Programı	-	-	-	-	739	642	642	-	1272	661	661	-	792	433	-	-	1.133	121	-	-	431	323	-	-
Lisans ve Lisans Öncesi, Öğretmen ve Öğrencilere Yönelik Bilimsel Et. Dest. P.	-	-	-	-	-	-	-	-	3301	1214	1214	0,75	3222	1398	1398	0,56	2.250	881	881	1,31	4.331	2.094	2.094	2,21
Yurt Dışı Yüksek Lisans Burs Programı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	294	12	12	0,29	152	6	18	0,58	24	3	19	0,35
TÜBİTAK Lindau Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Prog.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	3	3	0,02
Doktora Sonrası Geri Dönüş Burs Programı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	12	12	0,05
SSA-2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	14	14	0,12	-	-	2	0,01	-	-	-	-
Doktora Öğrencileri Yurt İçi Araştırma Burs Programı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	3	3	0,001
TOPLAM (İlk ve Ortaöğretime Yönelik Prog. Hariç)	2540	1769	2698	8,84	6859	4737	5935	18,42	12983	7718	11157	48,69	18176	10072	15449	60,69	17074	8209	14808	63,47	22305	11404	18336	55,6

* "B" başvuran sayısını, "D" desteklenen sayısını, "T" toplam bursiyer sayısını, "DM" ise destek miktarını (2010 sabit fiyatları ile, milyon TL) ifade etmektedir.

** 2007 yılında, bilimsel etkinlikleri destekleme programları kapsamında desteklenen etkinliklere katılan öğretim üyesi, araştırmacı, öğretmen ve öğrencilerin sayısı tabloya yansıtılmıştır.

EK 3. 2005 - 2010 Yılları Arasında İlk ve Ortaöğretim Öğrencilerine Yönelik Bilim İnsanı Destekleri

	2005				2006				2007				2008				2009				2010			
	B*	D*	T*	DM*	B	D	T	DM	B	D	T	DM	B	D	T	DM	B	D	T	DM	B	D	T	DM
2201-2202 Ulusal İlköğretim Matematik Olimpiyatı- Ulusal Bilim Olimpiyatları	12356	286	286	0,35	11265	321	321	0,58	11214	353	353	0,74	13694	361	361	0,85	12433	342	342	0,91	12.842	402	402	1,18
2203 Uluslararası Bilim Olimpiyatları	219	35	35	0,78	202	29	29	0,78	144	35	35	0,89	277	32	32	0,87	260	34	34	0,95	280	35	35	0,96
2204 Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışması	744	34	34	0,4	1092	32	32	0,94	1608	40	40	0,99	1925	40	40	1,22	2791	35	35	1,84	3.126	68	68	2,1
Eğitim Danışmanlığı Desteği	-	-	-	-	-	306	306	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lisans ve Lisans Öncesi, Öğretmen ve Öğrencilere Yönelik Bilimsel Et. Dest. P.**	-	-	-	-	-	-	-	-	1247	278	278	0,09	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOPLAM	13319	355	355	1,53	12559	688	688	2,3	14213	706	706	2,61	15896	433	433	2,94	15484	411	411	3,71	16248	505	505	4,24

* "B" başvuran sayısını, "D" desteklenen sayısını, "T" toplam bursiyer sayısını, "DM" ise destek miktarını (2010 sabit fiyatları ile, milyon TL) ifade etmektedir. 2007 yılında, bilimsel etkinlikleri destekleme programları kapsamında desteklenen etkinliklere katılan öğretim üyesi, araştırmacı, öğretmen ve öğrencilerin sayısı tabloya yansıtılmıştır.

** 2005 ve 2006 yıllarında TÜBİTAK tarafından düzenlenen 'Eğitimde Bilim Danışmanlığı Seminerleri'nin ülke geneline yaygınlaştırılması amacıyla 2229 kodlu Lisans ve Lisans Öncesi, Öğretmen ve Öğrencilere Yönelik Bilimsel Etkinlik Destek programı uygulamaya konulmuştur. 2007 ve daha sonraki yıllar için Eğitimde Bilim Danışmanlığı desteği 2229 kodlu program kapsamında verilecektir.

	2005				2006				2007				2008				2009				2010			
	B	D	T	DM*	B	D	T	DM	B	D	T	DM	B	D	T	DM	B	D	T	DM	B	D	T	DM
GENEL TOPLAM ***	15859	2124	3053	10,4	19418	5425	6623	20,7	27196	8424	11863	51,5	34072	10505	15882	63,6	32558	8620	15219	67,2	38553	11909	18841	59,84

*2010 yılı sabit fiyatlarıdır

*** Bu rakamlara burs ve destek programları dışında BİDEB bütçesinden yapılan diğer harcamalar dahil değildir.

EK 4. Bütçe Uygulaması ve Bilançolar (Tablolar)

Tablo E4.1. 2010 Yılı Gelir Bütçesi ve Gerçekleşmesi (TL)

GELİR EKONOMİK KOD	AÇIKLAMA (B CETVELİ)	PLANLANAN GELİR	GERÇEKLEŞEN GELİR
03.1.1.01	Şartname, Basılı Evrak, Form Satış Gelirleri	220.000	212.295,81
03.1.1.02	Kitap, Yayın vb. Satış Gelirleri	6.000.000	8.303.026,89
03.1.1.99	Diğer Mal Satış Gelirleri	10.000	631,03
03.1.2.02	Muayene, Denetim ve Kontrol Ücretleri	430.000	173.715,72
03.1.2.04	Kurs, Toplantı, Seminer, Eğitim vb. Faaliyet Gel.	4.000.000	5.050.889,79
03.1.2.05	Danışmanlık/Bilgilendirme Gelirleri	5.100.000	474.947,23
03.1.2.06	Laboratuvar Deney ve Analiz Gelirleri	9.500.000	16.756.296,03
03.1.2.19	Etüt ve Proje Gelirleri	66.223.000	124.198.321,03
03.1.2.99	Diğer Hizmet Gelirleri	38.000.000	49.204.600,29
03.6.1.01	Lojman Kira Gelirleri	420.000	499.391,30
03.6.1.03	Sosyal Tesis Kira Gelirleri	65.000	14.100,74
03.6.1.99	Diğer Taşınmaz Kira Gelirleri	137.000	158.989,04
04.1.1.01	AB' den Alınan Bağış ve Yardımlar		558.731,52
04.1.1.99	Yurtdışından Alınan Diğer Bağış ve Yardımlar		223.542,51
04.2.1.01	Hazine Yardımı	414.458.000	413.540.000,00
04.2.2.01	Hazine Yardımı	712.793.000	863.711.000,00
04.4.1.01	Kurumlardan Alınan Bağış ve Yardımlar		1.443.097,37
04.5.1.02	Özel Bütçe Cari Proje Yardımları	2.000.000	4.332.311,09
04.5.2.02	Özel Bütçe Sermaye Proje Yardımları		4.176.927,75
05.1.5.01	Menkul kıymet ve gecikmiş ödemeler faizleri	3.000.000	726.242,65
05.1.9.01	Kişilerden alacaklar faizleri		1.684,39
05.1.9.03	Mevduat faizleri	16.500.000	13.349.413,40
05.1.9.99	Diğer Faizler	620.000	53.235,69
05.3.2.99	Diğer İdari Para Cezaları		6.523,24
05.3.9.99	Diğer Para Cezaları	750.000	140.459,06
05.9.1.01	İrat Kaydedilecek nakdi teminatlar		26.736,22
05.9.1.03	İrat Kaydedilecek Teminat Mektupları		160.787,07
05.9.1.05	Para farkları		34,53
05.9.1.06	Kişilerden Alacaklar		163.155,90
05.9.1.99	Tanımlanamayan Diğer Çeşitli Gelirler	26.985.000	57.441.994,57
08.1.4.06	Sosyal Güvenlik Kurumundan	40.000	25.898,50
	TOPLAM	1.307.251.000	1.565.128.980,36

Tablo E4.2. 2010 Yılı Gelir Gerçekleşmesi* (TL)

Gelir Ekonomik Kod	Gelirler	BAŞKANLIK	SAGE	UZAY	ULAKBİM	TUG	MAM	UME	BİLGEM	TBAE	BUTAL	TÜSSİDE	TOPLAM
03.1.1.01	Şartname, Basılı Evrak, Form Satış Gelirleri	21.020	11.200	629	99.529	750	47.390		27.582		4.196		212.296
03.1.1.02	Kitap, Yayın vb. Satış Gelirleri	8.281.558					20.986				482		8.303.027
03.1.1.99	Diğer Mal Satış Gelirleri	0		631							0		631
03.1.2.02	Muayene, Denetim ve Kontrol Ücretleri	94.757									78.958		173.716
03.1.2.04	Kurs, Toplantı, Seminer, Eğitim vb. Faaliyet Gel.	1.568.225		3.218		10.893	236.334				79.253	3.152.967	5.050.890
03.1.2.05	Danışmanlık/Bilgilendirme Gelirleri	446.102					28.845				0		474.947
03.1.2.06	Laboratuvar Deney ve Analiz Gelirleri						15.639.585				1.116.711		16.756.296
03.1.2.19	Etüt ve Proje Gelirleri				514.868		20.815.830		102.867.623				124.198.321
03.1.2.99	Diğer Hizmet Gelirleri	72.546	40.724.808	6.898.929			1.474.348	3.573	84			30.312	49.204.600
03.6.1.01	Lojman Kira Gelirleri	3.730					495.661						499.391
03.6.1.03	Sosyal Tesis Kira Gelirleri						13.865				236		14.101
03.6.1.99	Diğer Taşınmaz Kira Gelirleri	6.780					74.390	5.241	72.579				158.989
04.1.1.01	AB' den Alınan Bağış ve Yardımlar	558.732											558.732
04.1.1.99	Yurtdışından Alınan Diğer Bağış ve Yardımlar	223.543											223.543
04.2.1.01	Hazine Yardımı	169.867.186	19.805.784	12.206.235	83.965.617	2.695.511	46.952.999	15.720.300	52.700.281	2.048.393	3.526.812	4.050.883	413.540.000
04.2.2.01	Hazine Yardımı	780.790.000	9.034.000	8.798.000	8.974.000	1.497.000	19.541.503	9.570.000	23.750.497	40.000	1.716.000		863.711.000

Gelir Ekonomik Kod	Gelirler	BAŞKANLIK	SAGE	UZAY	ULAKBİM	TUG	MAM	UME	BİLGEM	TBAE	BUTAL	TÜSSİDE	TOPLAM
04.4.1.01	Kurumlardan Alınan Bağış ve Yardımlar						1.443.097						1.443.097
04.5.1.02	Özel Bütçe Cari Proje Yardımları	0							4.332.311				4.332.311
04.5.2.02	Özel Bütçe Sermaye Proje Yardımları						4.176.928						4.176.928
05.1.5.01	Menkul kıymet ve gecikmiş ödemeler faizleri						463.585		262.657				726.243
05.1.9.01	Kişilerden alacaklar faizleri	211		30		130	1.218		75		21		1.684
05.1.9.03	Mevduat Faizleri	11.326	3.885.655	890.733		119.969	2.802.956	2.304.906	2.947.789		33.485	352.595	13.349.413
05.1.9.99	Diğer Faizler	28.845					13.219	1.637	9.531		4		53.236
05.3.2.99	Diğer İdari Para Cezaları	1.705					635		3.383			800	6.523
05.3.9.99	Diğer Para Cezaları	25.750	7.104	1.812			95.537	10.255					140.459
05.9.1.01	İrat Kaydedilecek nakdi teminatlar						26.736						26.736
05.9.1.03	İrat Kaydedilecek Teminat Mektupları	47.970	112.817										160.787
05.9.1.05	Para farkları						35						35
05.9.1.06	Kişilerden Alacaklar	406		12.215			523		149.540		210	262	163.156
05.9.1.99	Tanımlanamayan Diğer Çeşitli Gelirler	25.218.667	3.425.817	293.503	758.096	3.572	8.577.149	18.453.417	401.427		57.704	252.643	57.441.995
08.1.4.06	Sosyal Güvenlik Kurumundan			25.899									25.899
	TOPLAM	987.269.059	77.007.185	29.131.834	94.312.110	4.327.825	122.943.355	46.069.329	187.525.359	2.088.393	6.614.072	7.840.461	1.565.128.980

*Bu tabloda muhasebe kayıtlarına ilişkin veriler kullanılmıştır.

Tablo E4.3. 2009-2010 Yılları Ana Bölümler İtibari İle Gerçekleşen Gelir Karşılaştırması (TL)

GELİR KALEMLERİ		2009 YILI GERÇEKLEŞEN GELİR	2010 YILI GERÇEKLEŞEN GELİR	DEĞİŞİM ORANI (%)
A.	HAZİNE YARDIMI	1.147.636.000,00	1.277.251.000,00	11,29
	1. Cari	367.546.000,00	413.540.000,00	12,51
	2. Sermaye	780.090.000,00	863.711.000,00	10,72
	3. Dış Kredi	0	0	0
B.	ÖZKAYNAK	508.026.914,88	538.678.701,97	6,03
	1.Önceki Yıldan Devreden Gelir	261.007.366,11	250.800.721,61	-3,91
	2. Kira Gelirleri	0	672.481,08	
	3.Hizmet Gelirleri	180.019.797,26	214.312.818,36	19,05
	4.Yayın Geliri	6.617.128,89	8.303.026,89	25,48
	5.Diğer Gelirler	60.382.622,62	64.589.654,03	6,97
TOPLAM		1.655.662.914,88	1.815.929.701,97	9,68

Tablo E4.4. 2010 Yılı Ekonomik Kod Bazında Bütçe Gerçekleşmesi (TL)

EKONOMİK KOD	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	YIL SONU ÖDENEĞİ	HARCAMA	KALAN
01. Personel Giderleri	168.023.000,00	184.695.991,00	182.921.972,24	1.774.018,76
02. SGK Devlet Primi Giderleri	25.468.000,00	28.952.018,00	28.361.182,40	590.835,60
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	123.160.000,00	152.710.264,50	140.927.820,54	11.782.443,96
05. Cari Transferler	142.350.000,00	107.446.200,00	96.073.233,54	11.372.966,46
06. Sermaye Giderleri	134.000.000,00	181.173.573,97	81.390.361,29	99.783.212,68
07. Sermaye Transferleri	714.250.000,00	970.104.665,96	794.726.572,21	175.378.093,75
TOPLAM	1.307.251.000,00	1.625.082.713,43	1.324.401.142,22	300.681.571,21

Tablo E4.5. 2010 Yılı Birimler ve Ekonomik Kod Bazında Giderleri (TL)

BİRİMLER	01. Personel Giderleri	02. SGK Devlet Primi Giderleri	03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	05. Cari Transferler	06. Sermaye Giderleri	07. Sermaye Transferleri	TOPLAM
BAŞKANLIK	35.391.465,45	5.606.947,98	22.284.142,94	88.437.604,96	3.094.071,87	641.219.867,08	796.034.100,28
SAGE	16.608.729,18	2.616.642,99	4.939.171,82		5.291.871,38	40.724.545,73	70.180.961,10
UZAY	9.954.105,87	1.569.793,15	1.538.769,49		7.817.049,21	6.882.811,55	27.762.529,27
ULAKBİM	4.323.784,76	793.831,99	74.188.453,04	7.326.222,56	8.774.846,06	514.868,00	95.922.006,41
TUG	1.668.094,35	250.616,64	1.392.030,16		1.408.591,69		4.719.332,84
MAM	41.107.018,69	6.959.091,82	12.037.508,93	187.236,34	17.954.422,39	36.686.908,05	114.932.186,22
UME	12.322.410,19	2.215.889,70	6.644.154,13	104.403,80	7.706.079,80	12.187.571,80	41.180.509,42
BİLGEM	53.531.887,35	7.065.807,28	13.948.419,90	17.765,88	26.687.470,30	56.510.000,00	157.761.350,71
TBAE	1.367.607,90	169.184,60	510.880,41		9.944,02		2.057.616,93
BUTAL	3.052.936,16	473.875,95	1.191.823,32		2.646.014,57		7.364.650,00
TÜSSİDE	3.593.932,34	639.500,30	2.252.466,40				6.485.899,04
TOPLAM	182.921.972,24	28.361.182,40	140.927.820,54	96.073.233,54	81.390.361,29	794.726.572,21	1.324.401.142,22

Tablo E4.6. 2010 Yılı Gerçekleşen Bütçe Detayı (TL)

Bölümler		Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Harcama	Kalan
TÜBİTAK GENEL TOPLAM		1.307.251.000,00	1.625.082.713,43	1.324.401.142,22	300.681.571,21
	01. Personel Giderleri	168.023.000,00	184.695.991,00	182.921.972,24	1.774.018,76
	02. SGK Devlet Primi Giderleri	25.468.000,00	28.952.018,00	28.361.182,40	590.835,60
	03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	123.160.000,00	152.710.264,50	140.927.820,54	11.782.443,96
	05. Cari Transferler	142.350.000,00	107.446.200,00	96.073.233,54	11.372.966,46
	06. Sermaye Giderleri	134.000.000,00	181.173.573,97	81.390.361,29	99.783.212,68
	07. Sermaye Transferleri	714.250.000,00	970.104.665,96	794.726.572,21	175.378.093,75
A-	BAŞKANLIK BİRİMLERİ	27.070.400,00	26.212.900,00	22.303.664,66	3.909.235,34
	01. Personel Giderleri	13.919.000,00	12.340.000,00	12.204.657,98	135.342,02
	02. SGK Devlet Primi Giderleri	1.566.000,00	2.116.000,00	2.067.749,77	48.250,23
	03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	5.470.400,00	5.639.900,00	4.844.867,66	795.032,34
	05. Cari Transferler	535.000,00	537.000,00	302.121,38	234.878,62
	06. Sermaye Giderleri	5.580.000,00	5.580.000,00	2.884.267,87	2.695.732,13
B-	ANA HİZMET BİRİMLERİ	1.280.180.600,00	1.598.869.813,43	1.302.097.477,56	296.772.335,87
	1-TEKNOLOJİ VE YENİLİK DESTEK PROGRAMLARI BAŞKANLIĞI	14.913.000,00	14.329.500,00	12.694.952,32	1.634.547,68
	01. Personel Giderleri	6.290.000,00	5.369.000,00	5.299.172,18	69.827,82
	02. SGK Devlet Primi Giderleri	622.000,00	852.000,00	841.409,31	10.590,69
	03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	7.661.000,00	7.661.000,00	6.194.635,23	1.466.364,77
	05. Cari Transferler	340.000,00	447.500,00	359.735,60	87.764,40
	2- BİLİM VE TOPLUM DAİRE BAŞKANLIĞI	11.854.900,00	13.089.900,00	10.852.470,32	2.237.429,68
	01. Personel Giderleri	4.094.000,00	3.544.000,00	3.504.011,28	39.988,72
	02. SGK Devlet Primi Giderleri	442.000,00	682.000,00	668.959,65	13.040,35
	03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	7.318.900,00	8.863.900,00	6.679.499,39	2.184.400,61
	3- BİLİM, TEKNOLOJİ VE YENİLİK POLİTİKALARI D. BŞK.	1.333.000,00	2.138.000,00	1.928.385,09	209.614,91
	01. Personel Giderleri	1.055.000,00	1.225.000,00	1.209.389,95	15.610,05
	02. SGK Devlet Primi Giderleri	127.000,00	232.000,00	222.078,96	9.921,04
	03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	151.000,00	681.000,00	496.916,18	184.083,82
	4- ARAŞTIRMA DESTEK PROGRAMLARI BAŞKANLIĞI	640.322.500,00	829.122.165,96	656.258.502,04	172.863.663,92
	01. Personel Giderleri	10.486.000,00	9.086.000,00	8.786.550,17	299.449,83
	02. SGK Devlet Primi Giderleri	807.000,00	1.142.000,00	1.083.790,43	58.209,57
	03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	2.029.500,00	2.789.500,00	2.372.844,78	416.655,22
	05. Cari Transferler	2.000.000,00	3.000.000,00	2.795.449,58	204.550,42
	07. Sermaye Transferleri	625.000.000,00	813.104.665,96	641.219.867,08	171.884.798,88

Bölümler	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Harcama	Kalan
5- ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ DAİRE BAŞKANLIĞI	96.326.000,00	50.788.200,00	48.318.708,70	2.469.491,30
01. Personel Giderleri	2.287.000,00	2.327.000,00	2.310.229,26	16.770,74
02. SGK Devlet Primi Giderleri	301.000,00	461.000,00	453.163,37	7.836,63
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	1.165.000,00	1.490.000,00	1.242.998,63	247.001,37
05. Cari Transferler	92.573.000,00	46.510.200,00	44.312.317,44	2.197.882,56
6- BİLİM İNSANI DESTEKLEME DAİRE BAŞKANLIĞI	43.226.000,00	51.645.130,00	42.819.977,40	8.825.152,60
01. Personel Giderleri	1.573.000,00	1.807.000,00	1.736.829,64	70.170,36
02. SGK Devlet Primi Giderleri	139.000,00	239.000,00	225.439,38	13.560,62
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	115.000,00	329.630,00	189.727,42	139.902,58
05. Cari Transferler	41.399.000,00	49.269.500,00	40.667.980,96	8.601.519,04
7- SAVUNMA SANAYİİ ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME ENSTİTÜSÜ	41.426.000,00	92.656.758,44	70.180.961,10	22.475.797,34
01. Personel Giderleri	15.237.000,00	16.870.991,00	16.608.729,18	262.261,82
02. SGK Devlet Primi Giderleri	1.403.000,00	2.692.018,00	2.616.642,99	75.375,01
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	3.002.000,00	9.171.621,00	4.939.171,82	4.232.449,18
06. Sermaye Giderleri	10.384.000,00	22.522.128,44	5.291.871,38	17.230.257,06
07. Sermaye Transferleri	11.400.000,00	41.400.000,00	40.724.545,73	675.454,27
8- UZAY TEKNOLOJİLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ	23.381.000,00	35.875.462,00	27.762.529,27	8.112.932,73
01. Personel Giderleri	9.887.000,00	10.087.000,00	9.954.105,87	132.894,13
02. SGK Devlet Primi Giderleri	957.000,00	1.617.000,00	1.569.793,15	47.206,85
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	1.239.000,00	1.713.000,00	1.538.769,49	174.230,51
06. Sermaye Giderleri	8.798.000,00	14.758.462,00	7.817.049,21	6.941.412,79
07. Sermaye Transferleri	2.500.000,00	7.700.000,00	6.882.811,55	817.188,45
9- ULUSAL AKADEMİK AĞ VE BİLGİ MERKEZİ	89.691.000,00	100.421.000,00	95.922.006,41	4.498.993,59
01. Personel Giderleri	4.880.000,00	4.410.000,00	4.323.784,76	86.215,24
02. SGK Devlet Primi Giderleri	552.000,00	822.000,00	793.831,99	28.168,01
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	69.856.000,00	74.306.000,00	74.188.453,04	117.546,96
05. Cari Transferler	5.429.000,00	7.359.000,00	7.326.222,56	32.777,44
06. Sermaye Giderleri	8.974.000,00	12.974.000,00	8.774.846,06	4.199.153,94
07. Sermaye Transferleri		550.000,00	514.868,00	35.132,00
10- TÜBİTAK ULUSAL GÖZLEMEVİ	4.373.800,00	5.681.355,73	4.719.332,84	962.022,89
01. Personel Giderleri	1.944.000,00	1.824.000,00	1.668.094,35	155.905,65
02. SGK Devlet Primi Giderleri	156.000,00	281.000,00	250.616,64	30.383,36
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	775.800,00	1.720.800,00	1.392.030,16	328.769,84
05. Cari Transferler	1.000,00	1.000,00	0	1.000,00

Bölümler	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Harcama	Kalan
06. Sermaye Giderleri	1.497.000,00	1.854.555,73	1.408.591,69	445.964,04
11- MARMARA ARAŞTIRMA MERKEZİ	140.590.000,00	160.945.093,94	114.932.186,22	46.012.907,72
01. Personel Giderleri	45.139.000,00	41.210.000,00	41.107.018,69	102.981,31
02. SGK Devlet Primi Giderleri	4.798.000,00	7.098.000,00	6.959.091,82	138.908,18
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	9.643.000,00	12.481.000,00	12.037.508,93	443.491,07
05. Cari Transferler	58.000,00	196.000,00	187.236,34	8.763,66
06. Sermaye Giderleri	56.012.000,00	63.020.093,94	17.954.422,39	45.065.671,55
07. Sermaye Transferleri	24.940.000,00	36.940.000,00	36.686.908,05	253.091,95
12- ULUSAL METROLOJİ ENSTİTÜSÜ	46.816.500,00	50.998.000,00	41.180.509,42	9.817.490,58
01. Personel Giderleri	12.237.000,00	12.377.000,00	12.322.410,19	54.589,81
02. SGK Devlet Primi Giderleri	1.837.000,00	2.237.000,00	2.215.889,70	21.110,30
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	3.218.000,00	6.758.000,00	6.644.154,13	113.845,87
05. Cari Transferler	6.500,00	108.000,00	104.403,80	3.596,20
06. Sermaye Giderleri	15.618.000,00	15.618.000,00	7.706.079,80	7.911.920,20
07. Sermaye Transferleri	13.900.000,00	13.900.000,00	12.187.571,80	1.712.428,20
13- BİLİŞİM VE BİLGİ GÜVENLİĞİ İLERİ TEKNOL. ARAŞ. MERKEZİ	99.265.300,00	172.491.166,86	157.761.350,71	14.729.816,15
01. Personel Giderleri	29.347.000,00	53.747.000,00	53.531.887,35	215.112,65
02. SGK Devlet Primi Giderleri	2.349.000,00	7.099.000,00	7.065.807,28	33.192,72
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	7.332.800,00	14.158.300,00	13.948.419,90	209.880,10
05. Cari Transferler	8.500,00	18.000,00	17.765,88	234,12
06. Sermaye Giderleri	23.718.000,00	40.958.866,86	26.687.470,30	14.271.396,56
07. Sermaye Transferleri	36.510.000,00	56.510.000,00	56.510.000,00	0,00
14- TEMEL BİLİMLER ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ	2.310.600,00	2.207.860,00	2.057.616,93	150.243,07
01. Personel Giderleri	1.611.000,00	1.381.000,00	1.367.607,90	13.392,10
02. SGK Devlet Primi Giderleri	148.000,00	178.000,00	169.184,60	8.815,40
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	511.600,00	608.860,00	510.880,41	97.979,59
06. Sermaye Giderleri	40.000,00	40.000,00	9.944,02	30.055,98
15- ANKARA TEST VE ANALİZ LABORATUVARI	1.146.700,00	1.134.772,50	857.439,75	277.332,75
01. Personel Giderleri	494.000,00	354.000,00	340.624,99	13.375,01
02. SGK Devlet Primi Giderleri	60.000,00	50.000,00	44.357,11	5.642,89
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	382.700,00	520.772,50	262.653,65	258.118,85
06. Sermaye Giderleri	210.000,00	210.000,00	209.804,00	196,00
16-BURSA TEST VE ANALİZ LABORATUVARI	12.268.300,00	8.285.448,00	7.364.650,00	920.798,00
01. Personel Giderleri	3.480.000,00	3.080.000,00	3.052.936,16	27.063,84

Bölümler	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Harcama	Kalan
02. SGK Devlet Primi Giderleri	4.650.000,00	500.000,00	473.875,95	26.124,05
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	1.329.300,00	1.427.981,00	1.191.823,32	236.157,68
06. Sermaye Giderleri	2.809.000,00	3.277.467,00	2.646.014,57	631.452,43
17- TÜRKİYE SANAYİ SEVK VE İDARE ENSTİTÜSÜ	10.936.000,00	7.060.000,00	6.485.899,04	574.100,96
01. Personel Giderleri	4.063.000,00	3.657.000,00	3.593.932,34	63.067,66
02. SGK Devlet Primi Giderleri	4.554.000,00	654.000,00	639.500,30	14.499,70
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	1.959.000,00	2.389.000,00	2.252.466,40	136.533,60
06. Sermaye Giderleri	360.000,00	360.000,00	0	360.000,00
GENEL TOPLAM	1.307.251.000,00	1.625.082.713,43	1.324.401.142,22	300.681.571,21

Tablo E4.7. 2009-2010 Yılları Gerçekleşen Gider Karşılaştırması (TL)

	BİRİMLER	2009 YILI GERÇEKLEŞEN GİDER	2010 YILI GERÇEKLEŞEN GİDER	DEĞİŞİM ORANI (%)
A-	PERSONEL	186.923.499	211.283.155	13
	1-BAŞKANLIK	37.717.339	40.998.413	9
	2-SAGE	17.879.027	19.225.372	8
	3-UZAY	10.186.866	11.523.899	13
	4-ULAKBİM	5.047.696	5.117.617	1
	5-TUG	1.625.151	1.918.711	18
	6-MAM	51.129.936	48.066.111	-6
	7-UME	12.972.829	14.538.300	12
	8-BİLGEM	41.147.646	60.597.695	47
	9-TBAE	1.476.104	1.536.793	4
	10-BUTAL	3.371.022	3.526.812	5
	11-TÜSSİDE	4.369.884	4.233.433	-3
B-	DİĞER CARİ	217.679.354	237.001.054	9
	1-BAŞKANLIK	128.713.881	110.721.748	-14
	2-SAGE	3.897.432	4.939.172	27
	3-UZAY	1.407.272	1.538.769	9
	4-ULAKBİM	51.923.602	81.514.676	57
	5-TUG	1.271.543	1.392.030	9
	6-MAM	12.780.879	12.224.745	-4

	BİRİMLER	2009 YILI GERÇEKLEŞEN GİDER	2010 YILI GERÇEKLEŞEN GİDER	DEĞİŞİM ORANI (%)
	7-UME	5.731.060	6.748.558	18
	8-BİLGEM	8.349.435	13.966.186	67
	9-TBAE	396.552	510.880	29
	10-BUTAL	1.176.389	1.191.823	1
	11-TÜSSİDE	2.031.309	2.252.466	11
C-	SERMAYE	996.907.628	876.116.934	-12
	1-BAŞKANLIK	741.852.030	644.313.939	-13
	2-SAGE	69.358.113	46.016.417	-34
	3-UZAY	10.586.346	14.699.861	39
	4-ULAKBİM	2.525.118	9.289.714	268
	5-TUG	2.745.501	1.408.592	-49
	6-MAM	74.332.994	54.641.330	-26
	7-UME	18.824.263	19.893.652	6
	8-BİLGEM	75.532.912	83.197.470	10
	9-TBAE	13.343	9.944	-25
	10-BUTAL	1.137.008	2.646.015	133
	11-TÜSSİDE	0	0	
	TOPLAM	1.401.510.481	1.324.401.142	-6

Tablo E4. 8. 2010 Yılı TÜBİTAK Bilançosu (TL)

KURUM BİLANÇO TÜRKİYE (YIL KARŞILAŞTIRMALI)

T.C. Maliye Bakanlığı

Muhasebat Genel Müdürlüğü

KURUM KODU 4008
KURUM ADI TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA K

Bütçe Yılı : 2010

AKTİF HESAPLAR	N- 1 2009	N Yılı 2010	PASİF HESAPLAR	N - 1 2009	N 2010
1 DÖNEN VARLIKLAR	498.169.351,05	773.210.146,12	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLA	254.674.565,34	322.842.986,14
10 HAZİR DEĞERLER	393.319.425,65	651.006.060,97	30 KISA VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	1.396.411,58	0,00
100 KASA HESABI	22.781,40	22.938,88	309 KISA VADELİ DİĞER İÇ MALİ BORÇLAR HESABI	1.396.411,58	0,00
101 ALINAN ÇEKLER	0,00	3.877,89	31 KISA VADELİ DIŞ MALİ BORÇLAR	2.423.502,82	2.488.372,08
102 BANKA HESABI	349.447.018,31	609.835.554,13	310 CARI YILDA ÖDENECEK DIŞ MALİ BORÇLAR HESABI	2.423.502,82	2.488.372,08
103 VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	-340.404,81	-316.381,10	32 FAALİYET BORÇLARI	4.978.671,09	5.815.725,77
104 PROJE ÖZEL HESABI	10.877.172,88	9.065.868,98	320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	1.120.960,58	2.698.187,29
105 DÖVİZ HESABI	35.913.887,38	35.594.583,48	329 DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR	3.857.710,51	3.117.538,48
106 DÖVİZ GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	-2.720.714,49	-3.277.432,46	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	221.918.289,11	281.834.982,25
108 DİĞER HAZİR DEĞERLER HESABI	0,00	0,00	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	1.803.248,72	1.954.819,56
109 BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI	19.685,30	77.453,41	333 EMANETLER HESABI	220.315.040,39	279.880.362,86
605 GELİR YANSITMA HESABI	0,00	0,00	34 ALINAN AVANSLAR	841.672,84	672.893,01
11 MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR	43.052.465,30	56.303.381,68	340 ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI HESABI	841.672,84	672.893,01
112 KAMU KESİMİ TAHVİL SENET VE BONOLARI HESABI	43.052.465,30	56.303.381,68	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	22.192.736,33	31.482.446,34
12 FAALİYET ALACAKLARI	27.473.138,52	21.620.779,23	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	10.754.055,42	13.832.405,70
120 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	27.212.743,19	20.862.818,81	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	7.134.004,75	7.647.177,28
121 GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	96.656,62	92.083,52	362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI	517.566,94	552.835,78
126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	64.738,71	665.877,00	368 VADESİ GEÇMİŞ, ERTELENMİŞ VEYA TAKSİTLENİPİRİLMİŞ VERGİ VE D	3.788.419,22	9.450.027,57
13 KURUM ALACAKLARI	7.600.441,93	7.393.539,06	39 DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR HESABI	923.281,57	548.566,69
136 DİĞER KURUM ALACAKLARI HESABI	7.600.441,93	7.393.539,06	391 HESAPLANAN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	282.981,23	548.566,69
14 DİĞER ALACAKLAR	549.172,58	380.729,76	399 DİĞER ÇEŞİTLİ KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR HESABI	640.300,34	0,00
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	549.172,58	380.729,76			
15 STOKLAR	1.291.983,97	1.771.546,64			
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI	1.283.643,74	1.765.113,51			
157 DİĞER STOKLAR HESABI	8.340,23	6.433,13			
16 ÖN ÖDEMELER	8.313.160,12	15.826.587,49			
160 İŞ AVANS VE KREDİLERİ HESABI	0,00	0,00			

T.C. Maliye Bakanlığı

KURUM BİLANÇO TÜRKİYE (YIL KARŞILAŞTIRMALI)

Muhasebat Genel Müdürlüğü

KURUM KODU 4008
KURUM ADI TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA K

Bütçe Yılı : 2010

AKTİF HESAPLAR	N - 1 2009	N Yılı 2010	PASİF HESAPLAR	N - 1 2009	N 2010
161 PERSONEL AVANSLARI HESABI	0,00	0,00	4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLA	19.748.904,59	20.183.609,44
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	2.619.620,00	5.618.108,42	41 UZUN VADELİ DIŞ MALİ BORÇLAR	14.522.088,25	12.422.404,50
164 AKREDİTİFLER HESABI	5.699.540,12	10.208.479,07	410 DIŞ MALİ BORÇLAR HESABI	14.522.088,25	12.422.404,50
19 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	16.569.562,98	18.907.521,29	43 DİĞER BORÇLAR	12.186,40	22.962,40
190 DEVREDEN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	7.638.801,83	9.244.242,82	430 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	12.186,40	22.962,40
191 İNDİRİLECEK KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	9.930.781,15	9.863.278,47	47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	5.214.649,94	7.738.242,54
197 SAYIM NOKSANLARI HESABI	0,00	0,00	472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	5.214.649,94	7.738.242,54
198 DİĞER ÇEŞİTLİ DÖNEN VARLIKLAR HESABI	0,00	0,00	48 GELECEK YILLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	0,00	0,00
2 DURAN VARLIKLAR	319.496.682,21	347.073.070,27	480 GELECEK YILLARA AİT GELİRLER HESABI	0,00	0,00
24 MALİ DURAN VARLIKLAR	480.249,00	480.249,00	5 ÖZ KAYNAKLAR	543.242.563,33	777.256.620,81
241 MAL VE HİZMET ÜRETEN KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	480.249,00	480.249,00	50 NET DEĞER	374.295.126,69	451.472.245,58
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	317.591.176,47	345.167.564,53	500 NET DEĞER HESABI	374.295.126,69	451.472.245,58
250 ARAZİ VE ARSALAR HESABI	11,21	11,21	51 DEĞER HAREKETLERİ	0,00	0,00
251 YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	1.958.697,00	2.385.670,27	510 NAKİT HAREKETLERİ HESABI	0,00	0,00
252 BİNALAR HESABI	69.816.098,20	128.791.927,82	57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	308.811.811,03	253.469.261,53
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	191.810.728,79	214.096.828,08	570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	308.811.811,03	253.469.261,53
254 TAŞITLAR HESABI	2.131.781,23	2.503.924,84	58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	-168.089.559,57	-160.588.853,40
255 DEMİRBAŞLAR HESABI	68.749.351,22	82.379.270,39	580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	-168.089.559,57	-160.588.853,40
257 BİRİKİMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-110.138.420,97	-147.132.468,94	59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	28.225.185,18	232.903.967,10
258 YAPILIMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	95.128.730,03	58.424.109,92	590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU	32.675.345,10	235.858.962,08
259 YATIRIM AVANSLARI HESABI	4.129.208,78	3.718.191,17	591 DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONUCU (-)	-4.450.159,92	-2.954.994,98
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	1.425.256,74	1.425.256,74			
260 HAKLAR HESABI	5.188.796,18	5.412.849,89			
264 ÖZEL MALİYETLER HESABI	35.299,35	35.299,35			
268 BİRİKİMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-3.798.811,79	-4.022.862,50			

**KURUM BİLANÇO TÜRKİYE
(YIL KARŞILAŞTIRMALI)**

KURUM KODU 4008

KURUM ADI TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA K

Bütçe Yılı : 2010

AKTİF TOPLAMI 817.666.033,26 1.120.283.216,39 PASİF TOPLAMI 817.666.033,26 1.120.283.216,39**Bilanço Dipnotları :**

900 GÖNDERİLECEK BÜTÇE ÖDENEKLERİ HESABI	0,00	0,00
901 BÜTÇE ÖDENEKLERİ HESABI	0,00	0,00
902 BÜTÇE ÖDENEK HAREKETLERİ HESABI	0,00	0,00
903 KULLANILACAK ÖDENEKLER HESABI	0,00	0,00
904 ÖDENEKLER HESABI	0,00	0,00
905 ÖDENEKLİ GİDERLER HESABI	0,00	0,00
910 TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	98.139.806,45	96.893.845,47
911 TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	98.139.806,45	96.893.845,47
920 GİDER TAHHÜTLERİ HESABI	20.073.354,92	20.950.815,61
921 GİDER TAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI	20.073.354,92	20.950.815,61
932 VERİLEN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	71.068.087,38	115.483.486,95
933 VERİLEN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	71.068.087,38	115.483.486,95
990 EMANET DEMİRBAŞLAR HS	415.403,67	415.403,67
991 EMANET DEMİRBAŞLAR KARŞILIĞI HS	415.403,67	415.403,67

C. HARCAMA YETKİLİSİNİN İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

BİRİM YÖNETİCİSİ GÜVENCE BEYANI

Birim yöneticisi olarak yetkim dahilinde;

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını ve iç kontrol sisteminin işlemlerinin yasallık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, birim yöneticisi olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmeler, iç kontroller, iç denetçi raporları gibi bilgim dahilindeki hususlara dayanmaktadır.

Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim.

Ankara .../04/2011

BİRİM ADI	BİRİM YÖNETİCİSİNİN ADI SOYADI
TÜBİTAK İç Denetim Birimi Başkanlığı	Mustafa ÇAVUŞOĞLU
TÜBİTAK BAŞKANLIK BTYPDB	Doç. Dr. Serhat ÇAKIR
TÜBİTAK Başkan Yardımcısı	Prof. Dr. Ömer Z. CEBECİ
TÜBİTAK BAŞKANLIK TEYDEB	S. Hilmi YAVUZ
TÜBİTAK BAŞKANLIK BTDB	Dr. Şükrü KAYA
TÜBİTAK Başkan Yardımcısı	Prof. Dr. M. Arif ADLI
TÜBİTAK BAŞKANLIK ARDEB	Doç. Dr. M. Necati DEMİR
TÜBİTAK BAŞKANLIK BİDEB	Doç. Dr. Şemsettin TÜRKÖZ
TÜBİTAK Genel Sekreteri	Ali ŞİMŞEK
TÜBİTAK İdari Hizmetler D.B.	Aytekin ÇAKIR
TÜBİTAK Mali Hizmetler D.B.	Halil KAHRAMAN

BİRİM ADI	BİRİM YÖNETİCİSİNİN ADI SOYADI
TÜBİTAK Hukuk Müşavirliği	Gül Pelin KAYA
TÜBİTAK Başkan Yardımcısı	Prof. Dr. Ömer ANLAĞAN
TÜBİTAK BAŞKANLIK UİDB	Doç. Dr. Nilay H. BAŞARAN
TÜBİTAK MAM	M. Önder YETİŞ
TÜBİTAK BİLGEM	M. Önder YETİŞ
TÜBİTAK SAGE	Doç. Dr. Müjdat TOHUMCU
TÜBİTAK UZAY	Dr. Uğur M. LELOĞLU
TÜBİTAK UME	M. Sermet SÜER
TÜBİTAK TBAE	Doç. Dr. Süreyya Kayhan ÜLKER
TÜBİTAK TÜSSİDE	Necmettin OKTAY
TÜBİTAK ULAKBİM	Prof. Dr. Cem SARAÇ
TÜBİTAK TUG	Prof. Dr. Zeki EKER
TÜBİTAK BUTAL	Prof. Dr. Şeref GÜÇER

HARCAMA YETKİLİSİ GÜVENCE BEYANI

Harcama Yetkilisi olarak yetkim dahilinde;

Harcama Yetkilisi olarak sorumlu olduğum birimlerde, faaliyetlerin mali yönetim ve kontrol mevzuatı ile diğer mevzuata uygun olarak yürütüldüğünü, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını temin etmek üzere iç kontrol süreçlerinin işletildiğini, izlendiğini ve gerekli tedbirlerin alınması için düşünce ve önerilerimin zamanında birim yöneticisine raporlandığını beyan ederim.

Harcama Yetkilisi olarak sorumlu olduğum birimlerin 2010 yılı Faaliyet Raporunda mali bilgiler bölümünde yer alan bilgilerinin güvenilir, tam ve doğru olduğunu teyit ederim.

Ankara .../04/2011

BİRİM ADI	HARCAMA YETKİLİSİNİN ADI SOYADI
TÜBİTAK BAŞKANLIK	Ali ŞİMŞEK
TÜBİTAK BAŞKANLIK	Halil KAHRAMAN
TÜBİTAK BAŞKANLIK	Hilmi YAVUZ
TÜBİTAK MAM	M. Önder YETİŞ
TÜBİTAK MAM	Abdurrahman Namık ÖZCAN
TÜBİTAK BİLGEM	M. Önder YETİŞ
TÜBİTAK BİLGEM	T. Alparslan BABAOĞLU
TÜBİTAK BİLGEM	Prof. Dr. M. Bülent ÖRENCİK
TÜBİTAK BİLGEM	Osman ÖZBAYRAK
TÜBİTAK BİLGEM	M. Aydın KUBİLAY
TÜBİTAK SAGE	Doç. Dr. Müjdat TOHUMCU
TÜBİTAK UZAY	Dr. Uğur M. LELOĞLU
TÜBİTAK UME	M. Sermet SÜER
TÜBİTAK UME	Dr. Hüseyin DİLSİZ
TÜBİTAK TBAE	Doç. Dr. Süreyya Kayhan ÜLKER
TÜBİTAK TÜSSİDE	Necmettin OKTAY
TÜBİTAK ULAKBİM	Prof. Dr. Cem SARAÇ
TÜBİTAK TUG	Prof. Dr. Zeki EKER
TÜBİTAK BUTAL	Prof. Dr. Şeref GÜÇER

ÜST YÖNETİCİ GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak yetkim dahilinde;

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını ve iç kontrol sisteminin işlemlerinin yasallık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmeler, iç kontroller, iç denetçi raporları ile Sayıştay raporları gibi bilgim dahilindeki hususlara dayanmaktadır.

Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim.

Ankara ..../04/2011

Prof. Dr. Nüket YETİŞ
Başkan

MALİ HİZMETLER BİRİM YÖNETİCİSİNİN BEYANI

Mali hizmetler birim yöneticisi olarak yetkim dahilinde;

Bu idarede, faaliyetlerin mali yönetim ve kontrol mevzuatı ile diğer mevzuata uygun olarak yürütüldüğünü, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını temin etmek üzere iç kontrol süreçlerinin işletildiğini, izlendiğini ve gerekli tedbirlerin alınması için düşünce ve önerilerimin zamanında üst yöneticiye raporlandığını beyan ederim.

İdaremizin 2010 yılı Faaliyet Raporunun "Mali Bilgiler" bölümünde yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu teyit ederim.

Ankara .../04/2011

Ali ŞİMŞEK
Genel Sekreter